

Chambre des Représentants.

SÉANCE DU 22 DÉCEMBRE 1921.

Projet de loi contenant le Budget général des Recettes et des Dépenses
du Congo belge pour l'exercice 1922, ainsi que les dispositions diverses.

EXPOSÉ GÉNÉRAL

MESSIEURS,

D'après les ordres du Roi, j'ai l'honneur de soumettre à la Législature, conformément aux dispositions des articles 12 et 37 de la loi sur le Gouvernement du Congo belge, le projet de Budget de la Colonie, pour l'exercice 1922, et le rapport de 1920 sur l'Administration.

Le Budget présenté comme Budget général comprend :

- 1° Les dépenses ordinaires;
- 2° Le service des travaux de chemins de fer et d'outillage, dont le Parlement a décidé l'exécution par la loi du 21 août 1921;
- 3° Le coût des autres travaux publics et dépenses extraordinaires indispensables dans la Colonie.

A l'ordinaire.

Les dépenses (tableau III) s'élèvent à fr.	83,365,935 »
Les recettes (tableau I) à	70,669,183 »
Excédent de dépenses	12,696,752 »

En tenant compte de la crise commerciale intense et du brusque accroissement de charges qui est résulté des augmentations de traitements et salaires, et de l'augmentation générale des prix, cette situation peut être considérée comme favorable.

Les recettes ordinaires sont en augmentation de 3,158,548 francs.

H

Ce chiffre est d'autant plus intéressant qu'il est obtenu malgré une diminution dans le produit de la Régie des Mines d'or, diminution prévue inséparable de la période de réorganisation, mais que nous pouvons considérer comme n'étant que temporaire.

Quoiqu'elle porte sur plus de 5 millions de francs, elle est compensée, en ordre principal, par des augmentations de recettes provenant de l'impôt indigène et du produit des douanes, c'est-à-dire d'éléments permanents et stables du Budget, dont l'accroissement progressif fait bien augurer de l'avenir financier de la Colonie.

Au service extraordinaire.

Les dépenses du programme de la loi du 24 août 1924, s'élèveront à	fr.	72,388,653	»
Les autres travaux et dépenses extraordinaires à		34,941,725	»
ENSEMBLE. . . . fr.		107,330,378	»

Ce montant sera balancé par :

1° Des recettes extraordinaires à concurrence de . . .	fr.	16,651,725	»
2° Des recettes d'emprunts.		90,678,653	»
ENSEMBLE. . . . fr.		107,330,378	»

Ces dépenses représentent l'effort le plus considérable qui ait encore été accompli en une seule année pour l'outillage de la Colonie.

Le tableau suivant indique par branche de revenu, comparativement à 1921, les augmentations et les diminutions des évaluations des recettes ordinaires :

**Tableau comparatif des évaluations des recettes ordinaires
pour les exercices 1921 et 1922.**

Articles 1921.	Articles 1922.	DÉSIGNATION DES PRODUITS.	MONTANT des évaluations de recettes.		Augmen- tations.	Diminu- tions.
			1921	1922		
1	1	Impôt sur les quatre bases et amendes	1,530,000	2,040,000	490,000	»
2	2	Impôt indigène	17,500,000	19,000,000	1,500,000	»
3	3	Impôt sur les bénéfices des professions et des sociétés commerciales	6,000,000	6,000,000	»	»
—	4	Patente des trafiquants	»	100,000	100,000	»
4	5	Taxes fluviales	70,000	120,000	50,000	»
5	6	Taxe de statistique	300,000	300,000	»	»
6	7	Permis de chasse	62,100	182,500	120,400	»
6	8	Permis de port d'armes et de vente d'armes et muni- tions	87,900	101,200	13,300	»
7	9	Permis de récolte	147,400	209,000	61,600	»
7	10	Permis de coupe de bois	32,600	43,500	10,900	»
8	11	Permis de recrutement et visa de contrats	18,000	24,400	6,400	»
9	12	Licences pour recherches minières	20,000	20,000	»	»
10	13	Licences de commerce et de débit de boissons conte- nant de l'alcool	375,000	420,000	45,000	»
11	14	Taxes d'enregistrement et recettes cadastrales	125,000	77,500	»	47,500
13	15	Taxe sur les chiens	21,000	21,000	»	»
14	16	Vente de terrains et d'immeubles	222,850	901,000	678,150	»
14	17	Location de terrains et d'immeubles	663,150	739,300	76,150	»
15	18	Vente d'ivoire revenant à l'État	1,200,000	1,500,000	300,000	»
15	19	Taxe domaniale sur l'ivoire exporté par les particuliers	600,000	1,000,000	400,000	»
16	20	Recettes diverses ou accidentelles du Service médical	364,000	530,800	166,800	»
16	21	Bonification des services spécialisés pour frais médi- caux	73,000	94,500	21,500	»
17	22	Recettes diverses ou accidentelles du Service judiciaire	192,000	318,000	126,000	»
12	23	Droits de chancellerie	6,800	2,000	»	4,800
12	24	Recettes autres de services relevant de la Direction de la Justice	37,200	41,000	3,800	»
18	25	Recettes diverses ou accidentelles du Service de l'Agric- ulture	127,750	127,900	150	»
18	26	Bonification des stations agricoles	11,250	12,500	1,250	»
19	27	Recettes diverses ou accidentelles du Service terri- torial	86,000	111,000	25,000	»
—	28	Remboursement par la Sonatra de prestations lui fournies	»	51,000	51,000	»
19	29	Bonification pour participation du service territorial aux services spécialisés	»	63,700	63,700	»
20	30	Recettes diverses ou accidentelles du Service des Tra- vaux publics	3,650	7,600	3,950	»
20	31	Bonification pour participation du Service des Tra- vaux publics aux services spécialisés	1,011,350	107,465	»	903,885
20	32	Bonification du budget extraordinaire pour des dé- penses mises à charge de l'ordinaire	200,000	200,000	»	»
21	33	Recettes diverses ou accidentelles du Service de l'Hy- drographie	20,500	15,500	»	5,000
21	34	Bonification pour participation du Service de l'Hydro- graphie à d'autres services	80,500	30,000	»	50,500
22	35	Recettes diverses ou accidentelles du Service de la Trésorerie et des Finances	1,202,500	663,600	»	538,900
22	36	Bonification pour participation du Service des Finances à d'autres services	117,500	86,500	»	31,000
23	37	Produit net de Services divers	445,000	226,800	»	218,200
24	38	Produit net des Douanes, Accises et Entrepôts	17,523,081	23,706,473	6,183,392	»
25	39	Solde bénéficiaire de la régie des mines	16,292,400	11,490,000	»	5,102,400
26	40	Produit net des Stations agricoles	237,000	142,940	»	94,000
28	41	Produit net du Portefeuille	Mémoire.	Mémoire.	»	»
30	42	Produit net de l'Imprimerie	Mémoire.	17,255	17,255	»
31	43	Service des conférences populaires et informations	Mémoire.	Mémoire.	»	»
32	44	Contribution des services spécialisés au fonds d'allo- cations, de retraite et de pensions	417,904	Mémoire.	»	417,904
33	45	Recettes accidentelles et recettes imprévues	46,250	103,250	57,000	»
33	46	Risourne par le Trésor belge de la quote-part du pro- duit de l'impôt établi sur les bénéfices exceptionnels réalisés au Congo	20,000	20,000	»	»
TOTAUX. fr.			67,510,635	70,669,183	10,572,697	7,414,149
			Augmentation. . fr.		3,158,548	

Le tableau ci-après donne pour 1922 la comparaison des dépenses ordinaires avec les crédits votés pour 1921 :

Tableau comparatif des crédits demandés pour 1922 et des crédits accordés en 1921 pour les dépenses ordinaires.

Articles 1921.	Articles 1922.	DÉSIGNATION DES SERVICES ET DE L'OBJET DES DÉPENSES.	CRÉDITS		Augmen- tations.	Diminu- tions.
			alloués en 1921.	demandés pour 1922.		
1	1	Administration centrale de Boma.	6,962,040	6,888,500	»	73,540
2	2	Outillage du Gouvernement Général et de ses services	569,450	650,415	80,965	»
3	3	Subsides aux organismes de recrutement d'intérêt général.	200,000	200,000	»	»
4	4	Fêtes publiques. Dépenses imprévues	46,000	46,000	»	»
5	5	Litiges.	220,000	20,000	»	200,000
6	6	Subvention aux services spécialisés	3,693,378	4,018,740	325,362	»
7	7	Jardin d'expérimentation d'Eala	195,795	242,205	46,410	»
8	8	Ferme d'expérimentation attachée à la Direction de l'agriculture	77,300	63,570	»	13,730
9	9	Stations agricoles	90,280	157,485	67,205	»
10	10	Service judiciaire	2,528,725	2,551,635	22,910	»
11	11	Frais de justice	400,000	306,865	»	93,135
12	12	Service de l'Instruction publique	1,729,680	1,925,213	195,533	»
13	13	Commission de Protection des Indigènes.	20,000	20,000	»	»
14	14	Cultes	1,071,100	1,063,800	»	7,300
15	15	Bienfaisance	100,000	100,000	»	»
16	16	État civil et successions	20,000	20,000	»	»
17	17	Hydrographie, pilotage, balisage, dragage	1,430,008	1,701,185	271,177	»
18	18	Administration des Provinces	1,060,545	1,291,510	230,965	»
19	19	Services des Secrétariats	594,300	553,445	»	40,855
20	20	Service territorial. Prisons.	16,733,960	16,677,185	»	56,775
21	21	Services des Finances	3,326,596	3,572,845	246,249	»
22	22	Trésorerie.	982,000	900,348	»	81,652
23	23	Service des Terres	1,209,536	1,209,345	»	191
24	24	Id. de l'Agriculture.	1,809,323	2,031,459	222,134	»
25	25	Id. des Affaires économiques	439,600	451,440	11,840	»
26	26	Id. des Travaux publics	3,696,893	3,615,190	»	81,703
27	27	Id. de l'Hygiène.	6,700,724	9,144,600	2,443,876	»
28	28	Force publique	13,711,720	17,936,785	4,225,065	»
—	29	Création d'un fonds de remploi destiné à l'institution de cantines pour la troupe	»	400,000	400,000	»
29	30	Conseils et Institutions coloniales en Belgique	147,300	147,300	»	»
30	31	Indemnités et allocations spéciales liquidées en Bel- gique	191,100	197,250	6,150	»
31	32	Missions d'études et d'inspection	305,000	305,000	»	»
32	33	Colonisation : aide aux colons, frais de voyage, achats de semences et d'outils. Frais de propagande et de vulgarisation	240,000	120,000	»	120,000
33	34	Allocations de retraite et pensions	3,300,000	Mémoire	»	3,300,000
34	35	Garantie des obligations de la Dette	7,455,070	4,213,020	»	3,242,050
35	36	Dépenses diverses	51,500	72,000	20,500	»
36	—	Création d'un fonds de remploi destiné à la fabrication des monnaies	1,000,000	»	»	1,000,000
37	37	Frais d'hospitalisation d'agents de la Colonie, soins médicaux, médicaments.	31,000	31,000	»	»
38	38	Frais de publication	203,600	203,600	»	»
39	39	Subventions diverses à des organismes intéressant la Colonie.	58,000	58,000	»	»
40	40	Aide et assistance en faveur de noirs et de mulâtres originaires de la Colonie	9,000	9,000	»	»
»	41	Frais de recrutement et d'enseignement professionnel.	»	250,000	250,000	»
TOTAUX. . . fr.			82,610,525	83,365,935	9,066,341	8,310,931
			AUGMENTATION. . fr.		755,410	

Le Ministre des Colonies,

LOUIS FRANCK.

RECETTES ORDINAIRES

Les recettes ordinaires sont évaluées pour 1922 à . . . fr.	70,669,183	»
contre en 1921	67,510,635	»
		3,158,548
soit une augmentation de fr.		»
en faveur de 1922.		

La note préliminaire justifie, par branche de revenu, les augmentations et les diminutions. Celles-ci se chiffrent respectivement à 10,572,697 francs et à 7,414,149 francs.

Le produit des douanes, évalué d'après les résultats probables de l'exercice 1921, marque une augmentation appréciable des droits d'entrée et taxes d'enmagasinage. Par contre, il est constaté une régression des droits de sortie, due à la réduction progressive des valeurs de base et des droits sur l'ivoire.

Ce sont des conséquences de la crise commerciale.

Les recettes de l'impôt indigène marquent une augmentation de 1 million 500,000 francs basée sur la plus value du rendement dans les provinces Orientale, du Katanga et du Congo Kasai.

L'impôt sur les quatre bases a augmenté en raison du développement des installations commerciales et des centres miniers.

Le solde bénéficiaire probable de la Régie des mines, de l'exercice 1922, est abaissé à 11,190,000 francs, contre 16,922,400 francs, escomptés pour 1921.

Un rapport détaillé sur la Régie des mines montrera quel grand et nécessaire effort de réorganisation industrielle a été accompli. Nous devons, pendant cette période, nous résoudre à voir la production d'or réduite.

Il n'est prévu qu'une recette de 500.000 francs à provenir du bénéfice net de l'émission de monnaies de billon en 1922. La valeur d'émission des monnaies divisionnaires en métal inférieur est inscrite au crédit du compte « Fonds de prévision monétaire », ouvert au budget des recettes et des dépenses pour ordre.

Conformément aux dispositions de l'article 10 de la loi du 18 octobre 1908 sur le Gouvernement du Congo belge, les décrets et ordonnances du Gouverneur Général, pris en 1921, établissant les impôts, des majorations de droits existants, des exemptions fiscales, sont publiés en annexe au présent exposé; ce sont :

1° L'ordonnance du Gouverneur Général, en date du 11 mars 1921, modifiant la mercuriale des valeurs destinées à servir de base à la perception des droits de sortie ;

2° L'ordonnance du Gouverneur Général, en date du 23 avril 1921, établissant un droit de magasin sur les marchandises ou produits déposés dans les entrepôts publics ;

3° Le décret, en date du 1er juillet 1921, exemptant du droit d'entrée certains produits pharmaceutiques ;

4° L'ordonnance du Gouverneur Général, en date du 13 juillet 1921, modifiant le tarif des droits de sortie en ce qui concerne l'exportation de certains minerais destinés à des expérimentations.

RECETTES EXTRAORDINAIRES

Ces recettes sont de même nature et de même provenance que celles prévues au Budget de l'exercice 1921, et pour lesquelles des justifications ont été fournies, tant dans l'exposé de ce Budget (voir pièce de la Chambre, n° 34, session 1920-1921, pp. 4 et 5) qu'au cours de sa discussion à la Chambre et au Sénat.

Leur évaluation pour 1922 se monte à fr.	16,651,725 »
contre	17,099,925 »
pour 1921.	

La différence soit. fr. 448,200 »

résulte de la diminution du produit de la vente de stations agricoles qui, de 599,925 francs, en 1921, sera vraisemblablement de 151,725 francs pour 1922, par suite de l'apurement de la dette d'un acquéreur.

DÉPENSES ORDINAIRES.

L'augmentation des dépenses ordinaires de 1921 à 1922 résulte principalement de l'extension des services de l'Hygiène et de la Force publique.

Pour l'hygiène, le nombre des médecins a été renforcé de vingt-trois unités ; celui des agents sanitaires et des infirmières, de dix-sept unités. Le coût des salaires et de l'entretien du personnel noir de ce service, comme celui de l'entretien des malades dans les hôpitaux, subit une augmentation assez importante. Les dépenses résultant de l'achat de médicaments et de fournitures diverses nécessaires au service médical sont également en sérieuse augmentation. La lutte contre la maladie du sommeil et les épidémies entraîne des dépenses de plus en plus élevées, au fur et à mesure que l'action de notre service médical s'étend. Le budget du service de l'hygiène accuse une augmentation de près de 2,500,000 francs.

Depuis l'armistice, nous avons affecté, en y comprenant les crédits prévus au présent budget, une somme de 40,602,695 francs au service d'hygiène.

A aucune époque, dans l'histoire de la Colonie, les dépenses de ce chef n'ont atteint pareil chiffre, même en tenant compte des augmentations dues à la cherté de la vie et à la hausse des traitements. En s'imposant ces sacrifices et en les augmentant encore, le Gouvernement assure l'avenir des populations indigènes et améliore de plus en plus les conditions hygiéniques de la Colonie pour les Européens,

Mais il convient de souligner que cette tâche est d'autant plus difficile que les

possibilités de recrutement des médecins restent insuffisantes, et que la formation des infirmiers et infirmières, qui doivent les aider dans leurs travaux de prophylaxie, nécessite un temps assez long.

Quoiqu'il reste beaucoup à faire pour l'amélioration des conditions de la vie des indigènes, il y a lieu de se féliciter des résultats acquis dans notre colonie, depuis son annexion à la Belgique. Les grands travaux qui sont prévus, et dont le programme est en voie d'exécution, faciliteront et étendront encore l'action de notre service médical.

*
* * *

En ce qui concerne la Force publique, le contingent pour 1922 a été élevé de 15,000 à 16,000 hommes, augmentation temporaire, mais que les besoins de l'occupation nous imposent en ce moment.

A cette augmentation d'effectif, s'ajoute la dépense résultant de la revision des soldes, du renchérissement du coût de la vie, du renouvellement d'une partie de la réserve d'habillement et d'équipement de la troupe, et de l'acquisition de matériel de guerre indispensable à l'armement de notre Force publique.

La dépense supplémentaire de 4,225,065 francs pour la Force publique, en 1922, se justifie par ces diverses circonstances. Une partie de cette augmentation doit être considérée comme exceptionnelle. En effet, dès que la réserve d'habillement, d'équipement et d'armement sera reconstituée (elle se fera en 2 ans), la dépense redeviendra normale.

Le Fonds de remploi pour les cantines de troupe (400,000 francs) est un compte d'ordre qui est alimenté par le produit de la vente de certaines marchandises aux soldats indigènes.

Dans leur ensemble, les dépenses ordinaires marquent une augmentation de 9,066,341 francs, compensée par une diminution de 8,310,931 francs.

Cette diminution résulte :

1° De l'annulation du crédit qui était destiné à la liquidation des allocations de retraite et pensions créées par le décret du 2 mai 1910, et que le régime nouveau, institué par le décret du 2 mars 1921, a rendu inutile.

En raison du régime nouveau instauré par le décret du 2 mars 1921, le crédit de 3,300,000 francs qui était inscrit au chapitre V, du budget précédent pour « allocation de retraite et pensions » n'est plus demandé en 1922.

Le fonds spécial de pensions, créé par l'article 14 du décret du 2 mai 1910, au moyen des prélèvements opérés chaque année sur les articles du budget relatifs aux allocations de retraite et pensions, sera suffisant pour liquider les pensions et les allocations résultant du régime précédent. Dans l'avenir, la charge des nouvelles pensions sera, comme dans la Métropole, supportée par le budget de la Dette. C'est ainsi que le crédit nécessaire à l'accroissement des pensions civiles accordées aux anciens agents de l'Association Internationale Africaine, de l'État Indépendant du Congo ou du Comité spécial du Katanga, en vertu des dispositions du décret du 25 avril 1910, est inscrit pour 1922, au budget annexe de la dette de la Colonie. Pour éviter les complications d'écritures comptables

qui résulteraient fatalement de l'imputation de ces dépenses de pensions civiles, sur deux budgets, (l'allocation du Fonds spécial du Roi étant versée annuellement au budget des recettes et dépenses pour ordre, article 4) le crédit relatif à l'accroissement, inscrit à l'article 6 du budget annexe de la Dette, sera viré à l'article 4 du budget pour ordre.

Néanmoins, l'article a été maintenu « pour mémoire », au tableau des dépenses ordinaires, chapitre V, en attendant que la période transitoire qui sépare la mise en vigueur des deux régimes ait fait connaître, dans son application, la charge à résulter de chacun d'eux.

2° De la réduction à 4,213,000 du déficit du budget spécialisé de la Dette, comme il résulte des développements de ce budget.

3° De la suppression du crédit de 1 million alloué en 1921, sous l'article 36, pour servir à la création du Fonds monétaire; ce crédit n'est plus nécessaire à raison du produit des nouvelles émissions envisagées.

D'autres différences de moindre importance sont justifiées dans la note préliminaire, en regard des crédits.

DÉPENSES EXTRAORDINAIRES.

Les crédits sollicités pour 1922, au chapitre IV : « Dépenses extraordinaires », sont répartis en trois chapitres, pour distinguer ces dépenses quant à leur nature et en faciliter la comptabilité.

1. — Il a été groupé sous le chapitre 1er, les dépenses résultant de conventions exécutées à l'intervention des services métropolitains, telles les annuités et les bonifications qui sont l'équivalence de recettes extraordinaires affectées au service de la Dette Congolaise.

2. — Sous le chapitre II, sont groupés les crédits nécessaires aux travaux à exécuter sur ressources extraordinaires dans les provinces et que l'on doit considérer comme des dépenses de premier établissement, n'ayant pas le caractère de grands travaux d'utilité publique énoncés dans la loi du 21 août 1921.

Ces dépenses comprennent les constructions des bâtiments nécessaires aux divers services de la Colonie, notamment hôpitaux, lazarets, casernes, camps, habitations pour blancs et noirs, magasins, ateliers, etc.

Le Gouverneur Général a sollicité pour ces objets, des crédits à concurrence de 25,091,875 francs.

Comme il est peu probable que la réalisation de son programme puisse être assurée entièrement au cours de l'année 1922, il a paru qu'un premier crédit de 15 millions était suffisant.

Ces travaux, sur lesquels le Gouverneur Général s'est prononcé sur place au cours de son voyage d'inspection, sont énumérés dans les développements du tableau IV.

L'administration coloniale et l'administration métropolitaine veilleront naturellement à la bonne affectation de ces crédits.

Le chapitre II comprendra en outre, le crédit nécessaire aux dépenses d'une année de la Mission de délimitation Angola-Kasaï.

3. — Le chapitre III, conformément aux dispositions du dernier paragraphe de l'article 2 de la loi du 21 août 1921, relative à l'emprunt de 300 millions pour l'exécution du programme des grands travaux d'utilité publique, comprend la 2e annuité de ce crédit.

Quoique la loi n'oblige le Ministre des Colonies à justifier l'emploi de la 1re tranche de 60 millions du dit emprunt que dans le rapport annuel aux Chambres qui sera déposé en même temps que le budget de 1923, je tiens à faire connaître au Parlement l'usage qu'il a fait de ce premier crédit ;

1° 40 millions ont été avancés à la Compagnie du Chemin de fer du Bas-Congo au Katanga, pour être versés au Fonds de construction créé par l'article 4 de la convention du 5 novembre 1906. Ces capitaux ont servi au parachèvement des lignes du Chemin de fer du Katanga et à des achats de matériel.

2° 7,510,040 francs ont été engagés par le Gouverneur général, dans la Colonie, pour l'exécution de travaux publics tombant dans la catégorie de ceux prévus au littéra K, de l'article 9, du budget extraordinaire de 1921.

3° 5 millions de francs sont réservés à l'augmentation du capital de la Société Nationale des transports fluviaux.

4° 2,500,000 francs environ, ont été affectés à l'acquisition d'une drague destinée au Bas Congo.

5° Le solde de la première tranche, soit 5 millions environ, est engagé dans les dépenses des missions techniques envoyées dans la Colonie pour l'étude :

- a) De la construction et l'outillage du port de Kinshasa;
- b) De l'aménagement des voies navigables (mission hydrographique);
- c) De la distribution d'eau potable dans certains centres urbains et quartiers indigènes;
- d) De l'éclairage électrique (installation d'une centrale à Elisabethville);
- e) Des études préliminaires de la ligne du chemin de fer de l'Uelé;
- f) De la transformation du chemin de fer de Matadi-Léopoldville.

Une mission recherche, sur le terrain, un tracé reliant à un port aux environs de Basongo, le kilomètre 367 du chemin de fer du Bas Congo au Katanga.

En outre, il a été expédié du matériel roulant pour le chemin de fer du Mayumbe et le programme routier a reçu un commencement d'exécution.

Le 2e crédit demandé pour l'année 1922 est évalué à 72,388,653 francs.

Cette évaluation comporte diverses réalisations :

- a) *Participation de la Colonie dans l'augmentation du capital de la Compagnie du Chemin de fer du Congo.*

Aux termes d'une convention passée le 9 novembre dernier, et faisant l'objet d'un décret qui va être soumis incessamment à l'approbation du Conseil colonial,

et d'un projet de loi qui sera soumis aux Chambres, en même temps que le décret sera déposé sur leur bureau, le Gouvernement de la Colonie s'est engagé à souscrire d'abord 20,000 actions ordinaires nouvelles, dites 1922, qui jouiront des mêmes avantages que les anciennes, sauf qu'en cas de dissolution de la Société ou du rachat du chemin de fer, elles ne participeront pas au partage de l'actif existant avant 1922.

Comme il est estimé qu'il faudra un capital de 80 millions de francs, pour transformer cette ligne de chemin de fer, la Colonie s'est engagée, en outre, à prendre des obligations à concurrence de 70 millions de francs.

Le Gouvernement belge possède, dans son portefeuille, 24,000 actions de capital et 6,000 actions ordinaires de la Compagnie du Chemin de fer du Congo, le tout représentant un capital nominal de 15 millions.

Le prix de rachat éventuel de la ligne, dont le droit de l'État belge et de la Colonie serait prorogé pour une nouvelle période de 25 ans, est calculé, dès à présent, au 1er juillet 1914, d'après la formule habituelle appliquée à l'État belge.

b) *Le capital nécessaire en 1922 à la Compagnie du Chemin de fer du Bas-Congo au Katanga*, pour alimenter le fonds de construction créé par l'article 4 de notre convention du 5 novembre 1906, est évalué à 47 millions de francs. Le Gouvernement de la Colonie s'est engagé à fournir 20 millions, à titre de participation à l'augmentation du capital de la Compagnie du Chemin de fer du Katanga. De son côté, la Compagnie fera le nécessaire pour assurer le placement, sous forme d'obligations ou d'actions privilégiées, d'un capital de 25 à 30 millions de francs.

Ces chiffres montrent l'importance des travaux d'extension des chemins de fer de notre grande province industrielle.

c) *La Colonie interviendra à concurrence de 5 millions*, dans les dépenses de construction du premier tronçon du chemin de fer du *Banguella au Katanga*, pour la section *Tchilongo-Ruwe*, dans le *Katanga*.

d) La Colonie a conclu avec la Compagnie des Chemins de fer du Congo supérieur aux Grands Lacs Africains une convention dont la ratification fera l'objet d'un décret à soumettre incessamment au Conseil colonial.

Aux termes de cette convention, la Compagnie abandonne les droits qu'elle détenait sur 8 millions d'hectares de terres, en exécution des conventions antérieures. Elle reçoit en échange 400,000 hectares, en pleine propriété, à choisir dans un délai de 30 ans. Elle acquiert, en outre, le droit de pratiquer des recherches minières pendant trois ans, sur une étendue de territoire, limitée au Nord par le chemin de fer projeté de Stanleyville vers Kilo, à l'Ouest par ses lignes ferrées et le fleuve Congo, au Sud par le parallèle de Nyangwe, et à l'Est par la frontière de la Colonie. Ce droit peut être prorogé jusqu'à cinq ans pour la moitié de ce territoire. Après l'expiration de ce délai, un comité sera formé au sein de la Compagnie, comité analogue à celui du Katanga, dans lequel le Gouvernement de la Colonie serait représenté, et qui s'occuperait d'ouvrir cette réserve de territoire à la libre prospection, moyennant certaines redevances à fixer, conformément au règlement minier en vigueur dans le Katanga.

La Compagnie ne pourra augmenter son capital qu'après entente avec le Gouvernement, mais il est convenu, dès à présent, qu'elle pourra émettre vingt-cinq millions de francs de capital obligataire 6 %, dont le Gouvernement se réserve d'approuver les conditions d'émission, en garantissant le paiement des coupons d'intérêt.

La Colonie s'engage en outre à prendre elle-même la partie du capital obligataire que la Compagnie ne parviendrait pas à placer dans le public.

C'est en prévision de cette participation qu'il a été proposé 10 millions de francs de crédit, au programme des grands travaux de 1922, étant entendu que si le Trésor de la Colonie devait intervenir pour former l'entière du capital obligataire de 25 millions de francs, les obligations représentant la partie non souscrite, soit 15 millions de francs, lui seraient reprises en apurement de la dette que la Compagnie a contractée envers le Trésor.

La Compagnie reprendra l'exploitation de son réseau fluvial et ferroviaire dans un délai de six mois après la ratification de la convention.

En attendant l'époque de cette remise et reprise, le Gouvernement prévoit devoir engager encore un capital de quatre millions de francs, pour achat de matériel et de fournitures nécessaires à l'exploitation.

Le décret approuvant cet accord sera, après avis du Conseil colonial, déposé sur le bureau des Chambres, conformément à la loi coloniale.

2° Le restant du crédit demandé pour 1922, à valoir sur l'emprunt de 300 millions de francs, est destiné aux entreprises ci-après indiquées :

e) Amélioration et équipement de la voie de chemin de fer du Mayumbe et aménagement du port de Boma ;

f) Travaux de la mission d'études du chemin de fer du Bas-Congo au Katanga (section de Bukama au Kasai) ;

g) Balisage, matériel de dragage, amélioration, construction et outillage de ports fluviaux, aménagement des voies navigables, travaux du port de Kinshasa ;

h) Construction de routes ;

i) Travaux publics dans certains centres urbains et quartiers indigènes, voiries, éclairage, distribution d'eau, etc.

Ce deuxième crédit est donc destiné à continuer l'exécution du programme commencé en 1921.

DISPOSITIONS DIVERSES

Les dispositions introduites dans la loi de Budget de l'exercice 1922, au titre premier, ont pour but de régler des questions se rapportant à l'exécution des lois budgétaires.

A la demande de M. le Gouverneur général, il est proposé à l'article premier, de proroger jusqu'au 31 décembre 1922, les délais fixés pour effectuer les opérations relatives à la liquidation et l'ordonnancement des dépenses ordinaires

appartenant aux exercices 1918, 1919 et 1920, délais qui expiraient au cours du dernier trimestre 1921.

Les dispositions de l'article 2, portant exemption des droits de douane sur les échanges entre la Colonie du Congo belge et les territoires du Ruanda-Urundi, consacrent le principe de l'union économique entre ces territoires.

L'existence d'une barrière douanière entre notre colonie et les territoires voisins que nous administrons, est de nature à compromettre le développement des relations commerciales entre eux, et à léser les intérêts des commerçants qui désirent étendre leur champ d'action aux deux rives des lacs mitoyens.

Au point de vue de la question des ressources budgétaires propres aux deux Colonies, la théorie des équivalences trouve ici son application, les mouvements de marchandises dans chaque sens devant être considérés comme se compensant.

Le Ministre des Colonies,

LOUIS FRANCK.

Ordonnance du 11 mars 1921, n° 13/2, fixant les valeurs destinées à servir de base à partir du jour de son affichage à la perception des droits de sortie « ad valorem » sur certains produits d'exportation.

Au nom du Gouverneur Général,
Le Vice-Gouverneur Général,
faisant fonctions
de Gouverneur Général,

Vu l'article 2 du décret du 17 décembre 1917 sur les droits de sortie;

Revu les ordonnances du 6 mai 1920, n° 44/2 et du 21 janvier 1921, n° 2/2,

Ordonne :

ARTICLE PREMIER.

Les valeurs suivantes sont destinées à servir de base à la perception des droits de sortie *ad valorem* sur certains produits d'exportation, à partir du jour de l'affichage de la présente ordonnance :

Par 100 kilos indivisibles :

Arachides	fr. 30 »
Cacao	200 »
Cire d'abeilles	350 »
Coton brut	300 »
Cuivre brut en lingots	180 »
Mattes de cuivre	90 »
Etain en lingots	520 »

Verordening van 11 Maart 1921, n° 13/2, houdende vaststelling der waarden die tot grondslag moeten dienen, van den dag af harer aanplakking, voor het heffen der uitgaande rechten « ad valorem » op sommige uitvoerwaren.

Namens den Algemeen Gouverneur,
De Onderalgemeen Gouverneur,
dienstdoende
Algemeen Gouverneur,

Gezien artikel 2 uit het decreet van 17 December 1917, op de uitgaande rechten;

Herzien de verordeningen van 6 Mei 1920, n° 44/2 en van 21 Januari 1921, n° 2/2,

Beveelt :

ARTIKEL EÉN.

De volgende waarden zijn bestemd om als grondslag te dienen voor het heffen der uitgaande rechten *ad valorem* op zekere uitvoerwaren, van den dag af der aanplakking onderhaviger verordening :

Per 100 ondeelbare kilo's :

Aardnoten	fr. 30 »
Cacao	200 »
Bijenwas	350 »
Ruw katoen	300 »
Ruw koper in staven	180 »
Kopersteen	90 »
Tinstaven	520 »

Minerai d'étain	260 »	Tinerts	260 »
Piasava	30 »	Piassava	30 »
Raphia	10 »	Raphia	10 »
Sisal et autres fibres non dénommées	20 »	Sisal en andere niet genoemde vezels	20 »
Ramies	50 »	Chinahennep	50 »
Riz	20 »	Rijst	20 »
Sésame	45 »	Sesam	45 »
Poivre	50 »	Peper	50 »

Par 10 kilos indivisibles :

Café fr. 12 »

Par kilogramme indivisible :

Caoutchouc des herbes . fr. 1 20

Caoutchouc des arbres et
lianes 1 80

Par 10 grammes indivisibles :

Or fin fr. 70 »

Par carat indivisible :

Diamant et pierres précieu-
ses fr. 90 »

ART. 2.

Les ordonnances du 6 mai 1920,
n° 44/2 et du 21 janvier 1921, n° 2/2,
sont abrogées.

ART. 3.

Le directeur des Finances est chargé
de l'exécution de la présente ordon-
nance qui entrera en vigueur le jour de
son affichage.

Boma, le 11 mars 1921.

Per 10 ondeelbare kilo's :

Koffie fr. 12 »

Per ondeelbare kilo :

Caoutchouc der grasvlakten fr. 1 20

Caoutchouc der boomen en
lianen. 1 80

Per 10 ondeelbare grammen :

Fijn goud 70 »

Per ondeelbaar karaat :

Kostbare gesteenten en dia-
manten fr. 90 »

ART. 2.

De verordeningen van 6 Mei 1920,
n° 44/2 en van 21 Januari 1921, n° 2/2,
worden ingetrokken.

ART. 3.

De bestuurder van Geldwezen wordt
belast met de uitvoering onderhaviger
verordening welke van den dag af harer
aanplakking in voege zal treden.

Boma, den 11ⁿ Maart 1921.

M. RUTTEN.

Ordonnance du 23 avril 1921, n° 20/2,
fixant les droits de magasin pour
les marchandises et produits déposés dans les entrepôts publics.

Au nom du Gouverneur Général,
Le Vice-Gouverneur Général,
faisant fonctions
de Gouverneur Général,

Vu la loi sur le Gouvernement du Congo belge;

Vu l'arrêté royal du 28 juillet 1914, réorganisant le Gouvernement général de la Colonie;

Vu le décret du 20 juin 1914, sur les entrepôts;

Vu l'arrêté royal du 24 juillet 1915, mettant en vigueur le décret précité;

Vu l'ordonnance du 5 septembre 1915, n° 124/2, portant règlement général sur les entrepôts;

Revu l'ordonnance du 5 septembre 1915, n° 125/2, fixant les droits de magasin pour les marchandises et produits déposés en entrepôts publics;

Revu l'article 2 de l'ordonnance du 17 septembre 1915, n° 130/2, fixant les droits de magasin pour les armes, poudres et munitions déposées dans les entrepôts de l'État (poudrières),

Ordonne :

ARTICLE PREMIER.

Les droits de magasin pour les marchandises et produits déposés dans les

Verordening van 23 April 1921, n° 20/2,
tot vaststelling der bergloonen voor de in de openbare stapelplaatsen gedeponeerde goederen en voortbrengselen.

Namens den Algemeen Gouverneur,
De Onderalgemeen Gouverneur,
dienstdoend
Algemeen Gouverneur,

Gezien de wet op de Regeering van Belgisch-Congo;

Gezien het koninklijk besluit van 28 Juli 1914, tot Herinrichting van het algemeen bewind der Kolonie;

Gezien het decreet van 20 Juni 1914, op de stapelplaatsen;

Gezien het koninklijk besluit van 24 Juli 1915, waarbij voorzeid decreet wordt in voege gebracht;

Gezien de verordening van 5 September 1915, n° 124/2, houdende algemeen reglement op de stapelplaatsen;

Herzien de verordening van 5 September 1915, n° 125/2, tot vaststelling der bergloonen voor de in de openbare stapelplaatsen gedeponeerde goederen en voortbrengselen;

Herzien artikel 2 der verordening van 17 September 1915, n° 130/2 tot vaststelling van het bergloon voor de in de Staatsmagazijnen (buskruitmagazijnen) geborgen wapenen, buskruit en schietvoorraad,

Beveelt :

ARTIKEL EÉN.

De bergloonen voor de in de openbare stapelplaatsen geborgen goederen en

entrepôts publics, fixés par l'ordonnance du 5 septembre 1915, n° 125/2, et ceux pour les armes, poudres et munitions déposées dans les entrepôts de l'État (poudrières), fixés par l'ordonnance du 17 septembre 1915, n° 130/2, sont modifiés comme suit :

Par 100 kilogrammes bruts indivisibles
et par mois.

I. — A L'IMPORTATION.

1° Boissons alcooliques titrant plus de 15 %	fr. 3.00
2° Autres marchandises généralement quelconques	1.00
3° Marchandises reprises à l'article 9, §§ 2 et 20, du décret du 20 juin 1914 ainsi qu'aux articles 27 et 43, 3 ^{me} alinéa du règlement général sur les entrepôts, admises seulement sur les terre-pleins clôturés	1.00
4° Armes à feu, poudres, munitions et matières explosives de toute nature	3.00

II. — A L'EXPORTATION.

1° Ivoire	fr. 4.00
2° Autres produits	1.00

Ce tarif est également applicable aux succursales visées à l'article 22 du décret du 20 juin 1914 ainsi qu'aux terre-pleins clôturés attenant aux entrepôts publics.

ART. 2.

Les comptes des droits de magasin sont établis conformément aux disposi-

voortbrengselen, vastgesteld bij verordening van 5 September 1915, n° 125/2, en gene voor de in de openbare Staatsstapelplaatsen (buskruitmagazijnen) geborgen wapenen, buskruit en schietvoorraad, vastgesteld bij verordening van 17 September 1915, n° 130/2, worden als volgt gewijzigd :

Per 100 ondeelbare bruto kilo's
en per maand.

I. — BIJ INVOER.

1° Alcoholiche dranken welke meer halen dan 15 %	fr. 3.00
2° Andere goederen hoe ook genaamd	1.00
3° Goederen genoemd bij artikel 9, §§ 2 en 20 van het decreet van 20 Juni 1914, alsook bij artikelen 27 en 43, 3 ^{de} lid van het algemeen reglement op de stapelplaatsen, slechts toegelaten in de omheinde ruimten	1.00
4° Vuurwapenen, buskruit, schietvoorraad en andere ontplofbare stoffen van welken aard ook	3.00

II. — BIJ UITVOER.

1° Ivoor	fr. 4.00
2° Andere voortbrengselen	1.00

Dit tarief is insgelijks toepasselijk op de hulpmagazijnen bedoeld bij artikel 22 van het decreet van 20 Juni 1914, alsook op de omheinde ruimten welke aan de openbare stapelplaatsen grenzen.

ART. 2.

De rekeningen der bergloonen worden opgemaakt overeenkomstig de schik-

tions des articles 53 et 59 du règlement annexé à l'ordonnance du 5 septembre 1915 portant règlement général sur les entrepôts.

ART. 3.

L'ordonnance du 5 septembre 1915, n° 125/2, et les dispositions de l'article 2 de l'ordonnance du 17 septembre 1915, n° 130/2, sont abrogées.

ART. 4.

Le directeur des Finances est chargé de l'exécution de la présente ordonnance qui entrera en vigueur le 1er août 1921.

Boma, le 23 avril 1921.

kingen der artikelen 53 en 59 van het reglement gehecht aan de verordening van 5 September 1915, houdende algemeen reglement op de stapelplaatsen.

ART. 3.

De verordening van 5 September 1915, n° 125/2, en de schikkingen van artikel 2 der verordening van 17 September 1915, n° 130/2, worden ingetrokken.

ART. 4.

De bestuurder van Geldwezen wordt belast met het uitvoeren onderhaviger verordening welke op 1 Augustus 1921 zal in voege treden.

Boma, den 23^{en} April 1921.

M. RUTTEN.

**Exemption de droits d'entrée
sur divers médicaments.**

ALBERT, ROI DES BELGES,

A tous, présents et à venir,
SALUT.

Vu le décret du 9 avril 1892, portant établissement des droits d'entrée, modifié et complété par les décrets des 5 mai 1898, 28 juin 1902, 11 décembre 1913 et 14 janvier 1914, ainsi que par l'ordonnance-loi du 9 août 1920;

Vu l'avis émis par le Conseil colonial sa séance du 28 mai 1921;

**Vrijstelling van inkomende rechten
op verscheidene geneesmiddelen.**

ALBERT, KONING DER BELGEN,

Aan allen, tegenwoordigen
en toekomenden, HEIL.

Gezien het decreet van 9 April 1892, houdende oplegging der inkomende rechten, gewijzigd en aangevuld door de decreten van 5 Mei 1898, 28 Juni 1902, 11 December 1913 en 14 Januari 1914, evenals de verordening-wet van 9 Augustus 1920;

Gezien het advies door den Kolonialen Raad uitgebracht in diens vergadering van 28 Mei 1921;

Sur la proposition de Notre Ministre
des Colonies,

Nous avons décrété et décrétons :

ARTICLE PREMIER.

Le vaccin antivariolique sec ou en pulpe, l'atoxyl ou soamin et les sels de quinine sont exempts de droits d'entrée, à la condition que ces médicaments soient importés par des personnes, institutions ou collectivités possédant des hôpitaux, lazarets ou dispensaires affectés au traitement des indigènes, pourvus d'assistance médicale ou dirigés par des missionnaires diplômés de l'École de Médecine tropicale de Bruxelles.

L'exemption s'applique aux médicaments précités importés par le Gouvernement de la Colonie.

ART. 2.

Le présent décret entrera en vigueur le jour de sa publication au *Bulletin Officiel*.

Donné à Bruxelles, le 1er juillet 1921.

Op voorstel van Onzen Minister van
Kolonien,

Wij hebben gedecreteerd en Wij
decreteeren :

ARTIKEL EÉN.

De droge of weeke kinderpokkenbestrijdende pokstof, de atoxyl of soamin en de quininezouten zijn vrij van inkomende rechten, op voorwaarde dat deze geneesmiddelen ingevoerd wezen door personen, instellingen of gemeenschappen die gasthuizen, lazaretten of dispensaria bezitten, aan het verplegen der inboorlingen gewijd en die van geneeskundige hulp voorzien zijn of bestuurd worden door missionnarissen, houders van een diploma der School voor Tropische Geneeskunde van Brussel.

De vrijstelling is toepasselijk op de voormelde geneesmiddelen door het Beheer der Kolonie ingevoerd.

ART. 2.

Het tegenwoordig decreet zal, op den dag van zijne bekendmaking in het *Ambtelijk Blad*, in voege treden.

Gegeven te Brussel, den 1st Juli 1921.

ALBERT.

Par le Roi :

Pour le Ministre des Colonies, absent :

Le Ministre de la Justice,

Van 's Konings wege :

Voor den Minister van Koloniën, afwezig :

De Minister van Justitie :

E. VANDERVELDE.

Ordonnance du 13 juillet 1921,
n° 50/2, fixant les valeurs desti-
nées à servir de base, à partir du
jour de son affichage, à la percep-
tion des droits de sortie « ad valo-
rem » sur certains minerais exportés
à titre expérimental.

Le Gouverneur Général,

Vu la loi sur le gouvernement du
Congo Belge;

Vu l'arrêté royal du 28 juillet 1914,
réorganisant le gouvernement général
de la Colonie;

Vu l'article 2 du décret du 17-décem-
bre 1917, sur les droits de sortie,

Ordonne :

ARTICLE PREMIER.

La valeur suivante est destinée à ser-
vir de base à la perception de droits
« ad valorem » sur certains minerais
exportés à titre expérimental.

Par 1,000 kilos : minerai quelconque
dont la valeur n'est pas déterminée, et
exporté dans un but expérimental :
100 francs.

ART. 2.

Les quantités à exporter ne peuvent
pas dépasser 200 tonnes pour un même
minerai.

ART. 3.

Le directeur des Finances est chargé

Verordening van 13 Juli 1921,
n° 50/2, tot vaststelling der waar-
den bestemd van af den dag harer
aanplakking tot grondslag te dienen
voor de heffing der uitvoerrechten
« ad valorem » op zekere ertsen
uitgevoerd tot proefneming,

De Algemeen Gouverneur,

Gezien de wet op de regeering van
Belgisch-Congo;

Gezien het koninklijk besluit van
28 Juli 1914, tot herinrichting van het
algemeen bewind der Kolonie;

Gezien artikel 2 van het decreet van
17 December 1917, op de uitvoer-
rechten,

Beveelt :

ARTIKEL EÉN.

De volgende waarde is bestemd tot
grondslag te dienen voor de heffing der
rechten « ad valorem » op zekere ertsen
uitgevoerd ter proefneming.

Per 1,000 kilogram : onverschillig
welk erts waarvan de waarde niet be-
paald is en uitgevoerd tot een proef-
doeleinde : 100 frank.

ART. 2.

De uit te voeren hoeveelheden mogen
voor een en hetzelfde erts, niet meer
dan 200 ton bedragen.

ART. 3.

De bestuurder van Geldwezen wordt

de l'exécution de la présente ordonnance qui entrera en vigueur le jour de son affichage.		belast met de uitvoering dezer verordening die in werking treedt op den dag harer aanplakking.
---	--	--

Elisabethville, le 13 juillet 1921.

Elisabethville, den 13e Juli 1921.M. LIPPENS.

NOTE PRÉLIMINAIRE

A. — VOIES ET MOYENS

RECETTES ORDINAIRES.

ARTICLE PREMIER. — *Impôt sur les quatre bases.*

Prévision pour 1921.	fr.	1,550,000	»
1922.		2,040,000	»
AUGMENTATION.	fr.	490,000	»

Les prévisions sont basées sur le développement considérable des installations commerciales et des centres miniers.

ART. 2. — *Impôt indigène.*

Prévision pour 1921.	fr.	17,500,000	»
1922	fr.	19,000,000	»
AUGMENTATION.	fr.	1,500,000	»

Cette augmentation résulte de la majoration du taux de l'impôt dans certains districts favorisés par une occupation commerciale intensive et aussi de la progression constante des recensements.

ART. 4 (nouveau). — *Patente des trafiquants.*

Prévision pour 1921.	fr.	»	
— 1922.		100,000	»
AUGMENTATION.	fr.	100,000	»

Cette prévision était comprise en 1921, parmi les recettes de l'article 3.

ART. 5 (ancien 4). — *Taxes fluviales.*

Prévision pour 1921	fr.	70,000 »
— 1922		120,000 »
AUGMENTATION.	fr.	50,000 »

Cette augmentation est due au développement croissant du trafic dans les eaux congolaises.

ART. 7 (ancien 6). — *Permis de chasse.*

Prévision pour 1921	fr.	62,100 »
— 1922		182,500 »
AUGMENTATION.	fr.	120,400 »

Cet accroissement des recettes est dû au grand nombre de permis de chasse délivrés, notamment à la population européenne.

ART. 8 (ancien 6). — *Permis de port d'armes et de vente d'armes et munitions.*

Prévision pour 1921	fr.	87,900 »
1922		101,200 »
AUGMENTATION.	fr.	13,300 »

basée sur les recettes enregistrées aux exercices antérieurs.

ART. 9 (ancien 7). — *Permis de récolte.*

Prévision pour 1921	fr.	147,400 »
1922		209,000 »
AUGMENTATION.	fr.	61,600 »

Cette augmentation est basée sur les résultats acquis et provient notamment de la création de nouveaux comptoirs dans les provinces Orientale et de l'Équateur.

ART. 10 (ancien 7). — *Permis de coupe de bois.*

Prévision pour 1921	fr.	32,600 »
1922		43,500 »
AUGMENTATION.	fr.	10,900 »

résultant de la reprise par la Sonatra des postes de l'État et de la création de nombreux postes par des particuliers.

ART. 11 (ancien 8). — *Permis de recrutement et visa de contrats.*

Prévision pour 1921	 fr.	18,000 »
1922		24,400 »
AUGMENTATION.		6,400 »

Basée sur les recettes enregistrées, sur l'accroissement de la main-d'œuvre et l'installation d'organismes de recrutement dans le district de la Lulua et dans les provinces du Congo-Kasaï et de l'Équateur.

ART. 13 (ancien 10). — *Licences de commerce et de débit de boissons contenant de l'alcool.*

Prévision pour 1921	 fr.	375,000 »
1922		420,000 »
Augmentation.		45,000 »

basée sur l'installation de nouvelles firmes principalement dans les districts du Haut Luapula et de l'Équateur.

ART. 14 (ancien 11). — *Taxe d'enregistrement et recettes cadastrales.*

Prévision pour 1921	 fr.	125,000 »
1922		77,500 »
Diminution.		47,500 »

provenant de ce que la province de l'Équateur ne prévoit pas la possibilité d'effectuer, en 1922, les mesurages des terrains accordés ou concédés à diverses sociétés.

ART. 16 (ancien 14). — *Vente de terrains et d'immeubles.*

Prévision pour 1921	 fr.	222,850 »
1922		901,000 »
Augmentation.		678,150 »

Cette augmentation est basée sur le développement des installations commerciales et industrielles.

ART. 17 (ancien 14). — *Location de terrains et d'immeubles.*

Prévision pour 1921	 fr.	663,150 »
1922	 fr.	739,300 »
Augmentation.		76,150 »

basée sur les résultats acquis au cours des exercices antérieurs, et sur des installations nouvelles.

ART. 18 (ancien 15). — Vente d'ivoire revenant à l'État.

Prévision pour 1921	fr.	1,200,000 »
— 1922		1,500,000 »
Augmentation.		fr. 300,000 »

basée sur une exportation annuelle de 30 tonnes d'ivoire appartenant à l'État et sur les résultats constatés à ce jour.

ART. 19 (ancien 15). — Taxe domaniale sur l'ivoire exporté par les particuliers.

Prévision pour 1921	fr.	600,000 »
— 1922		1,000,000 »
AUGMENTATION.		fr. 400,000 »

Cette augmentation est basée sur les résultats de l'exportation connus à ce jour.

ART. 20 (ancien 16). — Recettes diverses ou accidentelles du Service médical.

Prévision pour 1921	fr.	364,000 »
1922		530,800 »
AUGMENTATION.		fr. 166,800 »

Cette augmentation est justifiée :

- 1° Par l'accroissement des recettes provenant de l'hospitalisation d'Européens et des soins donnés aux travailleurs noirs employés par des particuliers ;
- 2° Par la vente des médicaments et de vaccins.

ART. 21 (ancien 16). — Bonification des services spécialisés pour frais médicaux.

Prévision pour 1921	fr.	73,000 »
— 1922		94,500 »
AUGMENTATION.		fr. 21,500 »

résultant de l'élévation du coût des médicaments et de la main-d'œuvre médicale.

ART. 22 (ancien 17). — Recettes diverses ou accidentelles du Service judiciaire.

Prévision pour 1921	fr.	192,000 »
— 1922		318,000 »
AUGMENTATION.		fr. 126,000 »

basée sur les recettes enregistrées au cours des exercices précédents.

ART. 23 (ancien 12). — *Droits de chancellerie.*

Prévision pour 1921	:	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	fr.	6,800	»
1922	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2,000	»
DIMINUTION.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	fr.	4,800	»

basée sur les recettes enregistrées aux exercices antérieurs.

ART. 24 (ancien 12). — *Recettes autres de services relevant de la direction de la Justice.*

Prévision pour 1921	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	fr.	37,200	»
1922	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	41,000	»
AUGMENTATION.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	fr.	3,800	»

justifiée par les recettes enregistrées aux exercices antérieurs.

ART. 25 (ancien 18). — *Recettes diverses ou accidentelles du service de l'Agriculture*

Prévision pour 1921	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	fr.	127,750	»
— 1922	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	127,900	»
AUGMENTATION.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	fr.	150	»

basée sur les estimations des administrations provinciales.

ART. 26 (ancien 18). — *Bonification des stations agricoles.*

Prévision pour 1921	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	fr.	11,250	»
— 1922	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	12,500	»
AUGMENTATION.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	fr.	1,250	»

recette fictive.

ART. 27 (ancien 19). — *Recettes diverses ou accidentelles du service territorial.*

Prévision pour 1921	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	fr.	86,000	»
— 1922	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	111,000	»
AUGMENTATION.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	fr.	25,000	»

justifiée par les recettes constatées au cours de l'exercice précédent.

ART. 28 (nouveau). — *Remboursement par la Sonatra des prestations lui fournies.*

Prévision pour 1921	fr.	»
— 1922 ,		51,000 »
AUGMENTATION.	fr.	51,000 »

recette provenant de la main-d'œuvre fournie par l'Etat à la Sonatra, en attendant que cette société puisse gérer elle-même tous les postes de transit établis le long du haut fleuve et de ses affluents.

ART. 29 (ancien 19). — *Bonification pour participation du Service territorial aux Services spécialisés.*

Prévision pour 1921	fr.	»
— 1922		63,700 »
AUGMENTATION.	fr.	63,700 »

Recette fictive.

ART. 30 (ancien 20). — *Recettes diverses ou accidentelles du Service des Travaux publics.*

Prévision pour 1921	fr.	3,650 »
— 1922		7,600 »
AUGMENTATION.	fr.	3,950 »

Basée sur les résultats antérieurs et les prévisions des administrations provinciales.

ART. 31 (ancien 20). — *Bonification pour participation du Service des Travaux publics aux Services spécialisés.*

Prévision pour 1921	fr.	1,011,350 »
— 1922		107,465 »
DIMINUTION.	fr.	903,885 »

Provenant :

1° De ce que le personnel affecté spécialement aux lignes télégraphiques, et qui était prévu au Budget ordinaire de 1921, Service des Travaux publics, est prévu en 1922 au Budget annexe des Postes, Télégraphes et Téléphones.

2° De la suppression des bonifications pour participation du service des Travaux publics aux Services spécialisés.

3° De la suppression des bonifications pour entretien des bâtiments des Services non spécialisés par le Service des Travaux publics.

ART. 33 (ancien 21). — *Recettes diverses ou accidentelles
du Service de l'Hydrographie.*

Prévision pour 1921	fr.	20,500 »
— 1922		15,500 »
DIMINUTION.		fr. 5,000 »

Le Service de l'Hydrographie ne louant plus de vapeurs à des tiers, la recette prévue pour cet objet est supprimée.

ART. 34 (ancien 21). — *Bonification pour participation
du Service de l'Hydrographie à d'autres services.*

Prévision pour 1921	fr.	80,500 »
— 1922		30,000 »
DIMINUTION.		fr. 50,500 »

Recette fictive.

ART. 35 (ancien 22). — *Recettes diverses ou accidentelles
du Service de la Trésorerie et des Finances.*

Prévision pour 1921	fr.	1,202,500 »
— 1922		663,600 »
DIMINUTION.		fr. 538,900 »

résultant de ce qu'il n'est prévu en 1922 qu'une recette d'un demi-million à provenir du bénéfice net de l'émission de monnaies de billon.

La valeur d'émission des monnaies de métal inférieur est inscrite entièrement au crédit du Fonds monétaire.

ART. 36 (ancien 22). — *Bonification pour participation du Service des Finances
à d'autres services.*

Prévision pour 1921	fr.	117,500 »
— 1922		86,500 »
DIMINUTION.		fr. 31,000 »

Recette fictive.

ART. 37 (ancien 23). — *Produit net de services divers.*

Prévision pour 1921	fr.	445,000 »
— 1922		226,800 »
DIMINUTION.		fr. 218,200 »

La bonification de la Compagnie des Grands-Lacs pour les participations dans

les dépenses non ventilables des différents services est supprimée, en prévision de la reprise, par cette société, de son réseau fluvial et ferroviaire.

ART. 38 (ancien 24). — *Produit net des douanes, accises et entrepôts.*

Prévision pour 1921	fr.	17,523,081	»
— 1922		23,706,473	»
AUGMENTATION.	fr.	6,183,392	»

basée sur l'accroissement des importations.

ART. 39 (ancien 25). — *Solde bénéficiaire de la Régie des Mines.*

Prévision pour 1921	fr.	16,292,400	»
— 1922		11,190,000	»
DIMINUTION.	fr.	5,102,400	»

Les nouvelles méthodes d'exploitation rationnelle et méthodique de la Régie des Mines, qui visent à sauvegarder l'avenir, devaient forcément amener une diminution dans la production. En outre, les travaux routiers urgents qui occuperont, en 1922, plus de 1,000 travailleurs, réduiront momentanément la main d'œuvre des exploitations.

La production, pour 1922, a été calculée sur 2,195 kilos net d'or.

ART. 40 (ancien 26). — *Produit net des stations agricoles.*

Prévision pour 1921	fr.	237,000	»
— 1922		142,940	»
DIMINUTION.	fr.	94,060	»

résultant de la baisse des prix de réalisation des produits agricoles sur les marchés européens.

ART. 41 (ancien 28). — *Produit net du portefeuille (pour mémoire).*

ART. 42 (ancien 30). — *Produit net de l'imprimerie.*

Prévision pour 1921	fr.	»	»
— 1922		17,255	»
AUGMENTATION.	fr.	17,255	»

justifiée par la réorganisation de ce service spécialisé et la suppression de sa contribution au fonds de pensions.

ART. 44 (ancien 32). — *Contribution des services spécialisés au fonds d'allocation de retraite et de pensions. (Pour mémoire.)*

Prévision pour 1921	fr.	417,904 »
1922		»
DIMINUTION.	fr.	417,904 »

Le revenu des sommes affectées au Fonds spécial étant suffisant pour assurer le service des pensions accordées sous le régime du décret du 2 mai 1910, aucune contribution n'a été demandée aux services spécialisés. Ce poste est reproduit (*pour mémoire*).

ART. 45 (ancien 33). — *Recettes accidentelles et recettes imprévues.*

Prévision pour 1921	fr.	46,250 »
— 1922		103,250 »
AUGMENTATION.	fr.	57,000 »

basée sur les résultats enregistrés au profit des exercices précédents.

RECETTES EXTRAORDINAIRES.

Prévision pour 1922 : 16,651,725 francs.

Ces recettes représentent :

a) A concurrence de 151,725 francs des annuités du prix de cession à des colons belges d'exploitations ou stations agricoles de la Colonie.

b) A concurrence de 1,500,000 francs de produit disponible, en 1922, des revenus de l'ancienne fondation de Niederfullback.

c) A concurrence de 15,000,000 de francs, l'intervention de la métropole pour être affectée au paiement des coupons de la dette congolaise créée pour couvrir les dépenses extraordinaires et les dépenses de souveraineté et du service des pensions.

Les recettes visées aux littéras A et C ci-dessus seront affectées au budget spécialisé de la Dette.

B. — DÉPENSES.**DÉPENSES ORDINAIRES.****ARTICLE PREMIER. — Administration centrale de Boma.**

Crédit alloué pour 1921	fr.	6.962,040	»
— demandé pour 1922		6,888,500	»
DIMINUTION . . . fr.		73,540	»

En réalité, il n'y a pas de diminution : les frais de recrutement et d'enseignement professionnel qui étaient prévus à l'article premier, en 1921, sont prévus cette année à l'art. 41 (250,000 francs). Il y a une importante augmentation des indemnités de cherté de vie résultant du fait que l'indemnité de 7,200 francs allouée aux religieux instituteurs, qui n'avait pas été comprise dans les prévisions pour 1921, a été prévue en 1922. Par suite du relèvement des salaires, il y a une augmentation des salaires et frais d'entretien du personnel noir. Par contre, il y a une diminution aux frais de voyage et indemnités du personnel marié.

ART. 2. — Outillage du Gouvernement général et de ses services.

Crédit alloué pour 1921	fr.	569,450	»
— demandé pour 1922		650,415	»
AUGMENTATION . . . fr.		80,965	»

résultant de l'augmentation des frais de l'organisation postale dans la Colonie.

ART. 5. — Litiges.

Crédit alloué pour 1921	fr.	220,000	»
— demandé pour 1922		20,000	»
DIMINUTION . . . fr.		200,000	»

résultant de la suppression d'une dépense exceptionnelle. Le crédit demandé en 1921 pour remplacer les marchandises perdues dans le naufrage du « Madimba » n'a plus été reproduit cette année.

ART. 6. — Subvention aux services spécialisés.

Crédit alloué pour 1921	fr.	3,693,378	»
— demandé pour 1922		4,018,740	»
AUGMENTATION. . . . fr.		325,362	»

résultant d'une part de la diminution des tarifs du chemin de fer du Mayumbe

qui accentue le déficit, d'autre part du déficit du budget spécialisé du portefeuille dont la charge pour intérêts et amortissements du service de la Dette dépasse le revenu présumé de 1922.

ART. 7. — *Jardin d'expérimentation d'Eala.*

Crédit alloué pour 1921	fr.	195,795 »
— demandé pour 1922		242,205 »
AUGMENTATION.		fr. 46,410 »

Conséquence du relèvement des salaires du personnel noir et de l'augmentation du prix des fournitures et du matériel.

ART. 8. — *Forme d'expérimentation attachée à la Direction de l'agriculture.*

Crédit alloué pour 1921	fr.	77,300 »
— demandé pour 1922		63,570 »
DIMINUTION.		fr. 13,730 »

Conséquence du transfert à Eala du laboratoire attaché à la ferme.

ART. 9. — *Stations agricoles.*

« Crédit alloué pour 1921	fr.	90,280 »
— demandé pour 1922		157,485 »
AUGMENTATION.		fr. 67,205 »

Justifiée par le relèvement des salaires du personnel noir et par l'engagement de cinq agronomes destinés au service de la propagande cotonnière.

ART. 10. — *Service judiciaire.*

Crédit alloué pour 1921	fr.	2,528,725 »
— demandé pour 1922		2,551,635 »
AUGMENTATION.		fr. 22,910 »

Justifiée par le relèvement des salaires du personnel noir et les envois de fournitures, matériel, etc.

ART. 11. — *Frais de Justice.*

Crédit alloué pour 1921	fr.	400,000 »
— demandé pour 1922		306,865 »
DIMINUTION.		fr. 93,135 »

provenant de la réduction des frais de déplacement et de voyage du personnel judiciaire.

ART. 12. — *Service de l'instruction publique.*

Crédit alloué pour 1921	fr.	1,729,680 »
— demandé pour 1922		1,925,213 »
AUGMENTATION.	fr.	195,533 »

résultant du relèvement des salaires du personnel noir et du coût du matériel et des fournitures.

ART. 14. — *Cultes.*

Crédit alloué pour 1921	fr.	1,071,100 »
— demandé pour 1922		1,063,800 »
DIMINUTION.	fr.	7,300 »

provenant de la suppression d'un subside spécial accordé aux R. R. P. P. Blancs.

ART. 17. — *Hydrographie, Pilotage, Balisage, Dragage.*

Crédit alloué pour 1921	fr.	1,430,008 »
— demandé pour 1922		1,701,185 »
AUGMENTATION.	fr.	271,177 »

provoquée par le relèvement des salaires, l'élévation des frais d'entretien du personnel noir et le renchérissement du coût du combustible, du matériel et des fournitures diverses.

ART. 18. — *Administration des provinces.*

Crédit alloué pour 1921	fr.	1,060,545 »
— demandé pour 1922		1,291,510 »
AUGMENTATION.	fr.	230,965 »

justifiée par les raisons suivantes :

- a) Relèvement des salaires et frais d'entretien du personnel noir ;
- b) Relèvement des tarifs postaux ;
- c) Augmentation des dépenses prévues pour l'exécution du décret sur la chasse, notamment en ce qui concerne les indemnités pour l'ivoire revenant à l'État ;
- d) Prix élevés du matériel et fournitures diverses ;
- e) Achat et frais d'entretien d'automobiles et motocyclettes destinées à la province du Katanga ;
- f) Création d'une indemnité spéciale pour usage en service des moyens de locomotion et de machine à écrire privés.

ART. 19. — *Service des Secrétariats.*

Crédit alloué pour 1921	fr.	594,300 »
— demandé pour 1922		553,445 »
DIMINUTION.	fr.	40,855 »

résultant de la suppression du personnel administratif de l'Office des commandes.

ART. 20. — *Service territorial. — Prisons.*

Crédit alloué pour 1921	fr.	16,733,960 »
— demandé pour 1922		16,677,185 »
DIMINUTION.	fr.	56,775 »

Cette diminution provient de la suppression des crédits destinés à l'école des recenseurs noirs, et à la bonification au service des Travaux publics.

ART. 21. — *Service des Finances.*

Crédit alloué pour 1921	fr.	3,326,596 »
— demandé pour 1922		3,572,845 »
AUGMENTATION.	fr.	246,249 »

justifiée par :

- 1° Augmentation de l'indemnité payée à la Banque du Congo Belge pour le service comptable de la Colonie, suivant convention (100,000 francs) ;
- 2° Augmentation des dépenses en personnel européen par suite du rattachement au service des finances du personnel chargé de la gestion des « matières ».
- 3° Élévation du prix du matériel et fournitures diverses ;
- 4° Augmentation des taxes postales ;
- 5° Augmentation des salaires du personnel noir ;
- 6° Augmentation des frais de transport à l'intérieur de la Colonie.

ART. 22. — *Trésorerie.*

Crédit alloué pour 1921	fr.	982,000 »
— demandé pour 1922		900,348 »
DIMINUTION.	fr.	81,652 »

provient du service des intérêts de la caisse d'épargne.

ART. 23. — *Services des terres.*

Crédit alloué pour 1921	fr.	1,209,536	»
— demandé pour 1922		1,209,345	»
DIMINUTION.	fr.	191	»

Prévisions conformes aux propositions des administrations provinciales et justifiées par les besoins.

ART. 24. — *Service de l'Agriculture.*

Crédit alloué pour 1921	fr.	1,809,325	»
— demandé pour 1922		2,031,459	»
AUGMENTATION.	fr.	222,134	»

justifiée par :

- 1° Le développement de l'enseignement agricole ;
- 2° Le rattachement à l'article 24 de la moitié du crédit prévu en 1921, à l'article 32, pour aide aux colons ;
- 3° L'élévation des frais généraux de transport à l'intérieur de la Colonie.

ART. 25. — *Service des affaires économiques.*

Crédit alloué pour 1921	fr.	439,600	»
— demandé pour 1922		451,440	»
AUGMENTATION.	fr.	11,840	»

justifiée par le relèvement des salaires du personnel noir et l'élévation des frais postaux et des frais généraux de transport à l'intérieur de la Colonie.

ART. 26. — *Service des travaux publics.*

Crédit alloué pour 1921	fr.	3,696,893	»
— demandé pour 1922		3,615,190	»
DIMINUTION.	fr.	81,703	»

résultant du transfert au budget annexe des Postes, Télégraphes et Téléphones, des dépenses du personnel chargé de l'entretien des lignes télégraphiques.

ART. 27. — *Service de l'Hygiène.*

Crédit alloué pour 1921	fr.	6,700,724	»
— demandé pour 1922		9,144,600	»
AUGMENTATION.	fr.	2,443,876	»

justifiée par :

- 1° Le renforcement du personnel médical (médecins, agents sanitaires, infirmières) ;

- 2° L'élévation des salaires du personnel noir ;
- 3° La prévision d'un crédit nouveau pour lutter contre les épidémies ;
- 4° L'augmentation des besoins en médicaments, matériel chirurgical, et l'équipement des missions pharmaceutiques pour assistance médicale indigène ;
- 5° La prévision des dépenses de la mission du docteur Schwetz payées antérieurement sur le Fonds Spécial ;
- 6° L'augmentation des frais pour hôpitaux pourvus de l'assistance religieuse.
- 7° La participation de la Colonie dans les dépenses des établissements hospitaliers de la Compagnie du Chemin de fer du Congo Supérieur aux Grands Lacs Africains ;
- 8° La prévision des dépenses nécessaires au bon fonctionnement des écoles pour assistants médicaux indigènes.

ART. 28. — *Force publique.*

Crédit alloué pour 1921	fr. 13,711,720 »
— demandé pour 1922	17,936,785 »
AUGMENTATION.	fr. 4,225,065 »

provenant :

- 1° De l'augmentation du contingent. L'effectif total de la Force publique sera porté de 15,000 à 16,000 hommes ;
- 2° De la révision des soldes de la troupe ;
- 3° Du renouvellement de la réserve d'habillement et d'équipement de la troupe, et des acquisitions de matériel de guerre ;
- 4° Du relèvement des tarifs postaux ;
- 5° De la location de bâtiments à Stanleyville et Ponthierville pour le logement des Européens du groupement militaire de la Province Orientale.

ART. 29 (nouveau). — *Création d'un fonds de remploi destiné à l'institution de cantines pour la troupe.*

Crédit alloué pour 1921	fr. »
— demandé pour 1922	400,000 »
AUGMENTATION.	fr. 400,000 »

Ce crédit est justifié dans l'exposé général par la nécessité de la création d'un fonds initial pour instituer des cantines pour la troupe.

ART. 31 (ancien 30). — *Indemnités et allocations spéciales liquidées en Belgique.*

Crédit alloué pour 1921	fr. 191,100 »
— demandé pour 1922	197,250 »
AUGMENTATION.	fr. 6,150 »

résultant de ce que les frais de commissions diverses de l'Administration coloniale

fonctionnant près des services de l'Administration centrale sont prévus à cet article.

ART. 33 (ancien 32). — *Colonisation.*

Crédit alloué pour 1921	fr.	240,000	»
— demandé pour 1922		120,000	»
DIMINUTION.	fr.	120,000	»

résultant de ce que la moitié du crédit accordé en 1921, pour aide aux colons, a été prévu cette année à l'article 24.

ART. 34 (ancien 33). — *Allocations de retraite et pensions. (Pour mémoire.)*

Crédit alloué pour 1921	fr.	3,300,000	»
— demandé pour 1922		»	»
DIMINUTION.	fr.	3,300,000	»

justifiée dans l'exposé général.

ART. 35 (ancien 34). — *Garantie des obligations de la Dette.*

Crédit alloué pour 1921	fr.	7,455,070	»
— demandé pour 1922		4,213,020	»
DIMINUTION.	fr.	3,242,050	»

justifiée dans l'exposé général.

ART. 36 (ancien 35). — *Dépenses diverses.*

Crédit alloué pour 1921	fr.	51,500	»
— demandé pour 1922		72,000	»
AUGMENTATION.	fr.	20,500	»

résultant de ce qu'il a été prévu à cet article, les frais de réception et d'analyse en Europe, des marchandises destinées à la Colonie, ainsi que les frais de voyage et de déplacement en Belgique et à l'étranger, des personnes chargées de procéder à la réception de ces marchandises.

ART. 36 (ancien). — *Création d'un fonds de remploi destiné à la fabrication des monnaies.*

Crédit alloué pour 1921	fr.	1,000,000	»
— demandé en 1922		»	»
DIMINUTION.	fr.	1,000,000	»

La suppression de ce crédit est justifiée dans l'exposé général. Le crédit prévu

en 1921 était destiné à une dépense exceptionnelle résultant de la création du fonds de prévision monétaire.

ART. 44 (nouveau). — *Frais de recrutement et d'enseignement professionnel.*

Crédit alloué pour 1921	fr.	»	»
— demandé pour 1922.		250,000	»
AUGMENTATION.		fr.	250,000 »

Les frais de recrutement et d'enseignement professionnel étaient inscrits, en 1921, à l'article 1. Les dépenses relatives à cet objet s'effectuant en Europe, il a paru préférable de créer un article distinct au chapitre V. Il y a une augmentation de 50,000 francs sur les crédits accordés en 1921 (200,000 fr.). Elle se justifie par les indemnités à accorder aux médecins et infirmières qui suivront les cours de l'École de médecine tropicale en 1922.

DÉPENSES EXTRAORDINAIRES.

Comme le dit l'exposé général, les dépenses extraordinaires prévues pour 1922, au tableau IV, sont groupées sous trois chapitres, pour distinguer ces dépenses quant à leur nature et en faciliter la comptabilité.

Au chapitre Ier, figurent les dépenses résultant de conventions exécutées à l'intervention des services métropolitains.

Au chapitre II, les dépenses des Gouvernements provinciaux, pour exécution de travaux, n'ayant pas le caractère de grands travaux d'utilité publique énoncés dans la loi du 21 août 1921, et les dépenses d'une année de la mission de délimitation Angola-Kasaï.

Au chapitre III, figure le 2e annuité du crédit accordé par la loi du 21 août 1921, relative à l'emprunt de 300 millions pour l'exécution du programme des grands travaux d'utilité publique.

L'article premier comprend la 14e annuité du Fonds spécial de 50 millions de francs.

L'article 2, prévoit l'annuité du coût du rachat du chemin de fer du Mayumbe, en exécution de la convention approuvée par la loi du 21 novembre 1919.

L'article 3 comprend le montant de la participation de la Colonie dans les dépenses de construction et d'aménagement de l'École Coloniale d'Anvers. Cette participation est fixée à 1 million pour 1922, et constitue probablement le solde.

L'article 4, prévoit le transfert au Budget spécial de la Dette, du montant de l'avance métropolitaine destinée à participer aux charges des emprunts de la Colonie.

L'article 6, comprend le premier crédit de 15 millions pour l'exécution des travaux prévus par les Gouvernements provinciaux.

L'article 7, prévoit le crédit pour couvrir les dépenses d'une année de la mission de délimitation de la frontière Sud Congo Belge-Portugaise.

Enfin l'article 8 prévoit le deuxième crédit destiné à continuer l'exécution du programme des grands travaux commencé en 1921. L'emploi de ce crédit est indiqué dans l'exposé général et dans le tableau des développements.

PROJET DE LOI.**ALBERT,****ROI DES BELGES,***A tous, présents et à venir, Salut.*

Sur la proposition de Notre Ministre
des colonies,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Le projet de loi dont la teneur suit
sera présenté, en Notre nom, aux Cham-
bres législatives, par notre Ministre des
Colonies.

TITRE PREMIER.**Dispositions diverses.****ARTICLE PREMIER.**

Le délai fixé pour les opérations
relatives à la liquidation et à l'ordon-
nancement des dépenses ordinaires ap-
partenant aux exercices 1918, 1919 et
1920 :

1° Par l'article 4 de la loi du 31 dé-
cembre 1920 portant approbation des
budgets du Congo Belge pour les exer-
cices 1915 à 1918; 2° par l'article 2 de
la loi du 20 novembre 1919 contenant
le budget des dépenses ordinaires du
Congo Belge de l'exercice 1919; 3° par
l'article 7 de la loi du 31 décembre 1920
contenant le budget des recettes et des
dépenses du Congo Belge pour l'exer-
cice 1920, est prorogé jusqu'au 31 dé-
cembre 1922.

WETSONTWERP.**ALBERT,****KONING DER BELGEN,***Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.*

Op voorstel van Onzen Minister van
Kolonien,

WIJ HEBBEN BESLOTEN EN WIJ BESLUITEN :

Het wetsontwerp waarvan de inhoud
volgt, zal in Onzen Naam, door Onze
Minister van Koloniën, aan de wetge-
nende Kamers voorgelegd worden.

TITEL ÉÉN.**Verscheidene schikkingen.****ARTICLE ÉÉN.**

Het uitstel dat voor de verrichtingen
betrekkelijk het uitbetalen en ordonan-
ceeren der tot de dienstjaren 1918,
1919 en 1920 behoorende gewone
uitgaven werd vastgesteld :

1° Bij artikel 4 uit de wet van
31 December 1920, houdende goed-
keuring der begrootingen van Belgisch-
Congo voor de dienstjaren 1915 tot
1918; 2° bij artikel 2 uit de wet van
20 November 1919, inhoudende de
begrooting der gewone uitgaven van
Belgisch-Congo voor het diensjaar
1919; 3° bij artikel 7 uit de wet van
31 December 1920, inhoudende de
begrooting der ontvangsten en uitgaven
van Belgisch-Congo voor het dienst-
jaar 1920, wordt verlengd tot op
31 December 1922.

ART. 2.

Les échanges entre le Congo Belge et les territoires du Ruanda-Urundi sont exempts de droits de douane, tant à l'entrée qu'à la sortie.

TITRE II.**1. Recettes ordinaires.****ART. 3.**

Les recettes ordinaires du Congo belge pour l'exercice 1922 sont évaluées à la somme de septante millions six cent soixante neuf mille cent quatre-vingt-trois francs (70,669,183 francs), conformément au tableau I ci-annexé.

2. Recettes extraordinaires.**ART. 4.**

Les recettes extraordinaires du Congo belge pour l'exercice 1922 sont évaluées à la somme de seize millions six cent cinquante et un mille sept cent vingt-cinq francs (16,651,725 francs), conformément au tableau II ci-annexé.

TITRE III.**1. Recettes ordinaires.****ART. 5.**

Il est ouvert, pour les dépenses ordinaires du Congo belge de l'exercice 1922, des crédits pour un montant total de quatre-vingt trois millions trois cent soixante-cinq mille neuf cent trente-cinq francs (83,365,935 francs) se répartissant conformément au tableau III ci-annexé.

ART. 2.

De ruilingen tusschen Belgisch-Congo en de gewesten Ruanda-Urundi zijn van talrechten vrij zoo bij den in-als bij den uitvoer.

TITEL II.**1. Gewone inkomsten.****ART. 3.**

De gewone uitgaven van Belgisch-Congo voor het diensjaar 1922 zijn geraamd op de som van zeventig miljoen zeshonderd negen en zestig duizend honderd drij en tachtig frank (70,669,183 frank), overeenkomstig de hierbij behorende tabel I.

2. Buitengewone inkomsten.**ART. 4.**

De buitengewone inkomsten van Belgisch-Congo voor het dienstjaar 1922 zijn geraamd op de som van zestien miljoen zes honderd één en vijftig duizend zeven honderd vijf en twintig frank (16,651,725 frank), overeenkomstig de hierbij behorende tabel II.

TITEL III.**1. Gewone uitgaven.****ART. 5.**

Voor de gewone uitgaven van Belgisch-Congo voor het diensjaar 1922 zijn kredieten geopend tot een algeheel bedrag van drij en tachtig miljoen drij honderd vijf en zestig duizend negen honderd vijf en dertig frank (83,365,955 frank), te verdeelen overeenkomstig de hierbij behorende tabel III.

2. — Dépenses extraordinaires.**ART. 6.**

Il est ouvert pour les dépenses extraordinaires du Congo belge de l'exercice 1922 des crédits à concurrence d'un montant total de cent et sept millions trois cent trente mille trois cent septante-huit francs (107,330,378 fr.), se répartissant conformément au tableau IV ci-annexé.

TITRE IV.**ART. 7.**

L'excédent des dépenses autorisées par la présente loi sur les recettes qui y sont prévues, sera couvert au moyen d'emprunt.

ART. 8.

Le Ministre des Colonies est autorisé par la présente loi à créer, à concurrence de l'emprunt à contracter, des Bons du Trésor ou des titres d'emprunt pour compte du Congo belge, suivant les modalités déterminées par arrêté royal.

TITRE V.**ART. 9.**

Les opérations relatives à l'ordonnancement et à la liquidation des dépenses ordinaires et au recouvrement des produits pourront se prolonger jusqu'au 31 octobre 1923.

ART. 10.

Il pourra être fait des imputations pendant cinq ans à compter du 1er janvier

2. — Buitengewone uitgaven.**ART. 6.**

Voor de buitengewone uitgaven van Belgisch-Congo voor het dienstjaar 1922 worden kredieten geopend van een algeheel bedrag van honderd en zeven miljoen drie honderd dertig duizend drie honderd acht en zeventig frank (107,330,378 fr.), te verdeelen volgens de hierbijgevoegde tabel IV.

TITEL IV.**ART. 7.**

Het overschot der bij de tegenwoordige wet toegestane uitgaven op de ontvangsten welke daarin voorzien zijn, zal door middel van leening gedekt worden.

ART. 8.

Het is den Minister van Koloniën door de tegenwoordige wet geoorloofd, tot een beloop der aan te gane leening en voor rekening van Belgisch-Congo, Schatkistbiljetten of leeningtitels uit te geven volgens de schikkingen bij koninklijk besluit vastgesteld.

TITEL V.**ART. 9.**

De handelingen betreffende de uitbetaling en de afrekening der gewone uitgaven en de invordering der opbrengsten, kunnen verlengd worden tot op 31 October 1923.

ART. 10.

Te rekenen van 1° Januari 1922 zullen er, gedurende vijf jaar, aanreke-

1922, sur les crédits ouverts par l'article 7 de la présente loi au tableau IV pour dépenses extraordinaires. Les excédents disponibles à la fin de chaque exercice seront répartis à l'année suivante.

ningen kunnen gedaan worden op de kredieten verleend bij artikel 7 uit de tegenwoordige wet, in tabel IV voor de buitengewone uitgaven. De overschotten op het eind van elk dienstjaar beschikbaar zullen op het volgende jaar overgedragen worden.

TITRE VI.

Recettes et dépenses pour ordre.

ART. 11.

Les recettes et dépenses pour ordre de l'exercice 1922 sont évaluées respectivement à la somme de quatre cent quarante-quatre millions quarante-cinq mille francs (444,045,000 fr.), conformément au tableau V annexé à la présente loi.

ART. 12.

La présente loi sera obligatoire en Belgique et au Congo le 1er janvier 1922.

Donné à Bruxelles, le 27 décembre 1921.

TITEL VI.

Inkomsten en uitgaven voor order.

ART. 11.

De inkomsten en uitgaven voor order van het dienstjaar 1922 zijn respectievelijk geraamd op de som van vier honderd vier en veertig miljoen vijf en veertig duizend frank (444,045,000 fr.) overeenkomstig tabel V behorende bij de tegenwoordige wet.

ART. 12.

De tegenwoordige wet zal den 1° Januari 1922 in België en in Congo verplichtend zijn.

Gegeven te Brussel, den 27ⁿ December 1921.

ALBERT.

Par le Roi :
Le Ministre des Colonies,

Van 's Konings wege :
De Minister van Koloniën,

LOUIS FRANK.

TABLEAU I

**BUDGET DES VOIES ET MOYENS DU CONGO BELGE
POUR L'EXERCICE 1922.**

TABEL I

**BEGROOTING DER MIDDELEN VAN BELGISCH-CONGO
VOOR HET DIENSTJAAAR 1922.**

TABLEAU I**BUDGET DES VOIES ET MOYENS DU CONGO BELGE
POUR L'EXERCICE 1922.****RECETTES ORDINAIRES.**

Articles.	DÉSIGNATION DES PRODUITS.	MONTANT des évaluations de recettes par article.	TOTAUX par CHAPITRE.
CHAPITRE PREMIER.			
Impositions et taxes.			
1	Impôts sur les quatre bases et amendes.	2,040,000	28,659,100
2	Impôt indigène	19,000,000	
3	Impôt sur les bénéfices des professions et des sociétés commerciales	6,000,000	
4	Patente des trafiquants	100,000	
5	Taxes fluviales	120,000	
6	Taxe de statistique	300,000	
7	Permis de chasse.	182,500	
8	Permis de port d'armes et de vente d'armes et munitions.	101,200	
9	Permis de récolte	209,000	
10	Permis de coupe de bois	43,500	
11	Permis de recrutement et visa de contrats	24,400	
12	Licences pour recherches minières.	20,000	
13	Licences de commerce et de débit de boissons contenant de l'alcool	420,000	
14	Taxes d'enregistrement et recettes cadastrales	77,500	
15	Taxe sur les chiens.	21,000	
			28,659,100
CHAPITRE II.			
Recettes domaniales et administratives.			
16	Vente de terrains et d'immeubles	901,000	28,659,100
17	Location de terrains et d'immeubles	739,300	
18	Vente d'ivoire revenant à l'État.	1,500,000	
19	Taxe domaniale sur l'ivoire exporté par les particuliers.	1,000,000	
20	Recettes diverses ou accidentelles du Service médical	530,800	
A REPORTER. . . . fr.		»	28,659,100

TABEL I**BEGROOTING DER MIDDELEN VAN BELGISCH-CONGO
VOOR HET DIENSTJAAR 1922.****GEWONE ONTVANGSTEN.**

Artikelen.	AANWIJZING DER OPBRENGSTEN.	BEDRAG der ontvangsten per artikel.	TOTALEN per HOOFDSTUK.
EERSTE HOOFDSTUK.			
Belastingen en taksen.			
1	Belastingen naar de vier basissen en geldboeten	2,040,000	28,659,100
2	Inlandsche belasting	19,000,000	
3	Belasting op de winsten der beroepen en der handelsmaatschappijen	6,000,000	
4	Patent der handelaars	100,000	
5	Scheepvaarttaksen	120,000	
6	Statistiekrecht	300,000	
7	Jachtverloven	182,500	
8	Verloven om wapens te dragen en om wapens en munitie te verkoopen	101,200	
9	Verloven tot inoogsting	209,000	
10	Verloven tot houtkapping	43,500	
11	Verloven tot aanwerving en visa van overeenkomsten	24,400	
12	Vergunningen tot delfstoffenopzoekingen	20,000	
13	Nijverheidsvergunningen en vergunningen tot het verkoopen van dranken, alcohol inhoudende	420,000	
14	Taksen van registratie en kadastraal inkomen	77,500	
15	Taks op de honden	21,000	
			28,659,100
IIe HOOFDSTUK.			
Ontvangsten van Domeinen en Beheer.			
16	Verkoop van gronden en van onroerende goederen	901,000	28,659,100
17	Verhuring van gronden en onroerende goederen	739,300	
18	Verkoop van ivoor toekomend aan den Staat	1,500,000	
19	Domeinrechten op het ivoor door bijzonderen uitgevoerd	1,000,000	
20	Verschelden of toevallige ontvangsten van den Geneeskundigen Dienst	530,800	
OVER TE DRAGEN. . . . fr.		»	28,659,100

BUDGET DES VOIES ET MOYENS DU CONGO BELGE (SUITE).

Articles.	DÉSIGNATION DES PRODUITS.	MONTANT des évaluations de recettes par article.	TOTAUX par CHAPITRE.
	REPORT. . . . fr.	»	28,659,100
21	Bonification des services spécialisés pour frais médicaux	94,500	
22	Recettes diverses ou accidentelles du Service judiciaire	318,000	
23	Droits de chancellerie	2,000	
24	Recettes autres de services relevant de la Direction de la Justice.	41,000	
25	Recettes diverses ou accidentelles du Service de l'Agriculture.	127,900	
26	Bonification des stations agricoles	12,500	
27	Recettes diverses ou accidentelles du Service territorial	111,000	
28	Remboursement par la Somatra de prestations lui fournies	51,000	
29	Bonification pour participation du Service territorial aux services spécialisés	63,700	
30	Recettes diverses ou accidentelles du Service des Travaux publics.	7,600	
31	Bonification pour participation du Service des Travaux publics aux services spécialisés	107,465	
32	Bonification du Budget des Dépenses extraordinaires pour les dépenses mises à charge de l'ordinaire	200,000	
33	Recettes diverses ou accidentelles du Service de l'Hydrographie.	15,500	
34	Bonification pour participation du Service de l'Hydrographie à d'autres services	30,000	
35	Recettes diverses ou accidentelles du Service de la Trésorerie et des Finances.	663,800	
36	Bonification pour participation du Service des Finances à d'autres services	86,500	
37	Produit net de services divers	226,800	
			6,830,165
	CHAPITRE III.		
	Produit net des services dotés de budgets spéciaux.		
38	Produit net des Douanes, Accises et Entrepôts	23,706,473	
39	Solde bénéficiaire de la régie des Mines.	11,190,000	
40	Produit net des Stations agricoles.	142,940	
41	Produit net du Portefeuille	Mémoire.	
42	Produit net de l'Imprimerie	17,255	
43	Service des conférences populaires et informations	Mémoire.	
			35,056,668
	A REPORTER . . . fr.		70,545,933

BEGROOTING DER MIDDELEN VAN BELGISCH-CONGO (VERVOLG).

Artikelen.	AANWIJZING DER OPBRENGSTEN.	BEDRAG der ontvangsten per artikel.	TOTALEN per HOOFDSTUK.
	OVERDRACHT. . . . fr.	»	28,659,100
21	Tegoeedkoming der gespecialiseerde diensten voor medicekosten	94,500	
22	Verscheiden of toevallige ontvangsten van den Gerechtsdienst	318,000	
23	Rechten van kanselarij	2,000	
24	Andere ontvangsten van diensten welke van het Rechtsbestuur afhangen	41,000	
25	Verscheiden of toevallige ontvangsten van den Landbouwdienst	127,900	
26	Tegoeedkomingen der landbouwstandplaatsen	12,500	
27	Verscheiden of toevallige ontvangsten van den Gewestdienst	111,000	
28	Terugbetaling door de Somatra der aan haar verleende diensten	51,000	
29	Tegoeedkoming wegens deelname van den gewestdienst aan de gespecialiseerde diensten	63,700	
30	Verscheiden of toevallige ontvangsten van den dienst der Openbare Werken	7,600	
31	Tegoeedkoming wegens deelname van den Dienst der Openbare Werken aan de gespecialiseerde diensten	107,465	
32	Tegoeedkoming van de Begrooting der Buitengewone uitgaven voor de uitgaven ten laste der gewone begrooting gebracht	200,000	
33	Verscheiden of toevallige ontvangsten van den Hydrographischen Dienst	15,500	
34	Tegoeedkoming wegens deelname van den Hydrographischen Dienst aan andere diensten	30,000	
35	Verscheiden of toevallige ontvangsten van den Dienst der Schatkist en der Financiën	663,600	
36	Tegoeedkoming wegens deelname van den Dienst der Financiën aan andere diensten	86,500	
37	Netto-opbrengst van verscheiden diensten	226,800	
			6,830,165
	III. HOOFDSTUK.		
	Netto-opbrengsten van de diensten die over bijzondere begrootingen beschikken.		
38	Netto-opbrengst van het Tolwezen, van de Accijzen en van de Stapelplaatsen	23,706,473	
39	Winstrekening der Mijnuutbating in eigen-beheer	11,190,000	
40	Netto-opbrengst der Landbouwstandplaatsen	142,940	
41	Netto-opbrengst van de Portefeuille	Memorie.	
42	Netto-opbrengst der Drukkerij	17,285	
43	Dienst der volksvoordrachten en inlichtingen	Memorie.	
			35,056,668
	OVER TE DRAGEN. . . . fr.		70,545,933

BUDGET DES VOIES ET MOYENS DU CONGO BELGE (SUITE).

Articles.	DÉSIGNATION DES PRODUITS.	MONTANT des évaluations de recettes par article.	TOTAUX par CHAPITRE.
	A REPORTER. . . . fr.	»	70,548,933
	CHAPITRE IV.		
	Modifications diverses des services spécialisés.		
44	Contribution des services spécialisés au fonds d'allocation de retraite et de pensions.	Mémoire.	
	CHAPITRE V.		
	Recettes accidentelles.		
45	Recettes accidentelles et recettes imprévues.	103,250	
46	Ristourne par le Trésor belge de la quote-part du produit de l'impôt établi sur les bénéfices exceptionnels réalisés au Congo (art 15, 7° des lois du 5 mars et 2 juillet 1920)	20,000	123,250
	TOTAL fr.		70,669,183

Vu et approuvé pour être annexé à Notre arrêté
du 27 décembre 1921.

ALBERT.

PAR LE ROI :
Le Ministre des Colonies,
LOUIS FRANCK.

BEGROOTING DER MIDDELEN VAN BELGISCH-CONGO (VERVOLG).

Artikelen.	AANWIJZING DER OPBRENGSTEN.	BEDRAG der ontvangsten per artikel.	TOTALEN per HOOFDSTUK.
	OVER TE DRAGEN. . . . fr.	»	70,545,933
	IV° HOOFDSTUK.		
	Verscheiden winstuitkeeringen der gespecialiseerde diensten.		
44	Bijdrage der gespecialiseerde diensten aan het fonds van rustgelden en pensioenen . .	Memorie.	
	V^o HOOFDSTUK.		
	Toevallige ontvangsten.		
45	Toevallige en onvoorziene ontvangsten.	103,250	
46	Teruggave door de Belgische Schatkist van het aandeel in de opbrengst der belasting die gelegd werd op de in Congo verwezenlijkte buitengewone profijten (art. 15-70 der wetten van 3 Maart en 2 Juli 1920.)	20,000	123,250
	TOTAAL. . . . fr		70,669,183

Gezien en goedgekeurd, behoort bij Ons besluit
van den 27e December 1924.

ALBERT.

VAN 'S KONINGS WEGE :
De Minister van Koloniën,
LOUIS FRANCK.

TABLEAU II**BUDGET DES VOIES ET MOYENS DU CONGO BELGE
POUR L'EXERCICE 1922.****RECETTES EXTRAORDINAIRES.**

Articles.	DÉSIGNATION DES PRODUITS.	MONTANT des évaluations de recettes par article.	TOTAUX par CHAPITRE.
1	Vente de stations agricoles	151,725	
2	Versement du Trésor belge, représentant les revenus du portefeuille de l'ancienne fondation de Niederfullbach	1,500,000	
3	Avance métropolitaine extraordinaire pour les dépenses coloniales en vue de l'outillage de la Colonie, des dépenses de souveraineté et de la rétroactivité des pensions aux fonctionnaires et agents de la Colonie	15,000,000	
	Total des recettes extraordinaires . . fr.		16,651,725

Vu et approuvé pour être annexé à Notre arrêté
du 27 décembre 1921.

ALBERT.

PAR LE ROI :
Le Ministre des Colonies,
LOUIS FRANCK.

TABEL II

**BEGROOTING DER MIDDELEN VAN BELGISCH-CONGO
VOOR HET DIENSTJAAR 1922.**

BUITENGEWONE ONTVANGSTEN.

Artikelen.	AANWIJZING DER OPBRENGSTEN	BEDRAG der ontvangsten per artikel.	TOTALEN per HOOFDSTUK.
1	Verkoop van landbouwstandplaatsen	151,725	
2	Storting der Belgische Schatkist, de inkomsten vertegenwoordigend der portefeuille van het gewezen fonds Niederfullbach.	1,500,000	
3	Buitengewoon voorschot van het moederland voor de koloniale uitgaven ter toerusting van de Kolonie, voor de uitgaven van souvereiniteit en voor de terugwerkende kracht der pensioenen aan de ambtenaren en beampten der Kolonie.	15,000,000	
	Totaal der buitengewone ontvangsten fr.		16,651,725

Gezien en goedgekeurd, behoort bij Ons besluit
van den 27ⁿ December 1921.

ALBERT.

VAN 'S KONINGS WEGE,
De Minister van Koloniën,
LOUIS FRANCK.

TABLEAU III.

BUDGET DES DÉPENSES ORDINAIRES DU CONGO BELGE
POUR L'EXERCICE 1922.

Articles.	DÉSIGNATION DES SERVICES ET DE L'OBJET DES DÉPENSES.	MONTANT DES CRÉDITS par article.	TOTAL par chapitre.
CHAPITRE PREMIER.			
Administration générale.			
1	Administration centrale à Boma : Traitements, indemnités, frais de représentation, de déplacement et de voyage du Gouverneur général et du personnel attaché aux services du Gouvernement général à Boma. Indemnités du personnel attaché au cabinet particulier du Gouverneur général. Frais de déplacement des particuliers, membres du Conseil du Gouvernement ou des Comités régionaux. Salaires et frais d'entretien du personnel noir. Traitements, indemnités et frais de voyage non imputables à un service déterminé. Indemnité au bibliothécaire. Frais de voyage des femmes et enfants de fonctionnaires et agents autres que ceux de la Force publique et des services spécialisés. Indemnités à ceux de ces fonctionnaires et agents qui jouissent d'un traitement inférieur à 16,000 francs, autres que le personnel de la Force publique et des services spécialisés. Indemnité au capitaine Joubert. Indemnités de cherté de vie. Indemnités pour enfants âgés de moins de 18 ans. Indemnités de fonction. Indemnités de cherté de vie aux instituteurs et professeurs . . .	6,888,500	
2	Outillage du Gouvernement général et de ses services : Matériel et mobilier en général, fournitures de bureau, livres, reliures, y compris les frais de transport, les droits d'entrée et de transit, etc. Impression des cahiers de charges, devis, plans et documents divers. Intérêts, amortissement et entretien des bâtiments affectés aux services du Gouvernement général. Frais postaux, télégraphiques et téléphoniques. Fournitures, frais de transport et d'assurances non imputables à un service déterminé	650,415	
3	Subsides aux organismes de recrutement d'intérêt général	200,000	
4	Fêtes publiques. Dépenses imprévues.	46,000	
5	Litiges (<i>crédit non limitatif</i>) : Indemnités au personnel pour dommages quelconques. Frais de procédure. . .	20,000	
6	Subvention aux services spécialisés : Postes, télégraphes et téléphones. Portefeuille. Service des conférences populaires et informations. Transports	4,018,740	
			11,823,655
CHAPITRE II.			
Services ressortissant au Gouvernement général.			
I. — STATIONS D'ÉLEVAGE, D'EXPÉRIMENTATION, LABORATOIRES, ETC.			
7	Jardin d'expérimentation d'Eala : Traitements, indemnités, frais de voyage, frais de représentation du personnel blanc, salaires et frais d'entretien du personnel noir. Matériel, mobilier, fournitures de bureau, etc., y compris frais de transports, etc. Intérêts, amortissement et entretien des bâtiments. Frais postaux, télégraphiques et téléphoniques . .	242,205	
A REPORTER. . . . fr.		242,205	11,823,655

TABEL III.

**BEGROOTING DER GEWONE UITGAVEN VAN BELGISCH-CONGO
VOOR HET DIENSTJAAR 1922.**

Artikelen	AANWIJZING VAN DE DIENSTEN EN VAN HET VOORWERP DER UITGAVEN.	BEDRAG der KREDIETEN per artikel.	TOTAAL per hoofdstuk.
EERSTE HOOFDSTUK.			
Algemeen Beheer.			
1	Hoofdbeheer te Boma : Wedden, vergoedingen, kosten van vertegenwoordiging, verplaatsing- en reiskosten van den Algemeen Gouverneur en van het aan de diensten van het Algemeen Bewind te Boma verbonden personeel. Vergoedingen van het personeel aan het bijzonder Kabinet van den Algemeen Gouverneur gehecht. Verplaatsingskosten van de bijzonderen, leden van den Regeeringsraad of van de Gewestelijke Comiteiten. Dagloonen en kosten van onderhoud van het negerpersoneel. Wedden, vergoedingen en reiskosten die niet toerekenbaar zijn aan een bepaalden dienst. Vergoeding aan den bibliothécais. Reiskosten der vrouwen en kinderen van ambtenaren en beambten, met uitsluiting van die der Landmacht en der gespecialiseerde diensten. Vergoeding aan diegenen onder de ambtenaren en beambten, waarvan de wedde minder dan 16,000 frank bedraagt, met uitzondering van het personeel der Landmacht en der gespecialiseerde diensten. Vergoeding aan kapitein Joubert. Duurtetoelag. Vergoeding voor kinderen minder dan 18 jaar oud. Ambtsvergoedingen. Vergoeding voor levensduurte aan de onderwijzers en leeraars	6,888,500	
2	Benodigdheden van het Algemeen Bewind en van zijne diensten : Materiëel en meubelen in 't algemeen. kantoorbehoefden, boeken, inbinding derzelve, met inbegrip van vervoerkosten, in- en doorvoerrecht, enz. Drukkosten van lastkohieren, bestekken, plannen en verscheiden stukken. Intersten, uitdelgng en onderhoud van de gebouwen ten gebruike van de diensten van het Algemeen Bewind, kosten van posterijen, telegraaf en telefoon. Benodigdheden, vervoer- en verzekeringskosten die niet toerekenbaar zijn aan een bepaalden dienst	650,415	
3	Toelagc aan aanwervingsmaatschappijen van algemeen belang	200,000	
4	Feestelijkheden. Onvoorzien uitgaven	46,000	
5	Twistgedingen (onbegrens d krediet) : Vergoedingen aan het personeel voor eene of andere schade. — Kosten van rechtspleging	20,000	
6	Toelagen aan de gespecialiseerde diensten : Posterijen, telegrafen, telefonen. Portefeuille. Dienst der volksvoordrachten en inlichtingen. Vervoer	4,018,740	
			11,823,655
IIe HOOFDSTUK.			
Diensten behoorende tot de bevoegdheid van het Algemeen Bewind.			
I. — STANDPLAATSEN VOOR VEETEELT, VOOR PROEFNEMING, LABORATORIUMS, ENZ.			
Ondervindingstuin van Eala :			
7	Wedden, vergoedingen, kosten van vertegenwoordiging en reiskosten van het Europeesch personeel. Dagloonen en kosten van onderhoud van het negerpersoneel. Materiëel, meubelen, kantoorbehoefden, enz., met inbegrip van vervoerkosten, enz. Intersten, uitdelgng en onderhoud der gebouwen. Kosten van posterijen, telegraaf en telefoon	242,205	
OVER TE DRAGEN. . . . fr.		242,205	11,823,655

BUDGET DES DÉPENSES ORDINAIRES DU CONGO BELGE (SUITE).

Articles.	DÉSIGNATION DES SERVICES ET DE L'OBJET DES DÉPENSES.	MONTANT DES CRÉDITS par article.	TOTAL par chapitre.
	REPORT. . . fr.	242,205	11,823,635
8	Ferme d'expérimentation attachée à la Direction de l'agriculture. Traitements, indemnités, frais de voyage du personnel blanc, salaires et entretien du personnel noir, matériel, mobilier, fournitures de bureau, etc., y compris frais de transport, etc. Intérêts, amortissement et entretien des bâtiments. Frais postaux, télégraphiques et téléphoniques	63,570	
9	Stations agricoles : Traitements, indemnités, frais de voyage du personnel blanc. Salaires et entretien du personnel noir. Matériel, mobilier, fournitures de bureau, etc., y compris frais de transport, etc. Intérêts, amortissement et entretien des bâtiments. Frais postaux, télégraphiques et téléphoniques.	157,485	
	II. — SERVICES JUDICIAIRES, INSTRUCTION PUBLIQUE, CULTES BIENFAISANCE, ETC.		
10	Service judiciaire : Traitements et indemnités, frais de représentation, de déplacement et de voyage du personnel blanc. Indemnités aux membres des commissions d'examen. Salaires et frais d'entretien du personnel noir. Matériel, mobilier, fournitures de bureau et fournitures diverses y compris frais de transport, droits d'entrée et de transit, etc. Intérêts, amortissement et entretien des bâtiments. Frais postaux, télégraphiques et téléphoniques	2,551,635	
11	Frais de justice (crédit non limitatif) : Frais de transport occasionnés par le déplacement des magistrats et agents de la justice (enquêtes et sessions). Frais de voyage des témoins, prévenus, détenus et condamnés. Frais d'entretien des témoins et prévenus libres. Frais divers. Honoraires à des médecins, traducteurs, interprètes, etc.	306,865	
12	Service de l'Instruction publique : Traitements, indemnités et frais de voyage et d'équipement des professeurs et chargés de cours. Salaires et frais d'entretien des instituteurs noirs et des élèves. Matériel, mobilier et fournitures diverses, y compris frais de transport, droits d'entrée et de transit, etc. Intérêts, amortissement et entretien des bâtiments. Enseignement technique. Subsidés aux établissements d'instruction. Frais postaux, télégraphiques et téléphoniques	1,925,213	
13	Commission de protection des indigènes	20,000	
14	Cultes : Subsidés aux Missions et divers. Traitements et indemnités de cinq curés. Frais de voyage. Frais de transport de marchandises destinées aux missions	1,063,800	
15	Bienfaisance : Bienfaisance publique au Congo	100,000	
16	État-civil et successions : Caisses de successions, frais d'emballage, de transport et d'assurance, etc. Frais de timbres et d'imprimés	20,000	
	A REPORTER.	6,450,773	11,823,635

BEGROOTING DER GEWOVE UITGAVEN VAN BELGISCH-CONGO (VERVOLG).

Artikelen	AANWIJZING VAN DE DIENSTEN EN VAN HET VOORWERP DER UITGAVEN.	BEDRAG der KREDIETEN per artikel.	TOTAAL per hoofdstuk.
	OVERDRACHT. fr.	242,205	11,823,655
8	Proefnemingshoeve aan het bestuur van landbouw gehecht. Wedden, vergoedingen, reiskosten van het blank personeel. Dagloon en onderhoud van het negerpersoneel, materiëel, meubelen, kantoorbehoeften, enz., vervoerkosten inbegrepen, enz. Intersten, uitdelging en onderhoud der gebouwen. Kosten van posten, telegraaf en telefoon.	63,570	
9	Landbouwstaudplaatsen : Wedden, vergoedingen en reiskosten van het Europeesch personeel. Dagloonen en kosten van onderhoud van het negerpersoneel. Materiëel, meubelen, kantoorbehoeften, enz., met inbegrip van vervoerkosten, enz. Intersten, uitdelging en onderhoud der gebouwen. Kosten van posten, telegraaf en telefoon	157,485	
	II. — DIENSTEN VAN RECHTSWEZEN, OPENBAAR ONDERWIJS, EEREDIENSTEN, WELDADIGHEID, ENZ.		
10	Dienst van het Rechtswezen : Wedden, vergoedingen, kosten van vertegenwoordiging, verplaatsing- en reiskosten van het Europeesch personeel. Vergoedingen aan de leden der Commissies tot onderzoek. Dagloonen en kosten van onderhoud van het negerpersoneel. Materiëel, meubelen, kantoorbehoeften en verscheiden benodigdheden, met inbegrip van de vervoer-, in- en doorvoerrecht, enz. Intersten, uitdelging en onderhoud der gebouwen. Kosten van posten, telegraaf en telefoon	2,551,635	
11	Gerechtskosten (onbegrensde krediet) : Kosten van vervoer teweggebracht door verplaatsingen van magistraten en gerechtsbeambten (onderzoekingen en zittingen). Reiskosten van getuigen, betichten, gevangen en veroordeelden. Kosten van onderhoud van getuigen en vrije betichten. Verscheiden kosten. Eereloon van geneesheeren, vertalers, tolken, enz.	306,865	
12	Dienst van Openbaar Onderwijs : Wedden, vergoedingen, reiskosten en kosten van uitrusting der leeraars en docenten. Dagloonen en kosten van onderhoud der negeronderwijzers en der leerlingen. Materiëel, meubelen en verscheiden benodigdheden, met inbegrip van de vervoer-, in- en doorvoerrecht, enz. Intersten, uitdelging en onderhoud der gebouwen. Vakkeundig onderwijs. Toelagen aan de onderwijsgestichten. Kosten voor posten, telegraaf en telefoon	1,925,213	
13	Commissie tot bescherming der inboorlingen	20,000	
14	Eerediensten : Toelagen aan de zendingen en verscheidenen. Wedden en vergoedingen van vijf pastoors, reiskosten. Vervoerkosten van goederen voor de zendingen bestemd.	1,063,800	
15	Weldadigheid : Openbare weldadigheid in Congo	100,000	
16	Burgerlijke stand en erfenissen : Erfenissenkassen, kosten van inpakken, vervoer, verzekeringen, enz. Kosten van zegels en drukwerken	20,000	
	OVER TE DRAGEN. fr.	6,450,773	11,823,655

BUDGET DES DEPENSES ORDINAIRES DU CONGO BELGE (SUITE).

Articles.	DÉSIGNATION DES SERVICES ET DE L'OBJET DES DÉPENSES.	MONTANT DES CRÉDITS par article.	TOTAL par chapitre.
	REPORT. fr.	6,450,773	11,823,655
	III. — SERVICE HYDROGRAPHIQUE.		
17	Hydrographie. Pilotage. Balisage. Dragage : Traitements, indemnités et frais de voyage du personnel européen. Salaires et frais d'entretien du personnel noir. Matériel, mobilier, fournitures de bureau et fournitures diverses, combustibles, y compris frais de transport, droits d'entrée, de transit, etc. Redevances au service de la Marine du Bas-Congo et à la Société Nationale des Transports fluviaux, pour travaux et fournitures diverses. Locations diverses. Intérêts, amortissement et entretien des bâtiments. Frais postaux, télégraphiques et téléphoniques.	1,701,185	8,151,958
	CHAPITRE III. Services administratifs.		
18	Administration des Provinces : Traitements, indemnités, frais de représentation, de déplacement et de voyage des Vice-Gouverneurs Généraux et des Commissaires-Généraux attachés aux Provinces. Salaires et frais d'entretien du personnel noir. Matériel, mobilier, fournitures de bureau, y compris les frais de transport, les droits d'entrée et de transit, etc. Achat et entretien des automobiles et motocyclettes. Livres, abonnements, bibliothèques. Intérêts, amortissement et entretien des bâtiments affectés aux Vice-Gouvernements Généraux. Frais postaux, télégraphiques et téléphoniques. Dépenses diverses. Indemnités au personnel pour usage en service de moyens de locomotion privés et de machines à écrire privées	1,291,510	
19	Service des Secrétariats : Traitements, indemnités et frais de voyage du personnel	553,445	
20	Service Territorial, Prisons : Traitements, indemnités, frais de représentation et de voyage du personnel européen. Traitements des chefs et sous-chefs indigènes et messagers. Salaires du personnel noir. Dots pour femmes à libérer. Cadeaux aux chefs. Entretien des détenus politiques. Rémunération aux chefferies indigènes pour travaux leur imposés dans l'intérêt général. Matériel, mobilier, fournitures de bureau et fournitures diverses, y compris frais de transport, droits d'entrée et de transit, etc. Frais généraux de transport à l'intérieur. Intérêts, amortissement et entretien des bâtiments du service territorial, de la police et des prisons, ainsi que des routes et de la voirie de la Colonie. Frais postaux, télégraphiques et téléphoniques. Salaires, outillage spécial des agents de police, y compris frais de transport, droits d'entrée et de transit. Salaires et frais d'entretien, habillement et équipement des gardiens, détenus et contrainsts. Fonds de remploi destiné à faire des avances en matériel aux chefs indigènes	16,677,185	
21	Service des Finances : Traitements, indemnités, frais de voyage du personnel européen. Salaires, frais d'entretien du personnel noir. Matériel, mobilier, fournitures de bureau, etc., y compris frais de transport, droits d'entrée et de transit, etc. Frais généraux de transport à l'intérieur. Intérêts, amortissement et entretien des bâtiments. Frais postaux, télégraphiques et téléphoniques.	3,572,845	
22	Trésorerie : Commissions. Pertes de change. Régularisation des déficits des comptes. Annulation de mandats de recouvrement; déchets non ventilables sur inventaire. Restitution, remises, remboursement. Bonification à la caisse d'épargne des intérêts à payer par elle sur les fonds confiés à son intervention au Trésor colonial. Intérêts des cautionnements.	900,348	
	A REPORTER. fr	22,995,333	19,975,613

BEGROOTING DER GEWONE UITGAVEN VAN BELGISCH-CONGO (VERVOLG).

Artikelen	AANWIJZING VAN DE DIENSTEN EN VAN HET VOORWERP DER UITGAVEN.	BEDRAG der KREDIETEN per artikel.	TOTAAL per hoofdstuk.
	OVERDRACHT. . . . fr.	6,430,773	11,823,653
	III. — HYDROGRAPHISCHE DIENST.		
47	Hydrographie. Loodsdienst. Betonning. Uitbagging : Wedden, vergoedingen en reiskosten van het Europeesch personeel. Dagloon en kosten van onderhoud van het negerpersoneel. Materiëel, meubelen, kantoorbehoefden en verscheiden benodigdheden, brandstof, met inbegrip van vervoerkosten, in- en doorvoerrechten, enz. Cijnsen van den Dienst van Zee- wezen van den Lagen- Congo en van de « Société Nationale des Transports fluviaux » voor verscheidene werken en leveringen. Verscheidene verhuringen. Interests, uitdelging en onderhoud der gebouwen. Kosten van posterijen, telegraaf en telefoon	1,701,185	8,151,958
	III. HOOFDSTUK. Beheer der Provincien.		
18	Beheer der Provincien : Wedden, vergoedingen, kosten van werving, kosten van vertegenwoordiging, verplaatsing- en reiskosten der Onderalgemeen Gouverneurs, Algemeen Commissarissen, verbonden aan de Provincien. Dagloon en kosten van onderhoud van het negerpersoneel. Materiëel, meubelen, kantoorbehoefden, met inbegrip van vervoer-, in- en doorvoerrechten, enz. Aankoop en onderhoud der automobilen en motorfietsen. Bocken, abonnementen, boekerijen. Interests, uitdelging en onderhoud der gebouwen ten gebruike van de Onderalgemeen Bewinden. Kosten van posterijen, telegraaf en telefoon. Verscheiden uitgaven. Vergoedingen aan het personeel voor het gebruik onder den dienst van private vervoermiddelen en schrijfmachines	1,291,510	
19.	Dienst der Secretariaten : Wedden, vergoedingen en reiskosten van het personeel	553,445	
20	Gewestdienst, Gevangenen : Wedden, vergoedingen, kosten van vertegenwoordiging en reiskosten van het Europeesch personeel. Wedden der inlandsche hoofden en onderhoofden en der hoden. Dagloon van het negerpersoneel. Huwelijkskosten aan vrij te maken vrouwen. Geschenken aan de hoofden. Onderhoud der politieke gevangenen. Vergoedingen aan de inlandsche hoofden voor werken hun in het algemeen belang opgelegd. Materiëel, meubelen, kantoorbehoefden en verscheiden benodigdheden, met inbegrip van vervoer-, in- en doorvoerrechten, enz. Algemeene kosten van vervoer in 't binnenland. Interests, uitdelging en onderhoud der gebouwen van den Gewestdienst, van de Politie en van de Gevangenen, alsmede van de banen en wegen der Kolonie. Kosten van posterijen, telegraaf en telefoon. Dagloon, wapening en bijzondere uitrusting van de politiebeambten, met inbegrip van vervoerkosten, in- en doorvoerrechten. Dagloon en kosten van onderhoud. Kleeding en uitrusting van de bewakers, gevangenen en met gijzeling gestraften. Wederbeleggingsfonds bestemd om aan de inlandsche hoofden voorschotten in materieel te doen	16,677,185	
21	Dienst van Financiën : Wedden, vergoedingen, reiskosten van het Europeesch personeel. Dagloon en kosten van onderhoud van het negerpersoneel. Materiëel, meubelen, kantoorbehoefden, enz., met inbegrip van vervoer-, in- en doorvoerrechten. Algemeene kosten van vervoer in 't binnenland. Interests, uitdelging en onderhoud der gebouwen. Kosten van posterijen, telegraaf en telefoon.	3,572,845	
22	Schatkamer : Commissies. Verliezen bij uitwisseling. Regeling van tekort van rekenplichtigen. Tenietbrenging van invorderingmandaten, waardeverminderingen op inventaris die niet toerekenbaar zijn aan een bepaalden dienst. Teruggaven, wederstortingen en terugbetalingen. Uitkeering aan de Spaarkas van de interessen door deze te betalen op de fondsen door hare tusschenkomst vertrouwd aan de Koloniale Schatkist. Interests van de waarborgen	900,348	
	OVER TE DRAGEN. . . . fr.	22,995,333	19,975,613

BUDGET DES DÉPENSES ORDINAIRES DU CONGO BELGE. (SUITE).

Articles.	DÉSIGNATION DES SERVICES ET DE L'OBJET DES DÉPENSES.	MONTANT	TOTAL
		DES CRÉDITS par article.	par chapitre
	REPORT. . . . fr.	22,995,333	19,975,613
23	Service des Terres : Traitements, indemnités et frais de voyage du personnel européen. Salaires et frais d'entretien du personnel noir. Matériel, mobilier, fournitures de bureau et fournitures diverses, y compris frais de transport, droits d'entrée et de transit, etc. Frais généraux de transport à l'intérieur. Intérêts, amortissement et entretien des bâtiments. Frais postaux, télégraphiques et téléphoniques	1,209,345	
24	Service de l'Agriculture : Traitements, indemnités et frais de voyage du personnel européen. Salaires et frais d'entretien du personnel noir. Matériel, mobilier, fournitures de bureau et fournitures diverses, y compris frais de transport, droits d'entrée et de transit. Frais d'analyse et d'expertise des produits. Frais généraux de transport à l'intérieur. Intérêts, amortissement et entretien des bâtiments. Frais postaux, télégraphiques et téléphoniques. Colonisation agricole. Aide aux colons. Enseignement agricole	2,031,459	
25	Service des Affaires économiques : Traitements, indemnités et frais de voyage du personnel européen. Salaires et frais d'entretien du personnel noir. Matériel, mobilier, fournitures de bureau et fournitures diverses, y compris les frais de transport, droits d'entrée et de transit, etc. Frais généraux de transport à l'intérieur. Intérêts, amortissement et entretien des bâtiments. Frais postaux, télégraphiques et téléphoniques. Indemnités et primes pour favoriser les marchés indigènes. Expertises. Subside pour favoriser les industries indigènes	451,440	
26	Service des Travaux publics : Traitements, indemnités et frais de voyage du personnel européen. Salaires et frais d'entretien du personnel noir. Matériel, mobilier, fournitures de bureau et fournitures diverses, outillage et matières d'entretien, y compris frais de transport et droits d'entrée et de transit, etc. Scierie de l'île de Kwidjwé. Frais généraux de transport à l'intérieur, etc. Intérêts, amortissement et entretien des bâtiments. Frais postaux, télégraphiques et téléphoniques	3,613,190	
27	Service de l'Hygiène : Traitements, indemnités et frais de voyage du personnel européen. Indemnités aux médecins agréés, à des médecins étrangers et aux membres des commissions médicales. Indemnités aux missionnaires en stage à Léopoldville. Salaires et frais d'entretien du personnel noir, malades des hôpitaux et lazarets, personnel médical, brigades sanitaires. Frais d'entretien des automobiles-ambulances. Matériel, mobilier, fournitures diverses, produits pharmaceutiques, y compris frais de transport, droits d'entrée et de transit, etc. Frais généraux de transport à l'intérieur. Intérêts, amortissement et entretien des bâtiments. Frais postaux, télégraphiques et téléphoniques. Hôpitaux pourvus d'assistance religieuse. Lutte contre les épidémies. Mission médicale. Ecole de médecine pour auxiliaires noirs	9,144,600	39,447,367
CHAPITRE IV. Dépenses de Souveraineté.			
28	Force publique : Traitements, indemnités, frais de représentation, de déplacement et de voyage du personnel européen des troupes coloniales. Indemnités aux agents mariés et frais de voyage de leurs femmes et enfants. Soldes, allocations, frais d'entretien et d'équipement du personnel noir. Frais de recrutement et de rapatriement. Dot pour femmes de miliciens. Matériel, mobilier, fournitures de bureau et fournitures diverses, armement, munitions, y compris frais de transport, droits d'entrée et de transit, etc. Frais généraux de transport à l'intérieur. Intérêts, amortissement et entretien des bâtiments. Location de bâtiments à Stanleyville et Ponthierville. Frais postaux, télégraphiques et téléphoniques. Service cartographique des troupes coloniales. Publications. Documentation	17,936,785	
29	Création d'un fonds de emploi destiné à l'institution de cantines pour la troupe	400,000	18,336,785
	A REPORTER. . . . fr.		77,789,785

BEGROOTING DER GEWONE UITGAVEN VAN BELGISCH-CONGO (VERVOLG).

Artikelen	AANWIJZING VAN DE DIENSTEN EN VAN HET VOORWERP DER UITGAVEN.	BEDRAG der KREDIETEN per artikel.	TOTAAL per hoofdstuk.
	OVERDRACHT. fr.	22,993,333	19,975,613
23	Dienst der Gronden : Wedden, vergoedingen en reiskosten van het Europeesch personeel. Dagloonen en kosten van onderhoud van het negerpersoneel. Materiëel, meubelen, kantoorbehoefden en verscheiden benodigdheden, met inbegrip van vervoerkosten, in- en doorvoerrechten, enz. Algemeene kosten van vervoer in 't binnenland. Interests, uitdelging en onderhoud der gebouwen. Kosten van posterijen, telegraaf en telefoon.	1,209,345	
24	Landbouwdienst : Wedden, vergoedingen en reiskosten van het Europeesch personeel. Dagloonen en kosten van onderhoud van het negerpersoneel. Materiëel, meubelen, kantoorbehoefden en verscheiden benodigdheden, met inbegrip van vervoerkosten, in- en doorvoerrechten, enz. Kosten voor ontleiding en deskundig onderzoek van voortbrengselen. Algemeene kosten van vervoer in 't binnenland. Interests, uitdelging en onderhoud van de gebouwen. Kosten van posterijen, telegraaf en telefoon. Landbouwkolonisatie. Tegemoetkoming aan de kolonisten. Landbouwonderwijs . . .	2,031,459	
25	Dienst van Economische zaken : Wedden, vergoedingen en reiskosten van het Europeesch personeel. Dagloonen en kosten van onderhoud van het negerpersoneel. Materiëel, meubelen, kantoorbehoefden en verscheiden benodigdheden, met inbegrip van de vervoerkosten, in- en doorvoerrechten, enz. Algemeene kosten van vervoer in 't binnenland. Interests, uitdelging en onderhoud der gebouwen. Kosten van posterijen, telegraaf en telefoon. Vergoedingen en premien om de inlandsche markten te bevorderen. Deskundig onderzoek. Toelage om de inlandsche nijverheid te begunstigen	451,440	
26	Dienst van Openbare Werken : Wedden, vergoedingen en reiskosten van het Europeesch personeel. Dagloonen en kosten van onderhoud van het negerpersoneel. Materiëel, meubelen, kantoorbehoefden en verscheiden benodigdheden, gereedschap en materialen tot onderhoud, met inbegrip van de vervoerkosten, in- en doorvoerrechten, enz. Zagerij van het eiland Kwidiwé. Algemeene kosten van vervoer in 't binnenland, enz. Interests, uitdelging en onderhoud der gebouwen. Kosten van posterijen, telegraaf en telefoon	3,615,190	
27	Gezondheidsdienst : Wedden, vergoedingen en reiskosten van het Europeesch personeel. Vergoedingen aan de aangenomen geneesheeren, aan vreemde geneesheeren en aan de leden der geneeskundige commissies. Vergoedingen aan de zendelingen, op proeftijd te Leopoldville. Dagloonen en kosten van onderhoud van het negerpersoneel, van de zieken der gasthuizen en lazaretten, geneeskundig personeel, gezondheidsbrigades. Onderhoudskosten der automobielen. Ambulansen. Materiëel, meubelen, verscheiden benodigdheden, artseneijkundige producten, met inbegrip van de vervoerkosten, in- en doorvoerrechten, enz. Algemeene vervoerkosten in 't binnenland. Interests, uitdelging en onderhoud der gebouwen. Kosten van posterijen, telegraaf en telefoon. Gasthuizen door geestelijken bediend. Bestrijding der besmettelijke ziekten. Geneeskundige zendingen. School van geneeskunde voor negerhulpers.	9,144,600	39,447,367
	IV ^e HOOFDSTUK. Souvereiniteitsuitgaven.		
28	Landmacht : Wedden, vergoedingen, kosten van vertegenwoordiging, verplaatsing- en reiskosten van het Europeesch personeel, derluitmakende van de Koloniale Troepen. Vergoeding aan de gehuwde beambten en reiskosten hunner vrouwen. Soldijen, tegenoetkomingen, kosten van onderhoud en van uitrusting van het negerpersoneel. Kosten van werving en van terugvoer naar de geboortestreek. Huwelijks giften voor vrouwen van dienstplichtigen. Materiëel, meubelen, kantoorbehoefden en verscheiden benodigdheden, wapening, munitie, met inbegrip van de vervoerkosten, in- en doorvoerrechten, enz. Algemeene kosten van vervoer in 't binnenland. Interests, uitdelging en onderhoud der gebouwen. Verhuring van gebouwen te Stanleyville en Ponthierville. Kosten van posterijen, telegraaf en telefoon. Kaartenmakingdienst der Koloniale Troepen. Bekendmakingen. Documentatie	17,936,785	
29	Stichting van een wederbeleggingsfonds bestemd tot de instelling van kantinen voor de troepen	400,000	18,336,785
	OVER TE DRAGEN. fr.		77,759,765

BUDGET DES DEPENSES ORDINAIRES DU CONGO BELGE (SUITE).

Articles.	DÉSIGNATION DES SERVICES ET DE L'OBJET DES DÉPENSES.	MONTANT DES CRÉDITS par article.	TOTAL par chapitre.
	REPORT. . . . fr.		77,759,768
	CHAPITRE V. Dépenses à engager et à liquider en Europe par délégation du Gouverneur général.		
30	Conseils et institutions coloniales en Belgique : Conseil colonial. Conseil supérieur. Office colonial	147,300	
31	Indemnités et allocations spéciales liquidées en Belgique : Indemnités de disponibilité par suite de suppression d'emploi. Indemnités à des fonctionnaires de l'État indépendant du Congo. Traitements, pensions, secours à d'anciens agents ou à leurs veuves. Obligations énumérées à l'annexe II de l'acte additionnel au Traité de cession du Congo à la Belgique. Commissions de l'administration coloniale fonctionnant près de l'administration centrale	197,250	
32	Missions d'études et d'inspection : Traitements, indemnités, frais de voyage, de séjour et de transport des missions d'études, d'inspection et de contrôle	305,000	
33	Colonisation : Aide aux colons. Frais de voyage, achat de semences et d'outils. Frais de propa- gande et de vulgarisation	120,000	
34	Allocations de retraite et pensions.	Mémoire.	
35	Garantie des obligations de la Dette (<i>crédit non limitatif</i>)	4,213,020	
36	Dépenses diverses : Office des emballages. Brevets et marques de fabriques. Achat de décorations. .	72,000	
37	Frais d'hospitalisation d'agents de la colonie, soins médicaux, médicaments	31,000	
38	Frais de publication : Subvention à la revue <i>Congo</i> . Bulletin agricole. Publication de travaux scientifiques coloniaux. Bibliothèque. Budgets coloniaux	203,600	
39	Subventions diverses à des organismes intéressant la colonie : Expositions coloniales de Londres et de Liège. Association belge de standardisation. Villa coloniale de Watermael	58,000	
40	Aide et assistance en faveur de noirs et de mulâtres originaires de la colonie. Subsides à des institutions de secours mutuels de sujets congolais	9,000	
41	Frais de recrutement et d'enseignement professionnel	250,000	
			5,606,170
	TOTAL DES DÉPENSES ORDINAIRES. . . . fr.		83,365,938

Vu et approuvé pour être annexé à Notre arrêté
du 27 décembre 1921.

ALBERT.

PAR LE ROI :

Le Ministre des Colonies,

LOUIS FRANCK.

BEGROOTING DER GEWONE UITGAVEN VAN BELGISCH-CONGO (VERVOLG).

Artikelen	AANWIJZING VAN DE DIENSTEN EN VAN HET VOORWERP DER UITGAVEN.	BEDRAG der KREDIETEN per artikel.	TOTAAL per Hoofdstuk.
	OVERDRACHT. fr.		77,759,765
	V ^e HOOFDSTUK.		
	Uitgaven in België door afvaardiging van den Algemeen Gouverneur aan te gaan en uit te betalen.		
30	Raden en koloniale stichtingen in België : Koloniaal Raad. Hoogere Raad. Koloniaal Ambt.	147,300	
31	Vergoeding en bijzondere toelagen uitbetaald in België : Vergoedingen voor beschikbaarheid ten gevolge van ambtsafschaffing. Vergoedin- gen van ambtenaren van den Onafhankelijken Congostaat. Wedden, pensioenen, hulpgelden aan gewezen beambten of aan hunne weduwen. Verplichtingen opge- somsd in bijlage II van de Akte gevoegd bij het Verdrag tot afstand van den Onafhankelijken Congostaat aan België. Commissies van het Koloniaal Beheer bij het Hoofdbeheer werkzaam	197,250	
32	Zendingen voor studiën en opzicht : Wedden, vergoedingen, reis-, verblijf- en vervoerkosten van de zendingen voor studiën, opzicht en controle	305,000	
33	Kolonisatie : Hulp aan de kolonisten. Reiskosten. Aankoop van zaden en werktuigen. Propa- ganda- en vulgarisatiekosten	120,000	
34	Rustgelden en pensioenen	Mémoire.	
35	Waarborg van de obligatiën der Schuld (ontbègrend krediet)	4,213,020	
36	Verscheiden uitgaven : Dienst der inpakkingen. Brevetten en fabriekmerken. Aankoop van eereetekens	72,000	
37	Gasthuizingskosten van koloniale beambten. Geneeskundige zorgen. Geneesmiddelen	31,000	
38	Kosten van uitgave : Tegemoetkoming aan het tijdschrift Congo, « Bulletin agricole ». Uitgave van wetenschappelijke koloniale werken. Boekerij. Koloniale begrootingen	203,600	
39	Verscheiden tegemoetkomingen aan inrichtingen welke de kolonie aanbelangen : Koloniaal tentoonstellingen van Londen en Luik. « Association belge de standardi- sation ». Koloniale villa van Watermael	58,000	
40	Hulp en bijstand ten bate der negers en mulatschen herkomstig uit de kolonie. Toelagen aan instellingen voor onderlingen bijstand van Congoleesche onderdanen	9,000	
41	Kosten van werving en van vakkundig onderwijs	250,000	
	TOTAAL DER GEWONE UITGAVEN. fr.		5,606,170
			83,365,935

Gezien en goedgekeurd, behoort bij Ons besluit
van 27 December 1921.

ALBERT.

VAN 'S KONINGS WEGE :
De Minister van Koloniën,
LOUIS FRANCK.

TABLEAU IV

BUDGET DES DÉPENSES EXTRAORDINAIRES DU CONGO BELGE
POUR L'EXERCICE 1922.

Articles.	DÉSIGNATION DES DÉPENSES.	Montant des crédits par article.
CHAPITRE PREMIER.		
Dépenses extraordinaires de la Colonie à engager et à liquider en Europe, par délégation du pouvoir exécutif.		
1.	Quatorzième annuité du Fonds spécial de 80 millions de francs créé par l'article 4 de l'acte additionnel au Traité de cession du Congo à la Belgique fr.	3,300,000 »
2.	Dixième annuité du coût du rachat du premier tronçon du chemin de fer du Mayumbe	90,000 »
3.	Subvention du Trésor colonial à l'Ecole coloniale d'Anvers, pour dépenses de construction et d'aménagement de l'Ecole et de ses dépendances	1,000,000 »
4.	Bonification au budget spécialisé de la Dette des intérêts et amortissements sur la valeur des stations agricoles et immeubles, vendus à des sociétés en 1920 et 1921 et dont la création a été payée sur ressources extraordinaires	151,725 »
5.	Bonification au budget spécialisé de la Dette de l'avance métropolitaine faisant l'objet de l'article 3 du tableau II des recettes extraordinaires .	15,000,000 »
CHAPITRE II.		
Dépenses extraordinaires des gouvernements provinciaux de la Colonie.		
6.	Travaux publics divers des provinces : Construction de bâtiments destinés aux divers services de la Colonie, hôpitaux, casernes, camps, habitations pour les agents blancs, habitations pour noirs, ateliers, magasins, travaux de voirie dans les centres urbains. Extension des lignes télégraphiques et téléphoniques, travaux d'assainissement, distribution d'eau, etc.	15,000,000 »
7.	Travaux de délimitation de frontière	400,000 »
CHAPITRE III.		
Travaux d'utilité publique autorisés par la loi du 31 août 1921, à concurrence d'un premier capital obligatoire nominal de 500,000,000 de francs.		
8.	Deuxième crédit destiné à l'entreprise des grands travaux publics d'utilité générale : chemins de fer, routes, transports fluviaux, ports, divers. fr.	72,388,653 »
TOTAL des dépenses extraordinaires . . . fr.		107,330,378 »

Vu et approuvé pour être annexé à Notre arrêté
du 27 décembre 1921.

ALBERT.

Par le Roi :

Le Ministre des Colonies,

LOUIS FRANCK.

TABEL IV.

**BIJZONDERE BEGROTING DER BUITENGEWONE UITGAVEN,
VAN BELGISCH-CONGO VOOR HET DIENSTJAAR 1922.**

Artikelen.	AANWIJZING DER UITGAVEN.	Bedrag der kredieten per artikel.
EERSTE HOOFDSTUK		
Buitengewone uitgaven der Kolonie; bij afvaardiging der uitvoerende macht, in Europa te beleggen en te veroffenen.		
1	Viertiende annuïteit van het Bijzonder Fonds van 50 miljoen frank, gesticht bij artikel 4 uit de bijkomende akte aan het Afstandsverdrag van Congo aan België fr.	3,300,000 »
2	Tiende annuïteit van het terugkoopsbedrag van het eerste vak van den Mayumbeschen spoorweg	90,000 »
3	Tegemoetkoming van de Koloniale Schatkist aan de Koloniale School van Antwerpen, voor uitgaven van opbouw en inrichting der school en harer bijhoorigheden	1,000,000 »
4	Tegemoetkoming aan de gespecialiseerde begroting der schuld, der interesten en uitdelingen op de waarde der landbouwstandplaatsen en gebouwen aan vennootschappen in 1920 en 1921 verkocht en waarvan de stichting bij middel van buitengewone hulpmiddelen betaald werd.	151,725 »
5	Tegemoetkoming aan de gespecialiseerde begroting der schuld van het moederlandsche voorschot welk het voorwerp uitmaakt van artikel 3 uit tabel II der buitengewone ontvangsten	15,000,000 »
HOOFDSTUK II.		
Buitengewone uitgaven der provinciale Beheeren van de Kolonie.		
6	Verscheiden openbare werken der provinciën : optrekken van gebouwen voor de verscheidene diensten der Kolonie bestemd, gasthuizen, kazernen, kampen woningen voor de blanke beambten, woningen voor negers, werkplaatsen, magazijnen, wegeniswerken in de stedelijke centra. Uitbreiding der telegraaf- en telefonlijnen, reinigingswerken, waterleiding, enz.	15,000,000 »
7	Werken tot grensbepaling	400,000 »
HOOFDSTUK III.		
Werken van algemeen nut toegelaten door de wet van 21 Augustus, tot beleef van een eerst verplichtend nominaal kapitaal van 500,000,000 frank.		
8	Tweede krediet bestemd voor de aanneming der groote openbare werken van algemeen nut : spoorwegen, banen, stroomvervoer, havens, verscheiden fr.	72,388,653 »
TOTAAL der buitengewone uitgaven . . . fr.		107,330,378 »

Gezien en goedgekeurd behoort bij ons besluit
van 27 December 1921.

ALBERT.

Van 's Konings wege :
De Minister van Koloniën,
Louis FRANCK.

TABLEAU V.

BUDGET DES RECETTES ET DES DÉPENSES POUR ORDRE.

Articles.	Littéra.	DÉSIGNATION.	Prévisions des recettes et des dépenses.
CHAPITRE PREMIER.			
Dépenses de Tiers.			
1		<i>Cautionnements :</i>	
	A	Cautionnements en matière fiscale, sauf en matière douanière	10,000 »
	B	Cautionnements en matière judiciaire	200,000 »
	C	Cautionnements de fournisseurs, d'adjudicataires ou de soumissionnaires	200,000 »
	D	Cautionnements de sous-comptables pour déficits présumés	10,000 »
2		<i>Consignations :</i>	
	A	Sommes frappées de saisies-arêts, créances à charge du Trésor colonial pour traitements ou fournitures faisant l'objet d'une cession de créance, à la disposition des ayants droit.	150,000 »
	B	Reliquat de successions à la disposition des ayants droit	2,000,000 »
	C	Produit net de marchandises non déclarées ou délaissées à la disposition des ayants droit	10,000 »
	D	Consignations remboursables en Europe ou au Congo	7,000,000 »
CHAPITRE II.			
Fonds constitués en vue d'une affectation spéciale.			
3		<i>Fonds spécial d'avances sur traitements aux agents de la Colonie</i>	100,000 »
4		<i>Pensions civiques allouées par arrêté royal aux citoyens belges qui ont été au service de l'Association Internationale Africaine, de l'Etat Indépendant du Congo ou du Comité Spécial du Katanga, dans les conditions prévues par le Décret du 25 avril 1910. Secours aux veuves et parents besogneux des personnes susmentionnées, après le décès de celles-ci. Allocations temporaires à certains agents de l'ancienne administration qui n'ont pu obtenir de pension légale :</i>	
	A	Participation du Fonds spécial de S. M. le Roi créé par l'article 4 de l'Acte additionnel du Traité de cession du Congo à la Belgique, à la liquidation de ces pensions ou allocations. fr. 585 000 »	
	B	Versement du Trésor colonial destiné à la liquidation de l'accroissement des susdites pensions civiques. (Transfert du crédit inscrit à l'art. 6, litt. B du Budget spécialisé de la Dette) 400,000 »	985,000 »
5		<i>Ristourne de S. M. le Roi au Trésor colonial des fonds destinés à des affectations diverses conformément aux dispositions de l'arrêté royal du 29 novembre 1919 fixant l'emploi des annuités dans les conditions prévues à l'article 4 de l'Acte additionnel au Traité de Cession du Congo à la Belgique, exception étant faite des sommes déjà reprises à l'article 4 du présent chapitre :</i>	
	A	2 ^e annuité (1910)	
	B	3 ^e id. (1911)	
	C	4 ^e id. (1912)	
	D	5 ^e id. (1913)	
	E	6 ^e id. (1914)	
	F	7 ^e id. (1915) fr. 2,715,000 »	
	G	8 ^e id. (1916) 2,715,000 »	
	H	9 ^e id. (1917) 2,715,000 »	
	I	10 ^e id. (1918) 2,715,000 »	
	J	11 ^e id. (1919) 2,715,000 »	21,720,000 »
	K	12 ^e id. (1920) 2,715,000 »	
	L	13 ^e id. (1921) 2,715,000 »	
	M	14 ^e id. (1922) 2,715,000 »	
A RÉPORTER fr.			32,385,000 »

TABEL V.

BEGROOTING DER ONTVANGSTEN EN UITGAVEN VOOR ORDER.

Artikelen.	Littera.	AANWIJZINGEN.	Ramingen der ontvangsten en der uitgaven.
EERSTE HOOFDSTUK.			
Gelden van Borden.			
1		<i>Borgtochten :</i>	
	A	Borgtochten in zake fiscus, behalve in zake toldienst.	10,000 »
	B	Borgtochten in zake gerecht	200,000 »
	C	Borgtochten van leveraars, van aannemers of inschrijvers	200,000 »
	D	Borgtochten van ondergeschikte rekenplichtigen voor te voorziene tekorten. . .	10,000 »
		<i>Bewaarstellingen :</i>	
	A	Met beslag geslagen sommen, schuldbrieven ten laste der Koloniale Schatkist voor wedden of leveringen welke het voorwerp uitmaken van eenen afstand van schuldvordering ter beschikking der rechthebbenden	150,000 »
	B	Overschot van nalatenschappen ter beschikking der rechthebbenden	2,000,000 »
	C	Netto-opbrengst van niet-verklaarde of verlaten goederen ter beschikking der rechthebbenden	10,000 »
	D	In Europa of in Congo terugbetaalbare bewaarstellingen	7,000,000 »
HOOFDSTUK II.			
Fondsen, gesticht met het oog op eene bijzondere bestemming.			
3		<i>Bijzonder fonds van voorschotten op wedden aan de beambten der Kolonie . . .</i>	100,000 »
4		<i>Burgerlijke pensioenen, bij koninklijk besluit toegekend aan de Belgische burgers die in dienst zijn geweest van de « Association Internationale Africaine », van den Onafhankelijken Congostaat, of van het Bijzonder Comité van Katanga, onder de voorwaarden voorzien bij het Decreet van 25 April 1910. Steun aan de weduwen en noodlijdende ouders van voormelde personen na dezer overlijden. Tijdelijke toelagen aan zekere beambten van het oud beheer die geen wettig pensioen konden bekomen :</i>	
	A	Bijdrage van het Bijzonder Fonds van Z. M. den Koning, gesticht bij artikel 4 uit de bijkomende akte aan het afstandsverdrag van Congo aan België, aan de vereffening van deze pensioenen of bewilligingen	585,000 »
	B	Storting der Koloniale Schatkist bestemd tot de vereffening van de vermeerdering van voornoemde burgerlijke pensioenen (overdracht van het krediet ingeschreven op art. 6, litt. B van de gespecialiseerde begroting der Schuld.	400,000 »
5		<i>Teruggave door Z. M. den Koning aan de Koloniale Schatkist der fondsen tot verscheiden doeleinden bestemd overeenkomstig de schikkingen van het koninklijk besluit van 29 November 1919, waarbij het gebruik der annuïteiten vastgesteld wordt onder de voorwaarden voorzien in artikel 4 uit de bijkomende akte aan het afstandsverdrag van Congo aan België, de sommen uitgezonderd welke reeds bij artikel 4 uit voorgaand hoofdstuk voorkomen :</i>	
	A	2 ^e annuïteit (1910).	
	B	3 ^e id. (1911).	
	C	4 ^e id. (1912).	
	D	5 ^e id. (1913).	
	E	6 ^e id. (1914).	
	F	7 ^e id. (1915).	fr. 2,715,000 »
	G	8 ^e id. (1916).	2,715,000 »
	H	9 ^e id. (1917).	2,715,000 »
	I	10 ^e id. (1918).	2,715,000 »
	J	11 ^e id. (1919).	2,715,000 »
	K	12 ^e id. (1920).	2,715,000 »
	L	13 ^e id. (1921).	2,715,000 »
	M	14 ^e id. (1922).	2,715,000 »
OVER TE DRAGEN.			32,385,000 »

BUDGET DES RECETTES ET DES DÉPENSES POUR ORDRE (SUITE).

Articles.	Littéra.	DÉSIGNATION.	Prévisions des recettes et des dépenses.
		REPORT. . . . fr.	32,385,000 »
6		Fonds spécial des pensions de retraite des fonctionnaires et agents administratifs ou militaires de la Colonie, créé en exécution de l'arrêté royal du 2 mai 1910	7,000,000 »
7		Donations pour combattre la maladie du sommeil	Mémoire.
8		Fonds affecté à l'achat, au traitement, à la manipulation et au transport :	
	A	De riz.	50,000 »
	B	De coton et produits indigènes divers	
9		Fonds destiné à la création de cantines pour la troupe	400,000 »
10		Fonds spécial affecté à l'École de médecine tropicale	809,000 »
11		Fonds destiné à faire des avances en bétail aux chefs indigènes	20,000 »
12		Fonds destiné à faire des avances en matériel industriel aux chefs indigènes	500,000 »
13		Fonds de prévision monétaire et fonds spécial de réserve (conventions monétaires des 6 novembre 1885, 15 novembre 1903, 4 novembre 1908 et 25 mars 1920, approuvées par la loi)	50,000 000 »
		CHAPITRE III.	
		Imputations transitoires.	
14		Imputations transitoires à charge d'imputation ultérieure sur les crédits prévus pour chaque service, de traitements, salaires, indemnités, frais de voyage, fournitures, frais de transport et d'assurance, etc. :	
	A	Traitements	Mémoire.
	B	Salaires	
	C	Indemnités	
	D	Frais de voyage.	
	E	Fournitures, y compris les droits d'entrée, frais de transport, etc.	
	F	Frais de déplacement de fonctionnaires et transport de leurs bagages	
	G	Frais d'assurance	
	H	Frais de recrutement	
	I	Entretien des contraintes	
		CHAPITRE IV.	
		Comptes courants de services et d'entreprises gérées par l'Administration coloniale.	
15		Comptes courants des services administratifs :	
	A	Administration métropolitaine	Mémoire.
	B	Gouvernement général	
	C	Administrations provinciales :	
		1° Congo-Kasai	
		2° Équateur	
		3° Province Orientale	
		4° Katanga	
		A REPORTER. . . . fr	91,164,000 »

BEGROOTING DER ONTVANGSTEN EN UITGAVEN VOOR ORDER (VERVOLG).

Artikelen.	Littera.	AANWIJZINGEN.	Ramingen der ontvangsten en der uitgaven.
		OVERDRACHT fr	32,385 000 »
6		<i>Bijzonder fonds der rustgelden van de ambtenaren en beambten van het beheer of van het leger der Kolonie, gesticht ter uitvoering van het koninklijk besluit van 2 Mei 1910.</i>	7,000,000 »
7		<i>Giften ter bestrijding der slaapziekte.</i>	Memorie.
8		<i>Fondsen, bestemd voor den aankoop, voor de bewerking, voor de behandeling en voor het vervoer :</i>	
	A	Van rijst	50,000 »
	B	Van katoen en verscheidene inlandsche producten	
9		<i>Fonds bestemd tot de inrichting van kantienen voor den troep</i>	400,000 »
10		<i>Bijzonder fonds, bestemd voor de School voor Tropische Geneeskunde</i>	809,000 »
11		<i>Fonds bestemd om voorschotten te doen in vee aan de inlandsche hoofden</i>	20,000 »
12		<i>Fonds, om voorschotten te doen in nijverheidsmaterieel aan de inlandsche hoofden</i>	500,000 »
13		<i>Fonds van muntvoorzicht en bijzonder voorbehoudsfonds (Muntovereenkomsten van 6 November 1885, 15 November 1903, 4 November 1908 en 25 Maart 1920, door de wet goedgekeurd)</i>	50,000,000 »
HOOFDSTUK III.			
Overgangsaanrekeningen.			
14		<i>Overgangsaanrekeningen ten laste van vroegere aanrekeningen op de kredieten voor iederen dienst voorzien, van wedden, dagloonen, vergoedingen, reiskosten, leveringen, vervoer- en verzekeringskosten, enz. :</i>	
	A	Wedden	
	B	Dagloonen	
	C	Vergoedingen	
	D	Reiskosten	
	E	Leveringen, er bij begrepen de inkomende rechten, vervoerkosten, enz	Memorie.
	F	Kosten voor verplaatsing van ambtenaren en vervoer van hun reisgoed	
	G	Verzekeringskosten.	
	H	Wervingskosten	
	I	Onderhoud der gedwongen	
HOOFDSTUK IV.			
Loopende rekeningen van diensten en ondernemingen bestuurd door het Koloniaal Beheer.			
15		<i>Loopende rekeningen van de beherdiensten :</i>	
	A	Beheer in het moederland	
	B	Algemeen Beheer	
	C	Provinciale Besturen :	
		1° Congo-Kasai	Memorie.
		2° Evenaar	
		3° Oostelijke provincie.	
		4° Katanga	
		OVER TE DRAGEN fr	91,164,000. »

BUDGET DES RECETTES ET DES DÉPENSES POUR ORDRE (suite)

Articles.	Littéra.	DÉSIGNATION.	Prévisions des recettes et des dépenses.
15 (suite)	D	REPORT. . . . fr. <i>Districts :</i> 1° Bas-Congo 2° Moyen-Congo 3° Kwango 4° Kasai 5° Sankuru 6° Équateur 7° Lac Léopold II 8° Lulonga 9° Ubangi 10° Bangala 11° Stanleyville 12° Aruwimi 13° Bas-Uele 14° Haut-Uele 15° Lova 16° Ituri 17° Kivu 18° Maniema 19° Haut-Luapula 20° Lomami 21° Tanganika-Moëro 22° Lulua	91,164,000 » Mémoire.
16		<i>Comptes courants des services spécialisés :</i>	
	A	Douanes, accises et entrepôts	
	B	Stations agricoles	
	C	Postes, télégraphes et téléphones	
	D	Transports mécaniques par terre et par eau	
	E	Imprimerie	
	F	Scieries	Mémoire.
	G	Portefeuille	
	H	Caisse d'épargne	
	I	Dette	
	J	Grands-Lacs	
	K	Rizeries	
17		<i>Compagnie des Chemins de fer du Congo supérieur aux Grands Lacs africains :</i>	
	A	Exploitation des voies ferrées, flottilles, ateliers, chantiers, hôpitaux	7,000,000 »
	B	Exploitations forestières	100,000 »
	C	Location et sous-location de vapeurs	171,800 »
	D	Etudes et travaux du chemin de fer de Stanleyville ou Bumba vers le Nord-Est	Mémoire.
18		<i>Régie industrielle des mines</i>	30,000,000 »
		A REPORTER. . . . fr.	128,435,500 »

BEGROOTING DER ONTVANGSTEN EN UITGAVEN VOOR ORDER (VERVOLG).

Artikelen.	Littera.	AANWIJZINGEN.	Ramingen. der ontvangsten en der uitgaven.
15 (verv.)	D	<i>Districten :</i> 1° Neder-Congo. 2° Midden-Congo 3° Kwango 4° Kasai 5° Sankuru 6° Evenaar 7° Leopold II-Meer. 8° Lulonga 9° Ubangi 10° Bangala 11° Stanleyville 12° Aruwimi 13° Neder-Uele 14° Opper-Uele 15° Lowa 16° Ituri 17° Kivu 18° Maniema 19° Opper-Luapula 20° Lomami 21° Tanganika-Moëro 22° Lulua	OVERDRACHT. . . . fr. 91,164,000 » Memorie.
16		<i>Loopende rekeningen der gespecialiseerde diensten :</i> A Douanen, accijnsen en stapelplaatsen B Landbouwstandplaatsen C Posterijen, telegrafen en telefonen D Mechanisch vervoer langs land- en waterwegen E Drukkerij F Zagerijen G Portefeuille H Spaarkas. I Schuld J Groote Meren K Rijstbeplantingen	Memorie.
17		<i>Compagnie des Chemins de fer du Congo supérieur aux Grands Lacs africains :</i> A Uitbating der ijzeren wegen, kleine vloten, werkhuizen, werven, gasthuizen B Wouduitbatingen C Verhuring en onderverhuring van stoombooten D Studien en werken van den spoorweg van Stanleyville of Bumka naar het Noord-Westen	7,000,000 » 100,000 » 171,800 » Memorie..
18		<i>Nijverheidsuitbating in eigen beheer der mijnen.</i>	30,000,000 »
OVER TE DRAGEN. . . . fr.			128,435,800 »

BUDGET DES RECETTES ET DES DÉPENSES POUR ORDRE (suite)

Articles	Littéra.	DÉSIGNATION.	Prévisions des recettes et des dépenses.
		REPORT. . . . fr.	128,435,500 »
19		<i>Gestion de postes agricoles :</i>	
	A	Station de Nyangwe	66,000 »
	B	Plantations de Djombo.	143,500 »
20		<i>Compte courant du territoire du Ruanda-Urundi</i>	Mémoire.
21		<i>Compte courant du Trésor belge.</i>	Mémoire.
22		<i>Sommes restant dues au 31 décembre 1921.</i>	Mémoire.
23		<i>Sommes restant à recouvrer au 31 décembre 1921.</i>	Mémoire.
24		<i>Produits visés aux articles 18 et 25 du Budget des Voies et Moyens et à l'article 8 du Budget pour Ordre, en stock au 31 décembre 1921.</i>	Mémoire.
25		<i>Compte courant pour les dépenses arriérées de la guerre :</i>	
	A	Administration civile	25,400,000 »
	B	Dépenses de guerre	290,000,000 »
		TOTAL du Budget des Recettes et des Dépenses pour Ordre. . fr.	444,045,000 »

Vu et approuvé pour être annexé à Notre arrêté
du 27 décembre 1921.

ALBERT.

PAR LE ROI :

Le Ministre des Colonies,

LOUIS FRANCK.

BEGROOTING DER ONTVANGSTEN EN UITGAVEN VOOR ORDER **VERVOLG**).

Artikelen.	Littera.	AANWIJZINGEN.	Ramingen der ontvangsten en der uitgaven.
		OVERDRACHT. fr	128,435,500 »
19		<i>Beheer van landbouwstandplaatsen :</i>	
	A	Standplaats van Nyangwe	66,000 »
	B	Beplantingen van Djambo.	143,500 »
20		<i>Loopende rekeningen van het grondgebied Ruanda-Urundi</i>	Memorie.
21		<i>Loopende rekeningen der Belgische Schatkist</i>	Memorie.
22		<i>Sommen welke op 31 December 1921 verschuldigd bleven</i>	Memorie.
23		<i>Weder te bekomen sommen op 31 December 1921</i>	Memorie.
24		<i>Producten bedoeld bij artikelen 18 en 25 uit de Begrooting der Middelen en bij artikel 8 uit de Begrooting voor Order, in voorraad op 31 December 1921</i>	Memorie.
25		<i>Loopende rekening betreffende de achterstallige oorlogsuitgaven :</i>	
	A	Burgerlijk beheer	25,400,000 »
	B	Oorlogsuitgaven	290,000,000 »
		TOTAAL van de Begrooting der Ontvangsten en Uitgaven voor Order. . . fr.	444,045,000 »

Gezien en goedgekeurd, behoort bij Ons besluit
van 27 December 1921.

ALBERT.

VAN 'S KONINGS WEGE :

De Minister van Koloniën,

LOUIS FRANCK.

(72)

BUDGET DU CONGO BELGE

TABLEAUX DES DÉVELOPPEMENTS

BUDGET DES VOIES ET MOYENS DU DÉVELOPPEMENTS.

ARTICLES.	LITTÉRA.	DÉSIGNATION DES PRODUITS.
RECETTES ORDINAIRES.		
CHAPITRE PREMIER.		
Impositions et Taxes.		
1	A	Impôt sur les quatre bases
	B	Amendes
2		Impôt indigène
3		Impôt sur les bénéfices des professions et des sociétés commerciales
4		Patente des trafiquants
5		Taxes fluviales
6		Taxe de statistique
7		Permis de chasse.
8	A	Permis de port d'armes.
	B	Permis de vente d'armes à feu et de munitions
9		Permis de récolte
10		Permis de coupe de bois
11	A	Permis de recrutement.
	B	Visa de contrats
12		Licences pour recherches minières.
13		Licences de commerce et de débit de boisson contenant de l'alcool.
14	A	Taxe d'enregistrement
	B	Recettes cadastrales
	C	Autorisation de bâtir
15		Taxe sur les chiens
		A REPORTER. . . . fr.

BLEAU I

CONGO BELGE POUR L'EXERCICE 1922.

ÉVALUATIONS.

Recettes imputables au Gouvernement général.	RECETTES IMPUTABLES AUX VICE-GOUVERNEMENTS GÉNÉRAUX.				TOTAL	Observations.
	Congo-Kasai.	Équateur.	Province Orientale.	Katanga.	GÉNÉRAL.	
»	825,000.	335,000	370,000	495,000	2,025,000	
»	5,000	4,000	2,000	4,000	15,000	
»	4,740,000.	4,615,000	7,230,000	2,415,000	19,000,000	
6,000,000	»	»	»	»	6,000,000	
»	15,000	20,000	25,000	40,000	100,000	
120,000	»	»	»	»	120,000	
300,000	»	»	»	»	300,000	
»	21,300	9,300	131,000	20,900	182,500	
»	24,000	14,400	26,000	10,000	74,400	
»	8,000	7,600	6,200	5,000	26,800	
»	73,000	78,000	47,500	10,500	209,000	
»	23,300	12,700	5,500	»	43,500	
»	500	»	1,700	4,500	6,700	
»	5,200	2,100	3,400	7,000	17,700	
20,000	»	»	»	»	20,000	
»	130,000	35,000	53,000	200,000	420,000	
»	3,300	2,600	1,900	4,500	12,300	
»	11,300	11,900	9,500	2,400	35,100	
»	2,500	1,200	1,000	25,400	30,100	
»	6,000	3,000	5,000	7,000	21,000	
6,440,000	5,895,400	5,151,800	7,920,700	3,251,200	28,659,100	

ARTICLES.	LITTÉRA.	DÉSIGNATION DES PRODUITS.
		REPORT. . . . fr.
		CHAPITRE II.
		Recettes domaniales et administratives.
16		Vente de terrains et d'immeubles
17	A	Location de terrains domaniaux et d'immeubles
	B	Location de fermes
18		Vente d'ivoire acquis à l'État en exécution de l'article 8 du Décret du 26 juillet 1910. — Ivoire confisqué. — Surtaxe sur ivoire.
19		Taxe domaniale sur l'ivoire exporté par les particuliers
		Service médical.
20	A	Hospitalisation d'agents de la Colonie et de particuliers
	B	Frais de séjour à l'hôpital des noirs
	C	Vente de médicaments
21		Bonification des services spécialisés pour frais médicaux :
		1° Douanes
		2° Stations agricoles
		3° Postes, télégraphes et téléphones.
		4° Transports.
		5° Imprimerie.
		Service de la Justice
22		Recettes judiciaires (greffes et parquets) :
	A	Amendes judiciaires.
	B	Frais de justice et recettes des tribunaux de police
	C	Droit proportionnel de 4 % sur les sommes adjugées aux parties civiles
	D	Produit des confiscations prononcées par les tribunaux
	E	Autres recettes
		A REPORTER fr.

MOYENS (SUITE).

Recettes imputables au Gouvernement général.	RECETTES IMPUTABLES AUX VICE-GOUVERNEMENTS GÉNÉRAUX.				TOTAL GÉNÉRAL.	Observations.
	Congo-Kasai.	Équateur.	Province Orientale.	Katanga.		
6,440,000	5,895,400	5,151,800	7,920,700	3,251,200	28,659,100	
»	580,500	100,000	218,000	2,500	901,000	
»	317,500	165,000	225,000	3,500	711,000	
»	8,000	17,500	»	2,800	28,300	
1,500,000	»	»	»	»	1,500,000	
1,000,000	»	»	»	»	1,000,000	
	103,000	2,400	»	144,500	251,900	
»	60,000	1,700	100	73,000	134,800	
»	24,500	8,000	4,600	107,000	144,100	
30,000	»	»	»	»	30,000	
5,000	»	»	»	»	5,000	
37,500	»	»	»	»	37,500	
20,000	»	»	»	»	20,000	
2,000	»	»	»	»	2,000	
110,000	»	»	»	»	110,000	
160,200	»	»	»	»	160,200	
21,200	»	»	»	»	21,200	
17,200	»	»	»	»	17,200	
9,400	»	»	»	»	9,400	
9,352,500	6,990,900	5,446,400	8,368,400	3,584,500	33,742,700	

ARTICLES.	LITTÉRA.	DÉSIGNATION DES PRODUITS.
		REPORT . . . fr.
23		Droits de chancellerie : passeports, légalisation de signatures, divers
24		Recettes autres de services relevant de la direction de la Justice :
	A	Actes notariés
	B	Extraits d'actes de l'état civil. Certificats de vie
	C	Brevets et enregistrement d'actes de sociétés
	D	Produit du droit de 4 % sur les ventes publiques de biens mobiliers et immobiliers.
		Service de l'Agriculture.
25	A	Produit net du traitement et de la réalisation du coton acheté aux indigènes (art. 8 B P O)
	B	Produits des stations autres que celles énumérées au Budget annexe :
		1° Produits des cultures vivrières, potagères et de ferme
		2° Produits divers, (cacao, café, caoutchouc et autres).
		3° Bétail et volailles
	C	Jardin botanique d'Eala.
	D	Locations de machines agricoles et recettes accidentelles du Service de l'Agriculture
26		Bonification des stations agricoles pour participation du service de l'agriculture
		Service territorial.
27	A	Transport par porteurs et payeurs pour compte de particuliers. Gîtes d'étapes.
	B	Recettes diverses : produits de la chasse, vivres frais
28		Remboursement par la Sonatra des prestations fournies pour son compte par le personnel territorial
29		Bonification pour participation du service territorial aux services spécialisés :
		1° Versements des services des transports (Marine : Bas-Congo. — Route pour autos Bula-Bambibi)
		2° Versements des services des postes, télégraphes et téléphones
		3° Versements du service des douanes
		A REPORTER . . . fr.

MOYENS (SUITE).

Recettes imputables au Gouvernement général.	RECETTES IMPUTABLES AUX VICE-GOUVERNEMENTS GÉNÉRAUX.				TOTAL GÉNÉRAL.	Observations.
	Congo-Kasai.	Équateur.	Province Orientale.	Katanga.		
9,352,500	6,990,900	5,446,400	8 368,400	3,584,500	33,742,700	
2,000	»	»	»	»	2,000	
9,000	»	»	»	»	9,000	
5,000	»	»	»	»	5,000	
2,000	»	»	»	»	2,000	
25,000	»	»	»	»	25,000	
»	»	»	»	»	»	
»	200	1,000	1,000	26,200	28,400	
»	200	»	»	»	200	
»	»	»	300	95,000	95,300	
4,000	»	»	»	»	4,000	
»	»	»	»	»	»	
12,500	»	»	»	»	12,500	
»	700	9,900	89,200	4,100	103,900	
»	2,100	3,800	1,000	200	7,100	
»	15,000	21,000	15,000	»	51,000	
»	2,500	»	5,000	»	7,500	
»	15,000	11,200	15,000	5,000	46,200	
»	2,500	2,500	2,500	2,500	10,000	
9,412,000	7,029,100	5,495,800	8,497,400	3,717,500	34,151,800	

ARTICLES.	LITTÉRA.	DÉSIGNATION DES PRODUITS.	
			REPORT . . . fr
		So des Travaux publics.	
30	A	Vente et location d'outils	
	B	Amendes aux entrepreneurs	
	C	Frai d'expertise.	
31	A	Bonification du service spécialisé des « transports » pour participation au service des travaux publics . . .	
	B	Bonification des services spécialisés pour entretien des bâtiments par le service des travaux publics :	
		Douanes	
		Postes, télégraphes et téléphones (bâtiments et lignes télégraphiques)	
		Transports	
		Imprimerie.	
		Stations agricoles	
32		Bonification du Budget des Dépenses extraordinaires pour traitements, salaires et fournitures imputés à charge des crédits du Budget des Dépenses ordinaires.	
		Service de l'Hydrographie.	
33	A	Transports effectués pour compte de tiers	
	B	Vente de cartes	
34		Bonification pour services rendus :	
		1° A la Marine du Bas-Congo	
		2° A la Marine du Haut-Congo (Sonatra)	
		Service de la Trésorerie et des Finances.	
35	A	Bénéfice de change	
	B	Bénéfice sur retrait de billets	
			A REPORTER. . . . fr.

MOYENS (SUITE).

Recettes imputables au Gouvernement général.	RECETTES IMPUTABLES AUX VICE-GOUVERNEMENTS GÉNÉRAUX.				TOTAL	<i>Observations.</i>
	Congo-Kasai.	Équateur.	Province Orientale.	Katanga.	GÉNÉRAL.	
9,412,000	7,029,100	5,495,800	8,497,400	3,717,500	34,151,800	
»	1,300	1,600	700	»	3,600	
»	1,000	»	»	1,000	2,000	
»	500	500	500	500	2,000	
6,000	»	»	»	»	6,000	
25,920	»	»	»	»	25,920	
41,140	»	»	»	»	41,140	
19,225	»	»	»	»	19,225	
3,675	»	»	»	»	3,675	
11,505	»	»	»	»	11,505	
200,000	»	»	»	»	200,000	
15,000	»	»	»	»	15,000	
500	»	»	»	»	500	
10,000	»	»	»	»	10,000	
20,000	»	»	»	»	20,000	
»	»	»	»	»	»	
3,600	»	»	»	»	3,600	
9,768,565	7,031,900	5,497,900	8,498,600	3,719,000	34,515,965	

ARTICLES.	LITTÉRA.	DÉSIGNATION DES PRODUITS.	
		REPORT. fr.	
35 (suite)	C	Prélèvement sur le fonds monétaire	
	D	Intérêts sur fonds disponibles	
	E	Prise en recette du montant d'ordonnances émises indûment ou périmées	
	F	Recouvrement de déficits d'agents comptables et divers	
36	A	Bonification pour participation du Service des Finances dans l'administration des services et quote part dans les frais de la Direction des Finances :	
		1° Douanes.	
		2° Routes pour autos	
	B	Bonification des services spécialisés pour frais de trésorerie :	
		1° Douanes	
		2° Postes, télégraphes et téléphones.	
		3° Transports	
		4° Stations agricoles	
		5° Imprimerie	
	C	Ristourne des services spécialisés pour intérêts sur avances du Trésor colonial :	
		1° Postes, télégraphes et téléphones.	
		2° Transports	
		3° Stations agricoles	
		Services divers.	
37	A	Produits des services d'inhumation, éclairage, distribution d'eau, vidanges, etc. :	
		1° Versements de particuliers	
		2° Versements de l'Administration	
	B	Produit du travail des élèves, des écoles professionnelles.	
		A REPORTER. fr.	

MOYENS (SUITE).

Recettes imputables au Gouvernement général.	RECETTES IMPUTABLES AUX VICE-GOUVERNEMENTS GÉNÉRAUX.				TOTAL GÉNÉRAL.	Observations.
	Congo-Kasai.	Équateur.	Province Orientale.	Katanga.		
9,768,565	7,031,900	5,497,900	8,498,600	3,719,000	34,515,965	
500,000	»	»	»	»	500,000	
150,000	»	»	»	»	150,000	
Mémoire.	»	»	»	»	Mémoire.	
10,000	»	»	»	»	10,000	
32,000	»	1,000	2,000	5,000	40,000	
»	»	»	4,000	»	4,000	
»	»	»	»	»	»	
15,000	»	»	»	»	15,000	
7,000	»	»	»	»	7,000	
4,500	»	»	»	»	4,500	
1,000	»	»	»	»	1,000	
»	»	»	»	»	»	
13,500	»	»	»	»	13,500	
1,500	»	»	»	»	1,500	
»	54,000	3,000	6,000	50,000	113,000	
»	»	»	»	3,000	3,000	
»	70,500	300	17,000	23,000	110,800	
10,503,065	7,156,400	5,505,200	8,527,600	3,797,000	35,489,265	

ARTICLES.	LITTÉRA.	DÉSIGNATION DES PRODUITS.	REPORT. . . . fr.
			CHAPITRE III.
			Produit net des services dotés de budgets spéciaux.
38		Douanes, accises et entrepôts	
39		Solde bénéficiaire de la régie des mines	
40		Stations agricoles	
41		Portefeuille	
42		Imprimerie	
43		Service des conférences populaires et informations	
			CHAPITRE IV.
			Bonifications diverses des services spécialisés.
44	A	Contribution des services spécialisés au fonds d'allocations de retraites et de pensions :	
		1° Douanes	
		2° Stations agricoles	
		3° Postes, télégraphes et téléphones	
		4° Transports	
		5° Imprimerie.	
		6° Caisse d'épargne	
		7° Grands Lacs	
		8° Mines	
	B	Bonification du Budget extraordinaire de guerre et de l'Administration des territoires occupés pour services non ventilables rendus par l'Administration de la Colonie.	
			CHAPITRE V.
			Recettes accidentelles.
45	A	Soldes de comptes à liquider du Budget pour Ordre	
	B	Amendes administratives et retenues disciplinaires	
	C	Remboursement de jetons « Impôt indigène » égarés	
	D	Recettes imprévues	
46		Ristourne par le Trésor belge de la quote part du produit de l'impôt établi sur les bénéfices exceptionnels réalisés au Congo (art. 15, § III, de la loi du 5 mars et 2 juillet 1920).	
			TOTAUX. . . . fr.

MOYENS (SUITE).

Recettes imputables au Gouvernement général.	RECETTES IMPUTABLES AUX VICE-GOUVERNEMENTS GÉNÉRAUX.				TOTAL GÉNÉRAL.	Observations.
	Congo-Kasai.	Équateur.	Province Orientale.	Katanga.		
10,503,065	7,156,400	5,505,200	8,527,600	3,797,000	35,489,265	
23,706,473	»	»	»	»	23,706,473	
11,190,000	»	»	»	»	11,190,000	
142,940	»	»	»	»	142,940	
Mémoire.	»	»	»	»	Mémoire.	
17,255	»	»	»	»	17,255	
Mémoire.	»	»	»	»	Mémoire.	
Mémoire.	»	»	»	»	Mémoire.	
Mémoire.	»	»	»	»	Mémoire.	
Mémoire.	»	»	»	»	Mémoire.	
»	»	»	»	»	Mémoire.	
»	10,600	3,900	3,050	500	18,050	
»	300	700	700	100	1,800	
»	52,300	6,600	23,500	1,000	83,400	
20,000	»	»	»	»	20,000	
45,579,733	7,219,600	5,516,400	8,554,850	3,798,600	70,669,183	

**BUDGET DES VOIES ET MOYENS DU
DEVELOPPEMENTS.**

ARTICLES.	LITTEA.	DÉSIGNATION DES PRODUITS.
		RECETTES EXTRAORDINAIRES. 1 » Vente de stations agricoles 2 » Versement du Trésor belge représentant les revenus du portefeuille de l'ancienne Fondation Niederfullbach. 3 » Avance métropolitaine extraordinaire pour les dépenses coloniales en vue de l'ontillage de la Colonie, des dépenses de souveraineté et de la rétroactivité des pensions aux fonctionnaires de la Colonie TOTAUX. . . . fr.

BLEAU II**CONGO BELGE POUR L'EXERCICE 1922.****EVALUATIONS.**

Recettes imputables au Gouverne- ment général.	RECETTES IMPUTABLES AUX VICE-GOUVERNEMENTS GÉNÉRAUX.				TOTAL GÉNÉRAL.	<i>Observations.</i>
	Congo- Kasai.	Équateur.	Province Orientale.	Katanga.		
151,725	»	»	»	»	151,725	
1,500,000	»	»	»	»	1,500,000	
15,000,000	»	»	»	»	15,000,000	
16,651,725	»	»	»	»	16,651,725	

DÉPENSES

DEVELOPPEMENTS.

ARTICLES.	LITTÉRA.	DÉSIGNATION DES DÉPENSES ET DES SERVICES.	
1	A	CHAPITRE PREMIER. Administration générale. Administration générale à Boma : Traitements et indemnités : 1° Traitements d'activité et de congé du Gouverneur Général, du Vice-Gouverneur Général, du Secrétaire Général, du Secrétaire Général adjoint, des Directeurs et Chefs de service à Boma et des intérimaires fr. 2° Frais de représentation du Gouverneur Général, du Vice-Gouverneur Général et d'autres fonctionnaires de l'Administration centrale. 3° Indemnités de fonctions. 4° Frais de déplacement du Gouverneur Général 5° Indemnités du personnel attaché au cabinet particulier du Gouverneur Général 6° Frais de voyage du personnel 7° Indemnités de déplacement du personnel 8° Frais de déplacement des particuliers appelés à collaborer au Conseil du Gouvernement et aux Comités régionaux 9° Indemnité de personnel domestique et de luminaire du Vice-Gouverneur Général	
	B	Traitements d'activité et de congé et indemnités du personnel du Gouvernement général et des intérimaires : 1° Secrétariat Général 2° Service des Finances 3° Service des Terres A REPORTER fr	

BLEAU III

ORDINAIRES.

ÉVALUATIONS.

Gouvernement général.	VICE-GOUVERNEMENTS GÉNÉRAUX.				TOTAUX.	Commentaires.
	Congo-Kasai.	Équateur	Province Orientale.	Katanga.		
391,000						Gouverneur Général 80,000 Vice-Gouverneur Général 50,000 Secrétaire Général 32,500 Secrétaire Général adjoint. 27,500
42,000						Directeur de la Justice .
24,000						Directeur des Finances .
18,000						Directeur des Affaires Économiques 23,500
6,000	»	»	»	»	516,000	Directeur du Service des Terres a
17,000						Directeur de l'Agriculture 27,500
11,000						Directeur des Travaux publics .
5,000						Médecin en chef ou Inspecteur général du Service de l'Hygiène . 32,500
5,000						
431,000						6 sous-directeurs . 22,500 5 chefs de division . 20,000 5 chefs de bureau de 1 ^{re} et de 2 ^e classe. } à 16,000 4 sous-chefs de bureau. 14,500 6 commis-chefs. 12,250 5 commis . 10,750 20 clercs . 900 à 4,000 suivant classification.
						1 ^o Service, d'inspection : 3 inspecteurs principaux 24,000
						2 ^o Service de direction et service d'ordonnancement et de liquidation des comptes : 1 expert-comptable . 19,000 1 contrôleur de 2 ^e classe 17,500 4 sous-contrôleurs de 1 ^{re} classe 16,000 5 sous-contrôleurs de 2 ^e classe 14,500 8 commis-chefs . 12,250 9 commis . 10,750 2 clercs . 900 à 3,400 suivant classification.
410,000						1 géomètre de 1 ^{re} classe 17,500 1 géomètre de 2 ^e classe 16,000 1 géomètre de 3 ^e classe 14,500 Relève : comprise dans les divers cadres ci-dessus.
53,000						
1,430,000		»	»	»	516,000	

DÉVELOPPEMENTS.

ARTICLES	LITTÉRA	DÉSIGNATION DES DÉPENSES ET DES SERVICES.	REPORT. . . . fr.
1 (suite)	B (suite)	4° Service de l'Agriculture	
		5° Service des Travaux Publics	
		6° Service des Affaires Économiques.	
		7° Service de l'Hygiène	
		8° Indemnités de déplacement du personnel des directions	
		9° Frais de transport à l'intérieur, du personnel des directions	
		10° Frais de voyage du personnel des directions	
		11° Indemnité au bibliothécaire	
	C	1° Salaires et frais d'entretien du personnel noir attaché aux services du Gouvernement général à Boma.	
		2° Indemnité au chauffeur de l'automobile du Gouverneur Général	
		3° Travailleurs pour l'entretien du parc de la résidence du Gouverneur Général.	
	D	1° Traitements et indemnités non imputables à un service déterminé.	
		2° Frais de voyage non imputables à un service déterminé.	
		3° Indemnité aux agents accompagnés de leur femme et jouissant d'un traitement inférieur à 16,000 francs, autres que le personnel de la Force publique et des services spécialisés	
		4° Frais de voyage des femmes et enfants d'agents autorisés à accompagner leur mari ou leur père, autres que les femmes et enfants d'agents de la Force publique et des services spécialisés	
		5° Indemnité pour enfants en dessous de 18 ans, sauf pour les enfants d'agents de la Force publique et des services spécialisés	
	E	1° Indemnité de cherté de vie aux fonctionnaires et agents de la Colonie y compris la Force publique, basée sur le change de la £ au-dessus du cours normal de 25 francs (non compris le personnel des services spécialisés)	
		2° Indemnité de cherté de vie aux instituteurs et professeurs (*)	
	F	Indemnité au capitaine Joubert	
	A	Outillage du Gouvernement général et de ses services : Matériel, mobilier, fournitures de bureau, y compris frais de transport, droits d'entrée et de transit, etc. ;	
		1° Gouvernement général	
		2° Services du Gouvernement général	
		3° Livres, reliures, etc.	
		4° Impression des cahiers des charges, devis, plans et documents divers	
		5° Impression de documents officiels	
		A REPORTER. . . . fr.	

ORDINAIRES (suite).

ÉVALUATIONS.

Gouvernement général.	VICE-GOUVERNEMENTS GÉNÉRAUX.				TOTAUX.	Commentaires.
	Congo-Kasai.	Équateur.	Province Orientale.	Katanga.		
1,430,000	»	»	»	».	516,000	
48,000						1 inspecteur principal. 22,500 1 inspecteur principal vétérinaire. 24,000
71,000	»	»	»	»	1,277,900	1 ingénieur principal. 25,500 1 architecte de 1 ^e classe 22,500 1 surveillant principal. 16,000 1 clerc . . . 900 à 3,400
48,200						1 inspecteur principal. 24,000 1 inspecteur provincial (chimiste) . . . 20,000
67,500						1 médecin inspecteur. 27,500 1 pharmacien en chef. 24,000 1 dentiste . . . 16,000
9,300						Relève : comprise dans les cadres ci-dessus.
7,500						
111,000						
1,200						
54,500						
4,000	»	»	»	»	63,700	
5,200						
5,000						
5,000						
101,000	»	»	»	»	985,500	
749,700						
124,800						
3,516,800	»	»	»	»	4,042,400	(*) 73. religieux à 600 francs par mois.
525,600	»	»	»	»		
3,000	»	»	»	»	3,000	
6,888,500	»	»	»	»	6,888,500	
31,000						
50,000						
20,000	»	»	»	»	241,000	
10,000						
130,000						
241,000	»	»	»	»	241,000	

DÉVELOPPEMENTS.

ARTICLES.	LITTÉRA.	DÉSIGNATION DES DÉPENSES ET DES SERVICES.
		REPORT. . . . fr.
2 (suite)	B	Bonification à la Dette : intérêts et amortissement de la valeur des bâtiments affectés aux services du Gouvernement général
	C	Frais postaux, télégraphiques et téléphoniques du Gouvernement général et de ses services
3		Subsides aux organismes du recrutement d'intérêt général
4		Fêtes publiques, dépenses imprévues :
	A	Subsides pour fêtes publiques
	B	Dépenses imprévues
5		Litiges (crédit non limitatif) :
	A	Indemnités au personnel européen et de couleur pour dommages quelconques, pertes accidentelles, incendies, etc.
	B	Frais de procédure.
6		Subventions aux services spécialisés :
	A	Postes, télégraphes et téléphones
	B	Portefeuille
	C	Service des conférences populaires et informations
	D	Transports

RÉCAPITULATION DU CHAPITRE PREMIER.

Article 1 ^{er}	6,888,500
Article 2.	650,415
Article 3.	200,000
Article 4.	46,000
Article 5.	20,000
Article 6.	4,018,740
	<u>11,823,655</u>

ORDINAIRES (SUITE).

ÉVALUATIONS.

Gouvernement général.	VICE-GOUVERNEMENTS GÉNÉRAUX.				TOTAUX.	Commentaires.
	Congo-Kasai	Équateur.	Province Orientale.	Katanga.		
241,000	»	»	»	»	241,000	
133,415	»	»	»	»	133,415	
276,000	»	»	»	»	276,000	
650,415	»	»	»	»	650,415	
200,000	»	»	»	»	200,000	
21,000	»	»	»	»	21,000	
23,000	»	»	»	»	23,000	
46,000	»	»	»	»	46,000	
10,000	»	»	»	»	10,000	
10,000	»	»	»	»	10,000	
20,000	»	»	»	»	20,000	
1,668,620	»	»	»	»	1,668,620	
951,000	»	»	»	»	951,000	
121,797	»	»	»	»	121,797	
1,277,323	»	»	»	»	1,277,323	
4,018,740	»	»	»	»	4,018,740	

DÉVELOPPEMENTS.

ARTICLES.	LITTÉRA.	DÉSIGNATION DES DÉPENSES ET DES SERVICES.
CHAPITRE II. Services ressortissant du Gouvernement général. I. — STATIONS D'ÉLEVAGE, D'EXPÉRIMENTATION, LABORATOIRES, ETC.		
7		Jardin d'expérimentation d'Eala :
	A	1° Traitements d'activité et de congé du personnel européen
		2° Frais de voyage
		3° Frais de représentation
	B	Salaires et entretien du personnel noir
	C	Matériel, mobilier, fournitures, y compris frais de transport, droits d'entrée, etc.
	D	Bonification à la Dette : intérêts sur la valeur des bâtiments et plantations et amortissement sur la valeur des bâtiments
	E	Frais postaux, télégraphiques et téléphoniques
8		Ferme d'expérimentation attachée à la Direction de l'Agriculture :
	A	1° Traitements d'activité et de congé du personnel européen
		2° Frais de voyage
	B	Salaires et entretien du personnel noir
	C	Matériel, mobilier, fournitures, y compris frais de transport, droits d'entrée, etc.
	D	Bonification à la Dette : intérêts et amortissement sur la valeur des bâtiments
	E	Frais postaux, télégraphiques et téléphoniques
9		Stations agricoles :
	A	Station de Congo da Lemba :
		1° Traitement d'activité et de congé du personnel européen
		2° Frais de voyage
		3° Salaire et entretien du personnel noir
		4° Matériel, mobilier, fournitures, y compris frais de transport, etc.
		5° Bonification à la dette : Intérêts sur la valeur des bâtiments et plantations ; amortissement sur la valeur des bâtiments
		6° Frais postaux, télégraphiques et téléphoniques
	B	Station de sélection de graines (autres que le coton) au Maniema :
		1° Traitement d'activité et de congé du personnel européen
		2° Frais de voyage
		3° Salaires et entretien du personnel noir
		4° Matériel, mobilier et matières d'entretien et de consommation
		5° Bonification à la Dette
		6° Frais postaux, téléphoniques et télégraphiques
	C	Propagande cotonnière :
		1° Traitements d'activité du personnel européen
		2° Frais de voyage

ORDINAIRES (SUITE).

EVALUATIONS.

Gouvernement général.	VICE-GOUVERNEMENTS GÉNÉRAUX.				TOTAUX.	Commentaires.
	Congo-Kasai.	Équateur.	Province Orientale.	Katanga.		
98,200						1 directeur de station expérimentale. . 20 000
9,720	»	»	»	»	109,120	1 directeur de laboratoire. . 20,000
1,200						1 agronome de 1 ^{re} classe 19,000
105,000	»	»	»	»	105,000	1 agronome de 2 ^e classe 16,000
21,800	»	»	»	»	21,800	1 agronome adjoint de 1 ^{re} classe . . . 14,500
6,085	»	»	»	»	6,085	Relève : comprise dans le cadre ci-dessus.
200	»	»	»	»	200	
242,205	»	»	»	»	242,205	
16,500	»	»	»	»	18,170	1 agronome de 2 ^e classe 16,000
1,670	»	»	»	»		
36,000	»	»	»	»	36,000	
3,500	»	»	»	»	3,500	
5,800	»	»	»	»	5,800	
100	»	»	»	»	100	
63,570	»	»	»	»	63,570	
21,000	»	»	»	»	22,670	1 agronome de 1 ^{re} classe 19,000
1,670	»	»	»	»		
20,000	»	»	»	»	20,000	
1,500	»	»	»	»	1,500	
2,115	»	»	»	»	2,115	
100	»	»	»	»	100	
21,000	»	»	»	»	23,250	1 agronome de 1 ^{re} classe 19,000
2,250	»	»	»	»		
10,000	»	»	»	»	10,000	
10,000	»	»	»	»	10,000	
Mémoire.	»	»	»	»	Mémoire.	
100	»	»	»	»	100	
55,500	»	»	»	»	67,750	3 agronomes de 1 ^{re} cl. 19,000
12,250	»	»	»	»		2 agronomes de 2 ^e cl. 16,000
157,485	»	»	»	»	157,485	

DÉVELOPPEMENTS.

ARTICLES.	LITTÉRA.	DÉSIGNATION DES DÉPENSES ET DES SERVICES.
		II. — SERVICES JUDICIAIRES, INSTRUCTION PUBLIQUE, CULTES, BIENFAISANCE, ETC.
10		Service judiciaire : A 1° Traitements d'activité et de congé des magistrats et agents de l'ordre judiciaire 2° Indemnités de déplacement 3° Frais de représentation 4° Indemnités aux membres des Commissions d'examen 5° Frais de voyage B Salaires et entretien du personnel noir (plantons). Indemnités aux agents des brigades judiciaires . C Mobilier, matériel, fournitures de bureau, toges, écharpes, y compris frais de transport, droits d'entrée et de transit, etc. D Bonification à la Dette : intérêts et amortissement sur la valeur des bâtiments E Frais postaux, télégraphiques et téléphoniques
11		Frais de Justice (<i>crédit non limitatif</i>) : A Frais de déplacement des magistrats et agents de la Justice pour enquêtes et sessions (frais de voyage par terre et par eau). B Frais de déplacement des témoins de couleur et des prisonniers (prévenus et condamnés) Frais de rapatriement des condamnés noirs libérés C Frais de voyage et divers des prévenus et condamnés en Belgique envoyés au Congo pour être jugés ou pour purger leur peine et vice-versa D Frais d'entretien des témoins de couleur et des prévenus de couleur laissés en liberté. Taxes aux témoins. Couvertures pour témoins. Frais divers de Justice. Honoraires des médecins, traducteurs, interprètes, etc

ÉVALUATIONS.

Gouvernement général.	VICE-GOUVERNEMENTS GÉNÉRAUX.				TOTAUX.	Commentaires.
	Congo-Kasai.	Équateur.	Province Orientale.	Katanga.		
1,975,000						2 procureurs généraux. 37,500
900						3 substituts du procureur général. 25,500
22,500	»	»	»	»	2,190,000	7 procureurs du Roi. 25,500
600						18 substituts du procureur du Roi. 20,000
191,000						2 présidents d'appel. 37,500
35,160	»	»	»	»	35,160	4 juges d'appel. 29,500
130,715	»	»	»	»	130,715	2 juges suppl. d'appel. 25,500
123,660	»	»	»	»	123,660	7 juges de 1 ^{re} instance. 25,500
72,100	»	»	»	»	72,100	6 juges suppléants de 1 ^{re} instance. 20,000
2,551,635	»	»	»	»	2,551,635	11 magistrats provisoires. 17,500
410,960	»	»	»	»	410,960	42 agents de l'ordre judiciaire. 10,750 à 19,000
78,780	»	»	»	»	78,780	34 clercs et interprètes. 900 à 3,400
10,000	»	»	»	»	10,000	Relève : comprise dans le cadre ci-dessus.
107,125	»	»	»	»	107,125	
306,865	»	»	»	»	306,865	

DÉVELOPPEMENTS

ARTICLES.	LITTÉRA.	DÉSIGNATION DES DÉPENSES ET DES SERVICES.
12	A	Instruction publique : Personnel européen : 1° Traitements d'activité et de congé des professeurs et des chargés de cours 2° Indemnités et frais d'équipement 3° Indemnités de nourriture 4° Frais de voyage B Salaires et frais d'entretien des instituteurs noirs et des élèves. C Matériel scolaire, mobilier et fournitures diverses, y compris frais de transport et droits d'entrée, etc. D Enseignement technique E Subsidés aux écoles agréés et autres établissements d'instruction F Bonification à la Dette des intérêts et amortissement sur la valeur des bâtiments G Frais postaux, télégraphiques et téléphoniques
13		Commission de protection des indigènes
14	A	Cultes : Subsidés aux missions et divers. B Traitements et indemnités de nourriture de cinq curés C 1° Frais de voyage et de nourriture des missionnaires voyageant à bord des vapeurs de la Colonie. 2° Frais de transport à bord des vapeurs de marchandises (matériel et ravitaillement) destinées aux missions
15		Bienfaisance publique au Congo.
16		Etat civil et successions : Caisses de successions et autres emballages, y compris frais de transport pour colis successoraux, droits de douane, frais de timbres et imprimés, etc.

ÉVALUATIONS.

Gouvernement général.	VICE-GOUVERNEMENTS GÉNÉRAUX.				TOTAUX.	Commentaires.
	Congo- Kasai	Équateur.	Province Orientale.	Katanga.		
134,000	»	»	»	»	625,500	
36,500						
292,000						
163,000						
533,000	»	»	»	»	533,000	
319,833	»	»	»	»	319,833	
211,500	»	»	»	»	211,500	
115,000	»	»	»	»	115,000	
119,380	»	»	»	»	119,380	
1,000	»	»	»	»	1,000	
1,923,213	»	»	»	»	1,923,213	
20,000	»	»	»	»	20,000	
860,500	»	»	»	»	860,500	
53,300	»	»	»	»	53,300	
100,000	»	»	»	»	130,000	
30,000						
1,063,800	»	»	»	»	1,063,800	
100,000	»	»	»	»	100,000	
20,000	»	»	»	»	20,000	

DÉVELOPPEMENTS.

ARTICLES.	LITTÉRA.	DÉSIGNATION DES DÉPENSES ET DES SERVICES.
17	A	III. — SERVICE HYDROGRAPHIQUE. (Hydrographie, pilotage, balisage, dragage.) Personnel européen : a) Traitements d'activité et de congé : 1° Direction du service 2° Section du Bas-Congo 3° Section du Haut-Congo 4° Section des Grands-Lacs b) Indemnités diverses, inspections, cours, etc. : 1° Direction du service 2° Section du Bas-Congo 3° Section du Haut-Congo 4° Section des Grands-Lacs c) Frais de voyage : 1° Direction du service 2° Section du Bas-Congo 3° Section du Haut-Congo 4° Section des Grands-Lacs
	B	Personnel noir : salaires et entretien : 1° Direction du service 2° Section du Bas-Congo 3° Section du Haut-Congo 4° Section des Grands-Lacs
	C	Matériel, matières d'entretien, fournitures diverses, combustibles, etc. : a) Matériel technique et fournitures de bureau : 1° Direction du service 2° Section du Bas-Congo 3° Section du Haut-Congo 4° Section des Grands-Lacs b) Matériel, matières d'entretien, combustibles pour vapeurs, etc. : 1° Direction du service 2° Section du Bas-Congo 3° Section du Haut-Congo 4° Section des Grands-Lacs c) Redevance au service de la Marine du Bas-Congo, et à la Société nationale des transports fluviaux pour travaux et fournitures diverses : 1° Section du Bas-Congo 2° Section du Haut-Congo d) Location de vapeurs : 1° Section du Bas-Congo 2° Section du Haut-Congo 3° Section des Grands-Lacs
		A REPORTER. . . . fr.

ORDINAIRES (SUITE).

EVALUATIONS.

Gouvernement général.	VICE-GOUVERNEMENTS GÉNÉRAUX.				TOTAUX.	Commentaires.
	Congo-Kasai.	Équateur.	Province Orientale.	Katanga.		
27,550						<i>Direction :</i>
270,730						1 hydrographe principal 25,500
270,000						<i>Bas-Congo :</i>
Mémoire.						1 hydrographe de 2 ^e cl. 21,000
						1 hydrographe adjoint. 19,000
						2 hydrographes à l'essai 16,000
						1 dessinateur 11,500
						1 mécanicien de 2 ^e cl. 13,750
						1 commandant 22,500
500						1 capitaine 21,000
3,000						2 premiers lieutenants. 19,000
»	»	»	»	»	622,495	1 aspirant 13,000
Mémoire.						2 mécaniciens de 1 ^{re} cl. 14,500
						1 mécanicien de 2 ^e cl. 13,750
						1 mécanicien de 3 ^e cl. 12,250
						<i>Haut-Congo :</i>
1,700						1 hydrographe de 1 ^{re} cl. 23,000
26,565						1 hydrographe de 2 ^e cl. 21,000
22,430						2 hydrographes adjoints 19,000
Mémoire.						2 hydrographes à l'essai 16,000
						2 dessinateurs 11,500
						1 mécanicien de 1 ^{re} cl. 14,500
						1 mécanicien de 3 ^e cl. 12,250
800						1 capitaine 21,000
79,780						2 premiers lieutenants. 19,000
60,000	»	»	»	»	140,580	1 mécanicien de 3 ^e cl. 12,250
Mémoire.						1 mécanicien adjoint 10,750
						<i>Grands-Lacs. (Mémoire) :</i>
						1 hydrographe de 1 ^{re} cl. 23,000
						1 hydrographe adjoint. 19,000
						1 dessinateur 11,500
						1 mécanicien de 3 ^e cl. 12,250
1,000						
3,000						
6,000						
Mémoire.						
»						
480,000						
65,000						
Mémoire.	»	»	»	»	786,610	
139,250						
20,000						
Mémoire.						
72,860						
Mémoire.						
1,549,685	»	»	»	»	1,549,685	

DEVELOPPEMENTS.

ARTICLES.	LITTÉRA.	DÉSIGNATION DES DÉPENSES ET DES SERVICES.
		REPORT. . . . fr.
17 (suite)	D	Bonification à la Dette : intérêts et amortissement sur la valeur des bâtiments, vapeurs, etc. : 1° Direction du service 2° Section du Bas-Congo 3° Section du Haut-Congo 4° Section des Grands-Lacs
	E	Frais postaux, télégraphiques et téléphoniques : 1° Direction du service 2° Section du Bas-Congo 3° Section du Haut-Congo 4° Section des Grands-Lacs.

RÉCAPITULATION DU CHAPITRE II.

Article 7.	242,205
Article 8.	63,570
Article 9.	157,485
Article 10.	2,551,635
Article 11.	306,865
Article 12.	1,925,213
Article 13.	20,000
Article 14.	1,063,800
Article 15.	100,000
Article 16.	20,000
Article 17.	1,701,185
	8,151,958

ORDINAIRES (suite).

ÉVALUATIONS.

Gouvernement général.	VICE-GOUVERNEMENTS GÉNÉRAUX.				TOTAUX.	Commentaires.
	Congo-Kasai.	Équateur.	Province Orientale.	Katanga.		
1,549,685	»	»	»	»	1,549,685	
2,035	»	»	»	»	148,500	
117,235						
29,230						
Mémoire.						
2,300	»	»	»	»	3,000	
100						
600						
Mémoire.						
1,701,185	»	»	»	»	1,701,185	

DEVELOPPEMENTS.

ARTICLES.	LITTÉRA.	DÉSIGNATION DES DÉPENSES ET DES SERVICES.
CHAPITRE III.		
Services administratifs.		
48	A	Administration des Provinces : 1° Traitements d'activité et de congé des Vice-Gouverneurs Généraux et des Commissaires Généraux attachés aux Vice-Gouvernements et de leurs intérimaires 2° Indemnité spéciale du Vice-Gouverneur Général du Katanga 3° Indemnités de déplacement 4° Frais de représentation 5° Frais de voyage 6° Indemnité de personnel domestique 7° Frais d'éclairage
	B	Salaires et entretien du personnel noir des Vice-Gouverneurs Généraux
	C	Matériel, mobilier, fournitures, y compris frais de transport, droits d'entrée et de transit, etc. : 1° Matériel, mobilier, etc. ; achat et entretien des automobiles et motocyclettes 2° Livres, abonnements, bibliothèques, impressions diverses 3° Location de bâtiments pour les services provinciaux du Congo-Kasai
	D	Dépenses diverses : exécution du décret sur la chasse ; indemnités pour ivoire revenant à l'État en exécution de l'article 8 du décret du 26 juillet 1910 ; taxes de sortie ; frais divers
	E	Bonification à la Dette des intérêts et amortissements sur la valeur des bâtiments
	F	Frais postaux, télégraphiques et téléphoniques
	G	Frais de transport à l'intérieur (Vice-Gouverneurs Généraux et Commissaires Généraux)
	H	Indemnité spéciale pour usage en service de moyens de locomotion privés (bicyclettes, pousse-pousse, montures) et de machines à écrire privées
49		Service des Secrétariats : 1° Traitements d'activité et de congé du personnel européen 2° Frais de voyage

ORDINAIRES (SUITE).

ÉVALUATIONS.

Recettes imputables au Gouvernement général.	RECETTES IMPUTABLES AUX VICE-GOUVERNEMENTS GÉNÉRAUX.				TOTAL GÉNÉRAL.	Observations.
	Congo-Kasai.	Équateur.	Province Orientale.	Katanga.		
»	82,500	82,500	82,500	82,500	440,300	4 vice-gouverneurs généraux 50,000 4 commissaires généraux 32,500
»	»	»	»	4,000		
»	1,000	1,000	1,000	1,000		
»	18,200	18,200	18,200	18,200		
»	3,880	4,110	4,310	4,200		
»	3,000	2,000	2,000	3,000		
»	1,000	1,000	1,000	»		
»	11,910	2,900	4,200	14,800	33,810	(1) Publication du journal administratif.
»	57,600	11,660	6,370	202,060	347,840	
»	9,000	3,500	8,900	38,750(1)		
»	10,000	»	»	»		
200,000	»	»	»	»	200,000	
»	»	14,800	14,800	103,600	133,200	
»	19,300	9,500	9,400	52,500	90,700	
»	4,000	1,950	9,000	11,010	23,960	
1,500	3,200	2,800	7,200	5,000	19,700	
201,500	224,390	155,920	168,880	540,620	1,291,510	
»	121,200	64,000	126,450	195,450	553,445	8 { sous-directeurs. . . 22,500 chefs de division . . 20,000 4 chefs de bureau de 1 ^{re} et de 2 ^e classe 16,000 à 17,500 7 sous-chefs de bureau . . 14,500 4 commis-chefs. . . . 12,250 8 commis 10,750 14 clercs 900 à 4,000 suivant classification. Relève : comprise dans le cadre ci-dessus.
»	9,400	6,265	11,100	19,680		
»	130,600	70,165	137,550	215,130	553,445	

DÉVELOPPEMENTS

ARTICLES.	LITTÉRA.	DÉSIGNATION DES DÉPENSES ET DES SERVICES.
20		Service territorial. Administration indigène. Police. Service pénitentiaire :
	A	Personnel européen :
		1° Traitements d'activité et de congé
		2° Frais de représentation
		3° Frais de voyage
	B	Salaires et entretien du personnel noir :
		1° Traitements des chefs et sous-chefs indigènes
		2° Salaires des messagers attachés aux chefferies
		3° Salaires et frais d'entretien des plantons attachés aux districts; dots pour femmes de polygames à libérer; entretien des détenus politiques
		4° Salaires des agents de la police noire
		5° Salaires et frais d'entretien des gardiens et détenus
		6° Entretien des contraints non employés par les services
		7° a) Rémunération aux chefferies indigènes pour exécution des travaux leur imposés dans l'intérêt général
		b) Gratifications et subsides pour travaux publics exécutés par les chefferies suivant conventions avec les chefs ou autrement
	C	Matériel, mobilier, etc., y compris frais de transport, droits d'entrée et de transit, etc. :
		1° Objets de couchage, ustensiles de cuisine et de table, matériel d'éclairage, pétrole, etc. Tentes, objets de campement, cantines portatives, drapeaux, médailles pour travailleurs, chaînes, etc.
		2° Fournitures pour l'application des décrets (médailles, livrets, poinçons, registres, marques). Registres, imprimés, fournitures de bureau, instruments de précision pour les districts et pour le service, etc.
		3° Matériel pour protection et réparation de colis en cours de transport; matières de rechange pour le matériel de transport, etc.
		4° Outillage spécial des hommes de la police, instruments de musique, etc.
		5° Matériel, équipement et habillement des gardiens des maisons de détention; habillement des détenus
		6° Matériel spécial des bureaux dactyloscopiques
		7° Mobilier pour les provinces
		8° Création d'un fonds de remploi destiné à faire des avances en matériel aux chefs indigènes (complément)
	D	Couvertures aux travailleurs
	E	Bonification à la Dette des intérêts et amortissement sur la valeur des bâtiments
	F	Frais postaux, télégraphiques et téléphoniques
	G	Frais généraux de transport à l'intérieur

ÉVALUATIONS.

Recettes imputables au Gouvernement général.	RECETTES IMPUTABLES AUX VICE-GOUVERNEMENTS GÉNÉRAUX.				TOTAL GÉNÉRAL.	Observations.
	Congo-Kasai.	Équateur.	Province Orientale.	Katanga.		
»	2,093,000	2,157,000	3,116,000	1,620,000	10,028,100	11 commissaires de district de 1 ^{re} classe . 27,500
»	8,500	7,500	10,500	7,500		11 commissaires de district de 2 ^e classe . 25,500
»	218,400	248,000	386,200	155,500		22 commissaires de district adjoints . 22,500
»						25 administrateurs principaux . 21,000
»						45 administrateurs de 1 ^{re} classe . 19,000
»	347,300	303,050	612,600	180,000	3,020,100	80 administrateurs de 2 ^e classe . 16,000
»	159,400	57,800	103,200	43,000		100 agents territoriaux de 1 ^{re} classe . 13,750
»	23,275	7,150	24,930	21,170		115 agents territoriaux de 2 ^e classe . 13,000
»	17,080	»	»	22,050		145 agents territoriaux de 3 ^e classe . 11,500
»	147,500	73,200	96,655	378,000		70 agents territoriaux adjoints . 10,750
»	26,150	6,275	63,620	56,500		141 clercs . . . 900 à 3,400
»	50,000	20,000	60,000	30,000		1 commissaire de police en chef . 16,000
»	20,000	15,000	35,000	20,000		9 commissaires de police . 14,500
»						6 sous-commissaires de police . . . 11,500 à 13,000
»						Relève : comprise dans le cadre ci-dessus.
»	95,000	88,225	104,925	232,500	1,734,450	
135,000	144,000	104,120	87,720	119,200		
»	21,100	11,400	18,675	2,675		
»	13,150	»	»	11,560		
»	32,000	81,100	131,600	70,700		
»	»	»	»	13,000		
»	45,000	40,000	80,400	51,400		
»	»	»	»	»		
340,000	»	»	»	»		
»	146,735	41,725	105,340	142,455		
»	35,750	8,300	29,550	46,300	119,900	
»	200,000	160,000	450,000	188,380	998,380	
475,000	3,843,340	3,429,845	5,517,110	3,411,890	16,677,185	

DÉVELOPPEMENTS.

ARTICLES.	LITTÉRA.	DÉSIGNATION DES DÉPENSES ET DES SERVICES.	
21		Service des Finances :	
	A	1° Traitements d'activité et de congé du personnel européen. Rémunération du service du comptable de la Colonie	
		2° Frais de déplacement	
		3° Frais de voyage	
	B	Salaires et frais d'entretien du personnel noir	
	C	Matériel, mobilier, fournitures, y compris frais de transport, droits d'entrée et de transit, etc. :	
		1° Fournitures de bureau, objets de campement, etc.	
		2° Impôt indigène : achat d'acquets métalliques, coffres-forts, matériel nécessaire pour la perception, imprimés, registres, etc.	
	D	Bonification à la Dette : intérêts et amortissement sur la valeur des bâtiments	
	E	Frais postaux, télégraphiques et téléphoniques	
	F	Frais généraux de transport à l'intérieur	
22		Trésorerie (<i>crédit non limitatif</i>) :	
	A	Commissions de banque sur envois et transferts. Pertes de change. Frais divers. Intérêts sur découverts en banque	
	B	Non-valeurs : déficits de sous-comptables, régularisation; annulation de mandats de recouvrement; déchets non ventilables sur inventaires (sommes à recouvrer et fournitures); restitution d'impôts et taxes indûment perçus; remises d'amendes; remboursement de sommes reconnues appartenir à des tiers; divers	
	C	Bonification à la Caisse d'Épargne des frais du service de comptabilité de la Caisse d'Épargne et des intérêts à payer par elle sur les fonds confiés à son intervention au Trésor colonial.	
	D	Intérêts des cautionnements en espèces	
23		Service des terres :	
	A	Personnel européen :	
		1° Traitements d'activité et de congé	
		2° Frais de déplacement	
		3° Frais de voyage	
		A REPORTER. . . . fr.	

EVALUATIONS.

Recettes imputables au Gouvernement général.	RECETTES IMPUTABLES AUX VICE-GOUVERNEMENTS GÉNÉRAUX.				TOTAL GÉNÉRAL.	Observations.
	Congo-Kasai.	Équateur.	Province Orientale.	Katanga.		
900 000	440,900	368,250	577,200	398,900	2,874,025	4 inspecteurs provinciaux 22,500 5 inspecteurs provinciaux adjoints 20,000 15 contrôleurs de 1 ^{re} cl. 19,000 14 contrôleurs de 2 ^e cl. 17,500
»	1,800	1 000	2,000	1,000		20 sous-contrôleurs de 1 ^{re} classe 16,000
»	39,475	35,670	64,700	43,130		20 sous-contrôleurs de 2 ^e classe 14,500
»	1,890	1,335	2,290	1,940		23 commis-chefs 12,250 24 commis 10,750
»	20,000	20,000	43,600	25,000	515,290	
250,000	48,600	27,950	66,340	13,800		
»	12,705	6,335	9,785	10,230		39,075
»	6,400	12,700	25,400	30,700		75,200
»	10,000	10,000	25,000	16,800	61,800	
1,150,000	581,770	483,260	816,315	541,500	3,572,845	
475,000	»	»	»	»	475,000	
85,000	»	»	»	»	85,000	
338,348	»	»	»	»	338,348	
2,000	»	»	»	»	2,000	
900,348	»	»	»	»	900,348	
»	293,000	202,000	220,000	172,000	979,450	4 conservateurs provinciaux 22,500 4 géomètres principaux 20,000 4 géomètres principaux adjoints 19,000
»	1,000	1,000	—	600		10 géomètres de 1 ^{re} cl. 17,500
»	28,650	20,150	21,700	19,350		14 géomètres de 2 ^e cl. 16,000 14 géomètres de 3 ^e cl. 14,500 7 géomètres de 4 ^e cl. (h. c.) 12,250
»	322,650	223,150	241,700	191,950	979,450	Relève : comprise dans les divers cadres ci-dessus.

DEVELOPPEMENTS.

ARTICLES.	LITTÉRA.	DÉSIGNATION DES DÉPENSES ET DES SERVICES.
		REPORT. fr.
23 (suite)	B	Salaires et entretien du personnel noir.
	C	Matériel de précision, fournitures de bureau, fournitures de dessin, mobilier, etc., y compris frais de transport droits d'entrée et de transit, etc.
	D	Bonification à la Dette : intérêts et amortissement sur la valeur des bâtiments
	E	Frais postaux, télégraphiques et téléphoniques
	F	Frais généraux de transport à l'intérieur
24		Service de l'Agriculture :
	A	Personnel européen : 1° Traitements d'activité et de congé 2° Frais de déplacement 3° Spécialistes 4° Frais de voyage
	B	Salaires et entretien du personnel noir
	C	Matériel, mobilier, outils, instruments de chirurgie vétérinaire, produits pharmaceutiques et antiseptiques, matériel et produits pour collections, frais d'analyse et d'expertise de produits agricoles et d'éléments divers, fournitures de bureau, instruments de précision, etc., y compris frais de transport, etc.
	D	Enseignement agricole.
	E	1° Colonisation agricole 2° Aide aux colons
	F	Bonification à la Dette des intérêts sur la valeur des bâtiments et plantations et amortissement de la valeur des bâtiments
	G	Frais postaux, télégraphiques et téléphoniques
	H	Frais généraux de transport à l'intérieur
25		Service des Affaires Économiques :
	A	Personnel européen : 1° Traitements d'activité et de congé. 2° Indemnités de déplacement des inspecteurs 3° Frais de voyage
		A REPORTER. fr.

ORDINAIRES (SUITE).

ÉVALUATIONS.

Recettes imputables au Gouvernement général.	RECETTES IMPUTABLES AUX VICE-GOUVERNEMENTS GÉNÉRAUX.				TOTAL.	Observations.
	Congo-Kasai.	Équateur.	Province Orientale.	Katanga.	GÉNÉRAL.	
»	322,630	223,150	241,700	191,950	979,430	
»	36,625	32,950	24,485	17,150	111,210	
»	1,000	25,700	16,650	25,000	68,350	
»	5,390	3,400	1,235	7,160	17,185	
»	1,310	440	1,230	320	3,300	
»	7,000	7,000	10,500	5,350	29,850	
»	373,975	292,640	295,800	246,930	1,209,345	
»	209,000	102,800	265,700	305,700	1,030,000	4 agronomes provinciaux . . . 22,500
»	1,650	1,000	»	3,800		4 inspecteurs . . . 21,000
50,000	»	»	»	»		3 inspecteurs vétérinaires . . . 21,000
»	20,400	9,780	27,900	32,270		3 directeurs de station expérimentale et de laboratoire . . . 20,000
»	22,000	22,800	6,000	102,000		4 vétérinaires . . . 19,000
»	6,560	6,600	50,750	175,089	238,999	8 agronomes de 1 ^{re} cl. . . 19,000
»	47,300	18,050	67,000	28,700	161,050	8 agronomes de 2 ^e cl. . . 16,000
»	25,725	5,400	29,400	67,000	247,525	7 agronomes adjoints de 1 ^{re} classe . . . 14,500
120,000	»	»	»	»		4 agronomes adjoints de 2 ^e classe . . . 13,000
»	4,310	47,700	9,900	51,705	113,615	
»	1,180	220	6,740	6,960	15,100	
»	17,300	8,070	29,500	17,500	72,370	
170,000	355,425	222,420	492,890	790,724	2,031,459	
»	62,450	43,000	47,450	126,000	312,740	2 inspecteurs principaux . . . 24,000
»	2,000	1,500	2,000	1,500		2 inspecteurs provinciaux . . . 20,000
»	5,820	4,110	4,310	12,600		5 inspecteurs de 1 ^{re} cl. . . 19,000
»	70,270	48,610	53,760	140,100	312,740	4 inspecteurs de 2 ^e cl. . . 17,500

Relève : comprise dans le cadre ci-dessus.

DEVELOPPEMENTS.

ARTICLES.	LITTÉRA.	DÉSIGNATION DES DÉPENSES ET DES SERVICES.
		REPORT. . . . fr.
25 (suite)	B	Salaires et entretien du personnel noir.
	C	Matériel, mobilier, imprimés et publications, poids et mesures, étalons, outillage de laboratoire, achat d'échantillons, frais d'expertises commerciales, etc., y compris frais de transport, droits d'entrée, etc.
	D	Indemnités et primes pour favoriser les marchés indigènes, subsides pour favoriser les industries indigènes.
	E	Bonification à la Dette des intérêts et amortissement sur la valeur des bâtiments
	F	Frais postaux, télégraphiques et téléphoniques
	G	Frais généraux de transport à l'intérieur
26		Service des Travaux Publics :
	A	Personnel européen :
		1° Traitements d'activité et de congé.
		2° Frais de déplacement
		3° Frais de voyage
	B	Salaires et entretien du personnel noir.
	G	1° Matériel, fournitures, etc., y compris frais de transport, droits d'entrée et de transit, etc.
		2° Scierie de l'île Kwidjwe.
	D	Bonification à la Dette des intérêts et amortissement sur la valeur des bâtiments
	E	Frais postaux, télégraphiques et téléphoniques
	F	Frais généraux de transport à l'intérieur
27		Service de l'hygiène :
	A	Personnel européen :
		1° Traitements d'activité et de congé.
		2° Frais de voyage
		3° Indemnités de déplacement
		4° Indemnités aux médecins agréés; honoraires à des médecins étrangers
		5° Frais de visites médicales d'agents de la Colonie; indemnités aux membres de diverses commissions médicales
		6° Indemnités aux missionnaires en stage au laboratoire de Léopoldville
		7° Indemnités aux médecins n'ayant pas de clientèle privée.
		8° Indemnité de blouse aux infirmières
		A REPORTER fr.

ORDINAIRES (SUITE).

EVALUATIONS.

Gouvernement général.	VICE-GOUVERNEMENTS GÉNÉRAUX.				TOTAUX.	Commentaires.
	Congo-Kasai.	Équateur.	Province Orientale.	Katanga.		
»	70,270	48,610	53,760	140,100	312,740	
»	2,500	720	1,440	970	5,630	
»	6,700	6,000	6,000	18,000	36,700	
»	10,000	6,000	5,000	14,400	35,400	
»	435	»	695	12 460	13,610	
»	3,450	3,150	6,450	10,050	23,100	
»	2,250	3,000	6,000	13,010	24,260	
»	95,625	67,480	79 345	208,990	451,440	
»	335,000	193,100	234,700	297,100	1,189,065	Administrations provinciales : 1 ingénieur principal . 25,500 3 ingénieurs de 1 ^{re} cl. . 23,000 3 architectes de 1 ^{re} cl. . 22,500 1 architecte de 2 ^e cl. . 20 000 1 conducteur de 2 ^e cl. . 16,000 1 surveillant de 1 ^{re} cl. . 14,500 1 surveillant de 2 ^e cl. . 13,000
»	3,600	1,000	2 000	2,170		Service général : 1 ingénieur de 1 ^{re} cl. . 23 000 1 ingénieur de 2 ^e cl. . 21,000 1 architecte de 2 ^e cl. . 20,000 2 architectes de 3 ^e cl. . 17,500 2 architectes adjoints . 14,500 2 cantonniers principaux . 14 500 1 cantonnier de 1 ^{re} cl. . 13,000 1 cantonnier de 2 ^e cl. . 11,500 2 surveillants princip. . 16,000 9 surveillants de 1 ^{re} cl. . 14,500 8 surveillants de 2 ^e cl. . 13,000 4 surveillants adjoints. . 11,500
»	33,200	23,775	29,220	34,200		à 11,500 à 13,000
»	500,000	70,000	182,000	424 000	1,176,000	36 artisans . . . { à 11,500 à 13,000
»	304,000	106,250	182,700	547,300	1 141,390	
»	»	»	1,140	»		
»	24,900	3,765	3,750	14,750	47,165	
»	800	600	1,800	17,400	20,600	
»	10,570	3,500	8,850	18,050	40,970	
»	1,212,070	401,990	646,160	1,354,970	3,615,190	
465,700	635,000	401,100	802,400	539,300	3,337,765	14 médecins inspecteurs 27,500 26 médecins de district. 25,500 55 médecins . . . 22,500 4 pharmaciens de 1 ^{re} cl. 19,000 8 pharmaciens de 2 ^e cl. 16,000 15 agents sanitaires de 1 ^{re} classe 13,750 15 agents sanitaires de 2 ^e classe 12,250 17 infirmières (H.-C.) { 14,500 12,250
88,975	56,400	29,655	69,005	49,580		Relève : comprise dans les cadres ci-dessus.
»	5,000	500	1,500	1,050		
»	18,000	1,600	»	»		
30,000	»	»	»	»		
»	6,750	»	»	»		
132,000	»	»	»	»		
1,250	1,500	»	1,500	»		
717,925	722,650	432,855	873,405	589,930	3,337,765	

DEVELOPPEMENTS.

ARTICLES.	LITTÉRA.	DÉSIGNATION DES DÉPENSES ET DES SERVICES.
		REPORT . . . fr.
27 (suite)	B	Salaires et frais d'entretien du personnel noir : 1° Malades des hôpitaux et lazarets 2° Personnel des services médicaux 3° Frais d'entretien de l'automobile ambulance
	C	Matériel et mobilier, produits pharmaceutiques, instruments, appareils, caisses et trousse de chirurgie, microscopes et accessoires de laboratoire, pharmacies portatives, fournitures de bureau, produits pharmaceutiques destinés aux établissements d'enseignement et à céder à des particuliers, y compris frais de transport, droits de douane, etc.
	D	Lutte contre les épidémies : 1° a) Subsidés aux lazarets pour trypanosés b) Indemnités aux médecins et missionnaires s'occupant spécialement de la lutte contre la maladie du sommeil c) Main-d'œuvre noire pour la lutte contre la maladie du sommeil d) Lutte contre les épidémies autres que la maladie du sommeil Mission du docteur Schwetz : 2° a) Personnel européen b) Personnel noir c) Matériel, médicaments, fournitures, etc. d) Frais généraux de transport à l'intérieur
	E	Hôpitaux pourvus de l'assistance religieuse : 1° Frais généraux 2° Achat de matériel et de mobilier
	F	Quote-part de la Colonie dans le déficit des établissements hospitaliers de la Compagnie des chemins de fer du Congo supérieur aux Grands Lacs africains
	G	Ecoles de médecine pour les auxiliaires noirs du service médical
	H	Bonification à la Dette des intérêts et amortissements sur la valeur des bâtiments
	I	Frais postaux, téléphoniques et télégraphiques
	J	Frais généraux de transport à l'intérieur

RÉCAPITULATION DU CHAPITRE III.

Article 18.	1,291,510
Article 19.	553,448
Article 20.	16,677,188
Article 21.	3,572,848
Article 22.	900,348
Article 23.	1,209,348
Article 24.	2,031,459
Article 25.	451,440
Article 26.	3,618,190
Article 27.	9,144,600
	39,447,367

ORDINAIRES (SUITE).

EVALUATIONS.

Gouvernement général.	VICE-GOUVERNEMENTS GÉNÉRAUX.				TOTAUX.	Commentaires.
	Congo-Kasai.	Équateur.	Province Orientale.	Katanga.		
717,925	722,650	432,855	873,405	589,930	3,337,765	
»	250,000	57,400	60,800	157,500	852,900	
»	150,000	42,250	86,000	47,000		
»	1,800	»	»	»		
780,000	712,240	260,000	750,000	420,000	2,922,240	
15,000	50,000	5,000	»	9,000	344,650	
32,000	»	»	»	»		
40,000	36,500	28,150	57,000	47,000		
25,000	»	»	»	»		
227,250	»	»	»	»	588,450	
54,000	»	»	»	»		
280,700	»	»	»	»		
26,500	»	»	»	»		
»	130,000	»	50,000	227,000	591,000	
»	107,000	»	50,000	27,000		
75,000	»	»	»	»	75,000	
»	32,000	15,000	35,000	25,000	107,000	
»	102,905	21,720	30,000	25,770	180,395	
»	8,200	900	7,200	5,400	21,700	
»	10,700	21,600	63,000	28,200	123,500	
2,273,375	2,313,995	884,875	2,063,405	1,608,950	9,144,600	

DEVELOPPEMENTS.

ARTICLES.	LITTÉRA.	DÉSIGNATION DES DÉPENSES ET DES SERVICES.
CHAPITRE IV.		
Dépenses de souveraineté.		
28		Force publique :
	A	Personnel européen :
		1° Traitement d'activité et de congé
		2° Frais de voyage du personnel européen et des femmes et enfants d'officiers et de sous-officiers autorisés à accompagner leur mari ou leur père
		3° Indemnités aux agents mariés jouissant d'un traitement inférieur à 16,000 francs et indemnités pour enfants âgés de moins de 18 ans
		4° Frais de représentation
		5° Frais d'inspection
	B	Personnel noir : soldes et allocations diverses, frais d'entretien, de recrutement et de rapatriement, dots pour femmes de miliciens, etc.
	C	Matériel, y compris frais de transport, droits d'entrée, etc. (armement, équipement, registres, livres, fournitures classiques, etc.).
	D	Service cartographique des troupes coloniales.
	E	Publications, documentation, service des renseignements
	F	Bonification à la Dette des intérêts et amortissement sur la valeur des bâtiments
	G	Frais postaux, télégraphiques et téléphoniques
	H	Frais généraux et transport à l'intérieur
	I	Location de bâtiments à Stanleyville et Ponthierville
29		Création d'un Fonds de remploi destiné à l'institution de cantines pour la troupe

RÉCAPITULATION DU CHAPITRE IV.

Article 28	17,936,785
Article 29	400,000
	18,336,785

ÉVALUATIONS.

Gouvernement général.	VICE-GOUVERNEMENTS GÉNÉRAUX.				TOTAUX.	Commentaires.
	Congo-Kasai.	Équateur.	Province Orientale.	Katanga.		
5,540,000						1 colonel 32,500
950,000						4 lieutenants-colonels 27,500
57,000	»	»	»	»	6 559 800	13 majors 24,000
7,800						72 capitaines commandants 21,000
5,000						et capitaines 20,000
7,969,560	»	»	»	»	7 969,560 (1)	101 lieutenants 19,000
2,943,405	»	»	»	»	2,943,405	et sous-lieutenants 16,000
60,000	»	»	»	»	60,000	58 adjudants-chefs 13 000
2,500	»	»	»	»	2,500	50 adjudants 11,500
213,520	»	»	»	»	213,520	50 aspirants 10,750
50,000	»	»	»	»	50,000	10 maîtres armuriers 13,000
120,000	»	»	»	»	120,000	9 armuriers 11,500
18,000	»	»	»	»	18,000	Relève : comprise dans le cadre ci-dessus.
17,936,785	»	»	»	»	17,936,785	(1) Prévisions basées sur 16,000 hommes.
400,000	»	»	»	»	400,000	

DÉVELOPPEMENTS.

ARTICLES.	LITTEA.	DÉSIGNATION DES DÉPENSES ET DES SERVICES.	
CHAPITRE V.			
Dépenses à engager et à liquider en Europe par délégation du Gouverneur général.			
30		Conseils et institutions coloniales en Belgique :	
	A	Conseil supérieur	
	B	Conseil colonial	
	C	Office colonial	
31		Indemnités et allocations spéciales liquidées en Belgique :	
	A	Indemnités de disponibilité par suite de suppression d'emploi. Indemnités à des fonctionnaires de l'Etat Indépendant du Congo.	
	B	Traitements, pensions, secours à d'anciens agents ou à leurs veuves	
	C	Obligations énumérées à l'annexe II de l'Acte additionnel au Traité de cession du Congo à la Belgique	
	D	Commissions diverses de l'administration coloniale fonctionnant près des services de l'administration centrale : comission des terres, commission d'incapacité au service colonial, commission des pesions coloniales, commission chargée de l'étude des impôts directs, commission médicale.	
32		Missions d'études et d'inspection :	
		Traitements, indemnités, frais de voyage, de séjour et de transport :	
	A	Missions d'études agricoles.	
	B	Missions d'études.	
	C	Missions d'inspection et de contrôle	
33		Colonisation :	
		Aide aux colons. Frais de voyage, achat de semences et d'outils. Frais de propagande et de vulgarisation :	
		Colons agricoles	
34		Allocations de retraite et pensions	
35		Garantie du Service de la Dette. (<i>Crédit non limitatif.</i>)	
36		Dépenses diverses :	
	A	Office des emballages à Anvers	
	B	Frais de réception et d'analyse en Europe de marchandises destinées à la colonie. Frais de voyage et de déplacement en Belgique et à l'étranger des personnes désignées pour réceptionner ces marchandises	
	C	Brevets et marques de fabrique	
	D	Achat de décorations des ordres coloniaux.	
37		Frais d'hospitalisation d'agents de la Colonie. Soins médicaux. Médicaments	
			A REPORTER . . fr.

ÉVALUATIONS.

ADMINISTRATION MÉTROPOLITAINE.		Commentaires.
Montant par littera.	Total par article.	
7,300 100,000 40,000	147,300	
32,400 26,100 113,000	197,250	
23,750		
75,000 30,000 200,000 ⁽¹⁾	305,000	
120,000	120,000	
Mémoire.	Mémoire.	
4,213,020	4,213,020	
22,000		
31,000 1,000 18,000	72,000	
31,000	31,000	
5,085,570	5,085,570	

(1) Comprend 10,000 francs pour rémunération de l'expert comptable.

DÉVELOPPEMENTS.

ARTICLES.	LITTÉRA.	DÉSIGNATION DES DÉPENSES ET DES SERVICES.
		REPORT. . . fr.
38		Frais de publication :
	A	Subvention à la revue « Congo »
	B	Publications agricoles : « Bulletin agricole », etc
	C	Publication de travaux scientifiques coloniaux (linguistiques, sociologiques, médicaux), souscription à des ouvrages intéressant la Colonie. Subside à des personnes entreprenant des travaux de l'espèce
	D	Bibliothèque : livres, périodiques, publications diverses
	E	Publication des budgets coloniaux, de leur documentation et du rapport annuel du Gouverneur général. Frais d'envoi aux services de la Colonie.
39		Subsides :
	A	A des expositions coloniales en Belgique et à l'Étranger.
	B	A l'Association belge de Standardisation
	C	A la villa coloniale de Watermael
40		Aide et assistance en faveur de noirs et de mulâtres originaires de la Colonie :
	A	Subsides à des écoles ou institutions en Belgique pour frais d'instruction. Subsides à des institutions de secours mutuels de sujets congolais.
	B	Secours à des noirs ou mulâtres originaires de la Colonie, se trouvant momentanément sans ressources en Belgique ou dans d'autres pays d'Europe. Frais d'entretien, de maladie ou de funérailles
41		Frais de recrutement et d'enseignement professionnel
		TOTAL DU CHAPITRE V. . . . fr.

RÉCAPITULATION DES CHAPITRES.

Chapitre I ^{er}	11,823,655
Chapitre II	8,151,958
Chapitre III	39,447,367
Chapitre IV	18,336,785
Chapitre V	5,606,170
	83,365,935

ORDINAIRES (SUITE).

EVALUATIONS.

ADMINISTRATION MÉTROPOLITAINE.		<i>Commentaires.</i>
Montant par littera.	Total par article.	
5,085,570	5,085,570	
20,000		
30,000		
100,000	203,600	
30,000		
23,600		
30,000		
3,000	58,000	
23,000		
1,750		
7,250	9,000	
250,000	250 000	
5,606,170	5,606,170	

TABLEAU IV.**DÉVELOPPEMENTS. — DÉPENSES EXTRAORDINAIRES.
ÉVALUATIONS.**

No des articles.	Littéra des développements.	DÉSIGNATION DES DÉPENSES ET DES SERVICES.	Crédits demandés pour 1922.
CHAPITRE PREMIER.			
		Dépenses extraordinaires de la Colonie à engager et à liquider en Europe, par délégation du Pouvoir exécutif.	
1		Quatorzième annuité du Fonds spécial de cinquante millions de francs créé par l'article 4 de l'Acte additionnel au Traité de cession du Congo à la Belgique	3,300,000 »
2		Dixième annuité du coût du rachat du premier tronçon du chemin de fer du Mayumbe	90,000 »
3		Subvention du Trésor colonial à l'École coloniale d'Anvers, pour dépenses de construction et d'aménagement de l'École et de ses dépendances	1,000,000 »
4		Bonification au budget spécialisé de la Dette des intérêts et amortisse- ment sur la valeur des stations agricoles et immeubles, vendus à des sociétés en 1920 et 1921, et dont la création a été payée sur ressources extraordinaires	151,725 »
5		Bonification au Budget spécialisé de la Dette de l'avance métropolitaine faisant l'objet de l'article 3 du tableau II des recettes extraordinaires.	15,000,000 »
CHAPITRE II.			
		Dépenses extraordinaires des Gouvernements provinciaux de la Colonie.	
6		Travaux publics divers des Provinces : construction de bâtiments destinés aux divers services de la Colonie, hôpitaux, casernes, camps, habi- tations pour les agents blancs, habitations pour noirs, ateliers, maga- sins, travaux de voirie dans les centres urbains. Extension des lignes télégraphiques et téléphoniques, travaux d'assainissement, distribution d'eau, etc. — Première tranche du crédit proposé pour 1922	15,000,000 »
	a.	Province du Congo-Kasai	9,735,824 »
	b.	Province de l'Équateur	4,442,046 »
A REPORTER. . . . fr.			34,541,72 »

DÉVELOPPEMENTS. — DÉPENSES EXTRAORDINAIRES (SUITE).

N° des articles.	Littéra des développements.	DÉSIGNATION DES DÉPENSES ET DES SERVICES.	Crédits demandés pour 1922.
		REPORT. . . . fr.	34,541,725 »
	c.	Province Orientale 2,630,760 »	
	d.	Province du Katanga 8,263,245 »	
7		Travaux de délimitation de frontières. — Dépenses diverses de la Mission de délimitation de la frontière sud Congo belge-Portugaise. .	400,000 »
		CHAPITRE III.	
		Travaux d'utilité publique autorisés par la loi du 21 août 1921, à concurrence d'un premier capital obligataire nominal de 300 millions de francs.	
8		Deuxième crédit destiné à l'entreprise des grands travaux publics d'utilité générale : chemins de fer, routes, transports fluviaux, ports, divers.	72,388,653 »
	a.	Chemin de fer Matadi-Léopoldville; participation de la Colonie à l'augmentation du capital de la Compagnie en vue de la transformation de la ligne.	
	b.	Achèvement du chemin de fer du Katanga : augmentation du matériel, extension des voies et installations, constructions nouvelles, etc.	
	c.	Construction du premier tronçon du Chemin de fer de Benguela au Katanga. (Section Tchilongo-Ruwe.)	
	d ¹ .	Chemin de fer du Congo Supérieur aux Grands Lacs Africains : acquisition de matériel et fournitures nécessaires à l'exploitation, jusqu'à l'époque de la reprise par la Compagnie de son réseau. (Convention du 9 novembre 1921.)	
	d ² .	Participation de la Colonie, dans l'émission par la Compagnie, d'un capital obligataire de 25 millions de francs, en 1922.	
	e.	Chemin de fer vicinal du Mayumbe : amélioration et équipement de la voie, acquisition de matériel roulant, aménagement du port de Boma.	
	f.	Chemin de fer du Bas-Congo au Katanga. (Section de Bukama au Kasai.)	
	g.	Balisage. Matériel de dragage. Amélioration, construction et outillage des ports fluviaux. Aménagement des voies navigables. Port de Kinshasa.	
	h.	Programme routier.	
	i.	Travaux publics dans les centres urbains et quartiers indigènes, voirie, éclairage, distribution d'eau, etc.	
		TOTAL GÉNÉRAL DU BUDGET EXTRAORDINAIRE POUR 1922 . . . fr.	107,330,378 »

(124)

BUDGETS ANNEXES

DES

SERVICES SPÉCIALISÉS

ACCISES ET ENTREPOTS.

Articles.	Littéra.	ÉVALUATION DES RECETTES	Montant.
Recettes douanières.			
1	A	Droits de sortie sur marchandises et produits autres que l'ivoire	3,200,000
	B	Droits de sortie sur l'ivoire	550,000
	C	Amendes et confiscations en matière de droits de sortie	12,000
2	A	Droits d'entrée sur les alcools	2,500,000
	B	Amendes et confiscations en matière de droits d'entrée sur les alcools	10,000
	C	Droits d'entrée sur les autres marchandises	18,500,000
	D	Amendes et confiscations en matière de droits d'entrée sur les autres marchandises.	40,000
3		Taxe de consommation	300,000
4		Vente de registres et imprimés	7,500
5		Bénéfice en matière de préemption	14,000
Recettes d'entrepôts.			
6		Droits de magasin	95,000
7	A	Taxe d'ouverture d'entrepôts particuliers ou fictifs	80,000
	B	Taxe de location de loges d'entrepôts	80,000
	C	Taxe de manipulation des produits en entrepôts	11,000
8		Taxe sur les warrants	1,500
9		Produit partiel de la vente de marchandises non déclarées ou délaissées	5,000
Recettes accidentelles.			
10		1° Rémunération des travaux supplémentaires effectués par le service douanier pour compte de tiers (travail en dehors des heures réglementaires et des lieux habituels).	40,000
		2° Annulation d'ordonnances	Mémoire.
		3° Recettes imprévues.	Mémoire
A REPORTER. fr.			25,346,000

BUDGET ANNEXE DES DOUANES,

Articles.	Littéra.	DÉVELOPPEMENT DES DÉPENSES.	Montant.
		REPORT. . . . fr	1,614,000
4	A	Intérêts : 5 % sur avances de la Dette	26,469
	B	Bonification d'amortissements au Service de la Dette	21,038
	C	1° Bonification au Budget des Voies et Moyens des frais d'entretien des bâtiments	25,920
		2° Intérêts sur avances du Trésor colonial	Mémoire.
5		Frais postaux, télégraphiques et téléphoniques	15,400
6		1° Restitution de droits ou taxes indûment perçus. (<i>Crédit non limitatif.</i>)	25,000
		2° Non valeurs; annulation de mandats de recouvrement; déchets sur inventaire (sommes à recouvrer et fournitures)	1,000
7		Restitution d'amendes. (<i>Crédit non limitatif.</i>)	1,000
8		Location d'embarcations pour la surveillance douanière.	10,000
9		Déficits en matière de préemption	Mémoire.
10		Dépenses accidentelles.	5,000
11	A	Fournitures en stock au 1 ^{er} janvier 1922. (Bonification au Budget annexe de 1921.) (<i>Crédit non limitatif.</i>)	Mémoire.
	B	Solde des sommes à recouvrer à la même date. (Bonification au Budget annexe de 1921.) (<i>Crédit non limitatif.</i>)	Mémoire.
	C	Solde des sommes dues au 31 décembre 1922. (Bonification au Budget annexe de 1923.) (<i>Crédit non limitatif.</i>)	Mémoire.
12		Versement au Trésor colonial du produit net des douanes, accises et entrepôts. (<i>Crédit non limitatif.</i>)	23,706,473
			25,346,500
		Comptes d'ordre :	
13		Versements en compte courant	Mémoire.
14		Versement au Trésor colonial du produit de la taxe sur l'ivoire	1,000,000
15		Versement au Trésor colonial du produit de la taxe de statistique.	230,000
16		Versement au Trésor colonial du produit de la taxe sur ventes publiques	1,000
17		Remboursement de cautionnements en matière fiscale	Mémoire.
18		Versement au Trésor colonial du produit de la vente de marchandises non déclarées ou délaissées	20,000
19		1° Sommes dues pour traitements, salaires et fournitures	Mémoire.
		2° Fournitures entrées au magasin en 1922	Mémoire.
20		Sommes reçues en liquidation de créances.	Mémoire.
21		Remboursement au Budget des dépenses extraordinaires de travaux ou fournitures en 1922	Mémoire.

ACCISES ET ENTREPOTS (SUITE).

Articles.	Littéra.	ÉVALUATION DES RECETTES.	Montant.
		REPORT. . . . fr.	25,346,000
11	A	Fournitures en stock au 31 décembre 1922. (Bonification du Budget annexe de 1923.).	Mémoire.
	B	Solde des sommes à recouvrer à la même date. (Bonification du Budget annexe de 1923.)	Mémoire.
	C	Solde des sommes dues au 1 ^{er} janvier 1922. (Bonification du Budget annexe de 1921.).	Mémoire.
12		Amendes administratives et retenues disciplinaires	500
			25,346,500
		Compte d'ordre :	
13		Prélèvements en compte-courant	Mémoire.
14		Taxe sur l'ivoire à ristourner au Budget des Voies et Moyens	1,000,000
15		Taxe de statistique à ristourner au Budget des Voies et Moyens	250,000
16		Taxes sur ventes publiques à ristourner au Budget des Voies et Moyens	1,000
17		Cautionnements en matière fiscale	Mémoire.
18		Produit de la vente de marchandises non déclarées ou délaissées, à la disposition des ayants-droit	20 000
19		1 ^o Sommes payées pour traitements, salaires et fournitures	Mémoire.
		2 ^o Fournitures sorties du magasin en 1922	Mémoire.
20		Sommes à recouvrer	Mémoire.
21		Avances de la Dette.	Mémoire.

BUDGET ANNEXE DES

Articles.	Littéra.	DÉVELOPPEMENT DES DÉPENSES.	Montant.
CHAPITRE PREMIER.			
Direction et Administration.			
1	A	Participation des stations agricoles aux frais de la Direction de l'Agriculture à Boma.	7,500
	B	Quote-part dans les frais du service de comptabilité	5 000
	C	Dépenses de Trésorerie :	
		1° Intérêts sur avances du Trésor colonial	1,500
		2° Quote-part dans le service de Trésorerie.	4,500
			18,500
2		Comptes d'ordre :	
	A	Versements en compte-courant	Mémoire.
	B	Remboursement au Budget des dépenses extraordinaires de travaux exécutés en 1921	Mémoire.
CHAPITRE II.			
Station de Lula.			
3	A	Personnel européen :	
		1 agronome de 2 ^e classe fr. 16,000	
		1 agronome adjoint de 1 ^{re} classe 14,500	
		1° Traitements d'activité et de congé	34,600
		2° Indemnité mobile de vie chère basée sur le change de la livre	2,920
		3° Indemnité aux agents mariés jouissant d'un traitement inférieur à 16,000 francs. Indemnité pour enfants âgés de moins de 18 ans	350
		4° Frais de voyage	4,875
		5° Contribution au fonds de pensions	Mémoire.
	B	Personnel noir : salaires et entretien	36,000
	C	Matériel et matières d'entretien et de consommation	12,000
	D	Transport, droits de sortie et frais de vente des produits	24,000
	E	Frais médicaux	1,500
	F	Frais postaux et télégraphiques	1,100
	G	Intérêts : 5 % sur avances de la Dette	25,700
	H	Bonification d'amortissement au Service de la Dette (bâtiments, mobilier, matériel.)	13,130
	I	Entretien des bâtiments	7,500
4	A	Quote-part dans les frais de direction et d'administration à Boma	4,000
	B	Non-valeurs. Annulation de mandats. Déchets sur inventaires	4,000
5	A	Fournitures en stock et récoltes sur pied, etc., au 1 ^{er} janvier 1922. (Bonification au Budget annexe de 1921.)	20,000
	B	Solde des sommes à recouvrer à la même date. (Bonification au Budget annexe de 1921.)	Mémoire.
	C	Solde des sommes dues au 31 décembre 1922. (Bonification au Budget annexe de 1923.) (Crédits non limitatifs.)	Mémoire.
			188,695

STATIONS AGRICOLES.

Articles.	Littéra.	ÉVALUATION DES RECETTES.	Montant.
CHAPITRE PREMIER. Direction et Administration.			
1		Quote-part dans les frais :	
		1° de la station de Lula	4,000
		2° de la station de Yangambi-Gazi	7,250
		3° de la station de Barumbu	7,250
			18,500
2		Comptes d'ordre :	
	A	Prélèvements en compte courant	Mémoire.
	B	Avances de la Dette.	Mémoire.
CHAPITRE II. Station de Lula.			
3		Produit de l'exploitation :	
	A	Cacao	Mém.
	B	Caoutchouc d'Hevea	Mém.
	C	Caoutchouc de Funtumia	Mém.
	D	Café	246,500
	E	Régimes de palmiers	Mém.
	F	Produits divers	2,800
	G	Recettes diverses.	600
			249,600
4	A	Recettes accidentelles, amendes administratives et retenues disciplinaires . . .	200
	B	Annulation d'ordonnances	Mémoire.
5	A	Fournitures en stock et récoltes sur pied au 31 décembre 1922. (Bonification du Budget annexe de 1923.)	20,000
	B	Solde des sommes à recouvrer à la même date. (Bonification du Budget annexe de 1923.)	Mémoire.
	C	Solde des sommes dues au 1 ^{er} janvier 1922. (Bonification du Budget annexe de 1923.)	Mémoire.
			269,800

BUDGET ANNEXE DES

Articles.	Littéra.	DÉVELOPPEMENT DES DÉPENSES.	Montant.
6		Comptes d'ordre :	
	A	Sommes dues pour traitements, salaires et fournitures	Mémoire.
	B	Sommes reçues en liquidation de créances.	
	C	Fournitures entrées au magasin en 1922	
		CHAPITRE III.	
		Station de Yangambi-Gazi.	
7	A	Personnel européen :	
		1 directeur de station expérimentale . . fr. 20,000	
		1 agronome de 2 ^e classe 16,000	
		1 agronome adjoint de 1 ^{re} classe 14,500	
		1 ^o Traitements d'activité et de congé.	57,200
		2 ^o Indemnité mobile de vie chère basée sur le change de la livre	4 380
		3 ^o Indemnités aux agents mariés jouissant d'un traitement inférieur à 16,000 fr. Indemnité pour enfants âgés de moins de 18 ans	430
		4 ^o Frais de voyage	7,700
		5 ^o Contribution au fonds de pensions	Mémoire.
	B	Personnel noir : salaires et entretien	80,000
	C	Matériel et matières d'entretien et de consommation.	31,400
	D	Transport, droits de sortie et frais de vente des produits	39,000
	E	Frais médicaux.	2,000
	F	Frais postaux et télégraphiques	100
	G	Intérêts : 5 % sur avances de la Dette	17,960
	H	Bonification d'amortissement au Service de la Dette (bâtiments, mobilier, matériel) .	1,950
	I	Entretien des bâtiments	1,500
8	A	Quote-part dans les frais de direction et d'administration à Boma	7,250
	B	Non-valeurs. Annulation de mandats. Déchets sur inventaires	500
9	A	Fournitures en stock et récoltes sur pied au 1 ^{er} janvier 1922. (Bonification au Budget annexe de 1921.)	33,500
	B	Solde des sommes à recouvrer à la même date. (Bonification au Budget annexe de 1921.)	Mémoire.
	C	Solde des sommes dues au 31 décembre 1922. (Bonification au Budget annexe de 1923.) (Crédits non limitatifs).	Mémoire.
			284,870
10		Comptes d'ordre :	
	A	Sommes dues pour traitements, salaires et fournitures	Mémoire.
	B	Sommes reçues en liquidation de créances.	
	C	Fournitures entrées au magasin en 1922	

STATIONS AGRICOLES (SUITE).

Articles.	Littéra.	ÉVALUATION DES RECETTES.	Montant.
6		Comptes d'ordre :	
	A	Sommes payées pour traitements, salaires et fournitures	Mémoire.
	B	Sommes à recouvrer	
	C	Fournitures sorties du magasin en 1922	
		CHAPITRE III.	
		Station de Yangambi-Gaxi.	
7		Produit de l'exploitation :	
	A	Cacao 12,500	
	B	Caoutchouc d'Hevea 300,000	
	C	Caoutchouc de Funtumia Mém.	
	D	Café Mém.	
	E	Régimes de palmiers Mém.	
	F	Produits divers 100	
	G	Recettes diverses 200	
			312,800
8	A	Recettes accidentelles, amendes administratives et retenues disciplinaires	300
	B	Annulation d'ordonnances.	Mémoire.
9	A	Fournitures en stock et récoltes sur pied au 31 décembre 1922. (Bonification du Budget annexe de 1923.)	33,500
	B	Solde des sommes à recouvrer à la même date. (Bonification du Budget annexe de 1923.)	Mémoire.
	C	Solde des sommes dues au 1 ^{er} janvier 1922. (Bonification du Budget annexe de 1921.)	Mémoire.
			346,600
10		Comptes d'ordre :	
	A	Sommes payées pour traitements, salaires et fournitures	Mémoire.
	B	Sommes à recouvrer	
	C	Fournitures sorties du magasin en 1922	

BUDGET ANNEXE DES

Articles.	Littéra.	ÉVALUATION DES RECETTES.	Montant.
CHAPITRE V.			
Station de Barumbu.			
11	A	Personnel blanc :	
		1 directeur de station expérimentale	20,000
		1 agronome de 2 ^e classe	16,000
		1 ^o Traitements d'activité et de congé	40,800
		2 ^o Indemnités mobiles de vie chère basée sur le change de la livre.	2,920
		3 ^o Indemnité pour enfants âgés de moins de 18 ans	200
		4 ^o Frais de voyage	5,375
		5 ^o Contribution au fonds de pensions	Mémoire.
	B	Personnel noir : salaires et entretien	74,680
	C	Matériel et matières d'entretien et de consommation.	17,900
	D	Transport, droits de sortie et frais de vente des produits.	49,500
	E	Frais médicaux.	1,500
	F	Frais postaux et télégraphiques	200
	G	Intérêts : 5 % sur avances de la Dette	69,030
	H	Bonification d'amortissement au Service de la Dette (bâtiments, mobilier, matériel)	2,215
	I	Entretien des bâtiments	2,805
12	A	Quote-part dans les frais de direction et d'administration à Boma	7,250
	B	Non-valeurs. Annulation de mandats. Déchets sur inventaires	1,000
13	A	Fournitures en stock et récoltes sur pied au 1 ^{er} janvier 1922. (Bonification au Budget annexe de 1921.)	11,500
	B	Solde des sommes à recouvrer à la même date. (Bonification au Budget annexe de 1921.)	Mémoire.
	C	Solde des sommes dues au 31 décembre 1922. (Bonification au Budget annexe de 1923.) (Crédits non limitatifs.)	Mémoire.
			287,695

STATIONS AGRICOLES (SUITE).

Articles.	Littéra.	DÉVELOPPEMENT DES DÉPENSES.	Montant.
CHAPITRE V.			
Station de Barumbu			
41		Produit de l'exploitation :	
	A	Cacao fr	207,500
	B	Caoutchouc d'Hevea	Mém.
	C	Caoutchouc de Funtumia	56,000
	D	Café	Mém.
	E	Régimes de palmiers	12,400
	F	Produits divers	100
	G	Recettes diverses.	100
			276,100
42	A	Recettes accidentelles; amendes administratives et retenues disciplinaires	200
	B	Annulation d'ordonnances.	Mémoire.
43	A	Fournitures en stock et récoltes sur pied au 31 décembre 1922. (Bonification du Budget annexe de 1923.)	11,500
	B	Solde des sommes à recouvrer à la même date. Bonification du Budget annexe de 1923.)	Mémoire.
	C	Solde des sommes dues au 1 ^{er} janvier 1922. (Bonification du Budget annexe de 1921.)	Mémoire.
			287,800

BUDGET ANNEXE DES

Articles.	Littéra.	DÉVELOPPEMENT DES DÉPENSES.	Montant.
14		Comptes d'ordre : A Sommes dues pour traitements, salaires et fournitures B Sommes reçues en liquidation de créances. C Fournitures entrées au magasin en 1922 RÉCAPITULATION. Direction et administration Lula Yangambi-Gazi Barumbu. Versement au Budget des Voies et Moyens.	 Mémoire. Mémoire. Mémoire. 18,500 188,695 284,870 287,695 142,940 922,700

STATIONS AGRICOLES (SUITE).

Articles.	Littéra.	EVALUATION DES RECETTES.	Montant.
14		Comptes d'ordre :	
	A	Sommes payées pour traitements, salaires et fournitures	Mémoire.
	B	Sommes à recouvrer	Mémoire.
	C	Fournitures sorties du magasin en 1922.	Mémoire.
RÉCAPITULATION.			
		Direction et administration	18,800
		Excédent . . . 81,405 »	269,800
		Excédent . . . 61,730 »	346,600
		Excédent . . . 405 »	287,800
		Balance 142,940	
			922,700

BUDGET ANNEXE DES POSTES,

Articles.	Littéra.	DÉVELOPPEMENT DES DÉPENSES.	Montant.																																
1	A	Personnel européen et préposés de couleur :																																	
		<table><tr><th>Cadre.</th><th>Traitements d'activité initiaux.</th></tr><tr><td>1 inspecteur</td><td>fr. 24,000</td></tr><tr><td>5 contrôleurs</td><td>22,500</td></tr><tr><td>3 sous-contrôleurs</td><td>20,000</td></tr><tr><td>7 percepteurs principaux</td><td>19,000</td></tr><tr><td>8 percepteurs de 1re classe</td><td>17,500</td></tr><tr><td>8 percepteurs de 2^e classe</td><td>16,000</td></tr><tr><td>9 percepteurs de 3^e classe</td><td>14,500</td></tr><tr><td>12 percepteurs de 4^e classe</td><td>13,000</td></tr><tr><td>6 commis</td><td>11,250</td></tr><tr><td>2 cantonniers principaux</td><td>14,500</td></tr><tr><td>1 id. de 1re classe</td><td>13,000</td></tr><tr><td>2 id. de 2e classe</td><td>11,500</td></tr><tr><td>2 appareilleurs</td><td>13,000</td></tr><tr><td>12 agents temporaires</td><td>4,000 (moyenne)</td></tr><tr><td>38 préposés de couleur</td><td>900 à 6,000 (vie chère comprise)</td></tr></table>	Cadre.	Traitements d'activité initiaux.	1 inspecteur	fr. 24,000	5 contrôleurs	22,500	3 sous-contrôleurs	20,000	7 percepteurs principaux	19,000	8 percepteurs de 1 ^{re} classe	17,500	8 percepteurs de 2 ^e classe	16,000	9 percepteurs de 3 ^e classe	14,500	12 percepteurs de 4 ^e classe	13,000	6 commis	11,250	2 cantonniers principaux	14,500	1 id. de 1 ^{re} classe	13,000	2 id. de 2 ^e classe	11,500	2 appareilleurs	13,000	12 agents temporaires	4,000 (moyenne)	38 préposés de couleur	900 à 6,000 (vie chère comprise)	
Cadre.	Traitements d'activité initiaux.																																		
1 inspecteur	fr. 24,000																																		
5 contrôleurs	22,500																																		
3 sous-contrôleurs	20,000																																		
7 percepteurs principaux	19,000																																		
8 percepteurs de 1 ^{re} classe	17,500																																		
8 percepteurs de 2 ^e classe	16,000																																		
9 percepteurs de 3 ^e classe	14,500																																		
12 percepteurs de 4 ^e classe	13,000																																		
6 commis	11,250																																		
2 cantonniers principaux	14,500																																		
1 id. de 1 ^{re} classe	13,000																																		
2 id. de 2 ^e classe	11,500																																		
2 appareilleurs	13,000																																		
12 agents temporaires	4,000 (moyenne)																																		
38 préposés de couleur	900 à 6,000 (vie chère comprise)																																		
		1 ^o Traitements d'activité et de congé.	1,340,600																																
		2 ^o Indemnité mobile de vie chère basée sur le change de la livre	185,000																																
		3 ^o Indemnités aux agents mariés jouissant d'un traitement inférieur à 16,000 francs. Indemnités pour enfants âgés de moins de 18 ans	11,000																																
		4 ^o Frais de voyage	149,000																																
		5 ^o Contribution au fonds de pensions	Mémoire.																																
	B	Service du Contrôle : indemnités, frais de voyage en service du personnel européen.	18,350																																
	C	Personnel noir : salaires et entretien (plantons et facteurs)	67,300																																
	D	Frais médicaux.	37,500																																
2	A	Fournitures de bureau, mobilier et matériel, y compris matériel nécessaire à l'entretien des lignes télégraphiques et téléphoniques	140,000																																
	B	Bonification d'amortissements au Service de la Dette	639,220																																
	C	Intérêts de 5 % sur avances de la Dette	223,760																																
	D	Entretien des bâtiments	41,140																																
3	A	Dépenses diverses	5,000																																
	B	Quote-part dans les frais du service de Trésorerie	15,000																																
	C	Non-valeurs. Annulation de mandats. Déchets sur inventaires. Remboursement de taxes	6,000																																
		A REPORTER. . . . fr.	2,878,870																																

TÉLÉGRAPHES ET TÉLÉPHONES.

Articles.	Littéra.	ÉVALUATION DES RECETTES.	Montant.
1	A	Produit de la vente de valeurs postales; plis taxés	1,000,000
	B	Taxes sur mandats internes	25,000
	C	Taxes sur mandats internationaux	30,000
	D	Taxes sur colis postaux au départ	50,000
	E	Taxes sur colis postaux à l'arrivée	80,000
	F	Taxes pour boîtes postales particulières	30,000
	G	Taxes pour dépêches spéciales	30,000
	H	Redevances pour affranchissement de correspondances, courriers et colis :	
		1° Des services spécialisés 9,300	223,000
		2° Des autres services 213,700	
	I	Bonification des services postaux étrangers	255,000
2		(Produit de la vente des valeurs postales du service des courriers par avion) . .	100,000
3	A	Taxes sur télégrammes privés au dépôt	2,100,000
	B	Redevances pour télégrammes au dépôt :	
		1° Services spécialisés 28,900	545,500
		2° Autres services 516,600	
	C	Dépôt d'adresses convenues	10,000
	D	Bonification des services télégraphiques étrangers	100,000
	E	Redevance des Territoires occupés. (Télégrammes pour l'intérieur de la Colonie transmis par la T. S. F.)	4,000
4	A	Taxes de communication et d'appel.	5,000
	B	Abonnements au Téléphone	50,000
	C	Redevances pour abonnements au Téléphone :	
		1° Services spécialisés 3,600	46,600
		2° Autres services 43,000	
A REPORTER. . . . fr.			4,684,100

BUDGET ANNEXE DES POSTES,

Articles.	Littéra.	DÉVELOPPEMENT DES DÉPENSES.	Montant.
		REPORT. . . . fr.	2,878,870
4	A	Transports de courriers postaux et de colis postaux (porteurs, payeurs) . .	210,150
	B	Remboursement au Service territorial pour services rendus par le personnel . .	46,200
	C	Impression de valeurs postales	160,000
	D	Frais de transport de colis postaux et location de vapeurs et d'embarcations, etc., à payer à des organismes privés ou à des services spécialisés	83,000
	E	Indemnités pour perte d'envois assurés ou recommandés et de colis postaux . .	5,000
	F	Bonification aux services postaux étrangers	20 000
5	A	Salaires du personnel noir chargé de l'entretien des lignes télégraphiques et téléphoniques, frais de transport à l'intérieur des cantonniers chargés de la surveillance	100,000
	B	Frais d'exploitation de la T. S. F.	1.400,000
6	A	Redevances pour entretien des postes et lignes : 1° A la Compagnie du Chemin de fer du Bas-Congo au Katanga. 2° A la Compagnie des Chemins de fer des Grands-Lacs 3° A la Compagnie du Chemin de fer du Congo.	120,000 34,000 36,000
	B	Bonifications : 1° Aux services télégraphiques étrangers. (<i>Crédit non limitatif.</i>) 2° A la Compagnie des Chemins de fer des Grands-Lacs 3° A la Citas	1,100,100 500 1,000
	C	Frais de transport pour compte T. S. F.	60,000
7	A	Fournitures en stock au 1 ^{er} janvier 1922. (Bonification au Budget annexe de 1921.) (<i>Crédit non limitatif.</i>)	120,000
	B	Solde des sommes à recouvrer à la même date. (Bonification au Budget annexe de 1921.) (<i>Crédit non limitatif.</i>)	Mémoire.
	C	Solde des sommes dues au 31 décembre 1921. (Bonification au Budget annexe de 1923.) (<i>Crédit non limitatif.</i>)	Mémoire.
8		Transport de courriers postaux par avions.	100 000
			6,474,720
9		Comptes d'ordre :	
	A	Fonds de tiers : 1° Fonds confiés à la Poste et remboursables sur mandats 2° Paiement d'effets de commerce encaissés 3° Produit de la vente de colis postaux en rebut 4° Abonnement aux publications officielles 5° Frais de douane et de statistique des colis postaux.	Mémoire.
	B	Fournitures entrées au magasin en 1922	
	C	Sommes reçues en liquidation de créances	
	D	Remboursement au Budget des dépenses extraordinaires de travaux exécutés et d'outillage.	

TÉLÉGRAPHES ET TÉLÉPHONES (SUITE)

Articles.	Littéra.	ÉVALUATION DES RECETTES.	Montant.
		REPORT. . . fr.	4,684,100
5		Recettes accidentelles :	
		1° Amendes administratives et retenues disciplinaires.	1,000
		2° Annulations d'ordonnances	Mémoire.
6		Recettes diverses	1,000
7	A	Fournitures en stock au 31 décembre 1922. (Bonification du Budget annexe de 1923.)	120 000
	B	Solde des sommes à recouvrer à la même date. (Bonification du Budget annexe de 1923)	Mémoire.
	C	Solde des sommes dues au 1 ^{er} janvier 1922. (Bonification du Budget annexe de 1921.)	Mémoire.
8		Subvention du Trésor colonial	1,668,620
			6 474,720
9		Comptes d'ordre :	
	A	Fonds de tiers :	
		1° Fonds confiés à la Poste et remboursables sur mandats	
		2° Encaissement d'effets de commerce	
		3° Produit de la vente de colis postaux en rebut	
		4° Abonnement aux publications officielles.	
		5° Frais de douane et de statistique des colis postaux.	Mémoire.
	B	Fournitures employées en 1922	
	C	Sommes à recouvrer	
	D	Avances de la Dette.	

BUDGET ANNEXE DES TRANSPORTS

Articles.	Littéra.	DÉVELOPPEMENT DES DÉPENSES.	Montant.										
CHAPITRE PREMIER.													
Flottille du Bas-Congo.													
Service administratif et de direction.													
1	A	Personnel européen : <table><tr><th>Cadre.</th><th>Traitements d'activité initiaux.</th></tr><tr><td>1 commandant.</td><td>fr. 22,500</td></tr><tr><td>1 chef de bureau de 2e classe</td><td>16,000</td></tr><tr><td>1 comptable</td><td>7,000 (quote-part)</td></tr><tr><td>1 clerc</td><td>2,800</td></tr></table>	Cadre.	Traitements d'activité initiaux.	1 commandant.	fr. 22,500	1 chef de bureau de 2 ^e classe	16,000	1 comptable	7,000 (quote-part)	1 clerc	2,800	
Cadre.	Traitements d'activité initiaux.												
1 commandant.	fr. 22,500												
1 chef de bureau de 2 ^e classe	16,000												
1 comptable	7,000 (quote-part)												
1 clerc	2,800												
		1 ^o Traitements d'activité et de congé	53,500										
		2 ^o Indemnité mobile de vie chère basée sur le change de la livre	5 850										
		3 ^o Indemnités aux agents mariés jouissant d'un traitement inférieur à 16,000 francs. Indemnités pour enfants âgés de moins de 18 ans	430										
		4 ^o Frais de voyage	4,875										
		5 ^o Contribution au fonds de pensions	Mémoire.										
		6 ^o Frais d'inspection	500										
	B	Personnel noir : salaires et entretien	1,700										
	C	1 ^o Fournitures de bureau	2,000										
		2 ^o Entretien des bâtiments	2,230										
	D	Intérêts : 5 % sur avances de la Dette	3,170										
	E	Intérêts sur avances du Trésor colonial	2,000										
	F	Bonification d'amortissement au Service de la Dette (bâtiments, mobilier)	4,790										
	G	Frais médicaux.	1,500										
	H	Frais postaux, télégraphiques et téléphoniques	Mémoire.										
	I	Bonification aux Travaux publics pour frais d'administration générale	2,000										
	J	Bonification pour frais de Trésorerie	5,000										
	K	Non-valeurs.	Mémoire.										
	L	Quote-part dans les frais du service hydrographique.	10,000										
			99,545										
2		Comptes d'ordre :											
	A	Versements en compte courant	Mémoire.										
	B	Sommes dues pour traitements, salaires et fournitures											
	C	Sommes reçues en liquidation de créances											
	D	Remboursement au Budget des dépenses extraordinaires de travaux exécutés en 1922											

PAR TERRE ET PAR EAU.

Articles.	Littéra.	ÉVALUATION DES RECETTES.	Montant.
CHAPITRE PREMIER. Flottille du Bas-Congo. <i>Service administratif et de direction.</i>			
1	A	Quote-part dans les frais du Service administratif et de direction :	
		1° Du Service technique	20,600
		2° Du Service d'exploitation	78,945
	B	Recettes accidentelles :	
		1° Amendes administratives et retenues disciplinaires	Mémoire.
		2° Annulation d'ordonnances	Mémoire.
			99,545
2		Comptes d'ordre :	
	A	Prélèvements en compte courant	
	B	Sommes payées pour traitements, salaires et fournitures	
	C	Sommes à recouvrer	
	D	Avances de la Dette	
			Mémoire.

BUDGET ANNEXE DES TRANSPORTS

Articles.	Littéra.	DÉVELOPPEMENT DES DÉPENSES.	Montant.											
		Service technique.												
3	A	Personnel européen :												
		<table><tr><th>Cadre.</th><th>Traitements d'activité initiaux.</th></tr><tr><td>1 inspecteur-mécanicien.</td><td>fr. 20,000</td></tr><tr><td>1 ajusteur-monteur</td><td rowspan="4">13,000 à 14,500</td></tr><tr><td>1 forgeron</td></tr><tr><td>2 chaudronniers-monteurs</td></tr><tr><td>1 tourneur.</td></tr><tr><td>1 mécanicien</td><td></td></tr></table>	Cadre.	Traitements d'activité initiaux.	1 inspecteur-mécanicien.	fr. 20,000	1 ajusteur-monteur	13,000 à 14,500	1 forgeron	2 chaudronniers-monteurs	1 tourneur.	1 mécanicien		
Cadre.	Traitements d'activité initiaux.													
1 inspecteur-mécanicien.	fr. 20,000													
1 ajusteur-monteur	13,000 à 14,500													
1 forgeron														
2 chaudronniers-monteurs														
1 tourneur.														
1 mécanicien														
		1 ^o Traitements d'activité et de congé	116,100											
		2 ^o Indemnité mobile de vie chère basée sur le change de la livre	20,450											
		3 ^o Indemnités aux agents mariés jouissant d'un traitement inférieur à 16,000 francs. Indemnités pour enfants âgés de moins de 18 ans.	1,530											
		4 ^o Frais de voyage	11,900											
		5 ^o Contribution au fonds de pensions	Mémoire.											
	B	Personnel noir : salaires et entretien	37,000											
	C	1 ^o Fournitures	40,000											
		2 ^o Entretien des bâtiments	5,550											
	D	Intérêts : 5 % sur avances de la Dette	8,220											
	E	Bonification d'amortissement au Service de la Dette (bâtiments, mobilier, machines et outillage)	13,010											
	F	Frais médicaux.	2,500											
	G	Quote-part dans les frais de direction et d'administration	20,600											
	H	Non-valeurs. Annulation de mandats de recouvrement. Déchets sur inventaires	Mémoire.											
4	A	Fournitures en stock au 1 ^{er} janvier 1922. (Bonification au Budget annexe de 1921.) (Crédit non limitatif.)	Mémoire.											
	B	Solde de sommes à recouvrer à la même date. (Bonification au Budget annexe de 1921.) (Crédit non limitatif.)	Mémoire.											
	C	Solde de sommes dues au 31 décembre 1922. (Bonification au Budget annexe de 1923.) (Crédit non limitatif.)	Mémoire.											
			276,860											
5		Comptes d'ordre :												
	A	Sommes dues pour traitements, salaires et fournitures	Mémoire.											
	B	Sommes reçues en liquidation de créances.												
	C	Fournitures entrées au magasin en 1922												
	D	Remboursement au Budget des dépenses extraordinaires de travaux exécutés en 1922												

MÉCANIQUES PAR TERRE ET PAR EAU (SUITE).

Articles.	Littéra.	ÉVALUATION DES RECETTES.	Montant.
		<i>Service technique.</i>	
3	A	Travaux exécutés pour des tiers :	
		1° Service d'exploitation	129,60
		2° Service hydrographique	139,250
		3° Colonie et Missions	5,000
		4° Particuliers	2,000
	B	Garantie du service d'exploitation pour déficit éventuel	1,050
	C	Bénéfice réalisé sur la vente de produits aux particuliers	Mémoire.
	D	Recettes accidentelles :	
		1° Amendes administratives et retenues disciplinaires	Mémoire.
		2° Annulation d'ordonnances	Mémoire.
4	A	Fournitures en stock au 31 décembre 1922. (Bonification du Budget annexe de 1923.)	Mémoire.
	B	Solde des sommes à recouvrer à la même date. (Bonification du Budget annexe de 1923.)	Mémoire.
	C	Solde des sommes dues au 1 ^{er} janvier 1922. (Bonification du Budget annexe de 1921.)	Mémoire.
			276,860
5		Compte d'ordre :	
	A	Sommes payées pour traitements, salaires et fournitures	Mémoire.
	B	Sommes à recouvrer	
	C	Fournitures sorties du magasin en 1922	
	D	Avances de la Dette.	

BUDGET ANNEXE DES TRANSPORTS

Articles.	Littéra.	DÉVELOPPEMENT DES DÉPENSES.	Montant.																
6	A	<i>Service d'exploitation.</i> Personnel européen : <table><thead><tr><th>Cadre.</th><th>Traitements d'activité initiaux.</th></tr></thead><tbody><tr><td>2 capitaines</td><td>fr 21,000</td></tr><tr><td>1 premier lieutenant</td><td>49,000</td></tr><tr><td>1 second lieutenant</td><td>16,000</td></tr><tr><td>2 mécaniciens de 1re classe</td><td>14,500</td></tr><tr><td>1 mécanicien de 2e classe</td><td>13,750</td></tr><tr><td>1 mécanicien de 3e classe</td><td>12,250</td></tr><tr><td>2 commis-chefs (Transports)</td><td>12,250</td></tr></tbody></table> 1° Traitements d'activité et de congé 177,500 2° Indemnité mobile de vie chère basée sur le change de la livre 29,200 3° Indemnités aux agents mariés jouissant d'un traitement inférieur à 16.000 francs. Indemnité pour enfants âgés de moins de 18 ans 1,815 4° Frais de voyage 18,500 5° Primes de régularité 5,000 6° Contribution au fonds de pensions Mémoire.	Cadre.	Traitements d'activité initiaux.	2 capitaines	fr 21,000	1 premier lieutenant	49,000	1 second lieutenant	16,000	2 mécaniciens de 1 ^{re} classe	14,500	1 mécanicien de 2 ^e classe	13,750	1 mécanicien de 3 ^e classe	12,250	2 commis-chefs (Transports)	12,250	
Cadre.	Traitements d'activité initiaux.																		
2 capitaines	fr 21,000																		
1 premier lieutenant	49,000																		
1 second lieutenant	16,000																		
2 mécaniciens de 1 ^{re} classe	14,500																		
1 mécanicien de 2 ^e classe	13,750																		
1 mécanicien de 3 ^e classe	12,250																		
2 commis-chefs (Transports)	12,250																		
	B	Appointements et commissions aux agents des transports à Saint-Paul de Loanda et Lobito	6,000																
	C	Personnel noir : salaires et entretien :																	
		1 ^o Personnel noir de la Flottille	45,000																
		2 ^o Personnel noir des Transports	18,000																
	D	1 ^o Fournitures (combustible, etc.)	340,000																
		2 ^o Redevance pour travaux exécutés par le Service technique	142,000																
		3 ^o Entretien des bâtiments	1,050																
	E	Intérêts : 5 % sur avances de la Dette	12,963																
	F	Bonification d'amortissement au Service de la Dette relatif à la Flottille	25,000																
	G	Bonification d'amortissement au Service de la Dette relatif aux bâtiments, autres constructions et divers	18,460																
	H	Frais médicaux	5,500																
	I	Quote-part dans les frais de direction et d'administration	78,945																
	J	Frais du dock flottant à Saint-Paul de Loanda	15,000																
	K	Taxes maritimes	7,500																
	L	Pertes et imprévus résultant du Service des transports	2,000																
	M	Bonification au Service territorial pour participation au Service des transports	2,500																
	N	Non-valeurs. Annulation de mandats de recouvrement. Déchets sur inventaires	1,000																
	O	Indemnités du chef de la responsabilité du service des transports	5,000																
	P	Garantie pour excédent des dépenses du service technique.	1,050																
7	A	Fournitures en stock au 1 ^{er} janvier 1922. (Bonification au Budget annexe de 1921.) (Crédit non limitatif.)	Mémoire.																
	B	Solde des sommes à recouvrer à la même date. (Bonification au Budget annexe de 1921.) (Crédit non limitatif.)	Mémoire.																
	C	Solde des sommes dues au 31 décembre 1922. (Bonification au Budget de 1923.) (Crédit non limitatif.)	Mémoire.																
			958,985																

MECANIQUES PAR TERRE ET PAR EAU (suite).

Articles.	Littéra.	ÉVALUATION DES RECETTES.	Montant.
6	A	<i>Service d'exploitation.</i> Tickets de voyageurs :	
		1° Colonie et Missions	40,000
		2° Particuliers	75,000
	B	Frais de cabine :	
		1° Colonie et Missions	100
		2° Particuliers	2,500
	C	Marchandises et bagages :	
		1° Colonie et Missions	40,000
		2° Particuliers	300,000
	D	Location de vapeurs et embarcations :	
		1° Aux services généraux de la Colonie.	65,000
		2° Aux particuliers	50,000
	E	Amendes en matière de transports	100
	F	Emmagasinage et manipulation :	
		1° Colonie et Missions	1,000
		2° Particuliers	2,000
	G	Remorquages	6,000
	H	1° Subvention du service postal pour transport de colis postaux	1,000
		2° Location de vapeurs pour courriers d'Europe	6,000
	I	Recettes accidentelles :	
		1° Amendes administratives et retenues disciplinaires	Mémoire.
		2° Annulation d'ordonnances	Mémoire.
	J	Subvention du Trésor colonial	370,285
7	A	Fournitures en stock au 31 décembre 1922. (Bonification du Budget annexe de 1923)	Mémoire.
	B	Solde des sommes à recouvrer à la même date. (Bonification du Budget annexe de 1923)	Mémoire.
	C	Solde des sommes dues au 1 ^{er} janvier 1922. (Bonification du Budget annexe de 1921.)	Mémoire.
			958,985

BUDGET ANNEXE DES TRANSPORTS

Articles.	Littéra.	DÉVELOPPEMENT DES DÉPENSES.	Montant.
8		Comptes d'ordre :	
	A	Sommes dues pour traitements, salaires et fournitures	
	B	Sommes reçues en liquidation de créances	
	C	Fournitures entrées au magasin en 1922	Mémoire.
	D	Remboursement au Budget des dépenses extraordinaires de travaux exécutés en 1922	
		CHAPITRE II.	
		Chemin de fer du Mayumbe.	
		Direction et administration.	
9	A	Personnel européen :	
		1 directeur fr 25,500	
		1 comptable contrôleur de l'exploitation à fournir par le Service des Finances ou des Secrétariats). 19,000 à 20,000	
		1 ^{er} Traitements d'activité et de congé	47,000
		2 ^o Indemnité mobile de vie chère basée sur le change de la livre	2,920
		3 ^o Indemnité pour enfant agé de moins de 18 ans	360
		4 ^o Frais de voyage	Mémoire.
		5 ^o Frais de représentation	1,800
		6 ^o Contribution au fonds de pensions	Mémoire.
	B	Personnel noir : salaires et entretien	1,000
	C	Frais médicaux	7,500
	D	Fournitures de bureau, mobilier	3,600
	E	Frais postaux, télégraphiques et téléphoniques	900
	F	Bonification aux Travaux Publics pour frais d'administration générale	2,000
	G	Intérêts sur avances du Trésor colonial	8,000
	H	Bonification pour frais de Trésorerie	1,000
	I	Indemnité du chef de la responsabilité du service des transports (Crédit non limitatif.)	5,000
	J	Non-valeurs. Annulation de mandats de recouvrement	Mémoire.
	K	Amortissement financier	91,450
			172,530
10		Comptes d'ordre :	
	A	Versements en compte courant	
	B	Sommes dues pour traitements, salaires et fournitures	
	C	Sommes reçues en recouvrement de créances	Mémoire.
	D	Remboursement au Budget des dépenses extraordinaires de travaux exécutés en 1922.	

BUDGET ANNEXE DES TRANSPORTS

Articles.	Littéra.	DÉVELOPPEMENT DES DÉPENSES.	Montant.
		<i>Service technique.</i>	
11	A	Personnel européen :	
		I. — Voies et travaux :	
		2 cantonniers principaux	14,500
		1 cantonnier de 2 ^e classe	11,500
		4 artisans de couleur	4,800
		1 ^o Traitements d'activité et de congé	62,700
		2 ^o Indemnité mobile de vie chère basée sur le change de la livre	4,400
		3 ^o Indemnités aux agents mariés jouissant d'un traitement inférieur à 16,000 francs Indemnités pour enfants âgés de moins de 18 ans	1,560
		4 ^o Frais de voyage	3,800
		5 ^o Contribution au fonds de pensions	Mémoire.
		II. — Traction et matériel :	
		1 inspecteur mécanicien adjoint . . . fr.	17,500
		1 ajusteur	13,000
		1 chaudronnier monteur	14,500
		1 tourneur	13,000
		1 ^o Traitements d'activité et de congé	63,000
		2 ^o Indemnité mobile de vie chère basée sur le change de la livre	5,850
		3 ^o Indemnités aux agents mariés jouissant d'un traitement inférieur à 16,000 fr. Indemnité pour enfants âgés de moins de 18 ans	3,250
		4 ^o Frais de voyage	3,800
		5 ^o Contribution au fonds de pensions	Mémoire.
	B	Personnel noir : salaires et entretien :	
		1 ^o Voies et travaux	307,480
		2 ^o Traction et matériel	77,825
	C	1 ^o Matériel et matières d'entretien et de consommation; combustible	200,000
		2 ^o Entretien des bâtiments	6,275
	D	Intérêts 5 % sur avances de la Dette	6,405
	E	Bonification d'amortissement à la Dette :	
		1 ^o Bâtiments	4,180
		2 ^o Matériel	915
	F	Quote-part dans les frais de direction et d'administration	44,025
	G	Non-valeurs. Annulation de mandats. Déchets sur inventaires	Mémoire.
			793,465
12		Comptes d'ordre :	
	A	Sommes dues pour traitements, salaires et fournitures	Mémoire.
	B	Sommes reçues en recouvrement de créances	
	C	Remboursement au Budget des dépenses extraordinaires de travaux exécutés en 1922	

Articles.	Littéra.	ÉVALUATION DES RECETTES.	Montant.
		<i>Service technique.</i>	
11	A	Services rendus et fourniture de matériaux :	
		1 ^o Vente de matériaux	12,000
		2 ^o Travaux pour exploitations privées	1,000
		3 ^o Cession de produits à des tiers	2,000
	B	Recettes accidentelles :	
		1 ^o Amendes administratives et retenues disciplinaires.	Mémoire.
		2 ^o Annulation d'ordonnances.	Mémoire.
	C	Quote-part des services d'exploitation dans les dépenses du service technique	780,465
			795,465
12		Comptes d'ordre :	
	A	Sommes payées pour traitements, salaires et fournitures	Mémoire.
	B	Sommes à recouvrer	
	C	Avances de la Dette.	

BUDGET ANNEXE DES TRANSPORTS

Articles.	Littéra.	DÉVELOPPEMENT DES DÉPENSES.	Montant.
		<i>Service d'exploitation.</i>	
13	A	Personnel européen :	
		2 chefs de gare. fr 13,000	
		2 chefs de gare (femme ou agent de couleur) 6,000 et 5,000	
		1 commis principal 4,800	
		1 clerc magasinier. 6,000	
		3 clercs (traitement moyen). 3,600	
		1° Traitements d'activité et de congé	60,000
		2° Indemnité mobile de vie chère basée sur le change de la livre	4,380
		3° Indemnités aux agents mariés jouissant d'un traitement inférieur à 16,000 francs. Indemnité pour enfants âgés de moins de 18 ans.	1,555
		4° Frais de voyage	Mémoire.
		5° Contribution au fonds de pensions	Mémoire.
	B	Personnel noir : salaires et entretien	47,450
	C	1° Matériel, mobilier, fournitures diverses, combustible.	592,080
		2° Entretien des bâtiments	2,200
	D	Intérêts 5 % sur avances de la Dette	225,525
	E	Bonification d'amortissement à la Dette :	
		1° Bâtiments et mobilier	1,785
		2° Matériel fixe et roulant.	44,248
	F	Quote-part dans les frais de direction et d'administration	128,505
	G	Quote-part dans l'excédent des dépenses du service technique	780,465
	H	Non-valeurs. Annulation de mandats de recouvrement. Déchets sur inventaires.	Mémoire.
14	A	Fournitures en stock au 1 ^{er} janvier 1922. (Bonification au Budget annexe de 1921.) (Crédit non limitatif.)	1,000,000
	B	Solde des sommes à recouvrer à la même date. (Bonification au Budget annexe de 1921.) (Crédit non limitatif.)	Mémoire.
	C	Solde des sommes dues au 31 décembre 1922. (Bonification du Budget annexe de 1923.) (Crédit non limitatif.)	
			2,888,193
		Comptes d'ordre :	
15	A	Sommes dues pour traitements, salaires et fournitures	Mémoire.
	B	Sommes reçues en liquidation de créances	
	C	Fournitures entrées au magasin en 1922	
	D	Remboursement au Budget des dépenses extraordinaires de travaux exécutés en 1922.	

MÉCANIQUES PAR TERRE ET PAR EAU (SUITE).

Articles.	Littéra.	ÉVALUATION DES RECETTES.	Montant.
13		<i>Service d'exploitation.</i>	
	A	Produit de l'exploitation : tickets, marchandises, emmagasinage et manipulation.	1,400,000
	B	Recettes accidentelles :	
		1° Amendes administratives et retenues disciplinaires 2° Annulation d'ordonnances	Mémoire.
14	A	Fournitures en stock au 31 décembre 1922. (Bonification du Budget annexe de 1923.)	1,000,000
	B	Soide des sommes à recouvrer à la même date. (Bonification du Budget annexe de 1923.)	Mémoire.
	C	Solde des sommes dues au 1 ^{er} janvier 1922. (Bonification du Budget annexe de 1921.)	
	D	Subvention du Trésor colonial	788,193
			2,888,193
15		Comptes d'ordre :	
	A	Sommes payées pour traitements, salaires et fournitures.	
	B	Sommes à recouvrer	
	C	Fournitures sorties du magasin en 1922	Mémoire.
	D	Avances de la Dette	

BUDGET ANNEXE DES TRANSPORTS

Articles.	Littéra.	DÉVELOPPEMENT DES DÉPENSES.	Montant.								
CHAPITRE III.											
Route d'automobile Buta-Bambili.											
16	A	Personnel européen :									
		<table><tr><th>Cadre.</th><th>Traitements d'activité initiaux.</th></tr><tr><td>1 chef d'atelier</td><td>fr. 16,000</td></tr><tr><td>2 mécaniciens-chauffeurs (3e classe)</td><td>12,250</td></tr><tr><td>1 cantonnier de 1re classe</td><td>13,000</td></tr></table>	Cadre.	Traitements d'activité initiaux.	1 chef d'atelier	fr. 16,000	2 mécaniciens-chauffeurs (3 ^e classe)	12,250	1 cantonnier de 1 ^{re} classe	13,000	
Cadre.	Traitements d'activité initiaux.										
1 chef d'atelier	fr. 16,000										
2 mécaniciens-chauffeurs (3 ^e classe)	12,250										
1 cantonnier de 1 ^{re} classe	13,000										
		1 ^o Traitements d'activité et de congé.	fr. 60,700								
		2 ^o Indemnité au Commissaire de District-Directeur	5,000								
		3 ^o Indemnité mobile de vie chère basée sur change de la livre	5,840								
		4 ^o Indemnités aux agents mariés jouissant d'un traitement inférieur à 16,000 francs. — Indemnité pour enfants âgés de moins de 18 ans	850								
		5 ^o Frais de voyage	9,125								
		6 ^o Contribution au fonds de pensions	Mémoire.								
	B	Personnel noir : salaires et entretien	46,525								
	C	1 ^o Fournitures diverses, matières d'entretien et de consommation.	143 000								
		2 ^o Entretien des bâtiments	1,920								
	D	Frais médicaux.	3,000								
	E	Frais postaux et télégraphiques	400								
	F	Intérêts sur avances du Trésor colonial.	3,500								
	G	Intérêts : 5 % sur avances de la Dette :									
		1 ^o Sur inventaire au 31 décembre 1917	7,250								
		2 ^o Sur outillage nouveau acquis en 1921	Mémoire.								
	H	Bonification pour frais de Trésorerie	1,000								
	I	Bonification d'amortissement au Service de la Dette (bâtiment et matériel)	19,185								
	J	Non-valeurs. Annulation de mandats. Déchets sur inventaires	2,000								
17	A	Bonification aux travaux publics pour frais d'administration générale	2,000								
	B	Bonification au service territorial pour participation au service des transports	5,000								
	C	Bonification au service des Finances pour participation à la comptabilité du service des transports	4,000								
18	A	Fournitures en stock au 1 ^{er} janvier 1922. (Bonification au Budget annexe de 1921.) (Crédit non limitatif.)									
	B	Solde des sommes à recouvrer à la même date. (Bonification au Budget annexe de 1921.) (Crédit non limitatif.)	Mémoire.								
	C	Solde des sommes dues au 31 décembre 1922. (Bonification au Budget annexe de 1923.) (Crédit non limitatif.)									
			320,295								
19	Comptes d'ordre :										
	A	Sommes dues pour traitements, salaires et fournitures									
	B	Sommes reçues en liquidation de créances									
	C	Fournitures entrées au magasin en 1922									
	D	Remboursement au Budget des dépenses extraordinaires de travaux effectués et d'outillage reçu en 1922	Mémoire.								
20		Versements en compte courant									

MECANIQUES PAR TERRE ET PAR EAU (SUITE).

Articles.	Littéra.	ÉVALUATION DES RECETTES.	Montant.
CHAPITRE III. Route d'automobiles Suta-Bambili.			
16	A	Transports pour le compte de la Colonie et de particuliers	176,800
	B	Transports pour compte du Service des Postes	500
	C	Recettes accidentelles :	
		1° Amendes administratives et retenues disciplinaires	Mémoire.
		2° Annulation d'ordonnances	
		3° Réparations et fournitures sur place :	
		A. Particuliers fr 2,765	
		B. Colonie 12 365	15,130
		4° Location d'immeubles	9,020
17		Subvention du Trésor colonial	118,845
18	A	Fournitures en stock au 31 décembre 1922. (Bonification du Budget annexe de 1923.)	
	B	Solde des sommes à recouvrer à la même date. (Bonification du Budget annexe de 1923.)	Mémoire.
	C	Solde des sommes dues au 1 ^{er} janvier 1922. (Bonification du Budget annexe de 1921.)	
			320,295
19		Comptes d'ordre :	
	A	Sommes payées pour traitements, salaires et fournitures	
	B	Sommes à recouvrer	
	C	Fournitures sorties du magasin en 1922	Mémoire.
	D	Avances de la Dette	
20		Prélèvements en compte courant	

BUDGET ANNEXE DE

Articles.	Littéra.	DÉVELOPPEMENT DES DÉPENSES.	Montant.
1	A	Personnel européen et préposés de couleur : Cadre. 1 chef d'atelier fr. 15,250 1 sous-chef d'atelier 13,750 3 typographes de 1 ^{re} classe 12,250 2 typographes de 2 ^e classe 10,750 1 relieur 10,750 1 comptable 4,000 (quote-part). 5 ouvriers typographes 900 à 4,200 1 ouvrier relieur 900 1 ^o Traitements d'activité et de congé fr. 117,000 2 ^o Indemnité mobile de vie chère basée sur le change de la livre 19,000 3 ^o Indemnités aux agents mariés jouissant d'un traitement inférieur à 16,000 fr. Indemnités pour enfants âgés de moins de 18 ans 2,820 4 ^o Frais de voyage 19,500 5 ^o Primes de rendement 4,000 6 ^o Contribution au fonds de pensions Mémoire.	
	B	Personnel noir : salaires et entretien	15,350
	C	Fournitures destinées aux travaux	177,700
	D	Fournitures de bureau, mobilier et matériel	17,000
	E	Outils pour atelier de reliure	1,060
	F	Frais médicaux	2,000
	G	Frais postaux, télégraphiques et téléphoniques	Mémoire.
	H	Intérêts sur avances du Trésor colonial	Mémoire.
	I	Intérêts : 5 % sur avances de la Dette	8,380
	J	Bonification d'amortissement au Service de la Dette (bâtiments, mobilier, outillage)	18,410
	K	Entretien des bâtiments	3,675
	L	Quote-part dans les frais du Service de Trésorerie	1,000
	M	Non-valeurs. Annulation de mandats. Déchets sur inventaires	2,000
2		Versement au Trésor colonial du produit net de l'exploitation	17,255
3	A	Fournitures en stock au 1 ^{er} janvier 1922. (Bonification au Budget annexe de 1921.) (Crédit non limitatif.)	60,000
	B	Solde des sommes à recouvrer à la même date. (Bonification au Budget annexe de 1921.) (Crédit non limitatif.)	Mémoire.
	C	Solde des sommes dues au 31 décembre 1922. (Bonification au Budget annexe de 1923.) (Crédit non limitatif.)	Mémoire.
			486,150
4		Comptes d'ordre : Versements en compte courant	
5	A	Sommes dues pour traitements, salaires et fournitures	
	B	Sommes reçues en liquidation de créances	Mémoire.
	C	Fournitures entrées au magasin en 1922	
	D	Remboursement au Budget des dépenses extraordinaires de travaux effectués et de gros outillage reçu en 1922	

L'IMPRIMERIE DE BOMA.

Articles.	Littéra.	ÉVALUATION DES RECETTES.	Montant.
1	A	Cession des produits de l'imprimerie :	
		1° Aux services administratifs et services spécialisés fr. 382,375	
		2° A des particuliers 15,000	397,375
2		Produit de l'atelier de reliure	28,275
3		Recettes accidentelles :	
		1° Amendes administratives et retenues disciplinaires	500
		2° Annulation d'ordonnances	Mémoire.
4	A	Fournitures en stock au 31 décembre 1922. (Bonification du Budget annexe de 1923.)	60,000
	B	Solde des sommes à recouvrer à la même date. (Bonification du Budget annexe de 1923.)	Mémoire.
	C	Solde des sommes dues au 1 ^{er} janvier 1922. (Bonification du Budget annexe de 1921.)	Mémoire.
			486,150
5		Comptes d'ordre :	
6	A	Prélèvements en compte courant	
	B	Sommes payées pour traitements, salaires et fournitures	
	C	Sommes à recouvrer	Mémoire.
	D	Fournitures sorties du magasin en 1922.	
		Avances de la Dette	

BUDGET ANNEXE DU SERVICE DES

Articles.	Littéra.	DÉVELOPPEMENT DES DÉPENSES.	Montant.
		Traitements et indemnités du personnel :	
	A	Chargé de la direction du service	17,668
		2 employés à 700 francs par mois	16,800
		2 employés à 650 francs par mois	13,600
	B	Travaux spéciaux (dactylographie, cartographie, diagrammes)	3,900
	C	Indemnités aux conférenciers	30,000
	D	Salaires des opérateurs	14,000
	E	Commission de propagande coloniale scolaire	1,200
			106,068
2		Matériel :	
	A	Location du garage, réparations, essence, huile pour camionnette	14,000
	B	Fournitures diverses : imprimés, affiches, brochures, livres ayant trait au Congo pour la propagande coloniale scolaire, achat de produits coloniaux	7,000
	C	Matériel et fournitures photographiques	12,500
	D	Fournitures pour projections fixes et cinématographiques	1,500
	E	Acquisition de cartes géographiques destinées à l'enseignement et à la vulgarisation coloniale	7,000
			42,000
3		Frais de déplacement du personnel attaché au service des conférences et informations, abonnements de chemins de fer, indemnités de séjour, télégrammes, frais de transport de matériel, frais de déplacement pour organisation de manifestations coloniales	41,232
4	A	Participation à la foire commerciale de Bruxelles : installation de stands permanents d'exposition coloniale dans les Universités	18,000
	B	Participation et subsides à des cercles coloniaux, Journée coloniale, etc.	6,000
	C	Participation à des manifestations coloniales	5,000
			29,000
		TOTAL des dépenses du Service de la propagande fr.	218,297

CONFÉRENCES POPULAIRES ET INFORMATIONS.

Articles.	Littéra.	ÉVALUATION DES RECETTES.	Montant.
1		Subvention de la métropole (crédit inscrit à l'art. 6 du B. M. pour 1922)	60.000
2	A	Recettes provenant de l'exploitation des films cinématographiques (compte d'ordre).	15.000
	B	Recettes provenant de la vente des cartes géographiques	10.500
	C	Recettes provenant de travaux photographiques	2.000
	D	Recettes provenant de la vente des brochures	4.000
	E	Subsides d'organismes privés en faveur d'installations de stands permanents dans les universités	5.000
3		Subvention du Trésor colonial	121.797
TOTAL des recettes du Service de la propagande. . . fr.			218.297

BUDGET ANNEXE DE

Articles.	Littéra.	DÉVELOPPEMENT DES DÉPENSES	Montant.
1		Intérêts au taux de 5 % l'an à bonifier aux déposants. (<i>Credit non limitatif.</i>)	300,000
2	A	Personnel blanc : 1 commis-chef. fr 12,250 1° Traitement d'activité et de congé 28,000 2° Indemnité mobile de vie chère basée sur le change de la livre 5,840 3° Indemnité aux agents mariés jouissant d'un traitement de moins de 16,000 francs; indemnité pour enfants de moins de 18 ans 500 4° Frais de voyage 2,466 5° Contribution au fonds de pensions Mémoire.	
	B	Frais divers afférents au Service de la Caisse (imprimés, fournitures de bureau, frais postaux, indemnités).	1,542
			338,348 <u>٣٣٨٣٤٨</u>
3		Compte d'ordre :	
	A	Versements en compte courant	Mémoire.
	B	Retrait des sommes déposées	Mémoire.

Articles.	Littéra.	ÉVALUATION DES RECETTES.	Montant.
1		Bonification du Trésor Colonial :	
	A	Remboursement des intérêts à bonifier.	300,000
	B	Remboursement des frais de gestion	38,348
2		Recettes accidentelles :	
		1° Amendes administratives et retenues disciplinaires	Mémoire.
		2° Annulation d'ordonnances	Mémoire.
			338,348
3		Compte d'ordre :	
	A	Prélèvements en compte courant	Mémoire.
	B	Dépôts	Mémoire.

DE LA DETTE.

Articles.	Littéra.	ÉVALUATION DES RECETTES.	Montant.
1	A	Bonification d'intérêts courus.	300,000
	B	Ristourne d'intérêts par la Comp. du Ch. de fer Bas Congo-Katanga	3,000,000
			3,300,000
2		Bonification d'intérêts sur les fonds affectés à l'outillage des services de la Colonie.	
		Services spécialisés :	
		1° Douanes, accises et entrepôts	26,469
		2° Stations agricoles	113,630
		3° Postes, télégraphes et téléphones	223,760
		4° Portefeuille	4,450,000
		5° Transports	263,535
		6° Imprimerie	8,380
			5,085,774
	B	Autres services :	
		1° Gouvernement général	79,315
		2° Jardin d'expérimentation d'Eala	4,765
		3° Ferme d'expérimentation attachée à la Direction de l'Agriculture	1,800
		4° Stations agricoles { Congo da Lemba	1,665
		{ Station de sélection de graines au Maniéma.	Mémoire.
		5° Service judiciaire	73,528
		6° Instruction publique.	70,982
		7° Service hydrographique	39,748
		8° Vice-Gouvernements généraux.	79,200
		9° Service territorial	259,395
		10° Service des Finances	23,232
		11° Service des Terres	10,218
		12° Service de l'Agriculture.	89,370
		13° Service des Affaires économiques.	8,092
		14° Service des Travaux Publics	28,045
		15° Service de l'Hygiène.	107,265
		16° Service de la Force Publique	126,770
			1,003,390
		A REPORTER. . . . fr.	9,389,164

BUDGET ANNEXE

Articles.	Littéra.	DÉVELOPPEMENT DES DÉPENSES.	Montant.
		REPORT. . . fr.	14,042,305
2	A	Service de la Dette flottante (bons et obligations à échéance ne dépassant pas dix ans), intérêts et escomptes. (<i>Crédit non limitatif</i>) :	
		Emprunt français 4,042,570	
		Emprunt anglais 5,090,000	
		Bons du Trésor émis à Bruxelles :	
		Bons du Trésor émis en 1914 et non encore présentés au rem- boursement (fr. 5,000). Intérêts de 1922 250	9,102,820
	B	Charge de la Dette à émettre en 1922 (<i>Crédit non limitatif</i>)	3,600,000
3		Service du Caissier colonial : intérêts sur découvert. (<i>Crédit non limitatif</i>). . .	50,000
4		Frais généraux relatifs au Service de la Dette (frais de timbre, commissions, imprimé, indemnités, pertes sur émissions et sur change, divers). (<i>Crédit non limitatif</i>)	150,000
		A REPORTER. . . fr.	26,945,125

DE LA DETTE (SUITE).

Articles.	Littéra.	ÉVALUATION DES RECETTES.	Montant.
		REPORT . . . fr	9,389,164
3	A	Amortissement afférent à l'outillage affecté aux services de la Colonie :	
		Services spécialisés :	
		1° Douanes, accises et entrepôts	21,038
		2° Stations agricoles	17,295
		3° Postes, télégraphes, téléphones	639,220
		4° Transports.	223,023
		5° Imprimerie	18,410
		6° Amortissement extraordinaire résultant de la cession des exploitations agricoles suivantes à des sociétés ou particuliers :	918,985
		Rizeries : 3 ^e annuité	60,000
		Musa, Lonolé, Dundu-Sana, Jambata, Likimi : 3 ^e annuité	31,500
		Kitobola : 4 ^e annuité	17,500
		7° Amortissement provenant du remboursement par les colons, artisans et petits commerçants des avances en espèces qui leur ont été faites sur le fonds d'immigration	109,000
		Mém.	
	B	Autres services :	
		1° Gouvernement général	54,100
		2° Jardin d'expérimentation d'Eala	1,320
		3° Ferme d'expérimentation attachée à la Direction de l'Agriculture	4,000
		4° Stations agricoles { Congo da Lemba	450
		{ Station de sélection de graines au Maniéma	Mém.
		5° Service judiciaire	50,132
		6° Instruction publique.	48,398
		7° Service hydrographique	108,752
		8° Vice-Gouvernements généraux	54,000
		9° Service territorial	176,860
		10° Service des Finances	15,843
		11° Service des Terres	6,967
		12° Service de l'Agriculture.	24,245
		13° Service des Affaires économiques	5,518
		14° Service des Travaux Publics	19,120
		15° Service de l'Hygiène.	73,135
		16° Service de la Force Publique	86,750
			729,590
4		Intérêts sur fonds avancés à des tiers :	
		Comité spécial du Katanga; Chemin de fer du Bas-Congo au Katanga; Chemins de fer des Grands-Lacs.	7,025,000
5		Recettes accidentelles, bénéfices de change	10,000
6		Intérêts des annuités du prix de cession à des sociétés, des exploitations agricoles suivantes vendues en 1920 : Rizeries, Muni, Lonole, Dundu-Sana, Jambata, Likimi. — L'amortissement du capital est pris en recettes (art. 3A, 6°).	42,725
		A REPORTER . . . fr.	18,224,465

BUDGET ANNEXE

Articles.	Littéra.	DÉVELOPPEMENT DES DÉPENSES.	Montant.
		REPORT . . . fr	26,945,125
5	A	Minimum d'intérêts et amortissement garantis aux actions de capital de la Compagnie des Chemins de fer des Grands-Lacs fr.	3,063,020
	B	Intérêts 6 % à garantir à des obligations de la Compagnie des Chemins de fer des Grands-Lacs	750,000
6		Service des pensions :	
	A	Pensions des agents de la Colonie (Décret du 2 mars 1921) crédit non limitatif . .	200,000
	B	Accroissement des pensions civiles créées par le décret du 25 août 1910, en faveur des anciens agents de l'Etat Indépendant du Congo, etc. Crédit destiné à augmenter, dans les limites d'un chiffre maximum de revenus, égal au montant prévu à l'article premier de la loi du 3 juin 1920, sur les pensions, le fonds constitué à l'article 4 du Budget des recettes et des dépenses pour ordre du Congo belge, pour la liquidation de ces pensions (crédit non limitatif) .	400,000
			31,358,145
7		Comptes d'ordre :	
	A	Mise à la disposition de l'article 7 des recettes du prélèvement effectué sur le compte d'ordre : « Avances du Trésor belge »	8,920,660
	B	Avances au Trésor colonial (fonds de première occupation) :	
		1° Montant de l'excédent éventuel des dépenses ordinaires sur les recettes des voies et moyens pour l'exercice 1922	Mémoire.
		2° Montant des amortissements prévus pour 1922	1,857,576
	C	Avances diverses :	
		1° A la Compagnie du Chemin de fer du Bas-Congo au Katanga :	
		a) £ : 1.153,897.9.11 à 25.45 la livre fr.	29,366 691 38
		b) \$: 2,381,452.81 à \$ 4,76 1/8 la livre de 25.45	12,729,424 74
		c) Francs	40,832,129 54
			82,928,245 66
		2° Au Comité Spécial du Katanga	9,083,496 63
		3° A la Compagnie des Chemins de fer des Grands-Lacs	15,000,000
		4° A valoir sur les annuités prévues par le troisième paragraphe de l'Acte additionnel au Traité de cession du Congo à la Belgique (Fonds spécial de 50,000,000 de francs).	Mémoire.
		5° Aux services spécialisés.	Mémoire.
		6° Aux autres services	Mémoire.
		7° A divers	Mémoire.
	D	Remboursements d'emprunts :	
		1° Dette flottante.	Mémoire.
		2° Dette consolidée	Mémoire.
	E	Versements en compte courant	Mémoire.

DE LA DETTE (suite).

Articles.	Littéra.	ÉVALUATION DES RECETTES.	Montant.
		REPORT. . . . fr	18,224,465
7		Prélèvement sur le compte d'ordre « Avances du Trésor belge » d'une partie des charges résultant de la dette émise et de celle à émettre en 1922 y compris les pensions	8,920,660
8		Exécution des articles 20 et 21 du décret du 2 mars 1921 instaurant le nouveau régime des pensions :	
		Remboursement de la partie des pensions ou allocations méritées pour les services accomplis par les agents de la Colonie :	Mémoire.
		a) Dans les territoires de l'Afrique Orientale allemande occupés par la Belgique.	
		b) Après d'organisme commerciaux exploitant au Congo Belge des services d'intérêts public dans lesquels la Colonie est financièrement intéressée . . .	
9		Bonification par le Trésor colonial du montant des dépenses prévues ci-contre aux articles 5, litt. A et B et 6 litt. b	4,213,020
			31,358,145
10		Comptes d'ordre :	
	A	Avances du Trésor belge pour quote-part dans les charges d'émission de nouveaux emprunts destinés à l'outillage économique.	15,000,000
	B	Remboursement du Trésor colonial en réduction du fonds de première occupation :	
		a) Amortissements légaux de la Dette consolidée	Mémoire.
		b) Boni éventuel de l'exercice 1922	Mémoire.
	C	Remboursement d'avances diverses :	
		1° Par la Compagnie du Chemin de fer du Bas-Congo au Katanga	Mémoire.
		2° Par le Comité Spécial du Katanga	Mémoire.
		3° Par la Compagnie des Chemins de fer des Grands-Lacs	15,000,000
		4° Par virement du Budget des Dépenses extraordinaires, des dépenses visées au 4° ci-contre	Mémoire.
		5° Par les services spécialisés (amortissements exceptionnels)	Mémoire.
		6° Par les autres services	Mémoire.
		7° Par divers.	Mémoire.
	D	Sommes payées pour les objets énumérés aux articles 1, 2 et 4 des dépenses ci-contre	Mémoire.
	E	Produits d'emprunts :	
		1° Dette flottante.	Mémoire.
		2° Dette consolidée	Mémoire.
	F	Prélèvements en compte courant	Mémoire.

BUDGET ANNEXE

Articles.	Littéra.	DÉVELOPPEMENT DES DÉPENSES.	Montant.
1		Frais d'administration	1,000
2		Intérêts : 5 % sur avances de la Dette	4,450,000
3		Produits du portefeuille non recouverts au 1 ^{er} janvier 1922. (Bonification au Budget annexe de 1921.)	Mémoire.
4		Augmentation du portefeuille	Mémoire.
5		Comptes d'ordre :	
		Versements en compte courant	Mémoire.
			4,451,000

DU PORTEFEUILLE.

Articles.	Littéra.	ÉVALUATION DES RECETTES.	Montant.
1		Produits du portefeuille (y compris 50 % des bénéfices de la Banque du Congo belge)	3,500,000
2		Recettes accidentelles.	Mémoire.
3		Produits du portefeuille restant à recouvrer au 31 décembre 1922. (Bonification du Budget annexe de 1923.)	Mémoire.
4		Bonification par le Budget extraordinaire pour augmentation du portefeuille . .	Mémoire.
5		Bonification par le Trésor colonial du montant des dépenses du portefeuille non couvertes par les recettes.	951,000
			4,451,000
6		Compte d'ordre :	
		Prélèvements en compte courant.	Mémoire.

Composition du Portefeuille au 31 décembre 1921.

DÉSIGNATION DES TITRES.	Valeur nominale (par titre).
a) Société d'Agriculture et de Plantation au Congo : 300 parts sociales fr	500 »
b) American Congo Company : 2,500 actions privilégiées \$ 100 actions ordinaires \$	400 » 400 »
c) Chemins de fer vicinaux de Mayumbe : 27 actions de capital fr.	500 »
d) Compagnie du Congo Belge : 2,266 $\frac{2}{3}$ parts sociales	1/100,000 ^e
e) Société internationale Forestière et Minière : 17,800 actions de capital 17,800 actions de dividende	500 » »
f) Compagnie du Katanga : 600 actions privilégiées 1,800 actions ordinaires	500 » »
g) Compagnie du Lomani et du Lualaba : 160 actions privilégiées 244 actions de dividende	400 » »
h) Société financière des Caoutchouc : 1,000 actions de capital	400 »
i) Société pour le développement des territoires du bassin du Lac Léopold II (en liquidation) : 180 actions de capital libérées de 10 %	1,000 »
j) Société anonyme des Usines, Boulonneries et Fonderies de La Louvière : 18 actions au porteur	500 »
k) Compagnie des Chemins de fer du Congo Supérieur aux Grands- Lacs Africains : 300,000 actions de dividende	»
l) Compagnie des Chemins de fer du Katanga : 278,400 actions entièrement libérées	250 »
m) Compagnie cotonnière congolaise : 1,200 actions de capital	500 »
n) Société minière du Kasai : 10,000 actions de dividende	»
o) Société nationale des Transports fluviaux au Congo : 15,000 actions nominatives	1,000 »
p) Comité spécial du Katanga : $\frac{2}{3}$ de l'avoir du Comité comprenant notamment 22,272 pour cent des actions de l'Union minière.	
q) Banque du Congo Belge : 50 % des bénéfices après attribution de 6 % au capital versé.	
r) Société minière du Bécéka : 50 % des bénéfices après attribution de 5 % à la réserve; 5 % au capital et 10 % au Conseil d'administration et au Collège des commissaires.	
s) Société anonyme des Pêcheries à vapeur du Congo Belge : 100 actions	500 »
t) Syndicat Linier du Congo : 100 parts libérées de 40 %	1,000 »
u) Société minière du Luebo : 10,000 actions de dividende	»

(BIJLAGE VAN N° 14)

Kamer der Volksvertegenwoordigers.

ZITTIJD 1921-1922.

ADMINISTRATION DU CONGO BELGE.

BEHEER VAN BELGISCH-CONGO

RAPPORT DE 1920.

VERSLAG VAN 1920.

ALBERT,

ROI DES BELGES,

A tous présents et à venir, Salut.

Sur la proposition de Notre Ministre
des Colonies,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Le rapport ci-annexé, sur l'Adminis-
tration du Congo belge, sera présenté,
en Notre nom, par Notre Ministre des
Colonies, aux Chambres législatives.

Donné à Bruxelles, le 21 décembre
1921.

ALBERT,

KONING DER BELGEN,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

Op voorstel van Onzen Minister van
Kolonien,

WIJ HEBBEN BESLOTEN EN WIJ BESLUITEN :

Het hierbij behoorend verslag betref-
fende het Beheer van Belgisch-Congo,
zal in Onzen naam, door Onzen Minis-
ter van Koloniën aan de Wetgevende
Kamers aangeboden worden.

Gegeven te Brussel, den 21^e Decem-
ber 1921.

ALBERT.

Par le Roi :

Le Ministre des Colonies,

Van 's Konings wege :

De Minister van Koloniën,

LOUIS FRANCK.

(2)

VERSLAG

OVER HET

Beheer van Belgisch-Congo gedurende het dienstjaar 1920

INLEIDING.

Het verslag over het koloniaal beheer, dat ik de eer heb in Koning's naam aan de Kamers aan te bieden, gelijkvormig artikel 37 der wet op het bestuur van Belgisch-Congo, behelst de inlichtingen door de diensten van Afrika en Europa verzameld. Zij schenen mij het best geschikt om de Nationale Vertegenwoordiging over den politieken, economischen, geldelijken en zedelijken toestand der kolonie in den loop van 1920, toe te lichten.

Het is nuttig gebleken de bijzonderheden van ondergeschikten rang die, in het algemeen verslag der diensten van Afrika voorkwamen, te verwijderen.

Het jaar 1920, waarover dit verslag loopt ondergaat reeds den invloed der wereldkrisis. Desniettemin en rekening houdende met de onvoordeelige omstandigheden van algemeenen aard, is, in zijn geheel, den toestand bevredigend gebleven.

Ongetwijfeld heeft de algemeene crisis de ontwikkeling van de koloniale verbreiding belemmerd, doch niet in gevaar gebracht. De voor den uitvoerhandel bereikte cijfers getuigen het, evenals het gemis aan faillissementen en belangrijke likwidaties; in andere koloniën werden de economische middens geteisterd.

De ontoereikendheid en slijtage van een ongelijkwaardige uitrusting van benodigheden, waaraan het onmogelijk was dadelijk te verhelpen, schaadden bestendig den economische vooruitgang van het land; zij hebben er nochtans de ontwikkeling niet van verhinderd.

De verbetering van het vervoerwezen, de snelle terugkeer van den inboorling tot het normale leven na de beroering van den oorlog, de stevigheid van onze bezetting en van de inwendige orde, de verscheidenheid en de leefbaarheid onzer handelsondernemingen, de vooruitgang van koloniale industrialisatie zijn, integendeel, gunstige aanduidingen die rechtmatig kunnen aangestipt worden.

De zedelijke verbetering der bevolking door onderricht en bekeering, de gezondheidsverzorging, de strijd tegen de tropische ziekten waren der Regeering voortdurende bezorgdheid.

De inspektiereis door den Minister van Koloniën dwars door Congo onder-

nomen gedurende het grootste deel des jaars 1920, heeft hem toegelaten *de visu* te bestatigen welke onmetelijke bronnen onze Kolonie aanbiedt wanneer wij het noodige zullen weten aan te wenden om ze in waarde te brengen.

Dergelijke bestatigingen en de uitslagen in 1920 verworven, laten de toekomst met vertrouwen te gemoet zien. Het zou evenwel ijdel zijn te ontveinzen dat op het einde van het dienstjaar, voor de Kolonie, een moeilijk tijdperk begon : deze groote landstreek, gisteren nog in de barbaarschheid gedompeld, heden aan een krachtige beschavingsbeweging overgeleverd, moet zich inderdaad economisch en maatschappelijk aan zijne nieuwe bestaansvoorwaarden aanpassen.

De Kolonie heeft de hulp van het Moederland noodig om deze aanpassing zonder stoot noch schade te bereiken.

De Nationale Vertegenwoordiging werd er van bewust. Het Parlement heeft de toekomst van ons uitgestrekt koloniaal rijk verzekerd door, op het einde van het dienstjaar, het ontwerp eener doelmatige tusschenkomst van het Moederland, ten voordeele der Kolonie, gunstig te onthalen.

Met recht mag het verhopen dat de Kolonie, waarvan de vooruitgang door deze tusschenkomst zal bespoedigd worden, den kostbaren steun van al zijn natuurlijke rijkdommen tot de heropheuring van het land in eene nabije toekomst, zal aanbrengen.

EERSTE HOOFDSTUK

De Maatschappelijke en Politieke toestand.

I. — Politiek tegenover de inboorlingen.

Voor eene tropische kolonie is eene goede inboorlingen-politiek de noodzakelijke faktor van vooruitgang.

Een land zooals Congo is veel te weinig bevolkt voor zijne uitgestrektheid en zijne natuurlijke rijkdommen. Beter ingericht, voorzien van betere verkeersmiddelen, beschermd door betere gezondheidsvoorwaarden, van betere economische toestanden genietende, zou het, zonder moeite, een bevolking vier of vijfmaal grooter kunnen voeden. Dit land zou in waarde, vertienvoudigen onder opzicht van voortbrengingsvermogen alsook onder oogpunt van afzetgebied dat het voor onze nijverheden en onzen handel vertegenwoordigt.

Zulke vooruitgang is geenszins denkbeeldig.

Engelsch Indië en de Hollandsche koloniën van den Indischen Archipel zijn een treffend voorbeeld van vooruitgang van dien aard.

« Uit ons Afrikaansch rijk zullen wij nimmer de heerlijke schatten van » rijkdom kunnen putten zonder eene inlandsche bevolking die feller tot den » arbeid is geneigd, die beter is beschermd tegen ziekten, talrijker en beter

- » is uitgerust, met grootere technische bekwaamheid begaafd, die beter gekleed,
- » beter gevoed, beter gehuisvest en bezield is met verhevener zedelijke begrippen.
- » Met de zwarten, en door de zwarten zullen wij, zoo voor hen als voor
- » ons welzijn, daarin gelukken. Voortdurende bezorgdheid voor de bevolking
- » is den grondslag onzer politiek jegens de inboorlingen.
- » De vooruitgang van handel en nijverheid, van de Europeesche planterijen,
- » van den landbouw der inboorlingen, van de ontwikkeling der vervoersmid-
- » delen, en van de uitrusting en in waarde brenging der mijnen, zijn eng
- » verbonden aan dit doel onzer werking. Weinig vatbaar voor onze abstracte
- » gedachten ondergaan de primitieven grondig en snel de werking der ekono-
- » mische factoren; voor hen eveneens zijn ten slotte welvaart en arbeid zeer
- » machtige beschavingsmiddelen. »

Het is, in zulke termen, dat de Regeering, in een onlangs uitgekomen rondschrijven het dubbel doel onzer koloniale politiek samenvatte: de beschaving verspreiden; de afzetgebieden verruimen en de economische werking van het Moederland ontwikkelen.

Om dit werk van vooruitgang te verwezenlijken zou het ijdel zijn in Afrika onze beschavingsgedachten, onze rechtsbeginselen, onze maatschappelijke levensbegrippen, zuiver en eenvoudig, in te voeren. Het leven van den inboorling kan slechts op regelmatige wijze ontwikkelen en vorderen naar eigen traditie en gebruiken, in eigen midden en naar eigen aard, voor zooveel wij de familie-inrichting, stand en groep, zeden en geestestoestand van den inboorling eerbiedigen.

Talrijk zijn de Kongoleesche instellingen die, aan een oningewijde, zonderling en vreemd voorkomen en nochtans gelijken het matriarcaat, het huwelijk bij aankoop, de geldelijke vereffening der straf, de animistische opvatting van den natuur, het volstrekt gemeenschapsgevoel van de groep- of familieleden, aan de instellingen en praktijken die in voege waren bij onze voorouders en die slechts na eene lange evolutie verdwenen. Evenmin het dierlijk leven als het maatschappelijk leven gaan sprongsgewijze.

Bij onze Afrikaansche onderdanen zal deze oermaatschappij evolueeren zooals zij in ons land de verschillende ontwikkelingsvormen heeft moeten doorloopen.

Niets ware gevaarlijker, alvorens de Kongoleesche instellingen werkelijk te vervangen, dan plotselinge veranderingen te gebieden en de aangenomen regelen te vernietigen die meestal zedenhoudende krachten zijn.

Alhoewel de bezieling dezer tradities en regelen niet zoo edel is als de beginselen onzer moraal, doch hebben zij niet minder invloed op het inboorlingenmidden op dewelke zij sedert eeuwen inwerken. De zedelijke minderheid die men vaak en soms met hartzeer bestatigt indien men de ontgroeide inboorling die nabij onze groote centra leeft vergelijkt, aan den zwarte die in zijn dorp bleef, is een treffend voorbeeld van de plagen die de brutale ontredde van de levenswijze in de instellingen van den inboorling kan te weeg brengen.

Onze koloniale beambten hebben daarom voor onderricht en zending al hunne krachten aan deze zoo belangrijke en gewichtige taak te wijden. Onze taak is het,

zonder horten en zonder beroering, onze inspanningen voor de orde, gerechtigheid en economische ontwikkeling aan het inboorlingenmidden en zijn inrichting aan te passen.

De eerbied voor de hoofden en de inheemsche instellingen is het hoofddoel onzer politiek. De bekommernis dezer politiek bepaalt zich niet alleen bij het traditioneele gezag, dat op de gebruiken berust, te schragen, maar ook de medewerking van den inlander aan onze besturen uit te breiden. Aan de noodzakelijkheid meerdere zwarte klerken te vormen en te gebruiken, hebben nieuwe en dringende onderrichtingen herinnerd.

Meer en meer moet ons bestuur zich beijveren in alle trappen deze inlandsche hulp talrijker te benuttigen. Om aan de gezagsverbrokkeling te verhelpen werd insgelijks aanbevolen de inlandsche hoofden bij sektoren dikwijls te doen vergaderen, de grondslag te leggen voor inheemsche rechtbanken en, langzamerhand, voor een ondergeschikt bestuur van zwarten, daar waar de groote hoofddijen niet in voorzien.

Daarom ook nog werd de rechterlijke bevoegdheid, die aan onze landelijke macht toebedeeld was, ingesteld en zal zij nog uitgebreid worden.

Met ijver en schranderheid beginnen onze beheerders zich aan deze nieuwe ambtsbezigheden te wijden. Hun zedelijk gezag wordt er door verhoogd. Krachtige maar vaderlijke gerechtigheid is bij alle volkeren een edel beeld, maar ze beheerscht door haar zedelijke meerderheid den simplen geest der primitieven.

*
* * *

Deze politiek van inlandsche zelfstandigheid scheidt zich zuiver van het ijdel streven eener politiek van gelijkstelling of van de bijna onbereikbare maatschappelijke vereeniging die meestal geen vruchten afwerpt.

Al kan de gegrondheid dezer politiek jegens den inboorling niet betwist worden, toch moet men zich de moeilijkheden die zij ontmoet niet ontveinen. De aanraking zelf van twee zulke verschillende beschavingen — de onze en die der bantoenegers uit Midden Afrika — is, op zich zelf, een oorzaak van machtige ingrijping die den maatschappelijken staat der inlandsche bevolking grondig tracht te beïnvloeden.

Deze onophoudelijk stijgende invloed kan op het midden der bantogemeenschappen gemakkelijk de diepste stoornissen teweeg brengen.

De voornaamste dezer zijn noodzakelijk verwant aan de radikale nieuwigheden die wij in Midden Afrika hebben ingevoerd met de edelmoedige bedoeling de inwoners aan de barbaarschheid te ontrukken.

Eerstens in het verbod van wapens te gebruiken. Zoo dit, eenerzijds, rust en orde heeft doen heerschen, verminderde het, langs den anderen kant, in het stam-midden den maatschappelijken rol der notabelen-oorlogsvoerders. De ethnische banden die vroegertijds en periodiek de noodwendigheid van eene gemeenschappelijke verdediging vaster snoerden, werden er door ontspannen.

Het zijn ook de veelvuldigheid der handelsverrichtingen en de verspreiding van het geld — een nieuwe vorm van rijkdom scheppend en aan allen nieuwe

middelen verzekerd om die te bereiken — die de jongeren, de huisslaven van de geheele afhankelijkheid bevrijden waarin, vroeger tijds, de familiehoofden hen kluisterden.

Het is ook de algemeene uitbreiding van handel en nijverheid die, zoo zij het welzijn der bevolking begint te ontwikkelen, ze echter uit hun dorp drijft. Jonge en arme inboorlingen een nieuw, vrijer en ruimer leven verkiezend boven het beperkt bestaan dat diegenen van hunnen stand en geboortemidden is aangewezen, worden daardoor naar werkplaatsen, schepen, factorijen, plantagiën, werkhuizen en werven gelokt.

Het is ook nog den stijgenden invloed der kristelijke beweging die, de begrippen der inlanders verheffend, het gezag der gewoonten verzwakt, ondanks den goeden wil der zendelingen, en de tradities — bron van rechten en machten van het hoofd — plaatst tegenover de in een vreemde zedenleer geputte beginselen.

In hunne verscheidenheid nauw verbonden slepen deze verschijnselen niet alleen trapsgewijze bevrijding na zich der jongere geslachten die het gemakkelijkst te verbeteren bestanddeel der bantoe gemeenschappen daarstellen. In het bestek der inheemsche gemeenschappen loopen zij gevaar de verbrokkeling van het oud maatschappelijk gebinte te veroorzaken en, buiten het bestek dezer gemeenschappen, de wettelooze vorming van nieuwe groepen te verwekken.

Eenerzijds verzwakt, inderdaad, dikwerf de veelwijvige familie — organieke cel van groep of stam — door de vlucht der vrouwen, jongeren slaven en door verspreiding van het kristen element, door de verarming die zij voor de maatschappelijke schare vertegenwoordigen.

Aldus verzwakt blijft de familie, de voorzaat, het hoofd, zonder gezag en het gezag van het aangestelde hoofd spruit alleenlijk voort uit dit van de familiehoofden.

Ten slotte is het dus de politieke macht die zich met de familielkracht verbroeckt.

Anderszijds, vormen de bevrijde inlanders, 't zij zij Europeesche centra's bereiken en er hun arbeid verhuren of in hun dorpsmidden, voor de bestierende klas, vijandelijke groepen daarstellen, 't zij ook zij buiten de oude omschrijving nieuwe gehuchten stichten, niet georganiseerde gemeenschappen waarvan geen enkel ras traditie, geen eigen zeden, geen inwendige tucht de verscheidene bestanddeelen van ordenen.

De schepping die vreemd is aan de normale evolutie van het ras heeft, op zulke manier, kunstmatig gevormde gemeenschap slechts een tijdelijk bestaan en kan alleen door reactie behouden blijven. Zij is noch een gemeenschap, noch een groep, nauwelijks een opeenhooping waaraan alleen de macht onzer bezetting aan de leden, den schijn van een maatschappelijke regeling gebiedt.

Ongetwijfeld behoeft er nog heel wat vooralcer deze factoren hunne werking reeds op de geheele uitgestrektheid der Kolonie of met eene gelijke kracht op alle stammen zal doen gevoelen. Maar om de belangrijkheid en de moeilijkheid die het koloniaal bestuur in zijn werk ontmoet, te begrijpen, behooren al deze verschijnselen in het licht te worden gesteld.

Het koloniaal bestuur dient toezicht te houden, te leiden en deze diepe uiting in zijne bepaalde grenzen te behouden.

Een al te onverhoedsche ingrijping kan de inlandsche instellingen geheel omverwerpen, én voor de gemeenschap der inlanders, én voor de kolonisatie een gevaar daarstellen.

Zulk gevaar vertoont zich reeds, onder maatschappelijk oogpunt, door de verbrokkeling der gemeenschappen, onder politiek opzicht door de verzwakking van het aangesteld gezag en, zedelijk, door de onvastheid der echtverbintenissen en miskenning der familieverplichtingen.

Op nog meer tastbare wijze veropenbaart het zich in dien geest van tuchtelootheid door het grootste deel van onze ambtenaren bij de nieuwere geslachten bestatigd doch waarvan zij de diepe oorzaak meestal niet van onderscheiden.

Indien ongetwijfeld de aldus bepaalde maatschappelijke crisis het onrechtstreeksche gevolg is van de beschavings-uitwerking zelf, toch mogen wij evenwel aanstippen dat zij niet geheel onmogelijk te voorkomen was.

Is het inderdaad mogelijk het slavenomd te vervangen door de vrijheid, de menscheneterij, door eerbied voor het menschenleven, een moorddadige bestrafing door Europeesche gerechtigheid, de afgoderij door zedelijke evangelisatie, de binnenlandsche twisten door openbare orde, de onvruchtbaren stilstand door den omloop der rijkdommen zonder de maatschappij waar deze groote veranderingen zich voltrekken, te beïnvloeden?

In feite — en de geschiedenis leert het — is de huidige toestand der Kongoleesche bevolking diegene welke elke primitieve maatschappij onvermijdelijk kent door de aanraking der hoogere beschaving. Maar in vroegere eeuwen is dit conflict te dikwerf opgelost door vernietiging van alle plaatselijke instellingen en soms door uitroeiing der inlandsche rassen. De kunst eener wijze inboorlingen politiek is, integendeel, dezen overgang behoedzaam te leiden, de nieuwe tijdperken voor te bereiden zonder de in het verleden bekomen uitslagen en de maatschappelijke hechtheid in gevaar te brengen, en zonder de inlandsche groepeerings in een ernstig en gevaarlijk malaise te dompelen. Het inzicht en het doel der politiek van het koloniaal bestuur is den inboorling te helpen dit gevaarlijke tijdperk te overschrijden. Het is overtuigd dat de zwarte alleen vooruitgang zal maken in het bestek zijner natuurlijke evolutie en het Kongoleesch Beheer legt er zich op toe hem, in dit kader, te behouden. Het spant zijne krachten in om zijne ethnische groepeerings die nu van de bantu gemeenschap afgescheiden zijn, te vereenigen om, diegenen zijner gebruiken die niet tegen de openbare orde strijden, te herstellen, vast te leggen en het gezag der hoofden te versterken.

Door het onderricht dat wij in zekere streken met hetzelfde doel in de bijzondere scholen aan de zonen der notabelen beginnen te geven, prenten wij aan de toekomstige vertegenwoordigers van het inlandsche gezag onze begrippen en onze methoden in. Aldus zal door hunne bemiddeling de bestuurlijke actie zich vermengen met de uitoefening hunner aangestelde macht en dezelfde traditionele vormen ontleenen.

Wij hopen eveneens de aangestelde instellingen te stevigen door de organisatie van de inlandsche rechtsmacht en den materieelen steun van het Europeesch gezag aan de uitvoering hunner uitspraken verleend.

Door invoering der hoofdijsaden die periodiek de hoofden der groepeerings eener zelfde ethnicken oorsprong vereenigen, bereiden wij de opbeuring der stammen voor en banen langzamerhand den weg voor het onrechtstreeks bestuur der gemeenschappen, d. w. z. naar een stelsel dat, onder ons toezicht en onze bescherming, aan de inlandsche bevolking zal toelaten zich vrijer te ontwikkelen naar den geest zelf van het ras.

Deze politiek beoogt niet met geweld te reageeren op de bevrijdingsbeweging waarvan wij de oorzaken bepaalden en de gevolgen hebben uiteengezet. Zij is bestemd te verhinderen dat deze beweging de toekomst der bevolkingen zou in gevaar brengen door ontijdige vernietiging van het gemeenschappelijk en politiek armatuur — erfdeel van het verleden — en noodzakelijk voor hun behoud.

Door aldus de aangestelde instellingen te bevestigen, zonder dewelke de *Bantus* aan ordeloosheid zouden zijn overgeleverd, verlangen wij dus niet hun gemeenschap in haren huidige vorm te stremmen maar, integendeel, het zwarte ras voor een hoogere beschaving voor te bereiden. Langzaam en moeilijk zal dit gaan maar talrijke voorbeelden bewijzen dat het mogelijk is.

Het zou voorbarig zijn een tijdstip te bepalen voor de uitslagen dezer politiek welke door de Regeering in onlangs uitgekomen onderrichtingen nog scherper wordt omlijnd.

2. — De Binnenlandsche politieke toestand.

Indien de verzwakking van het inlandsch gezag in de kolonie « een algemeen gevoel van onzekerheid », zooals het plaatselijk bestuur aanstipt, heeft ontwikkeld, deed, in feite, tijdens het dienstjaar geen enkel gebeurtenis van politieke aard ernstig afbreuk aan de openbare orde en rust, uitgezonderd in eenige gewesten van de Sankuru en den Evenaar.

*
* *

Bij uitsluiting van eenige gewesten in het distrikt van Sankuru was de algemeene toestand in de provincie Kongo-Kasaï bevredigend.

Het beheer van Neder- en Midden-Kongo werd normaal voortgezet.

In Kwango waar, namelijk ten Zuiden, onze bezetting slechts tijdelijk was geweest, heeft zij zich, tijdens het verlopen jaar, gunstig uitgebreid.

Daarentegen was de, in 1920, in Kasaï bereikte vooruitgang zoo weinig schitterend als diegene tijdens het jaar 1919 geboekt.

Nog slecht gekend zijn meestal deze volksstammen, in dit distrikt, moeilijk te leiden. Eene gevoelige verbetering werd nochtans aangestipt in de gebieden van Dibaia, Luluabourg en Tshikapa.

De opstand die tijdens het vorige dienstjaar in de gebieden van Kole en Loto uitbrak heeft, in het Sankurudistrikt zich uitgebreid tot de omschrijvingen van Lomela, Lodja en Bena Diblele.

Deze opstandige beweging — die gevaarlijk hadde kunnen worden en die zekere Europeesche instellingen teisterde — vindt zijn oorsprong bij den stam

der Bassongo-Meno bijzonder achterlijke boschbewoners, waar de invloed der toovenaars of fetischmannen nog overwegend is.

Eerder de onbestendigheid en de terreinmoeilijkheden in volle tropenwoud dan het aantal der opstandelingen bemoeilijkten het herstel der rust in dit gewest.

Eenerzijds is het nochtans verheugend te bestatigen dat de Batetela-inboorlingen in deze streek gevestigd, ons getrouw bleven en dat talrijke hoofden van den stam der Bassongo zelfs, spontaan, hunne trouw kwamen betuigen bij onze agenten; anderzijds, dat onze militairen indeeling snel toelaat de inlandsche beroeringen plaatselijk te beperken en te beheerschen ⁽¹⁾.

*
* * *

In de provincie van den Evenaar, heeft het bestuur over het algemeen bevredigende uitslagen bereikt.

Een volkomen gunstige beoordeeling over het geheel van den toestand kan nochtans niet uitgebracht worden door plaatselijke daden van opstand in Ubangi, door eene zekere gisting bij de bevolkingen van de Lulonga, door de ongemeene barbaarschheid waarin zekere stammen van het distrikt Bangalas nog gedompeld zijn, en eindelijk, door de uitbreiding der onlusten van Sankuru tot verschillende hoofden van den Evenaar.

Oostelijke Provincie. — De geestestoestand der bevolkingen is in 't algemeen goed in de meerderheid der acht distrikten waarin deze provincie is verdeeld. Eenige plaatselijke gebeurtenissen hebben evenwel de aanwezigheid van haarden van opstand veropenbaart of het bestaan van maatschappelijke stoornissen.

In het distrikt van Stanleystad, namelijk, is het de ontwikkeling eener bijzondere misdadigheid, toegeschreven aan de geheime sekte der Anioto. Meerdere aanhangers dezer sekte werden in den loop van het dienstjaar aangehouden, tot de doodstraf veroordeeld en terechtgesteld.

Aan de grenzen van het distrikt der Bangalas, van den Aruwimi en van den Lulonga is het de onregelmatige groepeerings van afvalligen der naburige hoofden; in Neder Uele zijn het bij de agglomeraten van ontslagenen de uitingen eener zekere tuchteloosheid, voornamelijk bij de oud strijders; in Kivu is het de bestendige ononderworpenheid bij de inboorlingen van de Luafa; eindelijk, in Opper Uele, bijzonderlijk in het Westelijke deel, zijn het de beroeringen en de hachelijke omstandigheden veroorzaakt door de bevrijding der Lugwarets van het juk der Logos.

Deze verschillende stoornissen alhoewel plaatselijk beperkt en van onderscheiden oorsprong blijven evenwel de bezorgdheid der bestuursmacht gaande houden.

(1) In den loop van het jaar 1920 werd het gebied weeskwestie volkomen tot rust gebracht; andere stammen kwamen zich onderwerpen. Het snel optreden onzer kamptroepen heeft aangetoond dat deze organisatie de grootste diensten kan bewijzen en het toezicht over het land verzekert.

In de Provincie Katanga, is de politieke toestand onbewimpeld gunstig en behoeft geen kommentaar.

* * *

In zijn geheel beschouwd, werd dus, tijdens het dienstjaar 1920, het beheer der vier provinciën op een algemeen gunstige wijze voortgezet.

Al stuitte het bestuur ook op moeilijkheden, doch bleven deze uitsluitend plaatselijk beperkt en overschreden geenszins de onafscheidelijke gevaren eener kolonisatie in primitieve landen.

Nergens kwam de veiligheid der Europeanen in gevaar. Alle reizigers zijn het eens om te herkennen dat de omstandigheden in aanmerking nemende er een merkwaardige ordelijke toestand in de Kolonie heerscht.

Vele buitenlandsche waarnemers en al de groepeerings der zendelingen brengen hulde aan de goede betrekkingen die bestaan tusschen onze territoriale beambten en de inboorlingen en aan de behandeling waarvan deze laatsten het voorwerp zijn.

3. — Politie- en militaire operatiën.

In 1920, hadden vijf politie operatiën plaats, resp. in de distrikten van den Evenaar, de Lulonga, de Aruwimi, de Ituri en de Lomami.

Voor de beteugeling van den opstand der Bassongo-Meno was de hulp eener militaire operatie noodzakelijk.

4. — Verbanningen.

De toepassing van het dekreet van 5 Juli 1910 op het verblijfsrecht is een der doeltreffendste maatregelen gebleken, tegen de inboorlingen die het gezag der Regeering weigeren te herkennen of het oprichten der hoofdiën ondermijnen.

5. — Bezettingsregiem.

Een dekreet van 31 Juli 1920, heeft de maatregel genaamd « Bezettingsregiem » geschapen en ingericht.

Dekreeten voorzagen reeds dezen maatregel als middel tegenover de gemeenschappen die weigerden de belasting te betalen of hulp weigerden aan de werken opgelegd aan de hoofdiën.

Het dekreet van 31 Juli 1920, breidt niet alleen dezen maatregel uit tot al de gevallen waarbij beroering dreigt uit te breken of de gemeenschappen aan het gisten brengt maar, met het oog alle buitensporigheid of machtsmisbruik te voorkomen, regelt het dekreet het stelsel derwijze de maatregelen als de noodwendigheden vereischen.

6 — Bevolkingsbeweging.

De tijdens het dienstjaar ingeschreven inlandsche bevolking beliep 6,558,374. De niet ingeschreven bevolking wordt geschat op 1,863,000. Er kan echter bezwaarlijk waarde gehecht worden aan deze laatste schatting.

Volgens deze cijfers zou de Kolonie dus ongeveer 8,500,000 inwoners tellen. Van de vier provinciën, is de meest bevolkte de Oostelijke provincie, waarvan het bevolkingscijfer 3,270,000 inwoners bereikt.

De onmogelijkheid de bevolking volkomen te tellen en dusvolgens op zekere basissen statistieken op te maken, laten niet toe met zekerheid de algemeene bevolkingsbeweging te bepalen.

Het staat nochtans vast, dat de blijkbare achteruitgang van de slaapziekte in de vele gewesten waar zij in een aanstekelijken staat heerschte, de ontwikkeling der hygiëne, de stoffelijke welstand der door de handelsuitbreiding der kolonie rijker geworden inboorlingen, heden bijzonder gunstige voorwaarden verzekeren voor de normale ontwikkeling der Kongoleesche bevolking.

Daarentegen moet, ongetwijfeld, de zedelijke toestand der zwarte gemeenschappen, geteisterd door de maatschappelijke verbrokkeling waarvan hooger sprake, aan het aantal geboorten schaden.

De toekomst van het zwarte ras zal met het grootste vertrouwen kunnen tegemoet gezien worden wanneer de onzekere periode en de maatschappelijke crisis die de Bantugemeenschap doorworstelt zal gevolgd worden door het rust tijdperk door de politiek der Regeering voorbereidt en wanneer wij onze gezondheidswerken zullen hebben kunnen uitbreiden.

HOOFDSTUK II.

De wetgeving en de bestuurlijke toestand.

I. — Wetsregeling.

Tijdens het dienstjaar 1920, greep de Koloniale wetgevende macht in talrijke en bijzonder belangrijke domeinen in.

Onder de beschikkingen die de wetgeving hebben veranderd en aangevuld, dient hoofdelijk te worden vermeld de hervormingen in zake de rechterlijke organisatie van rechtspleging en bevoegdheid voor de dekreten van 6 Januari 1920, op de beteekening der vonnissen van 31 Januari en van 3 Februari op het tijdvak voor verzet en beroep, van 9 Februari op de vonnissen zonder dagvaarding en de vooruitvastgestelde boeten en dit van 9 Februari op de bevoegdheid der politierechtbanken en de herziening der door deze rechtsmacht nitgesproken vonnissen.

Anderzijds, werden drie nieuwe titels aan het Burgerlijke wetboek gevoegd, genaamd: «van de goederen en de verschillende veranderingen van het eigendom».

Het dekreet van 6 Februari 1920 heeft, op volkomen wijze, naar het stelsel van de « Act Torrens » en als onontbeerlijke inleiding van het hypothecaire regiem, de regelen bepaald op de vaststelling en op den overgang van het onroerend eigendom.

Het dekreet van 12 Juli 1920, heeft de emphyteose rechten en deze der oppervlakten ingesteld.

De handelswetgeving is eveneens aangevuld geworden.

Een dekreet van 12 Januari 1920 heeft de schikkingen der Belgische wet van 23 Oktober 1919, betreffende het pand op handelszaken en op het disconteeren en op het pand der facturen, in Kongo toepasselijk gemaakt na ze aan de plaatselijke omstandigheden te hebben aangepast.

Het dekreet van 19 Januari 1920 heeft de regelen betreffende de commissionarissen en vervoerders ingericht.

Eindelijk, heeft het dekreet van 25 Mei 1920, de schikkingen betreffende de rechten en plichten der dragers, de verjaring in zake wissel- en ordebrief, evenals de protesten bij gebrek van aanneming en betaling, vastgesteld.

In zake openbare veilingen, heeft het dekreet van 10 Juli 1920, de verkoop van onroerende goederen en meubelen geregeld en een recht van $\frac{1}{4}\%$ op deze verkoopen, vastgesteld.

Het dekreet van 3 Februari 1920 op de burgerlijke rechtspleging heeft ook de gerechtskosten in zake burgerlijke- en handelsgeschillen herzien : dit van 11 Juli 1920, heeft het tarief der gerechtskosten in niet betwistbare zaken opgericht.

In economische orde hebben twee dekreten in datum van 28 Mei, het eerste aan de toelating van den Algemeen-Gouverneur onderworpen den invoer door particulieren van katoenzaden, het tweede de bestaande regeling op de textielcultuur gewijzigd.

Onderzijds heeft den Algemeen Gouverneur eveneens talrijke wetgevende schikkingen genomen. De lijst dezer is aan het huidig verslag gehecht en zal de Nationale Vertegenwoordiging inlichten over de werkzaamheid in dit domein door het hoofd van het plaatselijk Gouvernement verricht. (Bijlage n° 2.)

2. — Regeeringsraad.

De Regeeringsraad waarvan de oprichting aan het plaatselijk bestuur toegelaten heeft op gunstige wijze aan de voorbereiding en bewerking van de wetgevende schikkingen deel te nemen, heeft gedurende het dienstjaar, een vruchtbaren arbeid afgeworpen.

Onder fiscaal oogpunt, werd deze raad namelijk geroepen te beraadslagen over het instellen van een te innen recht ten voordeele van de Schatkist, in geval van overgang van onroerende eigendommen; over het ontwerp eener verordening-wet de dekreten van 19 December 1917 op de uitvoerrechten wijzigende; op de verordening-wet de belasting op het inkomen in Kongo instellende.

Onder politiek oogpunt werd hem de kwestie van den terugkoop van leenheerendiensten en die van de beteugeling van de toovenarij onderworpen.

Het veelzijdig vraagstuk over het onrechtstreeks bestuur der bevolking werd bij dezen Raad eveneens aanhangig gemaakt.

Onder de voornaamste voorwerpen van deze beraadslagingen dient nog te

worden aangestipt de studie op het toekennen der groote vergunningen; deze der verdeeling en der rechten van bezetting door de inboorlingen, deze van het ontwerp van dekreet op de hypotheeken.

In zake nijverheid heeft de Raad zich onledig gehouden met het aanwerven van arbeidskrachten en in zake gezondheidsdienst, met het ontwerp van dekreet op hygiëne en de zekerheid der arbeiders.

De volledige lijst der aan zijne beraadslagingen onderworpen kwestien is aan dit verslag gevoegd (*Bijlage n° 3*).

De opsomming dezer verscheidene zaken waaraan de Regeeringsraad zijne werkzaamheid wijdde, zal de Nationale Vertegenwoordiging inlichten over den aard der vraagstukken die in den loop van het dienstjaar de aandacht der Koloniale Regeering heeft in beslag genomen.

3. — Personeel.

1920 zal, in meerdere opzichte, een merkwaardig jaar geweest zijn voor wat betreft het koloniaal personeel, waarvan de gehalte en de goede aanwerving voor het welgelukken van het Afrikaansch werk onontbeerlijk zijn.

De toestand van het personeel, zeer moeilijk in 1919, is gevoelig verbeterd in 1920, dank zij de talrijke verbintenissen die zijn kunnen afgesloten worden. Nimmer waren de aanbiedingen voor den dienst in Afrika zoo aanzienlijk.

Het aantal beambten en agenten, in den kolonialen dienst, onlangs aanvaard, ware nog belangrijker geweest, maar het Bestuur verkoos eerder de hoedarijheid dan het aantal en is door een strenge zifting in de aanwerving dat talrijke kandidaturen moesten afgewezen worden.

Het effectief der verschillende diensten werd er niet te min om versterkt, andere zelfs konden aangevuld worden.

Wat meer is, wij hebben niet meer de talrijke afvalligheden te vreezen die in 1919 in het kader onzer agenten veroorzaakt werden, door de bloeiende periode van den handel en de hoop die meerdere onder hen koesterden snelle en aanzienlijke winsten in de koloniale zaken te verwezenlijken.

De verschillende genomen maatregelen ten gunste van het personeel zullen nog de aanwerving vergemakkelijken.

De « Vereeniging van beambten en agenten der Kolonie », werd erkend.

De stakingsbeweging die zich in de maand April voordeed, nam spoedig een einde. De Regeering heeft alle noodige maatregelen getroffen om den terugkeer tot deze betreuwenswaardige incidenten te verhinderen.

De belangrijke verhooging der wedden, het toekennen van verschillende vergoedingen, de verhooging van de verlofswedde, het instellen van een nieuw regiem der pensioenen verzekeren heden, aan de leden van het koloniale bestuur, eene benijdenswaardige betrekking.

De oprichting van de Hoogere Koloniale School te Antwerpen die aan de koloniale loopbaan een hooger onderwijs bekrachtigd zal nog meer bijdragen om naar de kaders van het bestuur jonge lieden te roepen die het vrije, stoer en vruchtbaar leven van de nieuwe landen verleid.

4. — Burgerlijke stand.

De wetgeving van den burgerlijken stand is zeer weinig toegepast voor wat de inlanders betreft. Het zijn nog steeds de gewoonte regelen die in het algemeen de staat der personen blijven beheerschen. Het zou niet anders kunnen.

Slechts 3,620 akten betreffende de inlanders werden tijdens het dienstjaar opgemaakt. Daarentegen, werden in den loop van 1920, 148 overlijdens-, 157 geboorten-, 48 huwelijks- en 17 herkenningssakten geboekt voor wat betreft de blanken.

Het is belangrijk aan te merken, daaromtrent dat voor het geheel der Kolonie, Katanga uitgezonderd, 15 overlijdensakten minder, 35 geboortenakten en 20 huwelijksakten meer werden verleden dan tijdens het vorige jaar. Door onervarenheid der officieren van den burgerlijken stand moesten, ongelukkiglijk, vele akten verbeterd worden. Om reden de pleegvormen die deze verbeteringen na zich slepen, werd aangenomen dat deze nog slechts zouden plaats vinden in geval van missing of verzuim wanneer daardoor de geldigheid of de doeltreffendheid van den akt in gevaar is gebracht.

De vereenvoudiging van den burgerlijken stand waarvan de pleegvormen slecht aangepast zijn aan de Kongoleesche noodwendigheden, is op dit oogenblik in studie.

De verordening-wet van 9 Februari 1920 heeft ten andere de organisatie van den burgerlijken stand aangevuld.

5. — Volkstelling.

Op 1 Januari 1921 telde de blanke bevolking in de Kolonie 8224 inwoners tegen 6971 op 1 Januari daarvoren. Zij vermeerderde dus met 1250 eenheden. Het aantal Belgen klom van 3588 tot 4721. Onze onderdanen zijn in meerderheid en vormen bijna het eenige bestanddeel der geboekte verhooging.

In Katanga, waar nochtans de voorwaarden van het klimaat zóo gunstig zijn, zijn de Belgen betrekkelijk noch te weinig talrijk, alhoewel toch in de meerderheid. De Belgische kolonie telt 1780 eenheden, de vreemde kolonie 1551.

6. — Inwijking.

Ten einde te vermijden dat op een nog gestoord tijdstip, het grondgebied onzer kolonie de schuilplaats worde van ongewenschte vreemde elementen, werden de schikkingen van het dekreet op het toezicht der inwijking gedurende het dienstjaar streng toegepast.

Aan vier blanke personen niet voorzien van regelmatige paspoorten en twee hindous die de voorwaarden vereischt door het ministerieel besluit van 5 Mei 1910 niet vervulden, werd de toegang tot het grondgebied van Katanga geweigerd. Anderzijds, werden vier Europeanen en honderd negen tien vreemde inboorlingen uitgedreven, de eersten omdat zij de openbare orde en rust in gevaar brachten, de anderen omdat zij ongewenscht waren door hun gedrag.

7. — Strafstelsel.

De voornaamste gevangenissen telden op 1 Januari 1920 een bevolking van 3,257 gevangenen tegen 3,661 op 31 December.

In den loop van het jaar kwamen 15,714 gevangenen binnen, 367 ontvluchtingen en 380 overlijdens hadden plaats; 276 veroordeelden werden in den loop van het jaar voorwaardelijk in vrijheid gesteld.

De gezondheidstoestand van het grootste aantal der strafinrichtingen is verbeterd.

Het sterftecijfer vergeleken aan dit van het vorig jaar is, in het algemeen, verminderd, uitgezonderd nochtans in de gevangenissen van Lusambo, Leopoldstad, Lisala en Irumu.

Het oprichten der nieuwe lokalen zal niet alleen de gezondheidstoestand der gevangenissen verbeteren, maar ook, zonder twijfel, het aantal ontvluchtingen doen verminderen. De statistieken bewijzen inderdaad dat het juist in de oude vervallen inrichtingen is dat het aanzienlijkst aantal der ontvluchtingen plaats grijpt.

Wat de door de gevangenen uitgevoerde werken betreft, hebben wij voorgeschreven in de voornaamste gevangenissen ambachten aan te leeren aan diegenen die eene straf van minstens 2 jaar hechtenis te voltrekken hebben. Te Stanleystad, Busankusu, Irumu, en te Nyangara namelijk is men dezen weg reeds ingeslagen.

Deze maatregel die aan de vrijgelatenen de mogelijkheid zal geven zich op eerlijke wijze de onontbeerlijke bestaansmiddelen te verschaffen, zoodra zij de gevangenis verlaten, zal het aantal recidivisten verminderen.

Anderzijds is het zeker dat het aanleeren van een winstgevend ambacht, het zedelijk peil der gestraften zal verhoogen en de heraanpassing aan het regelmatige leven van talrijke overtreders begunstigen.

Aldus zijn de verheugenste uitslagen van de nieuwe instelling in het strafstelsel tijdens het dienstjaar te verwachten.

HOOFDSTUK III.

Geldwezen.

1. — Geldelijken toestand gedurende de dienstjaren 1918-1919-1920.

De laatste rekening aan het onderzoek van het Rekenhof onderworpen, was, bij den terugkeer der Regeering te Brussel, die van het jaar 1910. Later werden algemeene rekeningen der jaren 1911, 1912 en 1913 aan dit Hooge College overgemaakt; binnenkort, zullen de rekeningen der jaren 1914 tot 1917 gestuurd worden.

De wet van 31 December 1920, heeft het afsluiten der oorlogdienstjaren op 31 December 1921 overgebracht; er kan dus geen sprake zijn bepaalde uitslagen te geven voor wat deze betreft. Nochtans, voor de dienstjaren 1918 en 1919 kunnen de uitslagen met eene betrekkelijke benadering becijferd worden.

De ontvangsten van het dienstjaar 1918 beliepen op fr. 35,956,253.57 luidens volgende tafel :

Artikel.	Aard der ontvangsten.	Voorziene ontvangsten.	Bedrag der ontvangsten.
EERSTE HOOFDSTUK.			
Belastingen en taksen.			
1	Belasting naar de vier basissen en boeten	fr. 1,537,500 »	1,382,178 27
2	Inlandsche belasting	13,000,000 »	12,148,112 03
3	Patent der handelaars	30,000 »	12,000 »
4	Id. handelsmaatschappijen	10,000 »	3,542 46
5	Scheepvaartakten en gezondheidspatent	40 000 »	15,725 »
6	Statistiekrecht	300,000 »	152,809 45
7	Jacht-, wapendracht-, en wapens en munitieverkoopverloven	100,000 »	96,230 »
8	Verloven tot inoogsting en houtkapping	147,000 »	149 558 »
9	Verloven tot aanwerving en visa van overeenkomsten	13,500 »	12,828 »
10	Vergunningen tot delfstoffenopzoeken	5,000 »	1,010 »
11	Taksen van registratie en kadastraal inkomen	115,000 »	30,783 42
12	Kanselarijrechten	14,000 »	18,314 52
13	Verscheidene taksen	40,000 »	12,439 »
TOTAAL VAN HET EERSTE HOOFDSTUK		fr. 15,352,000 »	14,035,517 15
IIe HOOFDSTUK.			
Ontvangsten van Domein en Behver.			
14	Verkoop van gronden en onroerende goederen	651,000 »	712,640 98
15	Verkoop van ivoor aan den Staat toekomend en rechten op uitvoer van ivoor	1,350,000 »	990,169 10
16	Verscheiden of toevallige ontvangsten van den geneeskundigen dienst	106,000 »	168,733 04
17	Verscheiden of toevallige ontvangsten van den gerechtsdienst	121,000 »	160,601 65
18	Id. id. van den landbouwdienst	270,000 »	131,158 68
19	Id. id. van den gewestdienst	30,000 »	49,487 35
20	Id. id. van de Schatkist	1,550,000 »	1,530,148 22
21	Id. id. van andere openbare diensten	180,000 »	163 027 93
TOTAAL VAN HOOFDSTUK II		fr. 4,258 000 »	3,908 966 95
IIIe HOOFDSTUK.			
Netto-opbrengsten van de diensten die over bijzondere begrootingen beschikken.			
22	Netto-opbrengst van het tolwezen, van de accijnzen en van de stapelplaatsen	9,339,000 »	7,888,770 29
23	Netto-opbrengst der mijnen	9,574,000 »	7,064,416 87
24	Id. der landbouwstandplaatsen	»	»
25	Id. der posterijen, telegraaf en telefoon	»	»
26	Id. der portefeuille	(1) 2,224,000 »	»
27	Id. der mechanische transporten te water en te land	»	»
28	Id. der drukkerijen	1,200 »	3,278 66
TOTAAL VAN HET IIIe HOOFDSTUK		fr. 21,138,200 »	14,956,465 82
OVER TE DRAGEN		fr. 40,748,200 »	32 897,949 92

(1) De portefeuille heeft een tekort in 1918.

Artikel.	Aard der ontvangsten.	Voorziene ontvangsten.	Bedrag der ontvangsten.
	OVERDRACHT.	fr. 40,748,200 »	32,897,949 92
IV ^e HOOFDSTUK.			
29	Onvoorziene ontvangsten	51,000 »	1,583,963 57
V ^e HOOFDSTUK.			
Verscheiden tegoedkoming der diensten.			
30	Bijdrage der verscheiden diensten aan de uitgaven van algemeen beheer	1,505,320 »	1,474,340 08
	TOTAAL	fr. 42,304,520 »	35,956,253 57

De ontvangsten van het dienstjaar 1918 zijn dus voor fr. 6,348,266.43 beneden het voorziene bedrag gebleven.

De uitgaven van hetzelfde dienstjaar beliepen fr. 43,775,873.82 luidens volgende tafel :

Artikel.	Aanwijzing van de diensten en van het voorwerp der uitgaven.	Bedrag der kredieten per artikel.	Betaal-gemachtigde bedragen.
1	Hoofdbeheer te Boma.	fr. 1,784,500 »	1,253,102 95
2	Benodigheden van het Algemeen Bewind en van zijne diensten	1,355,000 »	597,623 »
3	Commissies en raden.	77,300 »	9,097 50
4	Toelage voor rustgelden en pensioenen	1,483,300 »	108,977 83
5	Vergoedingen en bijzondere toelagen	273,900 »	178,503 86
6	Zendingen voor studie en opzicht	180,000 »	113,559 88
7	Publicatiën en tegemoetkomingen	259,800 »	193,673 59
8	Feestelijkheden onderscheidingen en onvoorziene uitgaven	31,000 »	94,364 90
9	Twistgedingen. (Onbegrensd krediet.)	20,000 »	13,962 12
10	Waarborg van de obligatiën der schuld. (Onbegrensd krediet.)	6 284,200 »	9,700,000 »
11	Toelagen aan de gespecialiseerde diensten	4 853,167 »	3,156,485 10
12	Beheer der provinciën	1 080,100 »	729,425 67
13	Dienst der Sekretariaten	363,800 »	177,247 34
14	Gewestdienst-Politie-Gevangenen	10,216,700 »	8,637,398 70
15	Dienst van Financiën	1,875,800 »	1,687,800 93
16	Schatkamer. (Onbegrensd krediet.)	596,000 »	738,348 22
17	Dienst der Gronden	702,100 »	534,943 47
18	Landbouwdienst	1,300,660 »	1,187,129 43
19	Dienst van Economische Zaken	309,760 »	260,268 10
20	Id. van Openbare Werken	2,020,000 »	2,142,666 83
21	Gezondheidsdienst	3,274,900 »	2,121,354 52
22	Dienst van Openbaar Onderwijs, Weldadigheid en Eerediensten	1,657,100 »	1,678,800 45
23	Id. van het Rechtswezen (Burgerlijke Stand, Erfenissen)	2,180,700 »	2,033,611 46
24	Gerechtskosten. (Onbegrensd krediet.)	250,000 »	253 152 65
25	Openbare Macht	6,729,200 »	6,145,675 26
26	Musea en Hoogere scholen	194,500 »	26,700 06
		Fr. 49,353,487 »	43,775,873 82

Het dienstjaar 1918 schijnt zich aldus voor te doen :

Ontvangsten	fr. 35,956,253 57
Uitgaven	43,775,873 82
't Zij een mali van.	fr. 7,819,620 25

De ontvangsten voor 1919 bedragen een totaal van fr. 48,928,470.68 zooals de hiernavolgende opsomming aanduidt :

Artikel.	Aard der ontvangsten.	Voorziene ontvangsten.	Bedrag der ontvangsten.
1	Belasting naar de vier basissen en boeten	1,587,500 »	1,513,842 22
2	Inlandsche belasting	13,000,000 »	13,663,671 40
3	Patent der handelaars	16,000 »	15,430 »
4	Id. der handelsmaatschappijen.	300,000 »	267,133 91
5	Scheepvaarttaksen en gezondheidspatent	40,000 »	45,210 »
6	Statistiekrecht	300,000 »	182,892 32
7	Jacht-, wapendracht- en wapen en munitie verkoopverloven	135,000 »	192,035 »
8	Verloven tot inoogsting en houtkapping.	150,000 »	173,401 »
9	Id. id. aanwerving en visa van overeenkomsten	17,000 »	13,982 01
10	Vergunning tot delfstoffenopzoekingen	14,000 »	»
11	Id. tot handeldrijven en tot verkoop van alcoholhoudende dranken.	100,000 »	381,150 »
12	Taksen van registratie en kadastraal inkomen.	67,000 »	38,847 30
13	Kanselarij rechten.	14,000 »	32,239 90
14	Taks op de honden	40,000 »	16,864 50
15	Verkoop en verhuring van gronden en onroerende goederen	719,000 »	1,078,114 22
16	Id. van ivoor aan den Staat toekomend en rechten op uitvoer van ivoor.	1,500,000 »	(¹) 4,665,409 76
17	Verscheidene of toevallige ontvangsten van den geneeskundigen dienst.	213,050 »	237,196 »
18	Verscheidene ontvangsten van den gerechtsdienst.	150,000 »	251,795 67
19	Id. id. id. id. landbouwdienst	717,000 »	238,183 35
20	Id. id. id. id. gewestdienst	275,000 »	188,086 41
21	Id. id. id. id. dienst der openbare werken	942,350 »	91,869 37
22	Id. id. id. id. hydrograafdienst	100,780 »	89,684 34
23	Id. id. id. id. dienst der schatkist en financiën	693,000 »	999,600 99
24	Id. id. van andere openbare diensten.	375,000 »	368,870 12
25	Netto opbrengst van het tolwezen, accijnzen en stapelplaatsen.	11,476,370 »	(¹) 10,333,512 49
26	Id. id. id. de mijnen.	10,248,100 »	(¹) 11,000,000 »
27	Id. id. id. id. landbouwstatiën.	memorie.	»
28	Id. id. id. id. posterijen, telegraaf en telefoon	id.	»
29	Id. id. id. id. portefeuille	3,199,000 »	1,450,798 23
30	Id. id. id. id. het vervoerwezen.	memorie.	39,605 39
31	Id. id. id. id. de drukkerij	id.	40,273 62
32	Id. id. id. id. zagerijen	id.	»
33	Id. id. id. id. rijsbeplantingen	id.	»
34	Bijdrage der gespecialiseerde diensten aan het fonds van rustgelden en pensioenen	352,200 »	366,866 66
35	Toevallige en onvoorziene ontvangsten	97,000 »	911,852 50
TOTAAL		fr. 48,838,350 »	48,928,470 68

De ontvangsten van 1919 komen dus de geraamde cijfers zeer nabij.

De verlenging van het dienstjaar 1919 tot 31 December 1921 laat niet toe een nauwkeurige opgave te doen van de ten laste van dit dienstjaar gedane uitgaven. Talrijke herroepingen van wedden werden slechts in 1921 vereffend ; de toelagen aan de gespecialiseerde diensten en de waarborg der schuld zullen op het einde van het dienstjaar kunnen becijferd worden. Nochtans, kan verondersteld worden dat het dienstjaar 1919 met een mali van ongeveer 4,000,000 francs zal sluiten.

(¹) Geheel voorloopig vastgestelde cijfers.

Wat het dienstjaar 1920 betreft zullen zeer waarschijnlijk de beramingen overschreden worden :

De op 31 December 1920 geboekte ontvangsten beloopten inderdaad op fr. 22,468,519 25

Bij te voegen :

1° Zekere ontvangsten van Opper Uelé geschat op basis van het vorige jaar fr. 100,000 »

2° Netto opbrengst van den gespecialiseerden dienst van het tolwezen 23,422,468 89

3° Netto opbrengst van den gespecialiseerden dienst der mijnen 12,785,710 »

4° Netto opbrengst van den dienst der portefeuille . . . 3,199,000 »

5° De geregistreerde ontvangsten van het tolwezen voor rekening van « beschikbare middelen » en nog niet in dit budget in regel gebracht :

Taks op ivoor 1,524,917 14
Statistiekrechten 236,120 90

TOTAAL . . . fr. 63,736,736 18

De begrootingsberamingen zijnde 55,686,674 frank, slechts zoo zijn de ontvangsten voor eene meerderwaarde van ongeveer 8 miljoen frank.

De op 31 December 1920 geboekte uitgaven ten laste van dit budget bereiken slechts fr. 36,110,551.35.

Nochtans de belangrijke maatregelen ten gaste van het koloniaal personeel genomen en de duurte van de verbruiksartikelen in den loop van het dienstjaar laten toe te bevestigen dat de begrootingstoelagen van 1920 dewelke 60,553,874 frank beloopten, onvoldoende zullen zijn en dat het dienstjaar 1920 eveneens met een mali zal sluiten.

2. — Openbare schuld.

De hiernavolgende tafel duidt den vergelijkenden toestand van de koloniale schuld op 31 December 1914 en op 31 December 1920 aan.

1° Geconsolideerde schuld :	Op 31 December 1914.	Op 31 December 1920.
Leening van 2 1/2 % van 1887 . . . fr.	422,200 »	422,200 »
Id. » 4 % van 1896-1898 . . .	11,000,000 »	14,000,000 »
Id. » 4 % van 1901 (afgelosd.) .	49,301,000 »	48,836,500 »
Id. » 3 % van 1904	30,000,000 »	30,000,000 »
Id. » 4 % van 1906	75,000,000 »	150,000,000 »
Id. » 4 % van 1909 (afgelosd.) .	6,558,500 »	6,494,500 »
TOTAAL. . . . fr.	175,281,700 »	249,753,200 »

2 ^e <i>Vlottende schuld :</i>	Op 31 December 1914.	Op 31 December 1921.
Schatkistbons uitgegeven te Brussel. fr.	103,197,250 »	8,255,000 »
Fransche leening »	»	80,251,400 »
Engelsche leening (Britsche Schatkist : £ 3,550,300 à fr. 25.45 »	»	90,355,135 »
TOTAAL. . . . fr.	103,197,250 »	178,861,535 »

3. — Bijzonder Fonds.

Annuititeiten voorzien bij artikel 4 van de Akte gevoegd bij het verdrag tot afstand van den Onafhankelijken Kongostaat aan België.

De verslagen over het beheer van Belgisch Kongo gedurende de jaren 1915 tot 1919 werden door den Algemeen Gouverneur opgemaakt en op het Bureau van het Parlement neergelegd.

Het beheer van het Bijzonder Fonds ingesteld door de annuïteiten voorzien bij artikel 4 van de Akte gevoegd bij het Verdrag tot afstand van den Onafhankelijken Congostaat aan België zijnde, tot dit laatste jaar, toevertrouwd aan den Intendantdienst van de burgerlijke lijst van Z. M. de Koning, kon het verslag van den Algemeenen Gouverneur, zooals paragraaf 3 van artikel 37 der wet van 18 Oktober 1908 voorschrijft, geen rekening geven van het gebruik der op de voormelde dienstjaren betrek hebbende annuïteiten. Deze rekeningen zullen het voorwerp uitmaken van eene bijzondere mededeeling zoodra het opstellen, door de oorlogsomstandigheden vertraagd, zal geëindigd zijn.

De 7^e, 8^e, 9^e, 10^e en 11^e annuïteiten betreffende de jaren 1915, 1916, 1917, 1918 en 1919 werden slechts toegekend bij de wet van 20 November 1919 de Bijzondere begroting der buitengewone uitgaven dezer dienstjaren goedkeurende.

Ten gevolge der oorlogsomstandigheden heeft artikel 5 dezer wet tot 31 December 1921, het tijdsbestek verlengd toelattende ten laste der buitengewone begrotingen van Belgisch Kongo der jaren 1911, 1912, 1913 en 1914, de 3^e, 4^e, 5^e en 6^e annuïteiten omvattende, de gedane uitgaven aan te rekenen op rekening der schatkist, bij gebrek aan kredieten voor dit doel.

Het krediet van 16,500,000 frank, de annuïteiten van 1915 tot 1919 inbegrepen vertegenwoordigende, is bij koninklijke besluiten toegewezen aan de hierna opgesomde uitgaven :

1. Beloop der burgerlijke pensioenen toegekend bij Koninklijk Besluit aan de Belgische burgers die in dienst geweest zijn van de « Association Internationale Africaine », de Onafhankelijke Kongostaat, of het Bijzonder Komiteit van Katanga, onder de voorwaarden voorzien bij het Dekreet van 25 April 1910. Steun aan de weduwen en noodlijdende ouders van voormelde personen na dezer overlijden. Tijdelijke toelagen aan zekere beambten van het oud beheer die geen wettig pensioen konden bekomen. fr.	2,925,000 »
OVER TE DRAGEN fr,	2,925,000 »

OVERDRACHT . . . fr.	2,925,000 »
2. Reisvergoedingen aan de vrouwen van magistraten, ambtenaren, militairen of andere beambten van het koloniaal bewind, die hun echtgenoot naar Kongo vergezellen . . .	50,765 »
3. Toelagen aan de Belgische zendingen van Belgisch Kongo, bijzonder aan de onderwijsgevende zendingen . . .	1,790,300 »
4. Gezondheidsdienst in Belgisch Kongo. Opruiming van kreupelhout.	1,000,000 »
5. Wetenschappelijke geneeskundige zending van Kwilu (voorkoming der slaapziekte)	475,000 »
6. Gasthuis van Elisabethstad	250,000 »
7. Veeteeltproeven	30,000 »
8. Landbouwkundige voorbereidingstijd	40,000 »
9. Reis- en studiebeurzen	440,000 »
10. Reizen van ambachtslieden, heropgeleide oorlogsverminkten	100,000 »
11. Toerusting van nijverheidsscholen en oprichten eener school voor mulatsche kinderen	300,000 »
12. Vergoedingen, ten titel van uitzonderlijke en buitengewone toelage aan twee weduwen van kolonials die uitmuntende diensten hebben bewezen	10,000 »
13. Toelagen aan het « Ouvroir du Sacré-Cœur » (Kongo-leesch kleedingswerk)	17,500 »
14. Visscherijen in Belgisch Kongo	50,000 »
15. Zwarte ziekenverpleegsters	75,000 »
16. Luchtvaart in Kongo	2,110,000 »
17. Draadloze telegrafie in Belgisch Kongo	2,040,000 »
18. Overlandsche groote post van draadloze telegrafie in Belgisch Kongo	2,500,000 »
19. Proefnemingsstandplaats van Api	100,000 »
20. Boekerijen en wetenschappelijke uitgaven welke Kongo aanbelangen.	25,000 »
21. Wetenschappelijke expeditie (biologische studiën) van Dr Schouteden	100,300 »
22. Voltooiing van snelschip « Belgica »	200,000 »
23. Biologische Zending Verlaine	49,000 »
24. Inschrijving van honderd aandeelen van 1,000 frank in het Syndikaat voor kultuur en uitbating van vlas in Belgisch Kongo en in Urundi en Ruanda.	100,000 »
25. Terugstorting aan de Société Générale van het door haar op 2 Juli 1914 (rentevoet 4 1/2 t. h.) toegestane voorschot voor vergoeding te betalen aan den aannemer der « École mondiale » van Tervueren	1,300,000 »

OVER TE DRAGEN. . . . fr. 16,077,865 »

OVERDRACHT. . . fr. 16,077,865 »

26. Vergoeding aan het personeel van het Bijzonder Fonds voor weduwenpensioen gedurende het tijdsbestek van 1 Februari 1910 tot 1 Januari 1921	7,178 39
27. Studiezending van mevrouw Dardenne (bezoek aan verblijven voor blanken, gasthuizen, lazaretten en scholen) . . .	28,729 »
28. Toelage aan het werk der kindsbescherming voor zwarten .	10,000 »
29. Bijzondere belooning voor het zwarte hoofd Badjoko .	5,000 »
30. Later te bepalen bestemmingen volgens noodwendigheden der Kolonie. Algemeene kosten	371,227 61
TOTAAL. . . fr.	16,300,000 »

Het artikel 3 van de Begrooting der Buitengewone Uitgaven voor het dienstjaar 1920 (tafel II, 2^e sectie) omvat het krediet van 3,300,000 frank de 12^e annuïteit vertegenwoordigende.

Besluiten hebben als volgt de bestemming van deze annuïteit bepaald :

1. Burgerlijke pensioenen, bij koninklijk besluit toegekend aan de Belgische burgers die in dienst zijn geweest van de « Association Internationale Africaine », van den Onafhankelijken Kongostaat, of van het Bijzonder Komiteit van Katanga, onder de voorwaarden voorzien bij het dekreet van 25 April 1910. Steun aan de weduwen en noodlijdende ouders van voormelde personen na dezer overlijden. Tijdelijke toelagen aan zekere beampten van het oud beheer die geen pensioen konden bekomen. fr.	585,000 »
2. Tijdelijke toelagen ten titel van buitengewone en uitzonderlijke vergoedingen	35,200 »
3. Gezondheidsdienst van Belgisch Kongo	1,000,000 »
4. Toelage aan het Inrichtingskomiteit van het Nationaal Koloniaal Kongres.	12,000 »
5. Luchtvaart in Kongo	1,200,000 »
6. Uitzonderlijke en buitengewone steun aan verschillenden .	4,200 »
7. Studiezending de scheepsbouw in hout en ijzer aanbe- langende.	45,300 »
8. Buitengewone toelage aan M ^{re} Callewaert, Apostoliek Prefekt van noordelijk Katanga	10,000 »
9. Terugstorting aan de « Société Générale » van het door haar op 2 Juli 1914 (rentevoet 4 1/2 %) toegestane voorschot voor vergoeding te betalen aan den aannemer der « École mon- diale » van Tervueren	400,000 »
10. Later te bepalen bestemmingen volgens noodwendig- heden der Kolonie. Algemeene kosten	8,300 »
TOTAAL. . . fr.	3,300,000 »

De begrootingsrekeningen der Kolonie die aan de Kamers zullen voorgelegd worden, zullen deze verscheidene kredieten verrechtvaardigen; maar, althans, duidt het onderzoek der artikelen aan dat deze hoofdelijke uitgaven geslagen hebben op :

- 1° De burgerlijke pensioenen;
- 2° De toelagen aan de Belgische zendingen;
- 3° De koloniale gezondheidsdienst;
- 4° De draadloze telegrafie;
- 5° De luchtvaart;
- 6° De vereffening der werken van de « École mondiale »;
- 7° En eene reeks van studie- en proefnemingszendingen nuttig aan de Kolonie.

4. — Tolwezen en fiscale Wetgeving.

Het feit van beteekenis van dit dienstjaar wat betreft de koloniale tolinrichting is het instellen te Antwerpen in April 1920, van het Koloniaal Tolkantoor, door de wet van 20 November 1919 in het leven geroepen en belast met het dedouaneeren van al de goederen voor Kongo alvorens zij te Antwerpen ingescheept worden.

De door het nieuwe organisme bereikte uitslagen hebben geheel aan onze verwachting beantwoord. De nieuwe instelling liet namelijk toe te vermijden dat de bijzondere verpakking, die de goederen beschermt tijdens het vervoer in de Kolonie, vernietigd of beschadigd worden bij het tolonderzoek in de koloniale haven; zij bespoedigde de herverzending der goederen naar Kinshasa en Opper-Kongo en verhielp aldus mede aan de belemmering der kaaien en magazijnen te Matadi; eindelijk heeft zij een grondig nazicht der goederen verzekerd, dank zij het gespecialiseerd personeel dat in Antwerpen in veel gunstigere voorwaarden werkt dan in Afrika, hetgeen insgelijks in voordeel van den eerlijken handel is.

* * *

Onder de wetgevende maatregelen van 1920 inzake tolwezen dient aangestipt :

1° De verordening-wet van 20 April 1920 waarbij de uitvoerrechten van 3 op 2 % *ad valorem* worden verminderd voor uitgevoerde goederen en produkten maar de uitvoerrechten op ivoor verdubbelt. De zelfde verordening ontheft van rechten de in de Kolonie ingevoerde goederen die er later worden uitgevoerd zonder bewerking te hebben ondergaan;

2° De verordening van 6 Mei 1920 waarbij de waarde aangifte dienende als basis voor het heffen der uitgangsrechten wordt herzien;

3° De verordening-wet van 9 Oogst 1920, waarbij de invoerrechten op spiritualiën worden verdubbeld en het recht van 10 op 20 centiemen per liter en per graad honderddeelige alkoholhoudende kracht wordt gebracht.

* * *

De in 1920 inzake tolwezen bereikte uitslagen zijn zeer gunstig, dank zij de economische welvaart die dit deel van het dienstjaar kenmerkte.

Eenige cijfers laten toe daarover een denkbeeld te vormen :

De eigenlijke tolontvangsten stegen van fr. 11,032,907.91 in 1919 op fr. 24,392,269.29 in 1920, hetzij een meerderwaarde van fr. 13,359,361.28 of meer dan 121 t. h.

De uitvoerrechten op ivoor, in 1919 fr. 803,025.27, beliepen in 1920 tot fr. 968,105.68, hetzij een vermeerdering van fr. 165,080.41 of 20.5 t. h.

De invoerrechten op alkoholen beliepen in 1919 fr. 747,950.47 en brachten in 1920 fr. 2,031,790.53 op.

De vermeerdering van fr. 1,283,840.06 vertegenwoordigt 171 t. h.

Eindelijk, de invoerrechten op andere goederen, die in 1919 fr. 6,284,426.42 bedroegen, stegen in 1920 tot fr. 17,157,622.74, hetzij fr. 10,873,196.32 meer, of 173 t. h.

De tolontvangsten, die op 31 December 1920 fr. 24,392,269.29 beliepen, overschreden met fr. 10,526,667.29 de beraamde begrootingen.

De verslagen van de toldiensten der provinciën bevatten weinig belangrijke inlichtingen.

Invoer en uitvoer langs den stroom vorderden in 1920 en een zeer groote bedrijvigheid heerschte vooral in de haven van Matadi, waar 75 inliepen tegen 54 in 1919.

De volgende tonnemaat werd bestatigd :

	Invoer.		Uitvoer.	
	1919	1920	1919	1920
Banana . . .	1,304 ton	1,855 ton	2,102 ton	1,026 ton
Boma. . . .	10,674 id.	11,674 id.	8,852 id.	7,840 id.
Matadi . . .	44,043 id.	49,851 id.	54,065 id.	69,661 id.

5. — Rechtstreeksche belastingen.

A. — Rechtstreeksche en personeele belasting.

Tijdens het jaar 1920 werd geen enkel verandering gebracht aan het Dekreet van 22 December 1917 op de personeele belasting.

Vergelijkt men de cijfers der jaren 1918, 1919 en 1920, dan bestatigt men eene gestadige verhooging in het beloop der te innen aanslagrollen :

Rol van 1918	fr. 1,290,484 31
Id. 1919	1,406,306 86
Id. 1920	1,762,997 37

De vergelijking van het beloop der aanslagrollen per provincie op 31 December 1920, met de beraamde begrootingen laat de volgende bestatigingen toe :

	Prov. Kongo-Kasaï.	Prov. Evenaar.	Prov. Oostelijke.	Prov. Katanga.
Bedrag der rollen. fr.	672,826 11	262,749 71	354,977 44	472,444 11
Beramingen . . .	675,000 »	190,000 »	235,000 »	400,000 »
Verschil : Meer. . fr.	»	72,749 71	119,977 44	72,444 11
Id. Minder. .	2,173 89			

De algemeene toestand voor 1920 mag dus als bevredigend beschouwd worden.

B. — Inlandsche belastingen.

Geen enkele wijzing werd gebracht aan de wetgeving op de inlandsche belasting in den loop van 1920.

Door de groote welvaart spruitende voor zekere bevolkingen uit de hooge prijzen door de uitvoerprodukten bereikt, is het belastingcijfer in bijna de geheele kolonie verhoogd; voor de eerste maal, heeft het in zekere gewesten het bedrag van 12 frank overschreden hetgeen langen tijd de uiterste grens was.

De opbrengst per dienstjaar sedert 1912 voor de geheele kolonie is als volgt :

1912 . . . fr.	6,587,375 60	1916 . . . fr.	11,781,165 50
1913	8,936,473 15	1917	12,616,393 15
1914	8,397,853 »	1918	12,191,698 »
1915	11,382,408 96	1919	14,001,670 20
		(31 December 1920).	11,883,189 55

Dit zijn aanmoedigende cijfers : zij toonen aan dat onze Afrikaansche onderdanen zich aan het fiscaal stelsel onderwerpen. Het is per hoofd gematigd, maar naar gelang handel en geld zich verspreiden en de belastingschuldigen nauwkeuriger ingeschreven zijn geeft dit stelsel een steeds stijgende opbrengst.

De vooruitgang van de telling der belastingschuldigen was, in 1920, bevredigend zooals blijkt uit de volgende tafel :

	1919	1920
Hoofdgeld fr.	1,871,335 »	2,094,392 »
Bijvoeglijke belasting . . .	592,806 »	611,323 »

Het zij dus eene vermeerdering van bijna 12 t. h. voor de belastingschuldigen van het hoofdgeld en meer dan 3 t. h. voor diegene aan de bijvoeglijke belasting onderworpen.

C. — Patent der handelaars en belasting op het inkomen.

Het is niet mogelijk over de werking der nieuwe wetgeving in zake patent te oordeelen.

De toepassing die aan de wenschen van den Regeeringsraad en van den kolonialen handel beantwoordde is slechts sedert minder dan een halfjaar ingevoerd.

Voor het enkel patent, ingesteld bij dekreet van 22 Maart 1910, werden twee geheel afzonderlijke nieuwe patenten ingevoerd :

1° Het patent voor de handeldrijvende Europeërs die niet voor de persoonlijke belasting in aanmerking komen. Dit patent ontslaat hen niet geheel van de belasting op het bedrijfsinkomen, daar op het einde des jaars het patent kan vermeerderd worden ten beloope van een percentage op de verwezenlijkte winsten;

2° Het patent op de zwervende inheemsche handeldrijvers, vaste taks opgevat in den geest der wetgeving van 1910. Het patent voor de handeldrijvende Europeërs treft eene bijzondere reeks van handelaars : de handelsreizigers evenals de makelaars en commissionnaires die soms aanzienlijke winsten verwezenlijken, zonder groote algemeene onkosten en zonder een deel te hebben in de verschillende lasten van recht- en onrechtstreeksche belastingen.

*
* *

Wat de belasting op het inkomen betreft, begon de heffing in werkelijkheid niet vóór het einde van 1920 ; volgens het verslag der plaatselijke overheden zal echter het invoeren van dit stelsel geen groote moeilijkheden noch incidenten verwekken ; de stemming van het meerendeel der belastingsschuldigen tegenover de nieuwe belasting is uitstekend.

6. — Cijns verschuldigd voor :

A. — Oogstvergunning.

De gekende ontvangsten voortspruitende uit de aflevering van oogstvergunning en voor houtkappen beliepen in 1919 : 173,101 frank. In 1920 bedroegen zij 471,785 frank, dit bedrag moet vermeerderd worden met de nog niet gekende ontvangsten voor Opper-Uélé en met een derde voor de Evenaarprovincie.

Tot het algemeen behoud van de ontvangsten in dit domein kan dus besloten worden niettegenstaande de handelscrisis die in den loop van den tweeden trimester van 1920 aanvang.

Met het oog op de door de rechtbanken aangenomen thesis en volgens dewelke het bestuur het bewijs moet leveren dat de geoogste produkten werkelijk van de domaniale gronden voortkomen, heeft de Regeeringsraad het advies uitgebracht dat de omwerking van de wetgeving inzake de oogstvergunningen moet overwogen worden.

B. — Spiritualiënstelsel.

In 1920 werd de toepassing van het stelsel, door de verordening-wet van 14 Oktober 1918 ingevoerd, voortgezet.

Aan de in voege zijnde teksten werd geen wijziging gebracht. Nochtans, ingevolge een besluit van den Regeeringsraad, ingegeven door de bezorgdheid

het verbruik van den alkohol te bestrijden door hem duurder te maken, werden de in 1918 vastgestelde toltarieven verdubbeld (verordening-wet van 9 Oogst 1920).

Alhoewel de ontvangsten voortkomende uit de aflevering der invoer- en schenkgunningen voor ongeveer 62,000 frank achteruitgang aanwijken, mag men *a priori* zeggen dat de wetgeving op de alkohol geen verzwakking van invoer der alkoholhoudende dranken heeft teweeg gebracht.

Met het oog op de vrees door de Commissie voor bescherming der inboorlingen in haar verslag van 1920 uitgedrukt en waarbij wordt gewezen op het feit dat het verbruik door de inheemsche bevolking van ingevoerde en door hen zelf vervaardigde alkoholen steeg, heeft het Departement zijne plaatselijke diensten aanzocht de gepastheid eener omwerking van het in voege zijnde stelsel te overwegen. Tijd ontbrak aan den Regeeringsraad, in 1920 bijeengeroepen, om deze kwestie grondig te bestudeeren. Deze Raad heeft er zich bij bepaald de politiek inzake invoerrechten op spiritualiën te behouden en te verscherpen. Hij drukte den wensch uit de bestaande wetgeving aan te vullen met het verbod op het bezit van rijke alkoholhoudende dranken door de houders van schenklokalen met vergunning model E voorzien. Onder de bestaande wetgeving is verkoop aan de inlanders van alkohol streng en geheel verboden. Het is een heilzame regel waarvan men niet moet afwijken.

C. — Stelsel van vuurwapens en munitie.

De opbrengst van de wapendrachtvergunning voor de dienstjaren 1919 en 1920 is als volgt :

	Opbrengst 1920.	Raming 1920.	Opbrengst dienstjaar 1919.
Congo-Kasaï. fr.	59,264	33,500	43,966
Evenaar	18,116	15,500	15,490
Oostelijke Provinciën	106,617	75,000	109,310
Katanga	60,483	31,000	23,319
TOTALEN. . . . fr.	<u>244,480</u>	<u>155,000</u>	<u>192,085</u>

Alhoewel in stijging, zijn de geboekte ontvangsten nog gering : de gematigheid der geheven taksen verklaart deels deze bestatiging. Het is niet zonder belang aan de vroeger gedane voorstellen te herinneren welke strekten tot verhooging van het bedrag der vergunningen voor het bezit van verfijnde wapens.

In afwachting van het in voege brengen der Conventie van Sint-Germain-Laye in de Kolonie is geen wijziging gebracht tijdens het jaar 1920, aan de wetgeving betreffende wapens en munitie. De bestaande reglementeering voorziet trouwens voldoende beperkende maatregelen die haar in het bestek van het door gezegde Conventie ingevoerde stelsel brengt.

7. Geldelijke toestand in 1920.

De geldkrisis.

De plots en bovenmatige stijging van het zilver metaal die het smelten van de geldstukken en het overbrengen naar naburige koloniën begunstigde, de snelle verhooging der prijzen en de wassende belangrijkheid der handelszaken die een aanzienlijker vermogen van de betalingsmiddelen vergden, brachten in 1920 eene geldkrisis teweeg.

De eerste teekens dezer krisis vertoonden zich in 1919. In 1920 breidde zij zich dan uit tot de vier provinciën der Kolonie. In Katanga was men zelf verplicht de gedwongen omloop van bankbiljetten te voorschrijven, maatregel tot dewelken men nimmer toevlucht nam.

Buiten de bestuurlijke maatregelen ter plaatse genomen en die noodig waren om smelten en uitvoer der geldstukken te bestrijden, besloot het bestuur niettegenstaande de ongunstige omstandigheden, tot buitengewone aanmunting over te gaan.

Daar de hoge prijs van het zilver het gebruik dus niet toeliet, werd besloten, uitsluitelijk voor het gebruik der Kolonie, stukken van 1 frank en van 50 centiem in een mengsel van nikkel te doen slaan. De Belgische afgevaardigden bekwamen de toestemming van de Latijnsche Unie voor het slaan van 12,000,000 frank in penningen van 1 frank en 50 centiem. Deze maatregel door het Parlement bekrachtigd en verwezenlijkt door het koninklijk besluit van 28 December 1920, waarbij het bepaalde type der nieuwe munten werd vastgesteld, verminderde aanzienlijk de krisis.

Wat de pasmunt in nikkel en koper betreft, is de Regeering van oordeel den omloop daarvan te bevorderen; hoe kleiner de munteenheid is, des te beter past zij zich aan bij den nog zeer primitieven socialen toestand.

Het in dit domein vastgesteld programma werd ijverig uitgevoerd en het Bestuur bestelde aan de Belgische Munt :

15 miljoen stukken van 10 centiem.				
10	»	»	»	5 »
3	»	»	»	1 »

Deze laatste waren bestemd voor de bezette gebieden ten einde het intrekken der Duitse geldstukken van gelijke waarde toe te laten.

De eerste geldzendingen kwamen toe in Oogst 1919 en vervolgens regelmatig tot einde 1920. De opbrengst van deze aanmunting werd op een bijzondere rekening die in de Begrooting geopend is, gestort.

Besluit.

Zoo, enerzijds, de kolonie nog niet het budjettaire evenwicht kan bereiken en het overdreven zou zijn dit te vereischen in volle periode van organisatie, is het, anderzijds, zeker dat hare finantiën bijzonder gezond zijn. Haar eigen hulp-

bronnen vertegenwoordigen een telken jare belangrijk stijgend bedrag, Haar uitgaven zijn tot het strikt noodige gebracht en naar produktieve toepassingen gericht. Deze toestand billijkt ten volle het krediet van eerste gehalte dat de kolonie geniet.

HOOFDSTUK IV.

Handel en nijverheid.

Algemeene handelsbeweging.

Der ekonomische beroering waarvan Europa het schouwspel was gedurende het jaar 1920 ten spijt werd het optimisme der kapitalisten die belangen hebben in de koloniale zaken niet bedrogen.

Het bewijs vindt men in de belangrijkheid der nieuwe kapitalen beleend in nijverheids- en handelsondernemingen der Kolonie.

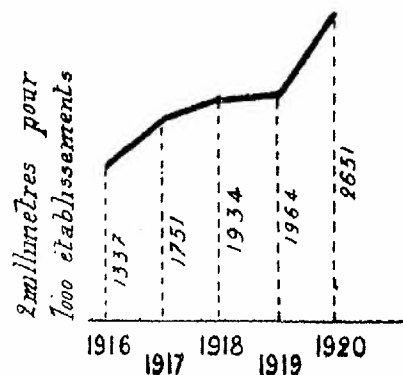
Voor de mijnzaken, bij voorbeeld, stegen zij in 1920 tot meer dan 55 miljoen frank.

Tezelfdertijd dat nieuwe kapitalen naar de kolonie stroomden, werd de ekonomische bezetting van het land nog aanzienlijk versterkt.

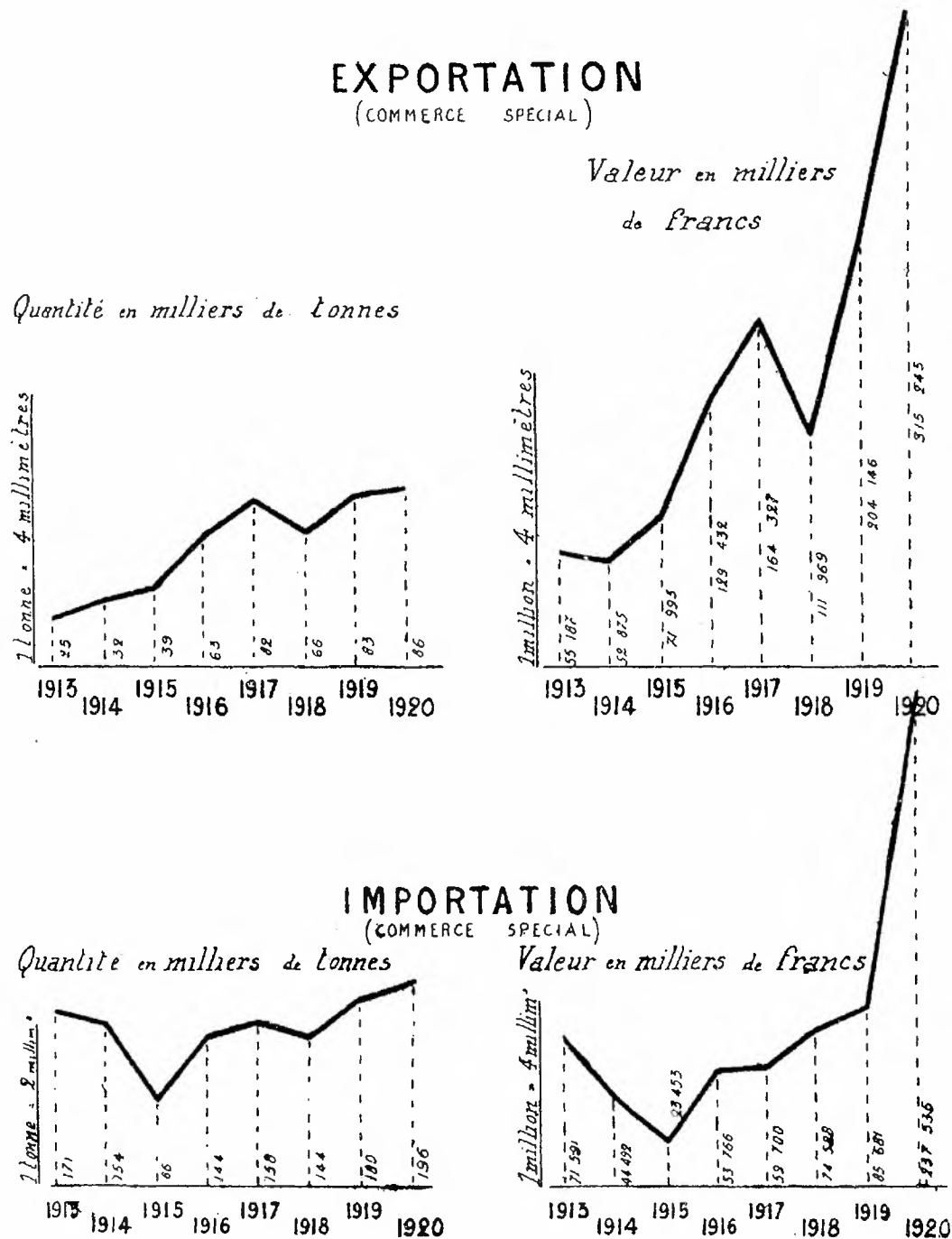
Het aantal handelsinrichtingen steeg in 1919 van 1964 tot 2651 in 1920.

In een jaar tijds dus een vooruitgang van 35 %. Deze is 100 % met betrek op het jaar 1916, zooals de hiernavolgende diagram aanduidt :

*Progression du nombre des
Etablissements commerciaux*

De algemeene beweging van den bijzonderen in- en uitvoerhandel, van 1913 tot 1920 is door de volgende diagrammen voorgesteld :

Voor den invoer bereikt de vermeerdering op het vorige dienstjaar :

In hoeveelheid 15,189 ton, zijnde 7.75 t. h.

In waarde 151,853,766 frank, zijnde. . . . 64 t. h.

Voor den uitvoer bedraagt de vooruitgang :

2,909 ton voor het gewicht, zijnde . . . 3.3 t. h.

111,099,260 frank voor de waarde, zijnde . . . 54 t. h.

De vooruitgang is eerder denkbeeldig, vermits de hoeveelheden geenszins verhoogden.

2. — Uitvoerhandel.

In den loop van de vijf eerste maanden van het jaar hebben de uitvoerders der kolonie, van de prijsstijging voordeel getrokken.

De wereldkrisis begon zich te doen gevoelen rond het einde van het eerste half jaar. Van dan af bracht zij aarzeling in de handelsbeweging et trof, zonder onderscheid, alle voortbrengselen der kolonie.

Rubber.

De handel in boschrubber werd alleen druk gedreven door de firmas waarvan het sedert jaren de specialiteit is. De prijzen aan den inlander betaald gingen van 1 frank tot fr. 1.50 het kilogram voor de slingerplantenrubber en van fr. 0.50 tot fr. 1.20 voor de grasrubber.

De hoedanigheid van de Kongoleesche rubbers was, in het algemeen, zeer bevredigend en gelijkaardig.

Op 19,324 colli die aan het te Kinshassa opgerichte onderzoekskantoor werden aangeboden, zijn slechts 59 geweigerd.

De afgekeurde colli waren afkomstig van de Oostelijke provincie (54) en van de Evenaarsprovincie (8).

In Katanga werden 34,717 kilogram rubber nagezien en tot den uitvoer toegelaten.

De uitslag der tijdens het dienstjaar gedane onderzoeken getuigt dus van de goede hoedanigheid der rubbers.

De prijsstijging die rond het einde van het dienstjaar 1919 een herneming der zaken had te weeg gebracht hield maar vol tot de maand April 1920.

In Juli daalden de prijzen van fr. 0.50 tot 2 frank, volgens de kwaliteit. In October deed zich een lichte verhooging gevoelen maar deze werd gevolgd door eene nieuwe waardevermindering. Sedertdien zijn de prijsnoteeringen nominaal geworden door de onthouding der koopers en de weigering der verkoopers nieuwen afslag toe te staan.

Zoodoende werd in 1920 slechts 1120 ton van dit produkt uitgevoerd tegen 1545 ton in 1919 en 3705 ton gedurende het laatste dienstjaar vóór den oorlog.

Ivoor.

De hevige prijsstijging tijdens het vorige jaar liet aan de handelaars toe in gunstige voorwaarden de stocks die gedurende den oorlog opgestapeld waren te vervezenlijken.

Nochtans bleef de prijsstijging slechts behouden gedurende het eerste half jaar; vervolgens veroorzaakte de crisis die in Amerika en in Indië heerscht de onthouding van de koopers.

De prijzen daalden zoo gevoelig dat in de maand Augustus zekere maxima prijsnoteeringen tot op de helft vielen van wat zij in de maand Mei waren geweest. Eene zwakke verbetering van de prijskoers was te bestatigen op den laatsten verkoop welke plaats had in November 1920.

De waarde die het ivoor in Februari en Mei op de Europeesche markt bereikt had, deed een opbod der aan de inlanders betaalde prijzen ontstaan. Aldus werd, in de Evenaarprovincie, het ivoor van de zwarten gekocht voor 5.00 tot 35 frank het kilogram. In de provincie Kongo Kasai schommelde de prijs tusschen 20 en 50 frank het kilogram.

In de Oostelijke provincie waar de Oosterlingen handelen die rechtstreeksch aan Indië verkoopen bereikten de prijzen tot 155 frank het kg.

In de Stanleypool verschilden de prijzen tusschen Europeeërs van 40 tot 160 frank het kg. tot in de maand Mei ; later daalden zij tot gemiddeld 20 à 30 frank.

De volgende tafel stelt de vergelijking van den uitvoer van het ivoor gedurende het dienstjaar 1920 met diegene der vorige jaren in het licht :

	Handel in 't algemeen.	Bijzondere handel.
	Ton.	Ton.
1913	421	276
1914	409	296
1915	285	201
1916	407	308
1917	271	182
1918	226	125
1919	558	419
1920	517	336

Kopaal.

Gedurende het dienstjaar 1920 was er heel veel vraag naar kopaal. De Amerikaansche koopers hebben zich de beste verscheidenheden aan zeer hooge prijzen aangeschaft.

Rond half Mei bereikte te Antwerpen de prijs voor « tout-venant » 5.500 frank maar de terugslag door de krisis in Amerika teweeg gebracht deed zich snel gevoelen. In Oogst en September werden partijen « tout-venant » verkocht aan 3700 en 3600 frank de ton. Einde September kwoteerde men nog slechts 3750, in October 3100, in November 2750 frank. Het is slechts einde December dat zich eene lichte prijsverhooging deed gevoelen met 2800 frank de ton.

Zelfs de laagste kwoteeringn lieten eene voldoende winst aan diegenen die aan de inlanders normale prijzen zijnde 25 tot 60 centiem het kilogr. betaalden.

Eenigen nochtans lieten zich tot prijsopbod meeslepen en betaalden tot 1.60 fr. per kgr. aan den inlander. Zij stelden zich aldus aan kapitaalsbeleggingen bloot op het oogenblik dat Europeesche krisis, verergerd door de moeilijkheden van

verzending uit de kolonie, de bezitters van stocks kwam verrassen, zoodat deze stocks moeilijk aan den kostprijs konden verwezenlijkt worden.

De vrees van het bestuur en de bezorgdheid der handelaars de goede kwaliteit van de kopaal te behouden die door de misbruiken van zekere handeldrijvers bedreigd was, bracht de Regeering er toe een dienst van nazicht in het leven te roepen.

Dit nazicht werd ingesteld bij besluit-wet van 10 Juli 1920.

Het had voor doel uitvoer van kopaal te verbieden waarvan de slechte hoedanigheid van aard was de faam van dit Kongoleesch produkt te schaden.

Een inspekteur van nijverheid en handel werd gelast het toezicht te verzekeren te Coquilhatstad en Kinshasa.

De hieronder staande tafel duidt, in tonnemaat, de vooruitgang aan van den kopaalhandel der kolonie sedert het betrekkelijk jong tijdstip waarop hij begon.

	Handel in 't algemeen.	Bijzondere handel.
	Ton.	Ton.
1909	826	826
1913	4,702	4,698
1914	7,003	6,993
1915	4,337	4,263
1916	8,718	8,677
1917	6,940	7,403
1918	3,636	3,611
1919	6,486	6,231
1920	13,239	13,230

Vermeerdering op het vorige dienstjaar 7,016 ton.

Palmolie.

De zeer voordeelige prijskoersen die de Europeesche markt van palmolie gedurende 1919 kenmerkten bleven behouden en verbeterden tijdens de vijf eerste maanden van het verlopen dienstjaar. De prijzen te Antwerpen schommelden tusschen 3,000 en 3,850 de ton. In Juni kwam een plotselinge daling tot 1,000 frank de ton. Vervolgens schommelden de koersen tot in December rond 2,300 en 2,600 frank de ton.

Palmnoten.

De verbetering der kwoteeringen voor palmnoten bestatigd gedurende het jaar 1919 gingen voort tot in Mei. De koersen zakten plots in Juni om trapsgewijze te stijgen tot in September.

Zij namen vervolgens af tot het einde van het jaar.

De prijsgolving is als volgt : in Januari 1,850 frank; in Mei 2,150 tot

2,400 frank; in Juni 1,400 tot 1,450 frank; in September 1,850 tot 2,000 frank; in December 1,450 tot 1,550 frank.

De toename van de trafiek wordt door onderstaande tafel aangeduid :

Jaren.	Totaal.
—	—
	Ton.
1913	7,195
1914	8,157
1915	11,034
1916	22,025
1917	34,980
1918	31,362
1919	37,313
1920	39,457

Vermeerdering 2,144 ton, zijnde bijna 6 t. h. op het voorgaande dienstjaar.

Rijst.

In 1920 moest de Kolonie op eigen produktie van graangewassen leven. De hoge prijzen van rijst in Europa hadden hun terugslag in Afrika.

Het uitvoerverbod voor rijst bleef behouden in 1920. Nochtans werden de Algemeene Ondergoeverneurs van Kongo-Kasaï en Katanga gemachtigd de uitvoer van rijst in uitzonderlijke gevallen toe te staan.

De in- en uitvoerbeweging van rijst tijdens de laatste jaren is door de hiernavolgende tafel weergegeven.

Bijzondere handel in tonnen.

Jaren.	Uitvoer.	Invoer.
—	—	—
1912	0	3,395
1913	2	4,290
1914	422	2,713
1915	1,140	444
1916	901	380
1917	704	56
1918	363	22
1919	1,835	33
1920	622	34

De vermindering van den uitvoer vergeleken met het vorig dienstjaar bedraagt 1,213 ton zijnde 66 t. h.

Koffie.

De uitmuntende kwaliteit van de in Kongo geteelde koffie evenals zijn voordeelige prijs waren oorzaak dat bij zooals tijdens de oorlogsjaren, door de Europeesche bevolking van de kolonie geprezen werd.

De invoer was beperkt terwijl zekere hoeveelheden koffie het voorwerp waren van uitvoer langs Opper-Uelé naar Engelsch-Egyptisch-Soedan langs Sakania naar Rhodesia en langs Beneden-Kongo naar Europa.

Deze uitvoeren bereikten een totaal van 158 ton in 1919 en 113 ton in 1920.

Kongoleesche koffie werd in April in Europa verkocht aan 5.75 tot 6,00 frank het kilogram, in December aan 2.40 tot 2.70 het kilogram.

Cacao.

In 1919 beïnvloedde de droogte ongunstig de cacaovoortbrengst door de verwoestingen die daardoor aan de cacaoaanplantingen werden aangericht.

In 1920 verergerde de toestand. De Kongoleesche cacao behield zijn faam op de Europeesche markten zooals de bekomen prijzen het getuigen : per 50 kilogram : in Januari 205 tot 219 frank ; in Maart 250 tot 325 frank ; in November 166 tot 178.50 frank.

Onderstaande tafel is de vergelijking van den uitvoerhandel met de vorige jaren :

Bijzondere handel in tonnen.

1913	680		1915	620
1914	485		1916	770
1917	784		1919	835
1918	743		1920	355

Weefvezels.

De kolonie is rijk aan vezels die in de touwslagerijen en spinnerijen aangewend kunnen worden. Een surrogaat van hennep, de « Urena-Lobata » werd in de Evenaarsprovincie ontdekt.

De vlaskweek in Kivu was het voorwerp van proefnemingen waarvan de uitslagen aanmoedigend zijn. Door toedoen der Regeering werd een katoenmaatschappij gesticht ten einde zich met de ontwikkeling van de teelt, het afristen en den uitvoer van katoen onledig te houden.

De uitvoerbeweging van deze weefstof gedurende het dienstjaar 1920 verdient de belangstelling ; de prijzen (7 tot 8 fr.) op de markt te Antwerpen bereikt, bevestigen de goede kwaliteit van deze katoen.

De vermeerdering van de voortbrengst is in onders taande tafel samengevat :

Jaren.	Hoeveelheid in kilogrammen.
1915	2,931
1916	11,258
1917	22,547
1918	55,532
1919	119,024
1920	174,800

Bijenwas.

Gedurende het dienstjaar genoot dit produkt voordeelige kwoteringen. De verwezenlijkte prijzen wisselden weinig af; zij schommelden tusschen 5.50 en 7.75 het kilogram.

77.398 kilogrammen was werden in 1920 uitgevoerd tegen 12,840 in 1919. De distrikten Opper-Luapula en Lulua zijn de voornaamste centra van voortbrengst.

Huiden en vellen.

In 1920 voerde de kolonie 209 ton ruwe huiden uit, waarvan het grootste deel voortkwam uit de gebieden Ruanda-Urundi aan Belgisch beheer toevertrouwd. In 1919 bedroeg de totale uitvoer 219 ton.

Handel van inlandsche voedingsproducten van streek tot streek.

De bedrijvigheid van den handel der inlandsche voedingsprodukten van streek tot streek is behouden, dank zij de wassende ontwikkeling der nijverheidscentra en de bekommernis der werkgevers eene overvloedige voeding aan hunne arbeiders te bezorgen.

De ruilhandel geschiedt voornamelijk tusschen de Oostelijke provincie en de Sankuru, eenerzijds, en Beneden-Kongo, anderzijds, evenals van de Oostelijke provincie naar Katanga.

Rijst, olie visch, gerookt vleesch, en maniokbloem, namelijk, zijn de voornaamste ruilartikelen.

De Kivu, de Maniema, en Tanganyika-Moero voeren langs den Opper-Luapala levensmiddelen voor zwarten uit : maniok, maïs, rijst, boonen, visch enz.

De Nepoko levert aan de mijnen van Kilo, de gewesten van Diabala en Lulua-burg aan de mijnstreek van Kasai en het gewest van Madimba aan de Stanley-pool en Beneden Kongo.

De hoeveelheid rijst naar Beneden en Midden Kongo verzonden is geschat op 10,000 ton. De Madimba streek leverde 3,000 ton Chikwangen.

De levensmiddelenaanvoer langs den Opper-Lualaba naar het distrikt Opper-Luapala bedraagt meer dan 4,000 ton.

3. — Invoerhandel.

Onderstaande tafel laat toe de afwisselingen van de invoerbeweging gedurende de laatste jaren te volgen :

Bijzondere handel (Katanga inbegrepen).

Jaren. —	Kilogrammen. —	Franken. —
1913.	170,801,645	71,590,781 »
1914.	154,097,289	44,492,138 »
1915.	85,866,289	23,453,243 »
1916.	143,869,605	53,765,830 »
1917.	157,705,925	59,699,700 »
1918.	144,012,838	74,588,093 »
1919.	180,518,916	85,681,001 »
1920.	195,708,203	237,534,767 »

De volgende cijfers toonen duidelijk de plaats aan welke het moederland bekleedde voor den oorlog voorwat den invoer betreft, de stand welke het gedurende den oorlog verloor en diegene welke zij na de bevrijding van het grondgebied herworf.

Bijzondere handel van België met Belgisch Congo.

Jaren. —	Kilogrammen. —	Franken. —
1914	51,084,009	22,309,228 »
1915	166,461	293,202 »
1916	114,518	123,649 »
1917	480	1,054 »
1918	783	1,686 »
1919	7,399,281	5,247,490 »
1920	48,865,628	98,913,768 »

De moeilijkheden ontmoet om zich van invoerwaren te voorzien, ook de hooge kostprijs dezer, hadden voor gevolg het bijzonder initiatief te prikkelen om in hoogere mate profijt te trekken uit de natuurlijke bronnen der Kolonie.

Aldus vermeerderde het verbruik van inlandsche koffie, rijst, aardnoot- en Sesamolie; de handel in nijverheids- timmer- en schrijnwerkershout ontwikkelde; visscherijen werden in den Beneden Kongo en op het Tanganyika-meer aangelegd.

4. — Nijverheid.

Bouwnijverheid.

Het grootste deel der in Kongo opgerichte nijverheden ontwikkelde zich ruimschoots in den loop van het dienstjaar 1920.

Tusschen de meest ijverige blinkt de bouwnijverheid uit.

Alhoewel invoer van bouwmaterialen niet zeer aanzienlijk was, hebben steenbakkerijen, olieslagerijen en zagerijen het maximum voortgebracht zonder nochtans aan de vraag te kunnen voldoen.

De steenbakkerijen van Stanley pool leverden ongeveer 9 miljoen steen. Die van Opper-Katanga, 20 miljoen. De pannenbakkerij Dupont, te Boma, verschaften 150,000 pannen; die van Elisabethstad maakten er 50,000. De kalkfabrikanten uit de streek van Thijsstad hebben aan den Stanley pool 1,325 ton gezeefde kalk aan 500 frank de ton geleverd. De kalkopbrengst in Opper-Luapala bedroeg ongeveer 4,100 ton.

In Kongo-Kasaï en de Oostelijke provincie waren de boschontginningen voldoende werkzaam om door hunne voortbrengst in hooge mate het vroeger Europeesch ingevoerd schrijn- en timmerwerkhout te vervangen voor de noodwendigheden van de bouwnijverheid in Katanga en in Beneden en Midden Kongo. Bovendien werd langs den Beneden Kongo nog gemiddeld 50 kubieke meter meubelhout per maand naar Europa uitgevoerd.

Vele mechanische zagerijen leveren het hout te Lukolela, in de Mayumbe en langs het eerste en tweede baanvaak van den spoorweg der Groote Meeren. Andere zijn opgericht te Stanley pool, in de omstreken van Elisabethstad en nog op andere verschillende plaatsen, Kisantu, Wombali, Luebo, Dima, Tshikapa, Wendji, waar gewone meubileering en schrijnwerkerij voor het bouwvak of voor rivierschepen worden vervaardigd. Op 31 December 1921 sloegen de aanvragen tot vergunning van boschontginning op een totaal van 1,135,000 hectaren bosch en had de Regeering het recht van uitbating op 80,000 hectaren toegestaan.

Mekanische olieslagerijen.

In den loop van het dienstjaar 1920 steeg het aantal ondernemingen voor de mechanische behandeling der vruchten van den Eläis of van de ondernemingen die zinnens waren er zich mee bezig te houden, buitengewoon. De inboorlingen ontginnen de bestaande palmerijen slechts in eene belachelijke verhouding. Nochtans bieden de palmerijaanplantingen onbetwifelbaar groote voordeelen.

De Regeering heeft dus vergunning voor uitbating van de beschikbare palmerijen toegestaan in voorwaarden die van aard waren de kapitaal bezitters aan te lokken maar bijzonder met het oog op de stichting van palmerijaanplantingen met de beste soorten voorzien nabij de werkhuizen aangelegd en die eene krachtige uitbating toelaten.

Talrijke aanvragen die op een twintigtal cirkels betrek hebben werden ingeleid en waren hangende op 31 December 1920.

De naamlooze maatschappij « Belgoleum » werd in 1920 gesticht met een

kapitaal van 9 millioen voor de inwaardebrenging der vergunningen toegestaan aan de « *Omnium Africain* » ⁽¹⁾.

De « *Compagnie du Kasai* » en de « *Société des Palmeraies du Congo* » hebben zich insgelijks verbonden de belangrijke kapitalen noodig voor het uitbaten der natuurlijke palmerijen en den aanleg van palmboomplantingen, in te schrijven.

De « *Société anonyme des Huileries du Congo* » zet de ontwikkeling van zijn voortbrengst in de cirkels van Elisabetha, Alberta en Leverstad, voort. Zij heeft bovendien de inwaardebrenging van de cirkels te Ingende en te Sanga-Sanga aangevat.

Ziehier de cijfers, die bij vergelijking, de verworven vooruitgang toelaten te beoordeelen :

Jaren.	Palmolie.	Palmpitten.
—	—	—
1916	2,735	735
1917	3,664	944
1918	4,554	2,230
1919	4,968	4,354
1920	5,342	2,258

Kunnen nog vermeld worden de mekanische olieslagerijen opgericht of in aanbouw te Gumba door M. Vaccari; te Lisafa, door de « *Compagnie du Congo belge* »; te Bussira, door de « *Société anonyme belge* »; te Mangagna, door de « *Société des Cultures* »; in de Mayumbe (km. 87), door de gebroeders Egger.

Deze onderscheiden instellingen zijn nog in de periode van eerste oprichting.

Eindelijk, heeft de Regeering, op kleine schaal, in de Evenaarsprovincie, een proefneming begonnen ten einde het gebruik van kleine handpersen ten behoeve der inboorlingen, in te leiden.

Scheepswerven.

De bedrijvigheid der scheepswerven bepaalde zich tot onderhoud en herstel van het vlottend materieel der maatschappijen en partikulieren.

De « *Société nationale des Transports fluviaux* » liet de groote Sternwheeler *Kigoma* met installatiën voor passagiers voorzien en van een tot heden in Kongo ongekend type en comfort, van stapel loopen. Zij bestelde bovendien verschillende eenheden in Europa. De vier andere scheepswerven van Stanley pool waren gedurende het gansche jaar zeer bedrijvig.

Van de werven der « *Compagnie des Grands Lacs* » te Kindu, Kongolo en Albertstad liepen eenige kleine eenheden van stapel, namelijk de Kongolo I en Kongolo II.

Bovendien werden meerdere kleine eenheden die in dienst der « *Compagnie* » voeren, verlengd om ze aan de vereischten der vaart aan te passen.

(1) Deze ondernemingen werden versmolten onder den naam van « *Compagnie Générale du Congo* » en hun kapitaal werd vermeerderd op 20 millioen frank.

5. — Nijverheidseigendom.

De vermeerdering van het aantal uitvindingsbrevetten en fabriekmerken in den loop van het dienstjaar blijkt uit deze tafel :

Fabriekmerken.

Neergelegd op 31 December . . .	1913	270
Id.	1914	11
Geregistreerd in	1915	4
Id.	1916	21
Id.	1917	22
Id.	1918	5
Id.	1919	85
Id.	1920	98
		514

Uitvindingsbrevetten.

Toegestaan op 31 December . . .	1913	421
Id.	1914	19
Toegestaan in	1915	4
Id.	1916	23
Id.	1917	16
Id.	1918	22
Id.	1919	56
Id.	1920	132
		694

6. — Werkkrachten.

De verdeling der inlandsche arbeiders, heden in de nijverheid gebezigd, wordt door de volgende tafel aangeduid :

Provinciën.	Aantal arbeiders.	%
Katanga	35,826	22.6
Oostelijke Provincie.	28,187	22.5
Congo-Kasaï	42,915	34.3
Evenaars Provincie	18,492	14.6
	125,420	

Vergelijkt men eenvoudig de cijfers dezer werkersbevolking met diegene van 1918, (53,000 man) dan kan men daaruit besluiten dat het aantal nijverheidsarbeiders in twee jaar tijds ontzaglijk heeft toegenomen; maar de aangeduide verhoogingen spruiten hoofdzakelijk voort uit het feit dat deze opsommingen werden opgemaakt in 1920 voor de arbeiders van al de ondernemingen, terwijl in 1918 alleen rekening werd gehouden van de lieden die in de groote ondernemingen, werden gebezigd. De opgave van 1920 is dus juist.

In feite blijft het vraagstuk der werkkrachten bedenkelijk.

De bestaande ondernemingen vereischen een talrijkere werkersbevolking dan diegene waarover zij thans beschikken. Ten andere werden een massa nieuwe ondernemingen in het leven geroepen : mijn- en metaalnijverheden, bouwondernemingen, palmerijplantingen, bosch- en moerasontginningen, baanaanleggingen, spoorwegen, scheepswerven, enz. Het is dus te vreezen dat het gebrek aan werkkrachten zich zal verscherpen naarmate de Kolonie zich ontwikkelt.

De opgerezen klachten nopens gebrek aan handen en de zwakke opbrengst der inlandsche arbeiders uit nijverheidsoogpunt zijn menigvuldig.

Anderzijds, is de gezondheidstoestand waarin de nijverheidswerklieden zich bevinden niet steeds zeer bevredigend. De plaatselijke overheid beijvert zich de ondernemers bij te staan; het is eerste plicht. Wij zijn volstrekt gekant tegen gedwongen arbeid onder welken vorm ook. Maar zonder arbeid, geen beschaving! Onze ambtenaren moeten het besef der plicht te arbeiden aan de inboorlingen inplanten. Er dient aangemerkt te worden dat, in vele gevallen, de werkgevers eenige schuld hebben aan den toestand waarover zij klagen : hier bestaat geen aanwervingsinrichting, ginds wordt geen rekening gehouden met de gebruiken of de voorkeur der verschillende categoriën van inboorlingen of nog van hunne rechtmatige vereischen wat, huisvesting, voeding of kleeding betreft. Daar waar deze oogmerken de aandacht trok der bazen en werkgevers vermeerderd de werkkraft in aantal en hoedanigheid.

De uitvoering van het dekreet van 15 Juni 1921 zal aan den Algemeen-Gouverneur toelaten aan dezen toestand te verhelpen door aan de werkgevers eene ernstige regeling op te leggen in zake gezondheidsvoorwaarden van het werk. Voegen wij daarbij dat een nieuw dekreet op dienstverhuring en aanwerving van arbeiders heden aan het onderzoek van den Kolonialen Raad is onderworpen.

Het plaatselijk bewind evenals de commissies en sub-commissies der werkkrachten stellen voor, benevens de andere middelen om aan de crisis in de werkkrachten te verhelpen, de verbintenis op kort termijn in den beginne en het beroep op taakarbeid in te voeren.

Ook hoeft het meer algemeen worden van het gebruik der machien aanbevolen te worden.

Alhoewel de werkkraft schaarsch en weinig winstgevend is, toch legt men haar een overgroot zwoegen op welke evenzeer veel sneller en meestal, goedkoper zou uitgevoerd worden door de machien.

Als voorbeeld : in 1920, werd in Stanley-pool door menschelijke handen alleen 130,000 ton in- en uitvoergoederen bewerkt.

Gelijkaardige bestatigingen zijn gedaan te Matadi, Boma evenals in alle havens van den Opper-Kongo. In Beneden-Uele werden 3,000 ton produkten op den rug gedragen op een afstand die over elf dagmarschen loopt en 4,000 ton in prauwen op een afstand van 150 kilometer. In Kasai vroeg één firma alleen, einde des jaars 100,000 dragers die gemiddeld vijftien dagmarschen onder den last te loopen hadden.

In de Oostelijke provincie heeft men 10,000 ton rijst gepeld, hetgeen 1,200,000 werkdagen vertegenwoordigt. Voor de geheele kolonie heeft men met de hand 50,000 ton palminoten gepeld waaraan 2,000,000 werkdagen werden besteed. Wat dan nog te zeggen over de dagen geofferd aan de uitbating van de palmolie, de bereiding van maniok- en maïsbloem, enz. Het is blijkbaar zeker dat wanneer de volledige opsomming moest worden opgemaakt van al de gevallen waarin den menschelijken arbeid is verbruikt alhoewel deze op voordeelige wijze door mekanische bewerktuiging zou kunnen vervangen worden, men tot een totaal zou komen dat aanzienlijk de 10,000,000 werkdagen per jaar zou overschrijden hetgeen minstens 32,000 man zou daarstellen die op elken werkdag van het jaar gebezigd werden.

Deze gegevens worden slechts ten titel van voorbeeld aangeduid en zonder dat men er moete uit afleiden dat overal het mekanisch werk den handenarbeid zou kunnen vervangen. Men moet geenszins de installatiekosten van mekanische middelen, noch de opvoedingswaarde van den arbeid uit het oog verliezen.

. * .

De werkzaamheid van de Werkbeurs van Katanga heeft, in zekere mate, de arbeidsmarkt verbeterd.

Met den zedelijken en geldelijken steun der Regeering werkende, heeft zij gedurende het dienstjaar 1919-1920, 6,500 man aangeworven voor een totaal van 66,400 maanden. De cijfers van het voorgaande dienstjaar luiden slechts 4,274 man en 39,253 maanden.

De uitgaven voor het dienstjaar zijn : 7,500 eenheden en 91,000 maanden. Tijdens het tienjarig bestaan der Beurs heeft zij een totaal van 50,000 arbeiders aangeworven die te samen 425,000 maanden arbeid leverden.

Het aantal ter plaatse en uit eigen beweging aangepane verbintenissen door oude arbeiders en nieuwe rekruten stijgt van jaar tot jaar.

Een bepaald gevestigde werkersbevolking vormt zich stilaan in de nijverheidscentra. Dit is een zeer verheugende bestatiging.

Van nu af kan men zeggen dat de drie vijfden der arbeiders in Katanga in de mijnstreek werden aangebracht door de Werkbeurs.

In het andere uiteinde der Kolonie, te Kinshasa, is een Syndikaat der Werkgevers gesticht ten einde de stakingen der inlandsche arbeiders te voorkomen en hunne neiging te keer te gaan het werk te ontvluchten. Deze neiging had zich in de streek zoo erg ontwikkelt dat elke ernstige arbeidsorganisatie onmogelijk was.

Dit organisme dat in 1920 zonder toelage der Regeering heeft gewerkt is op weg zijn driedubbel doel te bereiken, te weten : stakingen en arbeidsontvluchting te stuiten en de beschikbare hoeveelheid werkkracht te verhoogen.

Een dienst van vingerafdrukken werd geschapen en stelde zich tot taak het aanwerven van werkkrachten buiten het distrikt te ondernemen. Het syndikaat is geheel aangewezen om de kern eener werkbeurs van Beneden en Midden-Kongo te vormen. De grondvesting van dit organisme was reeds het voorwerp van onderhandelingen op initiatief van het middenbestuur.

Een Werkbeurs werd ingelijks voor eenigen tijd geschapen in den Kasai waar de uitbating van diamant- en goudgroeven geroepen is een zekere uitbreiding te nemen.

De instelling van dergelijke organisaties in de voornaamste centra van economische bedrijvigheid zal in groote mate bijdragen tot oplossing van het vraagstuk van zwarte werkkraft dat met dezelfde hevigheid en soms in meer ongunstiger voorwaarden in geheel tropisch Afrika oprijst.

HOOFDSTUK V.

Vervoer en Verbindingen.

ALGEMEEN OVERZICHT.

De gevolgen van den oorlog en van de onvoldoende bewerktuiging der kolonie deden zich nog tijdens het dienstjaar 1920 gevoelen.

De uitvoer langs zee is verzekerd gebleven dank zij de maatregelen genomen sedert den wapenstilstand.

Maar den aangroei van spoor- en scheepvaartmaterieel wordt niet zoo vlug bereikt. Ook werd de toestand van het vervoerwezen gekenmerkt door een algemeene belemmering te wijten aan onvoldoende werktuigen en materieel : ongeveer 50.000 ton produkten bleven onvervoerbaar bij gebrek aan ontruimingsmiddelen, zoowel in Opper- als in Beneden-Kongo. Zulke stocks vertegenwoordigen ontzaglijke kapitalen waarvan de immobilisatie aan handel en nijverheid een aanzienlijk nadeel heeft berokkend. Talrijk zijn de beschadigde goederen ten gevolge van het abnormaal lang opslagen die een deel hunner waarde hebben verloren.

Deze toestand betoogt hoezeer de algemeene bewerktuiging der kolonie onvoldoende was; hij bewijst de dringende noodzakelijkheid eener rationneele ontwikkeling der Kolonie.

1. — Vervoer per spoor.

a) SPOORWEG VAN MAYUMBE. — Ondanks den minderwaardigen staat der baan door bijzonder herhaalde stortregens beschadigd en ondanks de slijtage van het rollend materieel dat in 1920 voor den trekdienst op zes lokomotieven werd verminderd, is de algemeene beweging op de lijn slechts even

minder geweest dan gedurende het vorige dienstjaar. Zij uitte zich door een aantal van 1,363,932 kilometricke tonnen waarvan de gemiddelde kostprijs per eenheid fr. 1.26 was. De lieve verhooging der onkosten veroorzaakt door den prijs der brandstof en de aan het personeel verleende weddeverhoogingen waren oorzaak dat de uitbating een te kort naliet; nochtans is dit te kort dat, voor het eerste halfjaar tot 481,432 frank gestegen was, voor het tweede tot 194,587 frank verminderd, dank zij de op 1 Juli in voege getreden tariefverhoging.

De groote ontwikkeling die handel in olieachtige produkten, kakao en bouwhout in deze streek heeft genomen moet trouwens voor deze lijn een belangrijk trafiek doen ontstaan die er de uitbating zonder verlies zal van verzekeren zoodra de voorziene werken de baan zullen verbeterd hebben en het trek-materieel zal aangevuld zijn. In den loop van het dienstjaar werden reeds zestien spoorwagens van 10 ton elk in dienst gesteld; in 1920 werden eveneens nieuwe Garratlokomotieven verzonden om in 1921 in dienst gesteld te worden.

b) SPOORWEGEN VAN KONGO : *Leopoldstad-Matadi*. — De trafiek wees op het vorig dienstjaar een vooruitgang aan van meer dan 14,000 ton voor op- en 22,000 ton voor afvoer, dank zij de vermeerdering van het materieel.

Niettegenstaande het verlaagde in de aankomst van nieuw rollend materieel is, gedurende het dienstjaar, het verdeelingsstelsel der spoorwagens voor den afvoer behouden gebleven.

Ieder uitvoerder heeft het aantal wagons bekomen a prorata der stoks die hij te Kinshasa liggen had. Een vermindering der zaken is noodzakelijkerwijze uit dezen toestand gesproten ⁽¹⁾.

Op 23 April, werd door de Maatschappij een wezenlijke hervorming in den exploitatiedienst ingevoerd, n. l. het instellen van een tarief per kilometer-ton, zonder onderscheid van op-of afvoer. Deze tarief is per klas en volgens den aard der te vervoeren goederen berekend.

Op den zelfden datum, werd de prijs voor het reizigersvervoer met 50 % verhoogd en de stuwadoorskosten te Matadi werden van fr. 5.50 op 11 frank per ton gebracht.

De plannen vereischt voor het aanleggen van het nieuw spoor waarvan de afbakening in 1919 is voltooid, werden door de technici van het Departement ontworpen. De nieuwe lijn zal 373,5 kilometers in plaats van 390 kilometers lang zijn. In het algemeen zullen de krommingen een straal van 250 meters hebben, en bij uitzondering 200 meters; het maximum der daling zal 17 % bedragen en bij uitzondering in rechte lijn 20 %. Volgens de laatst opgemaakte berekeningen zal de aldus hervormde lijn, naar alle waarschijnlijkheid, een trafiekvermogen bezitten dat de 4 millioen ton (op en afvoer te zamen) zal benaderen.

De eerst uit te voeren sekties zijn die van kilometer 240 tot Kinshasa, en van kilometer 96 tot kilometer 219 der huidige baan. De werken zullen

(1) Het in dienst brengen van nieuw materieel in 1921 deed de krisis te boven komen. Het vervoervermogen heeft heden een voorsprong op de trafiek.

ongeveer 4 jaar duren. Voor deze twee secties zullen de uitgaven vermoedelijk 40 miljoen belopen. De grondwerken worden in België aanbesteed; de metselwerken, bruggenbouw, aqueducs en gebouwen, in Afrika.

De maatschappij zal zelf de ballastwerken en het baanleggen uitvoeren.

De werkkrachten voor de uitvoering dezer werken vereischt zijn op minstens 5,000 arbeiders geschat, waarvan 2 à 3,000 in Beneden-Kongo zullen kunnen aangeworven worden.

Om de bevoorrading dezer arbeiders te verzekeren, moeten belangrijke maïs- en maniokkulturen in de streek der watervallen worden aangelegd.

c) SPOORWEGEN DER GROOTE MEREN : *Stanleystad, Bukama, Albertville*. — In den loop van het jaar, stipte het vervoer op de spoorwegen van den Opper-Kongo naar de Groote Meren een ernstigen vooruitgang aan.

Op het baanvak van Stanleystad naar Ponthierstad, bereikte de doorloopen weg 60989 treinen-kilometers in uitbating en 12771 in dienst. De vervoerde tonnemaat 5,874 ton.

Ondanks de verhooging der prijzen van de grondstoffen sedert 1919 en de weddevermeerdering vanaf dit tijdstip aan het personeel toegekend, werden de tarieven voor op-en afvaart slechts op 19 Juni 1920, verzwaaard met 75 %.

Nietlegendaande deze belangrijke stijging, teekenden de uitslagen der uitbating voor 1920 één tekort aan. Alhoewel de ontvangsten fr. 3,253,808.38 bedroegen, stegen de uitgaven tot fr. 4,859,144.92.

Er dient trouwens aangemerkt te worden dat buiten de algemeene oorzaken van plotselinge verhooging te wijten aan de prijsstijging van alle zaken, de kosten der uitbating in den loop van het dienstjaar zijn aangegroeid door de belangrijke werken van eerste vestiging in 1920 uitgevoerd. De uitrusting der lijn werd verbeterd. Zes opslagplaatsen en magazijnen, namelijk werden gebouwd.

Anderzijds verminderden de ontvangsten door het verdwijnen der oorlogstransporten, deze brachten in 1919 nog fr. 443,087 in uitbating op.

Eindelijk, is de tariefverhoging enkel toegepast geworden in het tweede halfjaar.

Maar de voornaamste oorzaak van het tekort vindt zijn oorsprong in de omstandigheid dat de uitrusting van het spoorwegnet geen voldoende ruim trafiek toelaat voor een winstgevende exploitatie.

d) SPOORWEG VAN KATANGA : *Sakania-Bukama*. — Ondanks twee belangrijke werkstakingen die de trafiek dezer lijn gedurende meerdere weken verlamden — de eerste legde de regelmatige gang van den dienst voor meer dan een maand stil — bedroeg de vervoerde tonnemaat in 1920 823,052 ton. Dus bijna evenveel dan diegene van 1919 : 823,684 ton.

De bruto ontvangsten, voorkomende uit de in voege zijnde tarieven, vermeerderd met een *wisselbonus* om rekening te houden der waardevermindering van den Belgischen frank met betrek op het pond sterling en eene forfaitaire deelname van de « Union Minière, » stegen van 13,710,765 frank in 1919 op 19,947,672 frank in 1920.

Deze verhooging van ontvangsten ging, jammer, gepaard met eene aanzienlijke vermeerdering der uitbatingskosten. De hooge loonen, de vereischten der nieuwe reglementen op het verzorgen der inlandsche werkkraft; de dure prijzen der grondstoffen en de toepassing van den achturen dag, dit alles deden deze uitbatingskosten stijgen van 9,333,780 frank in 1919 op 16,796,690 frank in 1920.

Niettegenstaande deze ongunstige omstandigheden sloot het dienstjaar met een batig saldo van 2,750,892 frank, deze werden in grooten deele bestemd voor het reserve- en uitdelgingsfonds.

* * *

Het rollend materieel waarover de uitbating op 31 December 1920 beschikte, bestond uit 56 lokomotieven, 13 reizigersrijtuigen, 8 dienstrijuigen, 813 wagons. Ten andere, waren 15 lokomotieven, 12 rijtuigen en 240 wagons vroeger reeds besteld op einde December in voltooiing of in verzending. In zijn geheel bestaat het huidig rollend materieel van den spoorweg naar Katanga dus uit 71 lokomotieven, 25 reizigersrijtuigen, 8 dienstrijuigen en 1,053 wagons waarvan de meeste met eene capaciteit van 35 ton.

Het blank personeel der lijn effectief in dienst in Katanga telde op 31 December 1920, 376 agenten waarvan 300 Belgen, 5,000 zwarten op dien datum gebruikt voor de uitbating als klerken, ambachtslieden en arbeiders. Om de vorming en de opleiding der inlandsche agenten te verzekeren, werd de school der ambachtslieden door de Spoorwegmaatschappij uitgebreid. Een nieuwe school voor de vorming van zwarten als klerken voor den dienst der beweging werd gesticht.

* * *

De uitvoering van verscheidene voltooiing en uitrustingswerken werd, gedurende het dienstjaar, naarstig doorgevoerd. Acht voorloopige bruggen slechts moesten nog in 1920 door bepaalde ijzeren bruggen vervangen worden.

Der bouw der « variante » te Kamatanda, tusschen kilometer 391 en 433 is in uitvoering.

De opbouw der groote statie te Panda en deze der zeer belangrijke uitbreidingen van de werkhuizen te Elisabethstad waren eveneens in uitvoering einde December 1920.

2. — Scheepvaart.

Om aan de ontoereikendheid van materieel op het gedeelte der rivier van den stroom tusschen Kinshasa en Elisabethstad in de mate der mogelijkheid te verhelpen is de scheepvaartdienst versterkt geworden door bijvoeging van stoomers, platbodems (bargen) die door deze stoomers in de transietposten bij de opvaart werden achtergelaten en op hunne terugreis geladen werden aangekoppeld.

De Nationale Scheepvaartmaatschappij, die de Staatsmarine heeft overgenomen, heeft een bevredigenden uitslag bekomen. Zij vervoerde bij de opvaart 8102 Ton tegen 4492 Ton in 1919, en bij de afvaart 31,992 Ton tegen 26,145 Ton tijdens het voorgaande dienstjaar.

De trafiek bij de opvaart is dus op een jaar tijds bijna verdubbeld hetgeen zijn belang heeft ten opzichte van de opbrengst, daar de vracht bij de opvaart loonender is in de bestaande voorwaarden van uitbating. Met betrek op het vorige dienstjaar is de beweging met ongeveer 22 % bij de afvaart gestegen, dit alles met hetzelfde materieel.

Een ernstige poging is eveneens door de Maatschappij Citas gedaan en door de Naamlooze maatschappij « Huileries du Congo Belge ». De vermeerdering van de vervoerde tonnemaat gedroeg met betrek op het voorgaande dienstjaar 29 % voor wat de Citas betrof en 50 % voor de « Huileries du Congo Belge » op afvaart te zamen.

Voor de drie ondernemingen werd tijdens het dienstjaar nieuw materieel besteld.

* * *

Op de riviergedeelten door de Maatschappij der Groote Meeren uitgebaat en op het Tanganyikameer werd het scheepsvervoer insgelijks versterkt.

Op het midden-gedeelte, bereikte de vervoerde tonnemaat 7,234 ton; op het hooge-gedeelte 12,690 ton.

Buitendien, heeft de dienst der sloepen en pontons welke werd ingesteld tusschen Bukama en Moleka, waar de vaart steeds moeilijk is gedurende de periode der lage waters, dit jaar 3,000 ton vervoerd tegen 1,000 ton in 1919.

De verandering van drie steamers ten einde hunnen diepgang te verminderen, het ineenzetten van twee kleine sleepers verhoogden gedurende het dienstjaar de tonnemaat der drie vloten waarover de uitbating der Groote Meeren beschikt.

De werken in de haven van Albertstad door de Maatschappij uitgevoerd, hebben deze met eene schut-reede van 3 hectaren voorzien door de verlenging van het havenhoofd dat heden eene totale lengte van 300 meters heeft.

3. — Het Zeevervoer.

De Kongoleesche havens worden heden door een grooter aantal stoomers bezocht dan voor den oorlog.

Men telt tusschen de lijnen waarvan de schepen regelmatig te Boma en Matadi aanleggen twee Fransche, een Engelsche, een Amerikaansche, een Italiaansche, een Portugeesche, een Hollandsche en een Deensche, buiten de twee Belgische lijnen, de « Compagnie Belge Maritime du Congo » en haar filiaal de « Compagnie Africaine de Navigation ».

De ontruiming van het zeevervoer onderging dus geen ernstige moeilijkheid tijdens het dienstjaar. De ingescheepte en ontscheepte tonnemaat in 1920 door de schepen van de « Compagnie Belge Maritime du Congo » en de « Compagnie Africaine de Navigation » bereikte 78,235 ton voor den uitgang en 52,437 ton voor den invoer.

De totale ingescheepte en ontscheepte tonnemaat bedroeg in 1920 voor den invoer 11,670 Ton te Boma en 49,851 Ton te Matadi.

De marine van Beneden-Kongo behield tusschen de havens van de monding van de Kongostroom en deze van Angola een zeer interessante dienst bij middel van reeds oude en voor de vereischten van den trafiek slecht ingerichte stoomers.

Wekelijksche reizen werden ondernomen tusschen Boma en Banana, maandelijksche tusschen St-Paul de Loanda en Lobito. Zooals die dienst daar nu bestaat is hij echter onvoldoende.

Onderhandelingen werden aangeknoopt met de « Compagnie Belge Maritime du Congo » ten einde haar de zorg voor het inrichten en het verzekeren van de scheepvaartdiensten van Beneden-Kongo toe te vertrouwen.

4. — Luchtvervoer.

In het jaar 1920 werden in Kongo de eerste praktische proeven van luchtscheepvaart ondernomen.

In September 1920 werd op initiatief van den Koning en op kosten van het Bijzonder Fonds een watervliegdiens tusschen Kinshasa en Stanley stad ingericht.

Het Departement van Koloniën heeft de noodige schikkingen genomen om dit belangrijk ontwerp te helpen uitvoeren.

Een Komitee werd benoemd dat met het Nationaal Syndikaat voor Bestudeering der Luchtscheepvaart (Sneta) onderhandelde.

De lijn werd officieel belast met het vervoer van de koerieren. Het baanvak Kinshasa-Coquilhatstad alleen is in den loop van 1920 voor den dienst geopend.

Tweemaal per maand, heeft het vertrek van de postvliegtuigen te Kinshasa plaats.

Een der maandelijksche vertrekken valt samen met de aankomst van den koerier door de Belgische mailboot uit Europa aangebracht.

Het zou voorbarig zijn een bepaald advies over de toekomst van dezen dienst uit te brengen; de geldelijke kant der zaak mag niet uit het oog verloren worden; maar eene langdurige ondervinding dringt zich op; een belangwekkende waardeering zal slechts mogelijk zijn op voorwaarde en van het oogenblik dat de watervliegtuigen Stanley stad zullen kunnen bereiken.

Door een eenig waternet bevorderd kan het watervliegtuig geroepen zijn in het centrum van Afrika een bijzonder aan de aandrijfskundige ligging van het land aangepaste vervoermiddel te worden, ten minste onder oogpunt van snelheid.

. . .

Het initiatief tot heden is voor Afrika eenig en de verdienste het eerst een regelmatige lijn voor vervoer per vliegtuig in de tropen te hebben verwezenlijkt komt aan België toe en is vereerend voor den Koning.

5. — Posterijen, Telegrafen en Telefonen.

De inwendige organisatie van den Postdienst in Kongo is gebonden aan de organisatie van den Internationalen postdienst; in vooruitzicht der wijzigingen die het Congres van Madrid op 1 Oktober 1920 aan deze organisatie zou aanbrengen, moest het onderzoek der meeste in studie zijnde hervormingen in de Kolonie uitgesteld worden.

Meerdere nieuwigheden werden nochtans tijdens het dienstjaar in voege gebracht als daar zijn :

- 1° Inrichting van hulpkantoren met begrensde ambtsbevoegdheid ;
- 2° Verdeeling van de exemplaren der officieele uitgaven der Regeering door postontvangers ;
- 3° Aanvaarding van colli met waardeverklaring of bewaard met terugbetaling in wisselverkeer met België.

Om aan het onregelmatig vervoer van den koerier per water te verhelpen heeft de Regeering met de Sonatra een verbintenis gesloten met het oog regelmatige verbindingen tusschen Kinshasa en Stanleystad, te eener zijde en Kinshasa-Lusambo, anderzijds, te verzekeren.

Tusschen Europa en het oostelijk gedeelte der Kolonie werden de verbindingen verzekerd met de doorzending der briefwisseling langs den Nijl, Mombassa, Albertstad en Usumbura.

Gebrek aan technisch personeel en tekort aan materieel lieten de herziening der telegraaflijn slechts toe in den loop der maand December.

Het werk wordt voortgezet en zal waarschijnlijk in 1921 voltooid zijn.

De uitbating van de Draadlooze Telegrafie heeft eveneens in 1920 schikkingen genomen om de werking der posten in het binnenland te verhoogen. Alvorens een noemenswaardige verbetering en de vastheid in het overseinen der telegrammen te verhoppen zal de uitvoering dezer schikkingen moeten afgewacht worden.

Ondanks de zeer ongunstige voorwaarden waarin de diensten dus hebben moeten werken, bewijzen de uitslagen in den loop van het dienstjaar bereikt, wezenlijke vooruitgang

De ontvangsten bedroegen 2,087,500 frank; dus eene vermeerdering van 813,000 frank op het vorige dienstjaar.

De verkoop van postzegels stipte eene verhooging van 30 t. h. aan. De vermeerdering van het aantal internationale postmandaten bereikte een verhouding van 100 t. h. De beweging der postcolli wijst een vooruitgang van 890 uniteiten aan voor den inwendigen dienst, en 5,891 voor den internationalen dienst.

De dienst der private telegrammen, bepaald ingericht bij ministerieel besluit van 1 Juli 1920, is in stijging met betrek op het vorig dienstjaar. Het bedrag der ontvangen taksen op telegrammen in depot beliep 822,500 frank in 1919, en steeg tot 1,511,000 frank in 1920.

Het is waar dat de bestätigde vooruitgang bijzonder moet toegeschreven worden aan de vermeerdering der taksen die op 1 Juli 1920 van 25 op 30 centiem per woord voor gewone telegrammen werden gebracht en van 25 op 50 centiem voor de draadlooze telegrammen.

Voor de trafiek van den inwendigen dienst bedroeg de aanwinst nochtans 25 %, en bijna 20 %, voor de internationale verbindingen.

De post-, telegraaf- en telefoondienst heeft dus zoo niet in geheel bevredigende voorwaarden ten minste in veel gunstigere dan tijdens het jaar 1919 gewerkt en een vooruitgang aangestipt die de economische vlucht van het land kenmerkt.

HOOFDSTUK VI.

Openbare werken.

I. — Burgerlijke bouwdienst.

1° GEWONE WERKEN.

a) *Gebouwen*. — De inrichting en de reorganisatie van zekere diensten, de oprichtingen van onder-gouvernementen, eenerzijds, het aangroeiend aantal Europeesche huishoudens hebben tijdens 1920 in de Kolonie een scherpe woningnood verwekt. Deze omstandigheid liet niet toe de talrijke huizen in voorloopig materiaal die nog in de Kongoleesche agglomeraties bestaan en waarvan den onderhoud kostelijk is van hunne bestemming te onttrekken. Deze gebouwen zullen door andere in duurzaam materiaal vervangen worden zoodra de toestand het zal toelaten.

b) *Wegenis*. — De in de verschillende centra bestaande wegenis werd onderhouden. De uitbreidingswerken van Kinshasa en Stanleystad werden voortgezet.

c) *Waterleiding*. — De ter plaatse gedane studies voor drinkbaarwaterverdeling in Kinshasa en Matadi en de verandering der waterleiding te Boma zijn geëindigd. De Regeering is in bezit der ontwerpen die zullen worden uitgevoerd.

De uitvoering dezer werken zullen in geweldige mate het comfort en de gezondheidstoestand dezer belangrijke agglomeraties verbeteren.

2° BUITENGEWONE WERKEN.

Onder de buitengewone werken die in de provincie Kongo-Kasaï tijdens het dienstjaar werden uitgevoerd dient aangestipt te worden de voltooiing van het postkantoor te Kinshasa, de beroepsschool van Leopoldstad en de tolgebouwen te Matadi en zekere werken voor de haveninrichting te Boma.

Verschillende gebouwen bestemd voor de huisvesting der ambtenaren of voor bureelen werden eveneens in de distrikthoofdplaatsen der provincie gebouwd.

Te Kinshasa werden de wegenis en rioleeringswerken in Juli hernomen en werden van dan af, zonder onderbreking, voortgezet.

In de Evenaarsprovincie werden verschillende woningen gebouwd. Te Lisala, werden de werken van het ziekenhuis voor zwarten voortgezet; vier paviljoenen werden opgericht.

In de Oostelijke provincie, werden de gebouwen der beroepsschool te Buta vergroot: de oprichting der gebouwen voor den post der draadlooze telegrafie werd begonnen.

Belangrijke wegeniswerken te Stanleystad werden voortgezet buiten de oprichting van woningen en verschillende aanhoorige gebouwen.

In Katanga, is de inrichting van het blankengasthuis te Elisabethstad voltooid. Het zal weldra geopend kunnen worden. Talrijke woningen werden in de gansche provincie gebouwd, namelijk te Kindu, Kayoyo-Kabanga en Kabinda.

De nieuwe post van Pania-Mutombo werd opgericht. Hij omvat drie huizen in steen, een gevang en een magazijn.

In Albertstad, dat een voornaam centrum gaat worden, zoo om reden van den spoorweg als door de uitbreiding onzer belangen langs de oevers van het Tanganyikameer, werden verschillende werken begonnen.

2. — Bruggen en wegen.

1° VERBINDING MATADI-ANGO-ANGO.

De bouwwerken van deze verbinding, eener totale lengte van 6,300 meter, op 25 Juli 1918 begonnen, vorderen langzaam. Zwarte werkkraft is op de werven in onvoldoende aantal. Zij is temeer weinig bekwaam en onzeker. Het aantal arbeiders dat in Februari 600 bedroeg is in Mei gezakt tot 200 om, op het einde van het dienstjaar, weer te stijgen tot 400 ongeveer.

Op 31 December 1920, nochtans was de helft der kubieke hoeveelheid grondwerken voltooid en verschillende kunstwerken gebouwd. Op dien datum strekten de werken zich uit tot aan heuvel 4000. De baan was op houten dwarsliggers gelegd tot aan heuvel 1,600.

2° WATERWERKEN.

De voorloopige havenwerken van Kinshasa werden stilgelegd. Zij gaven geen bevrediging. De vrees uitgedrukt voor wat het verleggen van de vaargeul betreft is denkbeeldig. De bouw van de publieke havenwerken op de huidig bezette plaats is dus aangewezen. Maar de aanzienlijke aangroei van de trafiek, de groote toekomst van Kinshasa, zoowel als de buitengewone verhooging der uitgaven vereischten nieuwe studies voor den bouw van de bepaalde haven ⁽¹⁾.

3. — Baannet.

a) *Automobielwegen.* — De twee vakken der baan Buta-Bambili zijn in goeden staat.

De uitbating van den autodienst leed onder : 1° het gebrek aan wisselstukken; 2° het feit dat het rollend materieel weinig aangepast is aan de vervoerwaarden; 3° de hooge prijzen der grondstoffen.

(1) Een bijzondere zending is beden ter plaatse en maakt een ontwerp op.

In 1920 bedroeg de vervoerde tonnemaat 41 ton 368 op- en 33 ton 681 afwaarts. Een cursus voor zwarte chauffeurs waarvan het gebruik zal toelaten een aanzienlijke besparing te doen, is te Titule ingericht.

b) *Baan der Oostelijke provincie.* — In de Oostelijke provincie werden de baanwerken naarstig doorgedreven. De aanleg der baan die Kilo met Kasenye op het Albertineer moet verbinden is voortgezet. Het moeilijkste deel van het traject, dat naar de vlakte van het meer afdaalt, moet nog worden aangelegd : de te beklimmen helling bedraagt 700 meter : belangrijke werken zullen noodzakelijk zijn.

De banen Aba-Libogo en Faradja-Aba werden in steen aangelegd. Zij zijn heden berijdbaar. Deze van Faradge-Waha is op 83 kilometers voltooid.

Een nieuwe weg die de baan Buta-Bambili naar het Westen moet verlengen is in studie. Een baanvak van 21 kilometer is reeds gebouwd. De wegherkenningen zijn gedaan op een afstand van 367 kilometer.

Een berijdbare baan uit Stanleystad vertrekkende in de richting van Bafwaboli, werd aangevangen.

c) *Baan van Kasai.* — De noodzakelijkheid, enerzijds, het vervoer van materieel en, anderzijds, snelle verbindingen met de mijnstreek te verzekeren heeft de « Société Internationale Forestière et Minière » er toe doen besluiten wegen aan te leggen die hare werven met de bevaarbare gedeelten der rivieren verbinden. Het aldus opgevatte wegennet verbindt Luebo met Bassongo, Kingushi, Katende en Djoko-Punda. Het is dus zeer uitgebreid. Maar deze wegen die door hun ligging en helling beter zijn dan gewone pisten zijn niet in steen gebouwd. Zij zijn niet toegankelijk voor automobielkamions met zware lasten daar zij meestal in zandachtigen grond werden aangelegd.

Het verkeer van door ossen getrokken wagens is er mogelijk en ingericht, maar dit verkeer is moeilijk.

Op deze wegen zullen proeven met lichte wagens worden genomen;

d) Een berijdbare weg is in aanbouw tusschen het Tanganyika- en het Kivumeer.

4. — Dienst van waterstaat.

SEKTIE VAN BENEDEN-CONGO.

De ontwikkeling der diepten der nieuwe vaargeul van Fetish-Rock blijft aan de verwachtingen der technici beantwoorden ⁽¹⁾ :

De twee in dienst zijnde baggerschepen verzekerden in den loop van het dienstjaar, op regelmatige en normale wijze, het onderhoud der oude vaargeul. 340,100 kubiek meters zand werden bovengchaald.

Ongelukkig is de aanwerving van technici, in het kader van de reeds zoo

(1) Een nieuwe baggerboot werd in 1921 aangeworven ten einde deze geul geschikt te houden ; aanvullend materieel is besteld.

beperkte waterstaatsdiensten van het Moederland, zeer moeilijk. De koloniale kaders op het einde des oorlogs is nog verre van aangevuld.

Deze toestand trof de bedrijvigheid van den dienst in Opper-Congo, waar de moeilijke betonning der geulen zelf niet eens regelmatig kon geschieden. Met de « Société Nationale des Transports fluviaux » die zich met de verzorging der betonning heeft gelast, heeft de Regeering zekere schikkingen getroffen om aan dien toestand te verhelpen. Maar eveneens bij gebrek aan personeel heeft deze Maatschappij op het eerste gedeelte van de stroom slechts een afwisselend toezicht kunnen verzekeren.

Sedertdien verbeterde de toestand nochtans. Nieuwe regelingen in den loop van het dienstjaar werden genomen opdat de betonnings dienst bepaald verzekerd weze op de sectie van den Opper-Congo.

Voor de Lualaba is de toestand niet verschillend.

Op het middenvak van de sekte der Groote Meren, was het onderhoud der boeien verzekerd. De in 1920 op het opper gedeelte ondernomen werken werden voortgezet, maar eveneens daar kon door gebrek aan personeel het geheel ontworpen programma niet verwezenlijkt worden.

De werken op het Meer van Kisale ondernomen moesten namelijk worden geschorst. Het is dringend ze te herbeginnen.

HOOFDSTUK VII

Mijnwezen.

De toestand van het mijnwezen was in 1920 gunstig.

De ontwikkeling der in uitbating zijnde mijnen, de uitgebreidheid, de rijkdom en variëteit der verschillende gekende of in prospectie zijnde beddingen zullen in een naaste toekomst aan de mijnnijverheid van Belgisch Kongo een merkwaardige welvaart verzekeren waarvan de in 1920 geboekte uitslagen slechts het begin zijn.

I. — Opzoeken en uitvorschingen.

In den loop van het jaar 1920 werden de werken van mijnopzoeking en verkenning in Katanga, in Kasai en in de Oostelijke Provincie naarstig voortgezet.

De *Union Minière* zette de verkenningswerken rond de mijnen die zij te Luishia, Esesa, Luishwishi, Kolwesi en Musonoie uitbaat, voortgezet. Een zending bestudeert de tinbeddingen te Kilole, niet ver van Sankishia.

Het kolenbekken van de Luena was het voorwerp van verkenningswerken die tot bijzonder aanmoedigende uitslagen leidden.

Een belangrijke kolenbedding is ontdekt nabij de rivier Luena op 9°30' breedte

ongeveer. De aan de oppervlakte liggende kolenaders nabij kilometer 690 van den spoorweg van Elisabethstad naar Bukama werden uitgevorst. Peilingen werden gedaan ten zuiden van dit punt op een afstand van eenige kilometers. Zij leidden tot het terugvinden der bedding. De lagen hebben een globale doorsneedikte van 14 meters waarvan 5^m50 kunnen uitgebaat worden.

Deze steenkool is verdeeld over drie lagen, gescheiden door eene laag schiste.

In het middengedeelte der bedding liepen de peilingen zelf door een vierde laag steenkool eener dikte van 1^m50, 1^m95 en 3^m50. In 1920 werden ongeveer 450 ton bovengehaald en voor proefneming bestemd, namelijk voor het vervaardigen van kalk en het stoken der lokomotieven. Deze proefnemingen wierpen bevredigende uitslagen af.

De ligging van dit kolenbekken is van groot belang voor de economische ontwikkeling van Kongo doordien het in de nabijheid der tinbeddingen van de Union Minière gelegen is en verbonden per spoor met de kopermijnen dezer maatschappij. Ten andere, ligt dit bekken slechts op ongeveer 30 kilometer van Bukama, eindpunt der scheepvaart op de Lualaba ⁽¹⁾

De « Compagnie géologique des Ingénieurs et Industriels belges » liet de tinhoudende beddingen in de streek van Lukushi, Kikondja en van de Luvua bestudeeren. Ongeveer 18,000 ton ontginbare tinerst werden verkend.

De « Société anversoise pour la Recherche des Mines du Katanga » zette de bestudeering der goudhoudende gronden in de streek van Kavalo (zuid-westelijk uiteinde van Katanga) voort.

De « Société Belge Industrielle et Minière du Kataga » vervolgde de bestudeering der koperhoudende lagen van Kapulo.

De « Société Générale de Belgique » liet mijnvorschingen verrichten in het Lomamidistrikt waar diamanthoudende aanslibbingen werden ontdekt.

In de Oostelijke province, heeft de « Régie industrielle des Mines de Kilo-Moto », waarvan het verslag over zijn eerste dienstjaar eerlang aan het Parlement zal onderworpen worden, de uitvorsching en de methodische staalneming van goudlagen ingericht.

Dit werk tot heden veronachtzaamd, ten gunste der voortbrengst is onontbeerlijk wil men in de toekomst de uitslagen niet opofferen. De uitbating van de goudhoudende kiezelaanslibbing blijft hoofdzaak. Maar gelijktijdig wordt de verkenning der goudaders (filons) aangevat. Deze opzoekingen hadden een gunstig verloop in de streek van Kilo en de uitbating der aders is begonnen : tot heden had zij slechts een proefondervindelijke waarde, maar doet voor de toekomst verhopent.

De « Société Internationale Forestière et Minière » heeft mijnuitvorschingen in Beneden-Uele en in de streek van Ubangi ondernomen. Deze maatschappij ontdekte diamanthoudende aanslibbingen in de bedding der kleine rivier Tele, bijrivier van de Itimbiri. Zij werd gemachtigd deze aanslibbingen op een oppervlakte van 20,000 hectaren uit te baten.

(1) Gedurende 1921 werden verkennings- en voorbereidende werken voortgezet en deze laten geen twijfel bestaan over de belangrijkheid der bedding en de hoedanigheid van de brandstof.

De « Compagnie du Kasai » stuurde een geologische missie in de streek van den Aruwimi.

In het bekken van den Kasai werden mijnvergunningen toegestaan aan meerdere vergunningshouders. Zij lieten uitvorschingen doen door de ingenieurs van de « Société Internationale Forestière et Minière du Congo ».

In al deze gevallen betreft het diamant.

De « Compagnie du Chemin de fer du Bas-Congo au Katanga » stichtte een zustermaatschappij « Société Minière du Beceka » genaamd en heeft haar de mijnvergunning die zij voor het bekken van de Kasai bezat, afgestaan. Deze laatste maatschappij deed door verschillende zendingen ingenieurs en uitvorschers de streek van de Lulua en Lubilashi onderzoeken. De opzoeking leidden tot de ontdekking van rijke diamanthoudende aanslibbingen in deze beide streken. De uitbating van een bedding niet ver van de Luebo, langs zij de kleine rivier Sasatchye gelegen, is begonnen.

2. — Mijnuitbating.

a) *Koper*. — De voortbrengst der werkhuizen van de « Union Minière du Haut-Katanga » bedroeg in 1920 18,982 ton koper. Vergeleken bij het vorig dienstjaar is dit dus eene vermindering der voortbrengst van ongeveer 4,000 ton en van meer dan 8,000 ton op het jaar 1917, dat, weliswaar, het gunstigste was.

Deze achteruitgang is te wijten aan de staking die gedurende de maand September losbrak en aan de moeilijkheid die er uit voortspoot, de noodige coke aan de werkhuizen te leveren.

Natuurlijk had dit een neerslag op den kostprijs. Anderzijds, verminderden door de wereldkrisis, in het tweede gedeelte van het jaar, de prijzen voor koper bereikt.

Maar alhoewel een groot aantal koperuitbatingen in deze voorwaarden hunne werken zouden hebben moeten schorsen, gelukte de « Union Minière » er in door inkrimping der uitgaven en door de ontwikkeling der voortbrengst hare mijnen en werkhuizen in werking te behouden.

Tezelfdertijd, zette zij den aanbouw van haar werkhuis voor de concentratie der erts te Panda naarstig voort.

Ongetwijfeld zal Katanga een der vruchtbaarste centras der wereld voor de kopervoortbrengst worden.

b) *Tin*. — De « Compagnie géologique et minière des Ingénieurs et Industriels belges » heeft in hare mijnen van Manono en Kitotolo, tinhoudende ertsbeddingen van ongeveer 18,000 ton verkend. De uitbating is in werking; de voortbrengst voor 1920 bedroeg 75 ton.

c) *Kolen*. — De mijnen van Greinerstad, te Lukunga (Tanganyika) omvatten vijf lagen, waarvan twee worden uitgebaat. De voortbrengst is niet belangrijk.

Ongelukkigig leent deze steenkool zich niet tot het vervaardigen van coke. Zij bevat 18 t. h. tot 20 t. h. asch. De hoop bestaat dat de hoedanigheid zal verbeteren naar gelang de uitbating diepere lagen zal bereiken.

Proefnemingen voor het gebruik dezer brandstof hadden plaats, onder den vorm van gepulveriseerde kool; een lokomotief, tot dit doeleinde veranderd, zal weldra in dienst worden gesteld op het derde baanvak van den spoorweg der Groote Meren, van Kabalo naar Albertstad.

d) *Goud*. — De uitbatingen van Kilo en Moto, heden aan de « Régie industrielle des Mines de Kilo et Moto » toevertrouwd, leverden in 1920 3,323,803 kilogram goud op; van de mijn Kilo : 1,578,666 kilogram, waarvan 39 kilogram uit anders voortkwamen, en van de mijn Moto : 1,745,137 kilogram.

De voortbrengst der vorige jaren bedroeg :

Jaren	Kilogrammen
1919	3,355,950
1918	3,604,942
1917	3,552,889

In 1920 is dus een achteruitgang geboekt. Deze was voorzien en was te wijten aan het feit dat het Beheer zeer wijzelijk zijne bedrijvigheid richtte naar het opstellen van een grootere reserve « placers », aan de methodische verkenning van de laag en aan het navorschen der anders. Ook nog omdat te gelijker tijd een deel der arbeiders tot het aanleggen van wegen en het inrichten van levensmiddelenkultuur werden bestemd.

Het was dringend en onontbeerlijk dien weg op te gaan.

De lichamelijke tuchtstraffen werden geheel afgeschaft.

Aanzienlijke inrichtings-, organisatie- en voorbereidingswerken werden aangevat; zij zullen heden kosten maar later in breede mate opleveren en ten gunste der bevolking verricht zijn.

*
*
*

De *Compagnie du Kasai* begon de uitbating van de goudhoudende kiezel der rivier Senguli, bijrivier van de Aruwimi. Zij bracht 17^k170 goud op.

e) *Diamanten*. — De *Société Internationale Forestière et Minière du Congo* zette de uitbating der diamantlagen van Tshikapa voort.

In 1920 bedroeg de voortbrengst 213,000 karaat.

De vorige jaren was zij :

Jaren.	Karaat.
1919	215,489
1918	164,183
1917	99,998

De mijnen bestaan uit diamanthoudende aanslibbingen gelegen langs zij de rivier Tshikapa. Het personeel in Afrika door deze Maatschappij gebezigd telt 57 blanken en 9,090 inlanders.

Dank zij eene verstandige politiek tegenover de arbeiders gelukte deze Maatschappij erin dit aanzienlijk inlandsch personeel te groepeeren in eene bijna onvruchtbare streek.

De *Société Minière du Bécéka* begon de uitbating van hare diamanthoudende bedding der rivier Sasatchye. Zij bracht in 1920, 8,050 karaat op

HOOFDSTUK VIII.

Grondstelsel.

Het dienstjaar 1920 kénmerkte zich voor de reorganisatie van het grondstelsel der Kolonie.

Vooreerst, zooals het hiervoren werd betoogd, heeft het Decreet van 6 Februari 1920, op eene volledige wijze de overdrachtsregelen van het onroerend eigendom in de Kolonie vastgesteld.

Deze bepalingen vormen titel III van het Burgerlijk wetboek genaamd : « Van de goederen en de verschillende wijzigingen van het eigendom ».

De talrijke regelen verdeeld over dekreten, verordeningen, besluiten en reglementen uitgevaardigd sedert het ontstaan van Kongo Vrijstaat zijn dus heden bepaald geordend en uitgebreid.

De nieuwe titel van het Burgerlijk wetboek stelt het onontbeerlijke voorafgaande daar voor de aanstaande invoering van een hypothecair stelsel in de Kolonie.

Anderzijds voert het Dekreet van 20 Juli 1920 (O. B. 1920 bl. 870) twee nieuwe titels in, in het Burgerlijk wetboek over de goederen en de verschillende wijzigingen van het eigendom : de titel IV brengt in de Kolonie in toepassing de erfpachtsrechten; titel V deze der « oppervlakte ».

Het erfpacht volstaat meestal om de inwaardebrenging der onbewerkte domeingronden te verzekeren en voortaan zal het niet meer noodig zijn groote grondbezittingen in vollen eigendom af te staan. Anderzijds door de jaarlijksche taks verschuldigd voor de erfpacht kan de Kolonie op een regelmatig inkomen van hare domeinen rekenen.

Wat het oppervlakterecht aangaat, dit treft bijzonder de vergunning van het boschontginningsrecht en van alle andere natuurlijke voortbrengselen van den grond.

De wensch, zoo dikwerf uitgedrukt, het beschikkingsrecht aan de onderalgemeen goeverneurs toegekend in zake verkoop en verhuring van gronden, om dit tot 10 hectaren in de groote omschrijvingen en tot 500 hectaren buiten deze omschrijvingen te zien uitbreiden, werd, bij verordening van 27 April 1920, verwezenlijkt.

De Algemeen-goeverneur heeft aan de onderalgemeen goeverneurs der in onderalgemeen goeverneurs ingestelde gewesten de machten en ambtsbevoegd-

heden die hem bij artikelen 1, 5, 6, 8, 11 en 12 van het reglement van 12 Oogst 1918 waren voorbehouden, afgestaan.

Een nieuw reglement op den verkoop en de verhuring van gronden en een reglement op de boschontginning zijn op 2 Juli 1920 door het Bijzonder Komiteit van Katanga gepubliceerd (O. B. 1920, aanhangsels, bl. 120 en 144).

Zij versterken de schikkingen die genomen zijn ten einde de inwaardebrenging te verzekeren.

* * *

In den loop van het jaar 1920 heeft de Regeering meerdere grondvergunningen verleend waarvan de belangrijkste steunen op de regelen der erfpacht en der oppervlakte in de Kongoleesche burgerlijke wetgeving ingevoerd, door het vermeld dekreet.

Anderzijds heeft de Regeering als voortzetting zijner politiek van industrialisering gedurende het jaar 1920, meerdere posten en landbouwstatiën verkocht; elke verkoop is bij dekreet, aan het advies van den Kolonialen Raad onderworpen, goedgekeurd.

* * *

Tijdens het jaar 1920 heeft de Kolonie, niet inbegrepen de provincie Katanga, 189 verkoops-, 357 verhurings-, 18 voorloopige bezettingsverbintenissen gesloten en 168 huurceelen opgezegd.

De Dienst der Bewaring der Eigendomstitels leverde 188 bewijzen van inboeking af wat eene vermeerdering van 103 was op het aantal in 1919 afgeleverd; 114 inschrijvingen van overdracht of andere annoteringen werden in het grondboek gedaan; 52 verkoopsakten van gronden tusschen particulieren werden verleden; eindelijk 97 huurceelen werden overgedragen.

Buitendien kondigt de Dienst der Bewaring van Eigendomstitels der Provincie Katanga de ontvangst van 73 verkoopsakten en overdrachten tusschen particulieren aan, benevens 5 verkoopsakten van gronden ingeboekt op naam der Kolonie.

In de streek bij Overeenkomst van 1902 aan de « Compagnie des Chemins de fer du Congo Supérieur aux Grands Lacs Africains » toegewezen, werden 74 toelatingen om gronden te bezetten verleend.

HOOFDSTUK IX.

Landbouw en veeteelt.

VOORWOORD.

De tijdens het dienstjaar bereikte uitslagen hebben de verwachtingen, gesteund op de ontwikkeling van den inlandschen landbouw, niet bedrogen.

De standplaatsen met een afgescheiden begroting werden door een bijzonder land bouw personeel, buiten allen administratieven invloed, beheerd

Op handelsvoet uitgebaat, waren de uitslagen voor de plantages uitmuntend. De proefondervindelijke standplaatsen voor kultuur en veeteelt bleven voor de landbouw propaganda én technisch én praktisch onderricht leveren.

Het bacteriologisch laboratorium voor veeartsenijkunde te Zambi werd naar Ruanda, op de oevers van het Kivumeer overgebracht, ten einde de besmettelijke ziekten van het vee en de bereiding van entstoffen en serums, te bestudeeren.

De twee laboratoria voor landbouwontledingen te Boma en Elisabethstad gevestigd hebben hunne opzoekingen hoofdzakelijk geleid naar de studie van de grondwaarde der Kolonie.

De insektenkundige legde zich meer bijzonder op de studie der schadelijke insekten van de katoenboom toe.

LANDBOUW.

I. — Inlandsche landbouw.

Katoen en rijst worden op groote schaal door de inlandsche bevolking gekweekt in de streken waar den aard van den grond en het klimaat deze plantages begunstigen.

In meerdere distrikten waar deze kulturen met meer bijval zouden kunnen ontwikkeld worden, namelijk in die van den Lowa en Lomami konden zij nog niet ingevoerd worden bij gebrek aan personeel en om reden de ontoereikendheid der vervoermiddelen die ons gedwongen hebben onze pogingen samen te trekken op de onder oogpunt van verbindingswegen meest begunstigde streken.

Katoen.

De mogelijkheid door den inlander in goede voorwaarden katoen te doen voortbrengen kan niet meer betwijfeld worden.

De zwarte houdt van een kultuur die hij kan verrichten zonder zijn dorp te verlaten en die goed loonend is.

De hoedanigheid van het produkt is zeer goed.

De klimaatsvoorwaarden zijn gunstig.

De verdeeling van de kultuur in kleine inlandsche velden is een bescherming tegen de uitbreiding der bedekte bloeiziekten.

De modaliteiten van de ekonomische ontwikkeling eener zoo uitgestrekte kolonie als Kongo moeten menigvuldig en verschillend zijn, zooals het land en het leven zelf.

Wanneer in zekere gevallen, de door blanken bestuurde groote nijverheidskulturen aangewezen zijn, bestatigt men in andere gevallen met voldoening het vooruitzicht een inlandsche boerenstand te zien ontwikkelen die zich met het oog op den uitvoer met de kleine kultuur onledig houdt.

Het tijdstip waarop Kongo een groot deel van onze nationale katoenmanufaktur zal kunnen bevoorraden is nog verwijderd, doch is het van groot belang in eigen Kolonie een zelfstandige bron van grondstoffen te bezitten.

De « Compagnie Cotonnière Congolaise » heeft het materieel door de Kolonie besteld voor de uitkorrelingswerkhuizen, overgenomen. Tijdens het dienstjaar begon het oprichten van twee werkhuizen, te Lusambo en te Kibombo op de Lualabarivier. Meerdere ontkorrelingsmachienen en handpersen zijn in werking.

Maar de Regeering blijft evenwel nog belang hechten aan de zaak.

De propaganda voor katoenplantingen wordt door de agenten van den gewestdienst in overeenstemming met die van den landbouwdienst voortgezet.

In 1920 werd een dekreet dat de kultuur, de behandeling en den handel van katoen regelt, uitgevaardigd; de zaak is kiesch. De hoedanigheid van de voortbrengst ontaardt fataal zonder standvastig toezicht door de openbare machten en eene strenge reglementeering.

De ontaarding van de vezels der katoen door de ter plaatse gewonnen zaden, bewees de noodzakelijkheid de zaaigranen uit te zoeken en er nieuwe in te voeren.

Selektieposten werden in Sankuru en Maniéma opgericht.

20 ton uitgezocht zaaigraan, in de Vereenigde Staten gekocht door de « Compagnie Cotonnière Congolaise » werden ingevoerd en onder de inlanders van Maniéma, Sankuru-Kasaï en Lomami verdeeld.

In de Oostelijke Provincie, heeft het Maniéma-distrikt 250 ton ontkorrelde katoen voortgebracht, hetgeen 50 ton meer is dan in 1919. De totale voortbrengst steeg, de opbrengst der kulturen daarentegen verminderde. De voortgebrachte ruwe katoen per hektaar bedroeg, in 1913, 595 kilogram; in 1919/1920 daalde zij tot 278 kilogram. Afgezien van de kwestie der verbindingswegen, zijn de voornaamste oorzaken van dezen achteruitgang, onvoldoende technisch personeel en gebrek aan uitgezochte zaaigranen.

De Maniémakatoen is van goede kwaliteit, hij staat gekwoteerd als « good middling ». Hij bereikte in 1920 zeer hooge prijzen (12 frank het kilogram). Sedertdien daalden deze prijzen fel en zijn heden, volgens de hoedanigheid, tusschen 4 en 5 frank.

In Sankuru is de inlandsche voortbrengst van 220 ton in 1919 tot op 122 ton in 1920 verminderd. Hier ook schijnt dit verval te wijten aan gebrek aan Europeesch personeel.

In Kasaï werden 150 ton geoogst in 1920.

Eindelijk in Uélé, waar de propaganda voor katoenbeplanting in 1920 begon, bereikte de oogst ongeveer 75 ton.

Het produkt is prachtig maar de vervoersmoeilijkheden zullen de uitbreiding dezer kultuur in de streek verhinderen. Te Mahaye waar ze werd begonnen, moest men ze opgeven.

Het is ijdel de natuurlijke loop van het ekonomisch leven te willen geweld aan doen : nergens gelukte de katoenkweek alvorens de voorwaarden van vervoer gunstig waren.

Rijst.

In de Oostelijke Provincie is de rijstvoortbrengst verminderd bi gebrek aan agronomen die de propaganda voor rijstkweek konden leiden.

De Maniéma en Opper Uélé gaven nochtans goede oogsten.

De twee rijstpellerijen van Stanleystad en Kundu werden afgestaan aan de Maatschappij « Belgika ». In deze werkhuizen werd gearbeid maar soms ontbrak het ruwe produkt door onvoldoende vervoersvermogen van den Spoorweg der Groote Meren en de tariefverhooging.

2. — Levensmiddelenkultuur.

De uitbreiding van de inlandsche levensmiddelenkultuur deed eenigen plaatselijken vooruitgang.

De levering van eetwarenprodukten voor het personeel der mijncentra van Katanga en van den Ituri werd verhoogd.

Maniok werd overvloedig in alle distrikten van Beneden-Congo gekweekt, bijzonder in de streek van Madimba waar de oogst bijna 3,000 ton chikwanges opbracht. In de Maniema eveneens is de maniokkultuur voor den verkoop verspreid. Onder vorm van bloem werden 75 tot 80 ton per maand verkocht.

In de streek van Beneden-Uele, voerden de inboorlingen 1,882 ton rijst en paddy, 355 ton sesamzaad, 24 ton aardappelen en 51 ton inlandsche koffie uit.

In het mijnstreek van Opper-Uele, werden meer inlandsche levensmiddelen in 1920 aangebracht dan in 1919; hetzij een totaal van 1,900 ton tegen 1,000 ton in 1919. Als Europeesche kultuur bij de inlanders ingevoerd nam deze der aardappelen een bijzonder uitbreiding in Midden-Kongo : 100 ton in 1920 tegen 50 ton in 1919.

3. — Standplaatsen voor proefonderzoek.

In de *Standplaats van Congo da Lemba* hebben de voortgezette proefonderzoeken toegelaten te bepalen welke planten op de hoogvlakten van Beneden-Kongo kunnen gekweekt worden.

De verzamelingen fruitboomen zijn zeer volledig.

Deze standplaats bracht de beste kwaliteit geteelde koffie der Kolonie tijdens het dienstjaar voort.

In den *Kruidtuin van Eala* werden verschillende studiën op vezelplanten ondernomen zooals de *Hibiscus*, *Urena lobata*, *Triumphata*, *Agave rigida* var., *si salana*, *Fourcroya*, evenals op de *Elaïs*, de katoenboom, de vanilleplant, de kruidnagelplant, de quinquinaboom, enz.

Het personeel van den Kruidtuin houdt zich onledig met de oprichting te Boyeka eener standplaats bijzonder bestemd om de palmboom en verscheiden andere ekonomische gewassen te bestudeeren. Alle kongoleesche variëteiten van dezen palmboom worden er bijeengebracht; een laboratorium om ter plaatse de studie dezer variëteiten uit scheikundig opzicht te bestudeeren zal opgericht worden.

4. — Standplaatsen met bijzondere bestemming.

LULA.

Koffie. — De voortbrengst van groene koffie in 1920 bedroeg 101,409 kilogram tegen 80,025 kilogram in 1919. De gemiddelde opbrengst per hectaar bereikte 1,001 kilogram voor een oppervlakte van 100 hect. 28, dus een vermeerdering van 145 kilogram per hectaar op het gemiddelde van 1919. Dit is toe te schrijven aan het verhoogd gebruik van organische meststoffen.

De te Lula verwezenlijkte winsten weerspiegelen een uitmuntenden economischen toestand. Studiën worden ondernomen om er fijne koffies te kweken die een kostelijk vervoer zouden kunnen dragen.

Aan 10 zwarte leerlingen van het Ueledistrikt werd praktisch onderwijs voor de koffieteelt gedurende het dienstjaar gegeven.

BARUMBU.

Kakao, Funtumia en Elaïs. — De kakaovoortbrengst die de laatste jaren enkel 40 tot 43 ton bereikte, overschreedt dit dienstjaar de 65,000 kilogram. Deze vermeerdering sproot voort uit het feit dat de jonge planten begonnen te dragen. Daarentegen, schijnt de voortbrengst der twintigjarige velden achteruit te zullen gaan. Nieuwe aanplantingen worden voortgezet; dit jaar werden 173 hectaren in kultuur gesteld.

De bouw van het nieuwe werkhuis voor de kakaobereiding is bijna voltooid.

Barumbu telt eveneens 104,000 rubberboomen *Funtumia* waarvan de helft binnen kort in ontginning wordt gesteld; deze standplaats omvat nog 24,000 volwassen *Elaïs* palmboomen. Bij gebrek aan vervoermiddelen werden slechts 10,000 à 12,000 palmboomen regelmatig ontgonnen.

YANGAMBI-GAZI.

Pararubber. — De groei der Heveas in deze standplaats is in alles te vergelijken met de plantages van den Indischen archipel. Nochtans is de opbrengst die 270 kilogram droge rubber per jaar en per hectaar voor de boomen van 9 jaar bedroeg, minder dan diegene in Oost Indië bereikt. De groote afstand tusschen de boomen (7 × 7 meter) en de weinige regens in Belgisch Congo (2 meter omstreeks in de Evenaarsstreek) zijn daarvan de oorzaak.

De kostprijs per kilogram droge rubber aan den oever bedraagt fr. 3.03. De standplaats werd van een ontginningsmaterieel voorzien.

DE HOEVE VAN BOMA (kilometer 5. Bangu).

Deze nieuwe standplaats voor proefonderzoek van kultuur en teelt in het begin van het jaar gesticht aan kilometer 5 van den Mayumbe spoorweg, heeft een moestuin alsook kwekerijen van fruit en sieraadplanten, waarvan de produkten te Boma worden verkocht.

De teeltproef die er werd gedaan, had een ongelukkig begin. De bretoensche

rasrunderen stierven weldra aan de trypanosomose. Alleen het vee van Dahomeesch ras weerstond aan de ziekte.

De uitbreiding der weilanden en der kulturen zullen de gezondheidsvoorwaarden van deze standplaats verbeteren zoodat de begonnen proefnemingen met minder tegenslagen zullen kunnen voortgezet worden.

FOKKERIJ.

1. — Herkauwers.

Onze teeltstandplaats te Katentania (Katanga) gelegen telt 1,486 stuks vee waarvan 962 wijfjes.

Deze standplaats bestudeert sedert meerdere jaren het acclimateeren van herkauwers op de hoogvlakten der Bianos. De gezondheidstoestand is er uitmuntend. De sterfgevallen zijn er heden zeer gering en de geboorten bereiken er een uiterst bevredigend gemiddeld. De geboorten overtroffen in 1920 de sterfgevallen met 250 stuks.

De langzame verdwijning der vóór tien jaar uit Rhodesie eerst ingevoerde kudden, wanneer de hoeve werd opgericht en hunne graducele vervanging door ter plaatse geboren voortteelers die reeds aan dit midden aangepast zijn, is een der oorzaken van dezen gunstigen uitslag.

De kruisproefnemingen van inlandsche rassen met uit Zuid-Afrika ingevoerde stieren, gaven zeer goede uitslagen en verbeterden aanzienlijk de geschiktheid en de vroege ontwikkeling van het vee.

Een zeer merkbare ontwikkeling der weiden in de afgesloten weideplaatsen of meermaals begraasde weilanden wordt bestatigd.

De in minder dan tien jaar bereikte uitslagen, niettegenstaande de zeer kritieke periode en de onvermijdelijke moeilijkheden van het begin, wijzen de mogelijkheid aan groote fokkerijen op de vlakten der Bianos te scheppen door gelijktijdige verbetering der dieren en weilanden.

2. — Olifanten.

De bedrijvigheid der dressagestandplaats te Api, waarvan het Beheer aan de Regeering werd overgedragen door het Bijzonder Fonds, werd voortgezet.

Deze standplaats telt vijf en twintig olifanten.

De hindoesche geleiders, door het Bijzonder Fonds aangeworven, hebben belangrijke diensten bewezen : de gedeeltelijke invoering hunner methode verkort aanzienlijk den duur van het temmen.

De Regeering is zinnens, ten titel van proef, gedresseerde olifanten die voor groot werk, transporten, enz., dienstig kunnen zijn, ter beschikking van verschillende private ondernemingen te stellen.

Orders zijn gegeven om de kudde buffels te vermeerderen en proefnemingen voor het temmen dezer dieren te beginnen.

HOOFDSTUK X.

Kolonisatie.

De blanke, zoowel landbouw- als nijverheidskolonisatie, ontwikkelt zich langzaam in de kolonie, ten minste voor zoover het individueele pogingen onzer onderdanen betreft.

Onder dit opzicht werd in 1920 geen enkel gevoelige vooruitgang aangestipt.

Het ontbreekt niet zoozeer in Kongo aan gunstige streken voor het oprichten van landbouwontginningen, noch van centra waar de ambachtslieden en de kleine handelaars van het Moederland verzekerd zijn een loonend werk te vinden.

Gezond klimaat, vruchtbare grond, rijke weilanden, een dikwerf belangrijke veestapel maken van Oostelijk Ituri, het gewest van Faradje, Opper-Uele, het aanzienlijkste deel van Kivu, en een groot gedeelte van Katanga, zelfs van zekere streken in Kasai, plaatsen waar de fokkerij en de landbouw gemakkelijk kunnen bloeien.

De kleinhandel en de klein nijverheid zijn verzekerd zich eene belangrijke klienteel te kunnen vormen in de voornaamste centra, zooals Kinshasa en Elisabethstad, om slechts die te noemen.

Waarom richt de jonge, werkzame, goed onderlegde Belg, die over een kapitaal beschikt, zich niet veel meer naar de loopbaan die, stellig, een ernstige krachtsinspanning vergt, maar die tevens een ruimere gezichtseinder opent?

In zake landbouw vooral, hoeft ongetwijfeld een pionnierswerk verricht te worden.

De moeilijkheid der verbindingen — en dus ook een onvoldoende afzetgebied —, het algemeen gebrek aan werkkraft, de afkeer door de inlanders ten toon gespreid om hun vee af te staan, zijn zoovele hinderpalen voor weinig energieke en gemakkelijk te ontmoedigende karakters. De geringe koloniale voorbereiding van het leven, de overdreven verwachtingen, eindelijk, het buitensporig vertrouwen van het meerendeel hunner in de officieele tusschenkomst waarvan zij alles verhoppen, zijn oorzaak der misrekening van velen onder de ambachtslieden en kleine handelaars die zich in de Kolonie hebben gevestigd.

Nochtans ontbrak geen officieele werking. Maar wat heeft zij opgeleverd? Op 755 kolonisten door het Departement naar Katanga gestuurd, van 1910 tot 1920, huisden er daar nog slechts 129 op het einde van het dienstjaar. En daarvan arbeiden er nog 93 voor rekening van derden.

Maar buiten de onderdanen waarvan het Departement de nederzetting in Katanga vergemakkelijkt, bevinden zich een aantal Europeërs (Belgen en vreemdelingen) die er zich hebben gevestigd zonder eenige tusschenkomst der Regeering.

Zij waren een honderdtal — zestig Belgen en veertig vreemdelingen — die, in den aanvang van 1921, zich met landbouw in de provincie onledig hielden. Zij bestuurden er vijf en tachtig ontginningen; vier en vijftig waren normaal bebouwd, twee en dertig onvolmaakt.

Vier dezer inrichtingen hadden eene uitgestrektheid van meer dan vijf honderd hectaren in bouw. Zij zijn gelegen in de groote valleien van Noord-Katanga. Hoofdzakelijk legden zij zich toe op de maïskweek, waarvan de opbrengst op aanzienlijke wijze vermeerderd. Hun oogst wordt aangekocht door de « Union Minière ».

Hier behelpt men zich in die groote hoeven van mekanische kultuur bij middel van stoomtraktors, ginds worden trekossen gebruikt.

De werkkraft, meer en meer door de groote mijnondernemingen, die een groote uitbreiding hebben genomen, aangelokt, was ongelukkig niet zoo overvloedig als de pachters het zouden gewenscht hebben en de schaarsheid liet niet toe grootere ontwikkeling aan de kulturen te geven.

Een andere kategorie van hoeven bestaat in de omgeving der stad. Zij ondernemen de kultuur van maïs, zoete aardappelen, verschillende soorten groenten en eetplanten.

In deze uitbatingen alleen legt men er zich op toe de voortbrengst van den grond te behouden en ze zelfs te verhoogen.

In het algemeen zijn deze hoeven een twintigtal — goed verzorgd en leveren prachtige winsten op.

De pachters doen proeven met ossen en ezels voor de tractie. Eveneens ondernemen zij den kweek van klein vee en pluimgedierte.

De inkomsten van deze ondernemingen bestaan vooral uit de leveringen van zoete aardappelen aan de « Union Minière ».

Eindelijk, bestaan er rond Elisabethstad, eenige kleine landbouwondernemingen die gewoonlijk slechts de marktkultuur en het kweken van gevogelte ondernemen. Onder hen zijn er die slechts eene kleine uitgebreidheid hebben.

De uitbaters behooren tot verschillende nationaliteiten waaronder vele zwarte of van de asiatische rassen.

Deze feiten toonen aan dat men in Katanga kan en zelf zeer goed kan gelukken met landbouwkolonisatie, maar daartoe behoeft men landbouw te kennen, over eenig kapitaal te beschikken en met de vereischte krachtadigheid begaafd te zijn.

In de Oostelijke provincie hebben zich eenige kolonisten gevestigd op de boorden van de Tanganyika- en Kivumeren. Zij leggen zich vooral toe op het voortbrengen van inlandsche levensmiddelen en de veeteelt. Door de moeilijkheid hunne produkten aan loonende prijzen te verkoopen is hun toestand op dit oogenblik weinig schitterend.

Eindelijk, in het Ituridistrikt hebben eenige kolonisten zich gevestigd in de omgevingen der Kilomijnen. Zij ontmoeten moeilijkheden om zich inlandsche werkkraften aan te schaffen en hunne produkten aan voldoende prijzen te verzetten. Tot heden was dit de hinderpaal voor de ontwikkeling van de Europeesche kolonisatie in deze streek. Maar stellig is daár, eveneens, groote toekomst naarmate de mijnen en de vervoerwegen uitbreiding zullen nemen.

* * *

Het Departement neemt een gedeelte der reiskosten op zich om de vestiging van kleine handelaars en kleine fabrikanten die zich in de Kolonie wenschen te vestigen in de hand te werken.

Onder hen zijn er eenigen die aldus van die regeeringshulp genietende in Elisabethstad handelsinrichtingen en kleine nijverheidsinstellingen hebben gesticht. Voor het meerendeel waren het ambachtslieden.

* * *

Alhoewel de huidige economische voorwaarden de trek naar Belgisch-Kongo van talrijke en weinig voorbereide emigranten onmogelijk maken, gaat de Regeering des niet te min voort hare aandacht te wijden aan de kwestie der Belgische kolonisatie in de Kolonie.

Het in voege treden der wet op de hypotheken, de organisatie van het landbouwcrediet, de uitbreiding der landbouwdiensten van het Bijzonder Komiteit van Katanga kunnen in aanzienlijke mate den toestand der kolonisten verbeteren.

De welvaart der ijverigsten, der hardnekkigsten en der meest ondernemingsgezinden tusschen hen verrechtvaardigen trouwens tot heden de verwachtingen waarop de Regeering steunt voor de uitbreiding der kolonisatie in Katanga en in de Oostelijke provincie.

HOOFDSTUK XI

De Openbare Macht.

I. — Organisatie.

In den loop van 1920, werden de principieën van de reorganisatie der Openbare Landmacht vastgesteld bij dekreet van 10 Mei 1919, waarbij diegenen van 15 en 20 Oogst 1918 zijn afgeschaft, in toepassing gebracht.

In elk der provincies, werden de nieuwe schikkingen gelijkvormig de verordening van 15 Oogst 1919, geregeld. De gekampeerde troepen belast met de verdediging der Kolonie en de belangrijke militaire tusschenkomsten met het oog op het behoud der orde, hebben bezit genomen van hunne vaste garnizoenen. De troepen in landelijken dienst, die normale bezetting en de politie der gewesten verzekeren, werden tot de effectieven, vastgesteld volgens de voorstellen van de Algemeene Ondergouverneurs, herleid.

Eene stedelijke politie werd gesticht in de voornaamste centra der Kolonie.

Verschillende besluiten, verordeningen, reglementen en omzendbrieven, in 1920 verschenen, hebben de uitvoering van bijzonderheden van het statuut der hervormde Openbare Macht, nauwkeuriger bepaald. Een kader van officieren en reserveonderofficieren der Openbare Macht alsook de grondslagen van een Europeesch vrijwilligerskorps werden geschapen; nieuwe reglementen over het aanwerven van zwart personeel en de organisatie van de reserve der Openbare Landmacht kwamen in voege; een verordening heeft het tarief der soldij en verschillende toelagen aan gegradeerden en soldaten herzien. De Begrooting voor 1921 heeft rekening gehouden der verlangens uitgedrukt door den Regeeringsraad voor de verbetering van het lot onzer soldaten.

2. Effectieven.

Op 31 December 1920, telde de Openbare Landmacht 292 blanke officieren en onderofficieren en 14,912 inlandsche soldaten voor een organiek effectief voorloopig vastgesteld op 15,650. De troepen in landelijke dienst werden op het voorzien effectief behouden. Het deficit dat namelijk te wijten was aan het verlaag in de aanwervingsoperatiën, is geheel door de gekampeerde troepen gedragen. Het werd later aangevuld.

3. -- Instructie der troepen.

De legeroverheid drukte zijne voldoening uit over den graad van instructie der troepen. Het noodige werd gedaan om de eenheid der instructie en de eenstemmige leer in de formaties van de Landmacht te verzekeren.

De instructie der zwarte gegradeerden was het voorwerp van de bijzondere zorgen.

Maatregelen werden genomen opdat elke zwarte soldaat ingewijd weze in de kennis van een handambacht tijdens zijn verblijf onder de wapens. Hij kan dan dezen stiel te zijnen voordeele uitoefenen wanneer hij terug in het burgerlijk leven treedt.

4. — Materieel.

a) *Bewapening.* — De bewapening is in goeden staat, en bestaat uit Mauser geweren en karabijnen, Gras geweren en een reserve Albinigeweren. Zoodra mogelijk zullen deze afgekeurd worden.

De Landsmacht beschikt eveneens over snelvuurmachines en snelvuurgeweren. De toestand van het geschutsmaterieel is bevredigend. De werkplaatsen voor wapenmakers worden ingericht en kunnen heden in goede voorwaarden het onderhoud der bewapening en het bijzonder materieel voor de technische eenheden verzekeren.

b) *Gereedschappen.* — De gereedschappen moeten hernieuwd en aangevuld worden. Het is inderdaad onontbeerlijk de troepen over de vereischte gereedschappen te doen beschikken voor de uitvoering der werken die zij te verrichten hebben, evenals voor de bijzonder te geven instructie aan de soldaten (vorming van ambachtslieden : metsers, smeden, timmerlieden, enz.)

c) *Vervoer.* --- Het gemengde bataillon van Boma beschikt over auto-kamions. Een school voor soldaten auto voerders werd er gesticht en geeft bevredigende uitslagen.

De vorming te Elisabethstad van een gelijkaardige vervoerdienst is ter studie.

d) *Boekhouding.* — De Staf der Landmacht heeft alle vragen betreffende het materieel der troepen in handen genomen. Te dien einde is de benoeming voor 1921 van een intendant voorzien.

Maatregelen werden genomen opdat de verzendingen van Europa rechtstreeks zouden afgezonden worden aan de provinciale bewaarplaatsen waarvan het beheer door een bijzondere onderrichting is geregeld.

De legerbewaarplaatsen voor de noodwendigheden van den veldtocht ingericht, zijn ontruimd en de goederen werden naar hunne onderscheidene bestemmingen verzonden. De belangrijkheid der geleden verliezen tijdens deze ontruimingen, die niet altijd in goede voorwaarden konden geschieden, zal slechts kunnen vastgesteld worden na ontvangst der verslagen.

c) *Bevoorrading der troepen.* — Een nieuw reglement over de bevoorrading der troepen is beslist. Het verbiedt namelijk het rantsoen onder vorm van vergoeding voor voedsel, af te leveren. Met deze laatste methode liep men misrekening op; de voet van deze vergoeding hield niet steeds rekening met de prijswisseling der eetwaren: het rantsoen moet dus in natura gegeven worden.

Het zelfde reglement, met het oog op besparing, en om de verscheidenheid in de voeding van den soldaat te verzekeren, schrijft het aanleggen van levensmiddelenkultuur en plantingen in de nabijheid van de militaire kampen volgens een methodiek programma, voor.

f) *Huisvesting der troepen.* — De werken voor de huisvesting der troepen worden normaal voortgezet. Zekere gekampeerde troepen zijn nog in noodwoningen ondergebracht.

Het verdrag in het oprichten der steenengebouwen is in zekere gevallen te wijten aan het feit dat de werken moesten geschorst worden voor opvoering door de troepen, in andere gevallen, aan de beluiteloosheid over de bepaalde ligging.

De voor deze werken vereischte credieten zijn voorzien in de begrooting voor 1924.

HOOFDSTUK XII.

Onderwijs.

De Kolonie telde in 1920 negen officieele onderwijsinstellingen, twaalf gesubsidieerde inrichtingen en zeven vrije instellingen.

Gedurende het dienstjaar, heeft het onderwijs in de officieele scholen een nieuwe richting ontvangen.

Hun technisch en beroepskarakter werden meer op het voorplan gesteld: eenerzijds, zullen zij ambachtslieden vormen, anderzijds, klerken of leerlingen voor de scholen van inlandsche medische helpers. Alleen een uitgelezen schaar hunner zal een ontwikkelde boekenonderwijs ontvangen. De andere leerlingen worden naar handambachten aangestuurd.

Ten einde dit doel te bereiken, zullen zekere inrichtingen het aantal jaren studie in de voorbereidende sekties van het lager onderwijs aan te vullen hebben.

Deze uitbreiding van het lager onderwijs sleept geenszins nieuwe lasten na

zich. Inderdaad, de meeste scholen hebben reeds inlandsche moniteurs gevormd die bekwaam zijn met bijval de lagere klassen te besturen.

Elk der negen officiele scholen, uitgezonderd die van Buta, omvatten heden eene beroepsafdeeling waar onder meer de schrijnwerkersstiel, het schoenmaken, het drukken, het boekbinden en het vervaardigen van kleederen worden aangeleerd.

Eene afdeeling voor klerken waar gedurende twee jaar bijkomende studies moeten gedaan worden, is geopend in de School te Buta.

Afdeelingen voor normaalonderwijs werden gedurende het jaar gesticht te Boma en te Lusambo; op het einde van het jaar was het onderwijs er evenwel nog niet georganiseerd.

Te Stanleystad, Lusambo en te Buta, bestaan afdeelingen voor zonen der hoofden waarvoor bijzondere leergangen worden gegeven nopens de plichten van het hoofd, onder meer in zake belastingen en gezondheidsleer.

Veertien zonen van belangrijke hoofden — aldus onderwezen over de lasten hunner bediening — werden te Buta in stage geplaatst nabij de landelijke overheid. Na deze stage geëindigd te hebben zullen zij naar hunnen stam terugkeeren om het hoofd bij te staan in het besturen zijner hoofdijs en als tusschenpersoon te dienen bij de Europeesche autoriteit en de inlandsche.

Het gebruik van talrijke zwarte klerken, zoowel in de administratie als bij de hoofden gaf, in de Engelsche kolonies, de beste uitslagen.

*
* * *

De schoolgroep te Elisabethstad is uiterst belangwekkend. Zij verdient eene bijzondere vermelding.

Zij omvat, inderdaad, een onderwijsafdeeling voor Europeesche kinderen. De Franciskaners die deze school voor jongelieden besturen gaven er in 1920 een lager en middelbaar onderwijs aan 65 leerlingen. De School voor meisjes door de Zusters der Liefdadigheid telde 88 leerlingen waarvan 28 pensionarissen.

In deze twee instellingen wordt het programma van het Moederland gevolgd.

Het onderwijs voor inlandsche jongens omvat een beroepsafdeeling door 203 leerlingen gevolgd. De Lagere school voor jongens telt 80 leerlingen; de avondkursussen geopend gedurende eenige maanden, hadden grooten bijval 20 leerlingen deden zich inschrijven.

Te Coquilhatstad werd, op initiatief, van het plaatselijk bestuur eene beroepsschool gesticht. Zij wordt bestuurd door een agent der kolonie bijgestaan door een inlandsch moniteur: bij de opening der kursussen, boden zich 80 leerlingen aan.

De schoolbevolking in de officiele instellingen steeg in totaal tot 1861 inlandsche leerlingen en 153 Europeërs.

De beroepsafdeelingen telden 467 leerlingen.

*
* * *

De twaalf schoolinstellingen, waaruit het gesubsidieerd onderwijs bestaat, telden 20,311 leerlingen van de twee geslachten. In deze scholen, wordt het lager onderwijs dat gewoonlijk daar nog in rudimentairen staat is, gevolgd door

het aanleeren van een ambacht of, voor wat de meisjes betreft, aangevuld door huishoudkursussen.

Te Luluaburg bestaat eene afdeeling voor normaal onderwijs. Deze kursussen telden 125 leerlingen gedurende het jaar.

Vijf en twintig onder hen legden met bijval het uitgangsexamen af.

Het is niet zonder belang aan te stippen dat er onder deze inlanders vier leerlingen werden aangetroffen die hunne studies voortzetten en de latijnsche humanoria aanvangen. De andere werden als onderwijzers geklasseerd in de buitenscholen van Kasai.

Uit de Normaalschool van Lusaka in 1920 door 150 leerlingen bezocht, kwamen reeds 200 onderwijzers en 47 onderwijzeressen.

In Beneden Kongo vonden 10 leerlingen uit de school van Buma, insgelijks een bediening als onderwijzer in de buitenscholen.

Te Kindu werd het belangwekkend werk voor de opvoeding der melaatsche kinderen voortgezet.

Het internaat door de Paters van den Heiligen Geest in 1920 gesticht telde 70 mulatten en mulatinnen.

De School te Boma aanvaardt harerzijds deze bastaarden.

Dit is een zedelijk en sociaal problema dat de aandacht der Regeering zal gaande houden en waarvan zij het belang begrijpt.

*
* *

De zeven niet gesubsidieerde instellingen bestaan uit drie scholen ahangende van de « Methodist Episcopal North Church », eene van de « American Presbyterian Congo Mission », van drie verschillende katholieke zendingen en eindelijk van de « Huileries du Congo Belge. »

Het in deze scholen gegeven onderricht omvat het lager onderwijs door beroepskursussen aangevuld.

*
* *

Een ontzaglijke inspanning blijft in Kongo te vervullen aangaande het onderricht en de opvoeding. Wij deden niet minder vooruitgang dan de naburige tropische koloniën, maar deze troost is gering.

In zekere opzichten, zijn de bereikte uitslagen zoowel door het officieel onderwijs als door het gesubsidieerd onderwijs of het vrij onderwijs, aanmoedigend.

In de meeste der instellingen vermeerderd steeds het schoolbezoek.

Ondanks de algemeene onverschilligheid der ouders, blijven de leerlingen met een treffende stiptheid de kursussen volgen. Leerzaamheid, vlijt en aanleg gewoonlijk door de inlandsche schooljeugd aan den dag gelegd, laat voor de toekomst van het onderwijs veel verhoppen.

Dit is trouwens niet enkel in deze instellingen waarvan hiervoren kwestie.

Onafhankelijk van deze instellingen bezit elke zendelingenpost, zoowel katholieke als protestantsche een school die door de missionarissen in persoon wordt bestuurd en waar een zeker lager onderwijs wordt gegeven.

In de meeste dezer posten kunnen de inlanders zich in zekere mate vertrouwd maken met de meest gezochte ambachten : schrijnwerken, metselen, vervaardigen van kleederen, enz.

Talrijk zijn bovendien heden de inlandsche dorpen waar de katholieke en protestanche godsdienstonderwijzers aan de zwarten in hunne moedertaal de begrippen van lezen aanleeren.

Onze schoolorganisatie lijdt, buiten de ontoereikendheid der middelen op algemeene wijze, onder de natuurlijke strekking de methoden en de opvatting van eene Europeesch lager onderwijs in Afrika toe te passen. De ware methode aan de inlandsche mentaliteit aangepast, met een wezenlijk technisch karakter, moet oneindig eenvoudiger zijn en zal alleen bepaald worden door de kracht van het geduld, met takt, toewijding en inspanning.

HOOFDSTUK XIII

Openbare gezondheid.

I. — Gezondheidstoestand.

Ten opzichte der blanken verbetert steeds de gezondheidstoestand in de Kolonie. Hij was in 1920 zeer bevredigend.

Geen enkele ernstige besmetting werd gemeld gedurende dit tijdperk.

Het sterftecijfer daalde tot 1.34 t. h. in vermindering van 0.06 t. h. op het gemiddelde van het vorige jaar.

Anderzijds werden 6,354 ziektegevallen behandeld. 1,357 zieken werden volgens de ingekomen verslagen geherbergd.

Wat de inlanders betreft is het onmogelijk het percentage van dit sterftecijfer op te maken.

Noch het bevolkingscijfer, noch het aantal sterfgevallen is ons bekend.

De verslagen luiden 53,511 behandelde gevallen waarvan 1,543 met doodelijken afloop, hetzij een sterftecijfer van 2.91 t. h..

* *

Eens te meer werd in den loop van het dienstjaar vastgesteld dat de kwalen die in de Kolonie op het voorplan van de beschrijving der ziekteleer treden zijn — voor de blanken — malaria en hemoglobiurie, voor de inboorlingen trypanosomiase, longontsteking en dysenterie.

Voor de eerste dezer ziekten kan geenzins een achteruitgang aangestipt worden.

De malariakoorts is de type-koorts der tropische landen. Maar zij kan bevochten en overwonnen worden.

Het betrekkelijk voortbestaan van de malaria in de Kolonie is aan verschillende oorzaken te wijten.

Vooreerst zijn het oorzaken van individueel karakter — veronachtzaming of onverschilligheid in de voorbehoedende behandeling door kinine, of gebrek aan voorzorgen door de koloniale.

Onze medeburgers geven volgaarne den brui aan voorschriften en reglementen. In zake tropische gezondheidsleer wordt deze tuchteloosheid vroeg of laat betaald.

Ook zijn er plaatselijke oorzaken die door de zorgen van de koloniale administratie trapsgewijze moeten verdwijnen.

De meest afdoende maatregelen om de malaria in de groote centra te voorkomen zijn onder meer het droogleggen van vochtige terreinen, het zuiveren der omgevingen van woonhuizen, het afwateren van vuile wateren, het verschaffen van drinkbaar water, enz.

Deze schikkingen zijn natuurlijk bezwaarlijk met nuttige uitwerking in Kongo te nemen om reden de aanwezigheid, in de nabijheid van Europeesche centra, van dichte inlandse afwisselende groepen die zeer dikwerf door malaria besmet zijn. Daar eveneens is het noodig dezelfde beschermende maatregelen op te leggen.

Bestendige aandacht en belangrijke credieten zullen noodzakelijk zijn om deze gezondheidswerken uit te voeren.

Uitgaven dringen zich op : 1,240 Europeërs werden in 1920 door de malaria aangetast, waarvan 17 overleden. Anderzijds, op 78 gevallen van hemoglobiurie — gevolg der malaria — stierven er 12. Het blijkt uit de statistieken dat 40 t. h. der gevallen met doodelijken afloop in de Kolonie van malarischen oorsprong zijn.

Kon men er dus toe komen deze oorzaak van sterfte in Afrika te doen verdwijnen, zou het percentage der sterftegevallen verminderen van 1.34% op 80%.

De trypanosomiasis is in Kongo de meest verspreide en ernstigste der gewoone plagen waaraan de inlandse bevolking onderhevig is.

Ongelukkiglijk zijn hier de voorbehoed- en geneeskrachtige middelen die de Wetenschap te onzer beschikking stelt verre van afdoende.

Met krachtdadigheid werd in 1920 de strijd tegen deze plaag voortgezet.

Bijzondere medische zendingen hebben groote inspanningen ontplooid.

In het Kikwitgewest, door deze ziekte bijzonder geteisterd, werden 75,654 inlanders door ter plaatse gestuurde medikale zending, onderzocht.

Op dit aantal werden er 8,922 als aangetast herkend, hetzij 12.1 t. h. Al deze zieken werden aan de regelmatige behandeling onderworpen. Buiten dezen, werden er in Beneden en Midden Kongo 4,463 trypanosomen verzorgd. In deze enkele gewesten werden dus een totaal van meer dan 13,000 zieken regelmatig verzorgd.

Anderzijds, werden in het laboratorium van Leopoldstad 18,942 inlanders onderzocht. Deze cijfers stellen de belangrijkheid van de verrichte pogingen in het licht.

In het Zuiden van het Uélédistrikt werd de verspreiding der trypanosomiasis tot staan gebracht.

In het Luluaburggewest, gaat de kwaal achteruit; hetzelfde voor het Lomam-distrikt.

Tusschen Kongolo en Kikondja schijnt de ziekte te verminderen.

In het Luluadistrikt bestatigde men 1 t. h. der inlanders als aangetast; in dit van Lulonga 0.8 t. h. Daarentegen bij de Bangalas is de verhouding 3 tot 4 t. h.

De oevers van de N^o Ciri zijn insgelijks zwaar geteisterd.

De Regeering heeft besloten al de vereischte maatregelen te nemen om krachtdadig de trypanosomiase te bestrijden.

In meerdere gewesten die vroeger geteisterd waren, heeft de ziekte reeds een minder hevig karakter aangenomen. Maar zoo, in tegenstelling met de alom verspreide opinie, deze plaag de gansche kolonie nooit heeft aangetast, blijft zij evenwel een belangrijke oorzaak van het sterftecijfer.

De ontdekking van het middel om de ziekte radikaal uit te roeien zou een onschattelijke weldaad zijn.

In afwachting, moet voortgestreden worden bij middel der onvolmaakte en verschillende behandelingen die wij toepassen.

De pneumocookkwaal is immer een gevaar voor de zwarte bevolking bijzonder in de streken met plotselinge temperatuurwisselingen.

Naast de gewone gezondheidsmaatregelen hebben we alleen de kenteekenende behandeling om ze te bestrijden. Het gebruik van serum is inderdaad nog niet uit het domein der proefondervindelijke opzoekingen.

De amoebische en bacterische dysenteries bestaan in niet epidischen vorm in de gansche Kolonie. De zwarten zijn er veel zwaarder door aangetast dan de blanken.

De ander, in Afrika, verspreide plagen zijn niet ten zelfden titel een gevaar voor de openbare gezondheid alhoewel de bevolking der Kolonie aan meerdere dezer kwalen een zware tol te betalen heeft, namelijk aan melaatschheid, en aan syphilis

In de omgeving der groote centra die stellig de voornaamste besmettingshaarden zijn, worden ernstige pogingen gedaan om de syphilisbehandeling in te richten en een krachtdadig toezicht over prostitutie uit te oefenen.

De melaatschheid bestaat over geheel de Kolonie, zooals in het gansche Afrikaansch centrum. Men kan niet zeggen of zij toeneemt of afneemt. Op dit oogenblik is het trouwens moeilijk de strijd tegen deze inheemsche ziekte te ondernemen. Dwang- en onvoldoende afzonderingsmaatregelen zouden geen noemenswaardig resultaat opleveren.

Onder de plagen die de bevolking tijdens het dienstjaar hebben aangetast dient nog vernoemd te worden de pokziekte.

Meerdere haarden hebben zich ontwikkeld; zij breidden zich snel uit.

Om de besmetting te bestrijden, is de Jenneriaansche inenting, in centra zooals Kinshasa en Leopoldstad meer algemeen gemaakt.

Naar het schijnt zouden ongelukkiglijk de zwarten na deze voorbehoedende behandeling niet zulke volmaakte en lange onschadelijkheid genieten als deze behandeling aan de blanken verzekert.

De ruggemergverlamming waarvan de besmetting niet meer in Beneden- en Midden Kongo voorkwam, verklaarde zich langs den Lomami; zij bereikte Stanleystad waar op 12 gevallen er 3 met doodelijken afloop bestatigd werden. De ziekte is beden in deze agglomeratie verdwenen.

De griep neemt volkomen af; slechts enkele afzonderlijke gevallen bij de

blanken deden zich voor; 1,111 gevallen werden bij de zwarten bestatigd waarvan 60 met doodelijken afloop.

Slechts 4 gevallen van typhuskoorts bestatigde men bij de Europeërs en 9 bij de inlanders. Alhoewel dus niet van gevaarlijk besmettelijken aard, duidt de volharding dezer ziekte aan dat de maatregelen tot beveiliging door inenting voortgezet moeten worden.

Het schijnt niet dat de menschelijke tuberculosis in Kongo vordering zou gemaakt hebben.

Drie en dertig blanken werden en voor behandeld; vier stierven. 2,006 gevallen werden bestatigd bij de zwarten waarvan 6 gevallen die den dood voor gevolg hadden.

De krachtdadigste maatregelen werden getroffen om aan deze ziektelijdende personen uit de Kolonie te weren en de ontwikkeling der ziekte aldus te keer te gaan.

Om de lijst der voornaamste plagen die in Kongo verspreid zijn aan te vullen, dient nog genoemd, alhoewel zij zeer weinig voortkomt, de biribiri waarvan den afloop dikwerf met den dood eindigt. Op de 1,711 bestatigde gevallen, was er een sterfte cijfer van 32.9 t. h.

2. — Ontwikkeling der gezondheidsmaatregelen.

In 1920 heeft de Regeering, in eerste mate bezorgd de gezondheidstoestand der inlandische bevolking en die der Europeesche residenten te verbeteren, de maatregelen tot ontwikkeling der openbare gezondheid versterkt en verscherpt.

In het laboratorium te Leopoldstad werd een openbaren dienst voor reactieproef Bordet-Wasserman ingericht; gemiddeld geschieden per week 12 reacties.

De bacteriologische werken van het laboratorium werden ijverig voortgezet.

Verscheidene nieuwe therapeutieke proefnemingen werden ondernomen.

De twee specialisten die aan het Instituut verbonden zijn gingen anderzijds voort lessen van tropische geneeskunde te geven aan dokters, gezondheidsagenten en aan de gediplomeerde missionarissen van de Tropische Geneeskundige School.

Te Elisabethstad werd in 1920 een laboratorium geopend.

Gedurende dit jaar werden 93,100 dosissen verschillende entstoffen ter beschikking der geneesheeren gesteld.

*
* * *

Maatregelen werden getroffen om het geneeskundig personeel aan te vullen. Ondanks onze pogingen tot aanwerving, bleef het geneeskundig kader in 1920 ontoereikend, bij gebrek aan kandidaten ⁽¹⁾.

Er werd besloten over te gaan tot het stichten van centraalapotheken in elke hoofdplaats der provincies.

⁽¹⁾ Het aantal geneesheeren werd gebracht op 72 voor het volgend dienstjaar en op 120 voor 1922.

Het kader der ziekdiensters, waarvan de verdiensten gedurende het jaar bijzonder werden geprezen, is verhoogd : hun aantal is van 12 op 17 gebracht.

Een nieuw reglement over de zeevaartgezondheidspolieie werd in werking gesteld in den aanvang van het jaar.

Eindelijk, werden nieuwe schikkingen in Katanga getroffen, ten einde de gezondheid der arbeiders in de kampen te verzekeren en hun terugkeer naar hunne woonst te regelen.

* * *

Maar de voornaamste hervorming, van aard ons afdoende te wapenen en de weldadige werking der gezondheidsleer tot in de verst gelegen dorpen van het binnenland te doen indringen en te verspreiden, is de inrichting van scholen voor geneeskundige inlandsche helpers. Tot deze hervorming werd besloten einde 1920, ten gevolge der reis van den Minister in de Kolonie.

Er werd voorzien dat zes zulker scholen zouden worden gesticht in den aanvang van het aanstaande dienstjaar.

In deze inrichtingen zullen in de taal der inboorlingen uitsluitend praktische studiën worden gedaan : deze zullen drie jaar duren waarna de recepiendarissen een examen zullen af te leggen hebben tot het verwerven van het diploma voor inlandsch geneeskundig helper.

Het doel is niet zwarte gezondheidsofficieren te vormen, maar de helpers te specialiseeren in de klassieke behandeling van enkele der groote tropische plagen waardoor de bevolkingen geteisterd worden.

De Regeering zal een gedeelte dezer gediplomeerden nabij de Europeesche posten plaatsen, hetzij nabij die van den Staat, hetzij nabij de zendingen. De anderen zullen zich in hun geboortedorp vestigen om er vrij en tegen bezoldiging de gewone geneeskunde uit te oefenen.

Zij zullen op krediet de verscheidene geneesmiddelen ontvangen.

De geneesheeren der Kolonie zullen op deze helpers eene bestendige waakzaamheid uitoefenen om de altijd mogelijke misbruiken te vermijden.

Reeds in den loop van het dienstjaar werd voor het aanwerven van leerlingen een oproep gedaan bij de zendingen aller gelooven.

Door bemiddeling der overheid werd aan de inlandsche hoofden gevraagd de zonen van notabelen en van inlandsche geneesheeren naar de scholen voor geneeskundige helpers te sturen.

De zwarte verlangt ten eerste de Europeesche geneeswijze aan te leeren en toe te passen. Meerdere onzer ziekenverzorgers door de praktijk gevormd, legden groote geschiktheid aan den dag.

Ongetwijfeld zal een eenvoudig maar methodisch onderricht gesteund door de praktijk in de ziekenhuizen opgedaan, zeer gunstige uitslagen afwerpen.

Het is een werk van langen duur. Maar de behandeling der inlanders op medikaal gebied is zoo innig aan hunne meeningen en aan hunnen geestestoestand verbonden en het arbeidsveld is zoo overgroot dat wij de zwarten slechts zullen redden door de zwarten.

Van deze nieuwigheid verhoopt de Regeering de beste uitslagen. Zij rekent erop dat zij aan de bevolkingen der meest verwijderde dorpen van het binnen-

land, de weldaden eener eenvoudige maar bestendige geneeskundige hulp zal verzekeren en tezelfdertijd de dikwerf barbaarsche praktijken der inlandsche geneeskunst en de misbruiken der toovenaars zal te keer gaan.

*
* * *

Eindelijk heeft de Regeering, wetende in welke mate zij op de toewijding der zendelingen kan rekenen, met de medewerking der missies een geneeskundigen hulpdienst ingericht.

Deze dienst zal aan de talrijke missies die ziekenhuizen, lazaretten of verpleeghuizen bezitten, toelaten grootere uitbreiding te geven aan hun werk en het vruchtbaarder te maken.

Van nu af is de medewerking der missionarissen van alle geloofsgezindheden in den strijd voor de gezondheid in gansch de kolonie ondernomen, bijzonder belangrijk.

De 15 protestantsche missies die heden in Kongo gevestigd zijn, hebben er verscheidene ziekenhuizen geopend. Anderzijds, hebben zij de hulp van een twintigtal gediplomeerde geneesheeren.

Wat de katholieke missies betreft, tellen deze verscheidene ziekenhuizen, 50 lazaretten en 114 verpleeghuizen.

De Paters van Scheut namelijk hebben in hunne bijzonderste posten eenen geneeskundigen hulpdienst ingericht.

Vernoemen wij er enkele : die van Kangu heeft een gemiddeld van 200 verpleegden per dag; die van Kasai telt niet minder dan 15 lazaretten met 542 zware zieken.

De Paters Jezuiten tellen tusschen hen 18 die dragers zijn van het diploma der kursussen der tropische geneeskunst. Gedurende de twee laatste jaren, verzorgden zij in de 15 verpleeghuizen meer dan 78,000 inlanders.

Te Kisantu en te Lemfu hebben de Zusters van O.-L.-Vrouw van Namen honderden kinderen verzorgd en gered.

Vernoemen wij nog de Paters van Mill-Hill, die, met hun 17, 5 verpleeghuizen en 5 lazaretten bedienen.

Verscheidene private onderneming hebben verpleeg- en ziekenhuizen geopend waar niet alléén inlandsche arbeiders verzorgd worden, maar eveneens de zwarten van de omgeving.

*
* * *

Ondanks de volbrachte krachtsinspanning die wij zonder vrees kunnen vergelijken met hetgeen in naburige tropische koloniën is bereikt, blijft er nog veel te verwezenlijken. De Regeering hecht ook een groot belang aan de vraagstukken der koloniale gezondheidsleer.

De menschheid zoowel als het belang vereischen zulks. De aangroei der bevolking, de economische verhooging der produktie en de verbetering van haren materieelen toestand zijn voor het welgelukken van de kolonisatie onontbeerlijk.

HOOFDSTUK XIV.

De Geloofsbeweging.

Twaalf katholieke orden en 15 protestantsche vereenigingen hebben in 1920 aan de evangelisatie der bevolking van de kolonie, een werkzaamheid aan den dag gelegd waarvan de bekomen uitslagen ten volle getuigen.

De eerste telden, einde van het jaar, 125 hoofdmissies, de tweede, 96 hoofdzetels.

Zij bezitten beide talrijke hulpzetels, kapellen, scholen, en godsdienstonderwijsplaatsen met een talrijk personeel

Wat de katholieken godsdienst betreft verzekerden 374 missionarissen, 189 broeders, 194 zusters, verdeeld in de veertien vicariaten en prefekturen van de kolonie, tezelfdertijd de eeredienst, de verspreiding van het geloof en de ontelbare lasten en werken vereischt voor den socialen bijstand waaraan de godsdienstorden zich in Kongo wijden.

Langs den andere kant, wijdden 392 protestantsche missionarissen zich aan de evangelisatie en de beschaving.

De Regeering bezit geen nauwkeurige inlichtingen over het totaal kongolesche inboorlingen die het protestantisme aankleven, noch over het getal diergenen die in den loop van het jaar er toe bekeerden;

Op 31 December 1920, telde de katholieke godsdienst, volgens de statistieken der zendingen, 736.318 geloovigen en 314.514 leerlingen.

Wanneer men beschouwt dat in 1910 slechts 131,852 zwarten tot het katholicisme bekeerd waren, zal men over de bereikte vooruitgang kunnen oordeelen, zelf indien men rekening houdt met het optimisme in het opstellen der statistieken en de optelling der bekeerden.

Ondanks de bijzonder moeilijke omstandigheden der laatste tien jaren, den oorlog en de verwarde na-oorlogsche periode, hebben de zendingen — zoowel katholieke als protestantsche — zich in het centrum van Afrika aanzienlijk ontwikkeld.

De Witte-Paters, 90 in aantal, hebben in het vicariaat van Opper-Kongo, met behulp van 17 broeders en 47 zusters, 31 hoofdstaties, 55 hulpstaties en 752 godsdienstonderwijsplaatsen gesticht. Zij vormden een schaar van godsdienstonderwijzers die in 1920 de 500 overtroffen.

In den loop van dit jaar, boekten zij 48,582 bekeeringen.

Elders werd er gesproken over de werkzaamheid door deze missionarissen aan den dag gelegd voor wat betreft de geneeskundige hulp en het onderwijs.

Zij beperkten hunne bedrijvigheid niet alleen tot deze werken. Zij richtten nog een spaarkas voor zwarten in, stichtten twee vereenigingen voor onderlingen bijstand, een vereeniging van schippers, meerdere genootschappen van vermaak en twee markten.

De Paters van Scheut, in de drie vicariaten van Leopoldstad, Nieuw-Antwerpen en van den Kasai zijn 107 in aantal, 39 vaste zendelingposten worden door hen

bediend. Zij hebben 3,681 schoolgodsdienstonderwijzers met wier medewerking zij 137,716 christen vormden en 155,372 godsdienstleerlingen voorbereidden.

Bijgestaan door de Liefdadigheidszusters en de Franciscanerszusters van Maria, totaal 53 in getal, onderhouden zij nog, buiten hunne scholen en ziekenhuizen, weesgestichten en lazaretten.

Zonder eenige hulp der openbare macht bouwden zij, sedert 1908, 66 kilometers baan in de gewesten van Lukula, Kangu en Kizu.

In de prefektuur van Kwango, legden de Paters Jezuïten eene treffende werkzaamheid aan den dag.

Hunne missie bediend door 29 priesters, 15 broeders en 15 zusters van de Congregatie van Onze-Lieve-Vrouw van Namen, telt 13 hoofdstaties, 23 hulpstaties en 420 godsdienstonderwijsplaatsen.

Buiten den strijd die zij in Midden-Kongo tegen de slaapziekte aanbinden, hebben zij te Kisantu een verpleeghuis voor jonge inboorlingen gesticht waar zij honderden kinderen hebben verpleegd.

De andere katholieke missies tellen minder missionnarissen dan diegene die wij hebben vernoemd, maar hun iever is niet minder verdienstelijk.

Zeer merkwaardig zijn de zorgen aan technische opvoeding door het meeren-deel der protestantsche missies besteed. De talrijke uitgaven in de werkhuizen van zwarte letterzetters gedrukt, in de verschillende inlandsche talen, dragen krachtdadig bij tot hunne propaganda. De jaarlijksche bijeenkomsten door de afgevaardigden der missies van dit geloof gehouden, waren zeer belangrijk.

Meerdere missionnarissen hebben de lessen van de School voor tropische geneeskunde gevolgd en leeren de Fransche taal.

In den loop van het dienstjaar hebben vijf nieuwe missies zich nog in de Kolonie gevestigd :

De P. Croisiers die als evangelisatieveld het Noorden van Beneden-Uele hebben gekozen; de *Pentecostal Missionary Union*, die zich in den Kivu vestigden te Kalembe-Lembe; de Broeders Franciscaners (Minderbroeders), die zich in Katanga hebben genesteld; de Zwartzusters die de Paters Capucienen bijstaan in het Ubangidistrikt en de Zusters Chanoinessen van den H. Augustinus die Kolo bezetten in het gewest van Thysstad.

De rechtspersoonlijkheid is verleend aan een Israelietische vereeniging met zetel te Elisabethstad en die voor doel heeft, deze eeredienst in te voeren, in te richten en te behouden in de provincie Katanga.

In het algemeen laten de betrekkingen tusschen de zendingen der verschillende geloofsbelijdenissen niets te wenschen. Daar waar sporen van conflicten bestaan, tracht de overheid deze bij te leggen. De hoofden der missies betrachten immer daaraan mede te helpen. Het te vervullen werk is zoo ontzaglijk dat nog langen tijd alle krachten en alle toewijding niet voldoende zullen zijn.

Door, gelijkvormig den wensch van den wetgever van 1908, de verbreiding en de ontwikkeling der zendingen te begunstigen, verzekert de Regeering, voor de fysieke, verstandelijke en zedelijke vooruitgang van het zwarte ras, de niet te vergelijke hulp eener toewijding en liefdadigheid die hare hulde verdient.

BIJLAGE N° 1.

Uitwijzingen.

1° Evenaarsprovincie.

Iloka en *Sambo*, inboorlingen van de hoofdj Malango, uitgewezen naar Yala, op 28 Januari 1920, om geweigerd te hebben het gezag van hun hoofd te erkennen.

Lompoke, hoofd van Likeko, naar Libenge (Ubangi) op 4 Maart 1920 uitgewezen, om einde te stellen aan zijn verzet tegen de toepassing onzer wetten en reglementen.

Likulu inboorling van het dorp Bosolikulu, grondgebied van Bongandanga, naar Befori op 28 Oogst 1920 uitgewezen om geweigerd te hebben het gezag van zijn hoofd te erkennen.

Geka, ingezetene der hoofdj Banza-Ubizi, naar Yakoma uitgewezen op 13 Maart 1920, om geweigerd te hebben het gezag van zijn hoofd te erkennen en de inboorlingen tot ongehoorzaamheid opgehitst te hebben.

Gwa inboorling van het dorp Iloma, hoofd Banza-Ulizi (Libenge), naar Yakoma uitgewezen op 8 Juni 1920, omdat hij weigerde zijn stam hoofd te gehoorzamen.

Tongambo, herkomstig uit het grondgebied Banzyville, naar Dongo uitgewezen, om de openbare orde gestoord te hebben.

2° Kongo-Kasaï provincie.

Bombo, *Kumuleti* en *Mabika Nkata*, ingezetenen der hoofdj der Bena-Kasadi, werden naar Lodja uit gewezen tijdens den vierden trimester 1920, om geweigerd te hebben zich aan de overheid te onderwerpen.

Vereycken, *Antoine*, naar Lusambo op 14 Mei 1920 uitgewezen om de openbare orde gestoord te hebben.

3° Oostelijke provincie.

Zobandzwa en *Agnendua*, hoofdj Yanguma (Benganusa), naar Bafwazende uitgewezen op 16 Maart 1920, om geweigerd te hebben het gezag van zijn hoofd te erkennen.

Asua en Belenga, hoofdj Beleke (Bengamisa), naar Babagulu Wandu uitgezeten op 14 April 1920, om afbreuk te hebben gedaan aan de instelling van hoofdijën door de inboorlingen herhaalde malen met den dood te hebben bedreigd zoo zij naar de bevelen van hunne hoofden luisterden.

Lifetu, herkomstig van Janonge, naar Bufuresende uitgezeten op 16 Juni 1920, om hunne onder-hoofden Bomama en Bofoya opgehitst te hebben, alsook de inboorlingen, tegen hun hoofd en getracht het gezag van dezen laatste te vernietigen.

Bafwagbanda, hoofdj. Baita (Panga) naar Kasongo uitgezeten, op 2 Juli 1920, om met de volgelingen der anieto sekte samengezweerd te hebben.

Bapabua, Nogele, Nayome, hoofdj Baita (Panga) naar Kasongo uitgezeten op 2 Juli 1920, zij werden door hun hoofd Gbopia beschuldigd de bende anieto moordenaars te hebben vergezeld bij de Balembe om er hun laatste moordaanslag te plegen.

Nagbati en Agundu, hoofdj Baita (Panga) uitgezeten naar Opala (Aruwimi) op 2 Juli 1920 om de inboorlingen ingewijd te hebben in de sekte der anieto en de kunstmatige klauwen door deze laatsten gebruikt, vervaardigd te hebben.

Nagbari hoofdj Baita (Panga) uitgezeten naar Opala op 2 Juli 1920 om de inboorlingen ingewijd te hebben in de sekte der anieto.

Lukandamiza, ingezetene der hoofdj Luganga, naar de Semliki uitgezeten op 20 Mei 1920 om naar de opvolging van het hoofd Luganza gedongen te hebben en te dien einde een bloedige strijd te hebben uitgelokt tegen het wettig hoofd Kaboku.

Mulindwa en Mome Mosemba, inboorlingen der hoofdj Luganza, naar de Semliki uitgezeten op 20 Mei 1920, om zich aangesloten te hebben bij Lukandamiza.

Tomohanga, wettig hoofd, uitgezeten op 22 November 1920 om zwaar en herhaaldelijk tekort gekomen te zijn aan zijne plichten.

Kamemese en Mohema, der hoofdj Tomohanga, op 22 November 1920 uitgezeten, om Tomohanga geholpen te hebben in zijn afpersingen.

Mogambo, hoofd, grondgebied van Bondo, naar Zobia uitgezeten op 4 Maart 1920 om de inboorlingen aangehitst te hebben zich niet aan de besluiten der overheid te onderwerpen.

Masikimi Bio, Bafwu, inboorlingen van Bondo, uitgezeten naar Dakwa, op 20 Oktober 1920, om geweigerd te hebben hun hoofd te gehoorzamen en de inboorlingen aangespoord te hebben tegen hem op te staan.

Tandia, hoofd, hoofdj Mutafo (Aru) uitgezeten naar Amadi, op 11 Februari 1920, om de schrik gezaaid te hebben in de streek en een hinderpaal te zijn

aan de uitvoering van het regeeringsprogramma in zake inrichting der inlandsche instellingen.

Akwa, inboorling van de hoofdj Balingba, naar Faradji uitgewezen op 3 Mei 1920, om geweigerd te hebben het gezag van het aangesteld hoofd te erkennen en de inboorlingen aangespoord te hebben tot niet onderwerping.

Bombi, inboorling der hoofdj Balingba, naar Dungu op 3 Mei 1920 uitgewezen om geweigerd te hebben het gezag van zijn hoofd te erkennen en de inboorlingen aangespoord te hebben zich tegenover hem niet te onderwerpen.

Mafuta Mingi, alias Masiganda, inboorling der hoofdj Balingba, naar Arebi uitgewezen op 3 Mei 1920, om geweigerd te hebben zich aan het gezag van zijn hoofd te onderwerpen.

Bulu, inboorling van de hoofdj Duoto, naar Doruma uitgewezen op 8 Mei 1920, om afbreuk te hebben gedaan aan de openbare rust door wanorde te zaaien.

Nudia, inboorling van den stam Ogwari (Aru), uitgewezen, op 4 Oogst 1920, naar Poko, om afbreuk te hebben gebracht aan de openbare orde en rust en geweigerd te hebben zich aan het gezag van zijn aangesteld hoofd te onderwerpen.

Elemo, *Odo* en *Noa*, ingezetenen van den stam Niove, naar Dungu uitgewezen op 23 December 1920, om hun onderhoorigen te hebben opgehitst tegen hun aangesteld hoofd op te staan en de inwijders te hebben geweest hunner lieden in de sekte van Jakani.

Useitse, alias *Kisa*, inboorling van de hoofdj Blukwe, uitgewezen naar Avakubi, op 16 Juni 1920, omdat zijne tegenwoordigheid in de hoofdj van aard was de openbare orde en rust te storen.

Buma, inboorling der hoofdj Mabisa, uitgewezen naar Gobi (Kilo), op 2 April 1920, om politieke reden.

Masabe, inboorling der hoofdj Balamba, uitgewezen naar Malamba (Wamba), op 12 April 1920, om politieke reden.

Malyabwana, uitgewezen naar Buta, op 4 December 1920, daar hij aan de verspreiding der geheime Imanisekte meewerkte.

4° Provincie Katanga.

Kamanta Bilonda, van het dorp Gouw, werd op 6 April 1920 naar Kongolo uitgewezen omdat hij weigerde zich aan zijn wettig hoofd te onderwerpen.

Mulenda, van het dorp Pola, werd, op 23 April 1920, naar Kongolo uitgewezen, omdat hij weigerde het gezag van zijn hoofd te erkennen.

Kuili-Kumbula, der hoofdj Kilumba, werd, op 28 April 1920, uitgewezen, omdat hij weigerde zich aan zijn hoofd te onderwerpen.

Duba, van de hoofdj Malomba, werd, op 28 April 1920, naar het dorp Pwete uitgewezen, omdat hij weigerde het gezag van zijn hoofd te erkennen.

Kiapwa Buya, van het dorp Kibombe, werd op 4 Juni 1920 naar Kongolo uitgewezen omdat hij weigerde zich aan het gezag van zijn hoofd te onderwerpen.

Mbale, der hoofdj van Bena-Mukona, werd op 25 November 1920 naar het dorp Pweto uitgewezen omdat hij weigerde het gezag van zijn hoofd te erkennen.

Dibwe, der hoofdj van Cena-Mona, werd op 6 Januari 1920 naar Kisengwa uitgewezen omdat zijne tegenwoordigheid de hervorming der hoofdj waartoe hij behoorde belemmerde en het gezag van het hoofd ontzenuwde.

Kabalari Mukoma, der hoofdj Muswaya, werd op 9 April 1920 naar Kabongo uitgewezen omdat hij zich tegen zijn hoofd opstandig aanstelde, de inboorlingen aanspoorde ongehoorzaam te zijn en zich niet van hunne plichten te kwijten tegenover de Europeesche overheid.

Kamanda, Mwana, Bemba en Muluma, te Boya, der hoofdj Tumba, werden op 24 Februari 1920 naar Kasongo uitgewezen omdat zij beproefden de lieden der hoofdj waartoe zij behoorden tegenover hun hoofd oproerig te maken.

Kolombo Mukolambo, der hoofdj Kiluka, werd op 16 April 1920 naar Tchofa uitgewezen omdat hij weigerde het gezag van zijn hoofd te erkennen en door zijn houding, de opstanding zijner geheele groep nasleepte.

Kasongo Milambo en Kigambe Tchite, der hoofdj Mwana Kasongo, werden op 8 April 1920 naar Samba uitgewezen omdat zij weigerden het gezag van hun hoofd te erkennen.

Kasara Kusu, Katombe, Pania en Kalamba, der hoofdj Bena Kalambai, werden op 11 Oogst 1920 naar Pania-Mutombo uitgewezen omdat zij wanorde uitlokten in hunne hoofdj.

Maloba Tsikala, der hoofdj Kayambu, werd op 16 September 1920 naar Tchofa uitgewezen omdat hij de Bena-Kapako aanspoorde in opstand te komen tegen hun hoofd en den Staat.

Kalala Kashama en Itunga Lupaka, werden op 27 September 1920 naar Kisingwa uitgewezen omdat zij weigerden het gezag van hun hoofd te erkennen.

BIJLAGE N° 2.

Wetgevende schikkingen door den Algemeen Gouverneur genomen.

De verordening-wet, van 5 Februari, die de rechtsvordering voorziet voor het opstellen der overlijdensakten van personen buiten de Kolonie gestorven, hetzij bij de Oostelijke troepen, hetzij op zee, hetzij aan boord van een schip dat zijn inschrijvingshaven in Kongo heeft;

De verordening-wet van 30 Maart 1920, dit van 1 October 1919, herroepende, betrekkelijk een lichting van arbeiders voor nuttige werken bestemd tot het bouwen van den weg Matadi-Ango-Ango.

De verordening-wet van 28 April 1920, diegene van 21 Oogst 1915 herroepende door dewelke verboden werd bij uitzonderlijke oorlogsmaatregel het houden of het oprichten zonder machtiging van verbindingsmiddelen per telegraaf of per signaal.

De verordening-wet van 1 Mei waarbij, onder zekere voorwaarden, de anti-typhusinenting verplichtend is.

De verordening-wet van 1 Juni, de belasting op het inkomen in de kolonie invoerend;

Diegene van den zelfde datum betrekkelijk het verklaren en het consigneeren van goederen, rechten en interessen van Duitsche onderdanen alsook de schuld-vorderingen en schulden bestaande tusschen hen en de personen van Belgische nationaliteit;

Diegene van 30 Juni, als overtreding instellend het feit de munten of bankbiljetten der « Banque du Congo belge » welke wettigen loop hebben in de Kolonie te ongunstig te noteeren.

Diegene van 30 Juni, de uitvoer van kopaal reglementeerende

Eindelijk, die van 9 Oogst, de invoerrechten op de alkoholen verhoogende met het alkoholisme te bestrijden.

BIJLAGE N° 3.

Vragen onderworpen aan de beraadslagingen van den Regeeringsraad.

1. — Ontwerp van decreet betrekkelijk de burgerlijke opvorderingen.
2. — Ontwerp van decreet tot regeling der gerechtskosten in niet betwistbare zaken.
3. — Ontwerp van decreet betrekkelijk de openbare verkooping.
4. — Ontwerp van decreet tot inrichting eener koloniale verzekeringskas.
5. — Ontwerp van verordening-wet, waarbij het feit de waarde van de in de Kolonie wettig gangbare muntstukken of biljetten der Bank van Belgisch-Kongo te verminderen, als inbreuk aangerekend wordt.
6. — Ontwerp van verordening-wet houdende wijziging van het decreet gedagteekend 17 December 1917, op de uitgaande rechten.
7. — Onderzoek der wettigheid, met betrekking tot artikel 22 uit de Koloniale Akte, van het toekennen der tuchtmacht aan scheepskapiteins die van de Kolonie niet afhangen.
8. — Verordening-wet tot het heffen eener belasting :
 - 1° Op de inkomsten uitgekeerd door de Vennootschappen bij optie die hunne bedrijvigheid in Belgisch-Congo uitoefenen.
 - 2° Op de beroepsinkomsten in de Kolonie verwezenlijkt.

9. — Wetsontwerp tot het uitvoeren van het tuchtstelsel in de handelsmarine van Belgisch-Congo.
10. — Ontwerp van verordening-wet waarbij een zegelrecht op de handelsakten gelegd wordt.
11. — Onderzoek van het ontwerp van verordening-wet betreffende de verklaring de bewaarestelling en de vereffening der goederen, rechten en interessen welke aan de Duitsche en Oostenrijksche onderhoorigen behooren, evenals de schuldvorderingen en schulden welke bestaan tusschen deze laatsten en personen van Belgischen oorsprong.
12. — Onderzoek van het ontwerp van verordening betreffende de te vervullen pleegvormen voor de bij voornoemde verordening-wet voorziene verklaringen, en de vereffening der goederen, rechten en interessen welke aan onderhoorigen van Duitschen of Oostenrijkschen oorsprong behooren.
13. — Onderzoek van de verordening-wet evenals van de daarbij behorende bijlagen, houdende regeling van den kopaluitvoer.
14. — Staatskunde en inlandsche zaken :
 - 1° Afkoop der karwei (decreet van 2 Mei 1919, artikelen 23 en 24) en vermindering van het getal arbeidsdagen;
 - 2° Recht aan de inzamelaars der inlandsche belasting af te vaardigen om dwangbevel uit te spreken;
 - 3° Beteugeling van het fétischisme;
 - 4° Recht aan de beheerders over te maken om hoofden te straffen; idem voor betgeen de boden betreft;
 - 5° Rechten aan de officieren der gerechtelijke politie te verleen en om de inlandsche hutten te vernielen welke in overtreding van artikel 6 uit het decreet van 13 Februari 1917, gebouwd werden;
 - 6° Wijziging aan het decreet op de verbanning. Decreet van 5 Juli 1920;
 - 7° Wijzigingen betreffende de wijze van betaling der wedde van de hoofden en onderhoofden. Vereenvoudiging der geschriften;
 - 8° Nieuwe machten aan de hoofden te verleen en met het oog op het machtnemen der geschreven wetten door hunne onderdanen;
 - 9° Hoofden- en postboden;
 - 10° Handel en vervoer van palmwijn. — Regeling;
 - 11° Onrechtstreeks beheer der bevolkingen;
 - 12° Oprichting van eene handelijke- en beheerspolitie voor de groote centra;
 - 13° Tolken voor den gewestdienst.
15. — Personeel :
 - 1° Vergoedingen aan de ambtenaren en beambten te verleen en, die bij interim, een hooger of een bijzonder ambt vervullen;
 - 2° Verhooging der kosten voor vertegenwoordiging aan de Districtcommissarissen toegekend.

- 3° Toekenning van kosten voor vertegenwoordiging aan de bestuurders der diensten ;
 - 4° Benoeming volgens den ambtsouderdom der gewestbeambten, 1^e klasse tot den graad van beheerder, 2^e klasse. Bevordering.
16. — Financiën :
- 1° Afschaffing der opcentiemen bij de inlandsche belasting ;
 - 2° Toelating in de hoofdplaats van het district gevonden ivoor te koop te stellen ;
 - 3° Nieuwe grondslag voor het vaststellen van het aandeel in de persoonlijke belasting ;
 - 4° Wijziging aan het alcoholstelsel (afgifte van bons ter verrechtvaardiging van het verbruik) ;
 - 5° Verlof tot inoogsten. — Wijziging en nieuwe goedkeuring ;
 - 6° Afvaardiging aan de Districtcommissarissen te verleen en om halfjaarlijks de waarde der voor gevonden ivoor te betalen vergoeding te mogen vaststellen (Art. 3) ;
 - 7° Wijzigingen aan de taksen voor verloven om wapens te dragen ;
 - 8° Verhooging van het bedrag der belastingen en taksen ;
 - 9° Alcoholvergunningen, model E ;
 - 10° Ivoor. — Gewicht der slachttanden wier weerhouden en uitvoer toegelaten zijn ;
17. — Diensten der gronden :
- 1° Verleen en van groote vergunningen ;
 - 2° Herstelling der gronden en rechten van bezetting door de inlanders ;
 - 3° Katoenteelt in de Oostprovincie ;
 - 4° Banen en verkeerswegen in de Oostprovincie ;
18. — Economische Zaken :
- 1° Onderzoek over de wijzen om kopal uit te trekken ;
 - 2° Het leveren door het Beheer der voor de Europeërs bijzonder noodige levenswaren ;
 - 3° Aanwerving van arbeidskrachten ;
 - 4° Regeling van den uitvoer der palmkernen.
19. — Gerecht en onderwijs :
- 1° Fiscale toestand der inlandsche getuigen en betichten. — Vrijstelling van een deel der belasting in evenredigheid met den tijd buiten de hoofdij doorgebracht ;
 - 2° Geestesonderzoek der inlanders die in gevangenschap treden ;
 - 3° Huwelijksverbod voor de niet-manbare meisjes. — Verplichting van verblijf in de woonst der ouders ;
 - 4° Ontwerp van verordening tot het leggen eener taks van 10 t. h. op de waarde der gestolen of gevonden voorwerpen ;
 - 5° Wijzigingen aan het stelsel der overgangspassen voor inlanders.

20. — Verscheiden vraagpunten :

- 1° *Openbare werken.* — Beheeren en reinigen der rivieren.
 - 2° Kleine snelvarende boot welke ter beschikking van zekere Distriktcommissaris uit de Oostprovincie dient gesteld;
 - 3° Rangschikking der reizigers aan boord der stoomschepen van de Sonatra;
 - 4° *Postdienst.* — Uitgeven van eenen postzegel met het beeld van den Koning;
 - 5° Vaststellen van regelmatige aanlegplaatsen voor de booten op de Bovenstroom.
 - 6° *Landbouw* — Wederaanleggen van palmbeplantingen.
 - 7° *Grondtitels.* — Invoeren van een ten voordeele der Schatkist te innen recht, in geval van eigendomsovergang van onroerende goederen.
 - 8° Voorstel werklieëndorpen in de nabijheid der nijverheidscentra op te richten;
 - 9° *Hypothekelijke wet.* — Instelling van een bestendig comiteit voor de studie der nieuwe op te richten nijverheidsvakken;
 - 10° Onderzoek van een ontwerp van decreet op de hygiene en de veiligheid der arbeiders;
 - 11° Onderzoek van een ontwerp van decreet over het opvorderen der gewone vervoermiddelen welke noodig zijn voor de verplaatsing, om dienstredenen, der Regeeringsbeambten, evenals der mondbehoefden welke zij onder wege, voor zich en voor hun gevolg, zouden kunnen noodig hebben.
-

INHOUD

	Bladz.
INLEIDING	3
 I ^o HOOFDSTUK. — De Maatschappelijke en Politieke toestand	4
1. — Politiek tegenover de inboorlingen	4
2. — De Binnenlandsche politieke toestand	9
3. — Politic- en militaire operatiën	11
4. — Verbanningen).	11
5. — Bezettingsregiem	11
6. — Bevolkingsbeweging.	11
 II ^o HOOFDSTUK. — De wetgeving en de bestuurlijke toestand.	12
1. — Wetsregeling	12
2. — Regeeringsraad	13
3. — Personeel	14
4. — Burgerlijke stand.	15
5. — Volkstelling	15
6. — Inwijking	15
7. — Strafstelsel	16
 III ^o HOOFDSTUK. — Geldwezen	16
1. Geldelijken toestand gedurende de dienstjaren 1918-1919-1920	16
2. Openbare schuld	20
3. Bijzonder Fonds	21
4. Tolwezen en fiskale Wetgeving	24
5. Rechtstreeksche belastingen	25
6. Cijns verschuldigd voor.	27
7. Geldelijke toestand in 1920.	29
Besluit	29
 IV ^o HOOFDSTUK — Handel en nijverheid	30
1. Algemeene handelsbeweging	30
2. Uitvoerhandel	32
3. Invoerhandel	38
4. Nijverheid	39
5. Nijverheidseigendom	41
6. Werkkrachten	41

	Bladz.
V ^e HOOFDSTUK. — Vervoer en verbindingen	44
Algemeen overzicht.	44
1. Vervoer per spoor.	44
2. Scheepvaart.	47
3. Het Zeevervoer.	48
4. Luchtvervoer	49
5. Posterijen, Telegrafen en Telefonen	49
VI ^e HOOFDSTUK. — Openbare werken	51
1. Burgerlijke bouwdienst	51
2. Bruggen en wegen	52
3. Baannet	52
4. Dienst van waterstaat.	53
VII ^e HOOFDSTUK. — Mijnwezen	54
1. Opzoekingen en uitvorschingen	54
2. Mijnuitbating	56
VIII ^e HOOFDSTUK. — Grondstelsel	58
IX ^e HOOFDSTUK. — Landbouw en veeteelt	59
Voorwoord	59
Landbouw	60
1. Inlandsche landbouw.	60
2. Levensmiddelenkultuur	62
3. Standplaatsen voor proefonderzoek	62
4. Standplaatsen met bijzondere bestemming	63
Fokkerij	64
1. Herkauwers	64
2. Olifanten.	64
X ^e HOOFDSTUK. — Kolonisatie	65
XI ^e HOOFDSTUK. — De Openbare Macht.	67
1. Organisatie	67
2. Effectieven	68
3. Instructie der troepen	68
4. Materieel.	68
XII ^e HOOFDSTUK. — Onderwijs	69
XIII ^e HOOFDSTUK. — Openbare gezondheid	72
1. Gezondheidstoestand	72
2. Ontwikkeling der gezondheidsmaatregelen	75
XIV ^e HOOFDSTUK. — De Geloofsbeweging	78
DRIE BIJLAGEN.	81

(2° BIJLAGE VAN N° 14.)

Kamer der Volksvertegenwoordigers.

ZITTINGSJAAR 1921-1922.

VERSLAGEN VAN DEN MINISTER VAN KOLONIËN

OVER

DE GEÏNDUSTRIALISEERDE REGIES

TER KAMER VOORGELEGD

ALS

Bijlage aan het Verslag betreffende het Bestuur van Belgisch Congo
gedurende het jaar 1920.

INHOUD.

1° Industrieel beheer van de Kilo-Moto-mijnen	Blz. 2
2° Nationale Maatschappij voor riviervervoer in Congo.	15
3° Congoleesche Katoenmaatschappij (Compagnie Cotonnière Congolaise).	28

INLEIDEND WOORD.

De onderscheidene diensten van economischen aard die ten doel hadden de uitbating van de goudvelden van Kilo-Moto, van de scheepvaart in Opper-Congo en de katoenfabrieken, werden in zelfstandige en geïndustrialiseerde regies ingericht.

Naar aanleiding van den uitgedrukten wensch, heb ik de eer der Kamer voor te leggen, als bijlage aan het algemeen verslag over het Bestuur der Kolonie in 1920, een overzicht van de verrichte werkzaamheid, zoomede de bescheiden en rekenplichtige inlichtingen noodig om een helder gedacht te hebben van den toestand van elke dier ondernemingen.

De Minister van Koloniën,

LOUIS FRANCK.

H

I.

BEHEER DER KILO-MOTO MIJNEN.

- a) Verslag.
- b) Bilan.
- c) Brief van den deskundige-boekhouder.

Het Koninklijk besluit van 29 December 1919 (*O. B.* 1920, bl. 429), waarbij het « Industrieel Beheer der Mijnen » werd geschapen, gaf in handen van een comiteit van beheer de uitbating over van de goudmijnen van Ituri en Opper-Uelé.

De regie wordt uitgeoefend door een Comiteit van vijf leden, bij koninklijk besluit benoemd voor een tijdperk van vijf jaren, en geplaatst onder de hooge leiding en het toezicht van den Minister.

De leden die thans het ambt waarnemen zijn :

HH. MOULAERT, kolonel van het geniekorps, Algemeen Ondergouverneur van Congo, *voorzitter* ;

BRAIVE, EMILE, mijn-ingenieur, voortijds hoofd-ingenieur der Kilo-Moto-mijnen, *gevolmachtigde* ;

D'ADRIMONT, RENÉ, ingenieur-aardkenner en leeraar bij de Hoogere Koloniale School ;

PAULIS, ALBERT, reserveluitenant-kolonel bij het geschut en voortijds gelast met zendingen in Congo ;

VAN BRÉE, FIRMIN, mijn-ingenieur.

Een ingenieur van het Departement wordt afgevaardigd bij dit Comiteit.

De regie is gelast met het verkennen der minerale rijkdommen en met het uitbaten derzelve.

Zij is rekenplichtig tegenover de Kolonie, voor de goederen en waardijën waarvan zij het beheer verzekert. De batige opbrengst wordt jaarlijks in ontvangstpost gebracht op de gewone Begrooting van Wegen en Middelen der Kolonie.

Het Staatsbestuur verzekert den verkoop van het goud.

I.

Van stonden aan, na de samenstelling der regie, werd allereerst door deze de toestand der mijnen opgemaakt.

In 1919 hadden de mijnen opgebracht :

Te Kilo	1,740 ^{kg} 697
Te Moto	1,618 ^{kg} 598
TE ZAMEN.	<u>3,359^{kg}295</u>

De reserves, einde 1919, bedroegen slechts ongeveer 5,000 kilogram te Kilo, en 2,921 kilogram ongeveer te Moto.

In het Nizikamp werden aders van goudbevattende kwarts erkend.

Wat echter kon tot staving worden aangevoerd?

Geene kaarten, die als dusdanig konden genoemd worden, van de mijnstreken waren voorhanden; enkel schetsen, plannen met het kompas afgeteekend.

Een opmeting door driehoeken — basis eener topografische kaart — was in 1918 begonnen, doch bij den aanvang van 1919 onderbroken.

Met het aanleggen der baan, ter verbinding van Kilo met het Albert-meer (Kasenyé) was men begonnen in 1919, en al het verkeer van Kasenyé naar Kilo moest nog met dragers worden verricht.

Het in staat stellen eener kleine vermalings-fabriek eischte het overbrengen van een honderdtal ton materieel en van onverdeelbare colli van 1,200 kilogram.

Al de transporten naar Kilo geschieden langs Mombasa-Kasenyé een lange, moeitevolle weg, met negenmaal verplichtende overslag op Engelsch grondgebied.

De voorziening in leeftocht langs den nationalen weg Matadi-Stanleyville-Irumu-Kilo moest heelemaal opgegeven worden, daar de bevolking niet bij kracht was het dragen, over eenen afstand van 800 kilometer, van Stanleyville naar Kilo, vol te houden.

De Kilo-Streek of Oostelijk Ituri heeft stellig veelbelovende uitzichten, daar het klimaat gezond is, de hoogte overal 900 meter overtreft en de mijnstreek gemiddeld tusschen 1,300 en 1,400 meter hoog is, de bodem overvloedig kan opbrengen en het dikwijls regent. Vrij talrijk is ook de bevolking; zij telt ongeveer 250,000 zielen. Bovendien voedt de bergstreek van Mahagi tot Boga eenen veestapel van omtrent 40,000 koppen en talrijke kudden schapen en geiten.

. . .

Eigenlijk betreft dit alles slechts mogelijkheden — een overigens beduidende mogelijkheid — en het land vertoont de gunstigste voorwaarden om er een belangwekkende goudopbrengende nijverheid te ontwikkelen.

Jammer genoeg, verhinderden, in het Kilo-gewest, onderscheidene omstandigheden, in het verleden, een voldoende bezetting van het land, — een bezetting welke de noodzakelijke grondslag is voor alle economische ontwikkeling.

Die toestand spruit grootendeels voort, uit het feit dat, tot 1910 toe, de grens tusschen Ugandu en Belgisch Congo niet was bepaald geworden.

De theoretische grens, buiten die kleine Mahagi-enclave, was de waterscheiding van den Congo- en den Nijlstroom, tot den Meridiaan van den 30ⁿ breedtegraad Oost-Greenwich.

Gedurende tien jaar, heeft de meridiaan van den 30ⁿ graad gedobberd van Oost tot West, in een groot, betwist grondgebied.

De Engelsch-Belgische overeenkomst stelde een einde aan de betwisting; de westelijke oever van het Albert-meer werd bij onzen Congo gevoegd tot de Sem liki. Dan kwam de oorlog, waarbij het personeel en de politiemacht tot een minimum werden verminderd.

In Opper-Uele is de staatkundige toestand veel beter. Sedert meer dan twintig jaar hadden die gewesten een talrijke bezetting en werden sterk ingericht : zij waren de opvolgende steunpunten onzer bezetting van den Nijl.

Alléén de volksstam der Lugwarets, die Opper-Kibali bewonen, blijft ononderworpen, verscholen in een uitgebreid bergnet; doch daaruit ontstaan nagenoeg geene bezwaren voor de huidige mijnkampen.

Tot in 1920 had men getrokken uit :

Kilo	14,466 ^{kg} 973 goud.
Moto	8,766 ^{kg} 512 goud.

Doch weinig was gezorgd in het land voor banen, bruggen enz. Gedurende den oorlog had men getracht met de minste uitgaven zooveel goud mogelijk uit te halen. Systematisch onderzoek naar goudvelden werd geheel daargelaten en de toekomst hadde in gevaar kunnen gebracht worden of ten minste ernstig bedreigd.

't Was feitelijk de gewone handelwijze der goudzoekers, in gebruik gesteld door de prospectors in Australië, en die, zoolang zij van duur is, de hoogste voordeelen afwerpt en de minste kosten vereischt; het ergste is maar dat zij *niet* van langen duur is en uit het oogpunt der inlanders, even als uit een algemeen oogpunt, tot vele bezwaren aanleiding geeft.

Hoofdzakelijk doel van het daarstellen van industrieel beheer der mijnen was dan ook, dit aanvankelijk, in dit eerste tijdsbestek zeer begrijpelijk, stelsel te vervangen door een regelmatige en geïndustrialiseerde behandeling en uitbating. Deze beslissing werd genomen met, natuurlijk, aanvaarding van de onvermijdelijke gevolgen der wijziging : nl. tijdelijke vermindering van voortbrengst en verhooging der kosten.

*
* *
*

Reeds in 1920 werden die gevolgen te Kilo waargenomen, tegelijkertijd als de nieuwe wijze van uitbating ingevoerd werd.

In 1919 bracht Kilo 1,740^{kg}697 goud uit aanspoelselgronden op.

In 1920 is de opbrengst nog slechts 1,535^{kg}611 alluviaal goud, doch bij middel van een Chili-molen wordt 42^{kg}765 goud uit de Nizi-aders bekomen.

In 1921 levert Kilo slechts ongeveer 998 kilogram alluviaal goud, en 497 kilogram uit de aders, geplet door twee molens; samen 1,495 kilogram, op.

Wat geeft aanleiding tot die vermindering ?

De voortbrengst van de werven waar het goud wordt afgescheiden, is het getal mannen en dagen, vermenigvuldigd door den batigen uitslag en door het gehalte in goud per kubieken meter grint.

In 1919 is het aantal arbeiders gezamenlijk 2,868, de gemiddelde aanwezigheid op de werf zijnde 1577, nl. 55 %.

Thans is het gezamenlijk getal der arbeiders lichtelijk verminderd, en zulks stelt een eerste oorzaak daar. De voornaamste oorzaak van de mindere opbrengst is echter daarin gelegen, dat volgens bevinding het procent van lieden die op de werven in dienst zijn, gedaald is op 36,3 in 1921, in stede van 55 % zooals in 1919 en van 42,5 % zooals in 1920.

Deze daling toont de belangrijkheid aan van de opzoeking naar goudaders, van den prospectorsarbeid, van den banen-aanleg, en van werken ter vestiging van inboorlingen enz.

Met andere woorden, men was verplicht voorloopig een zeker getal arbeiders af te zonderen van de werven om het wegennet in te richten, de ploegen van speurders samen te stellen en de onderaardsche gaanderijen bij het zoeken naar goudaders te ontwikkelen, en ten slotte om betere voorwaarden te betrachten voor verblijf en voeding der werklieden.

De opbrengst per arbeider steeg intusschen van 1919 tot 1920 ; dit zij erkend ter eere van het Bestuur ; wij komen tot zeer nabij de 4 kubieke meter per man en per dag. En die vermeerdering werd verkregen, niettegenstaande de opheffing van lichamelijke kastijdingen.

Dan is er nog een oeconomische factor waar het nieuwe bestuur breedvoerig rekening van gehouden heeft.

Als de mijnen naar behooren uitgebaat worden, dan is het verspillen der onderaardsche schatten uit.

Rijk en arm mineraal moeten gelijktijdig uitgebaat worden, d. w. z., men moet den gemiddelden prijs van de ertslaag berekenen om alsdan hooge koersen te benuttigen, al moest men daardoor de volle hoeveelheid der opbrengst inkrimpen.

Aldus eene politiek van voorziening volgende, laat het bestuur der Kilo-mijnen de eerstlagen uitbaten tot het gehalte van één gram per kubiek meter en heeft het bestuur van Uele het wereldrecord behaald door bij middel van de *Stuice* voordeelig grint te wasschen dat slechts 0.6 gram kiezelzand per kubiek meter bevatte.

Is die daling nu niet te verhelpen ?

De verhooging van goudgehalte zal kunnen bekomen worden door meerdere arbeiders op de werven aan het werk te stellen ; doch tot dit einde moet de staatkundige toestand van het land medewerken ; zoomede moeten voortdurende pogingen gedaan worden in zake wegen-bouw, huisvesting en verblijf, enz.

Dient men zich te bekommeren met de daling in de voortbrengst ? Wij gelooven het niet. Die daling was onvermijdelijk met het oog op de toekomst en het belang der arbeiders zelf. Er is echter meer : de alluviale uitbating moet het oeconomisch leven der mijnen onderhouden tijdens den ganschen duur der opzoekingen naar goudaders en de toerusting der fabrieken voor het behandelen van goudbevaftend mineraal.

De uitbating der goudaders vereischt nl. belangrijke inrichtingen :

Drijfkracht met stoom of hydro-electrisch ; fabrieken ter vermaling en verdere behandeling ; laboratorium's, werkhuizen, transportmiddelen.

Het wasschen van aanspoelgrond vereischt slechts geringe uitrusting : er is geen vastleggen van kapitaal mee bemoeid ; snelle en gemakkelijke opzoekingen volstaan, en groote winsten zijn dus verzekerd.

Het uitbaten der goudaders daarentegen vergt het vastleggen van aanzienlijk kapitaal, lange, moeilijke en kostelijke zoekingen (gaanderijen, — mijnarbeid, — nemen van monsters, — laboratoria.) De bewerking op zich zelf brengt al

groote kosten mee en geeft slechts een zwak voordeel per ton af, omdat men daarenboven op de grens van het baatgevend gehalte werken moet. Het komt er dus op aan, groote hoeveelheden kwarts te bewerken.

Ten slotte zij aangehaald dat te Kilo het alluviaal goud een gehalte vertoont van 90 t. h. goud tegen 10 t. h. zilver.

Het goud uit de aders heeft een gehalte van 70 t. h. tegen 30 t. h. zilver.

De uitbating van goudaders is uitsluitelijk het werk van de Regie. Alvorens over te gaan tot een uitbating van grooten omvang, verlengt het beheer het tijdperk der industrieele proefnemingen in de Kilo-mijnen, ten einde een heldere afteekening te verkrijgen van al de verschillende kosten der onderneming.

Klompjes goud die tusschen kwarts te voorschijn komen, hoeven enkel geplet en vermengd te worden. Zoo is het in het gedeelte der aders gelegen boven den waterstand : op het huidig oogenblik (1921) zijn 61,000 ton goudkwarts aan de Nizi blootgelegd.

De grootste reserve echter van de ligging bestaat uit samengestelde goudkwarts onder den waterstand. Hier is de bewerking ingewikkelder en vereischt zeer aanzienlijke inrichtingen.

De mijnstof moet worden vermalen, samengesteld, dan weder vermalen tot ze door een zift van 3,600 tot 4,000 mazen per duim vierkant gedreven wordt en dan met cyanuur behandeld.

Het herhaalde klaren en filtreeren dat het merg ondergaat en de tijd noodig voor de ontbinding van het samengesteld goud, vergen uitgebreide inrichtingen.

De eerste gevolgtrekking uit de bevindingen is dat de ontwikkeling van de goud-industrie in Ituri niet kan voorzien worden in den huidigen toestand der wegenis : zonder spoorwegen is het onmogelijk de goudindustrie te bewerkstuigen en te doen gedijen. Terecht dus heeft het Staatsbestuur in zijn groot programma van openbare werken den aanbouw opgenomen van een spoorlijn welke het gewest der goudmijnen zal verbinden met den Congostroom.

Op dit oogenblik bewerken wij op kleine schaal goudaders te Kilo.

In Mei 1920, werd een Chiliaansche molen in de Nizi opgesteld.

In Februari 1921, draaide een tweede molen,

In December 1921, waren vier molens opgesteld.

Die Chiliaansche molens, in 1917 te Bulawayo aangekocht, zijn niet geschikt om het zeer harde Nizi-erts te bewerken.

Maandelijks (1922) kunnen ongeveer 1,400 ton gemalen worden.

Thans wordt de drijfkracht bezorgd door met hout gestookte locomobiles ; doch hout wordt zeldzaam en duur, en de voor handen zijnde stock zal niet veel verder strekken dan een paar jaar.

De Regie heeft daarom den bouw ondernomen op de Shari-rivier eener hydro-electrische centrale van 500 H.-P. (die later zal kunnen gebracht worden op 1,500), voor de drijfkracht van de fabriek te Nizi. Tegen het einde van 1923 zal de centrale kunnen dienst doen.

In den loop van 1922, zal te Nizi een eerste batterij van plethamers, *Nissen-Stamp-Mill* model in gang worden gezet en, met de vier hoogervermelde molens de maandelijksche gemalen tonnemaat tot 2,875 ton kunnen opvoeren.

In 1921 heeft het onderzoek naar goudaders een felle uitbreiding genomen.

Voor de gezamenlijke mijnen van Ituri en Uele werden 80 aders vastgesteld waarbij 32 die goud zichtbaar vertoonden.

MOTO.

Voor de mijnen van Uele, zagen wij dat in 1921 het Bestuur de winstgevende uitbating heeft kunnen opvoeren tot het recordgehalte van gr. 0.6 goud per kubiek meter.

In 1920 was de voortbrengst 1,745 ^{kg} 145.

In 1921 beliep zij 1,032 ^{kg} 744.

Zooals gezegd, moet de uitbating in aanspoelzand het economisch leven van de mijnen onderhouden totdat de regelmatig uitbating der goudaders kunne geschieden. Bovendien moet er gezorgd worden de hooge bereikte goudkoersen te baat te nemen om met het mineraal dat aanzienlijk goudgehalte bevat, het erts met geringe gehalte, niet winstgevend bij den normalen koers van het edel metaal, op te nemen.

Daarom heeft de bezorgdheid om een goede uitbating te verkrijgen, het Bestuur aangezet tot het bewerken van de middelmatige opbrengst, zijnde 1^{er}6 tot 1^{er}7 goudgehalte per kubiek meter, derwijze dat er op 1 Januari 1921 eene reserve bestond van 4,000 kilogram, wat nog als gering voorkomt.

Bij geluk is deze reserve, dank zij de ontdekkingen in den loop van het dienstjaar 1921 gedaan, niet gedaald.

De voortbrengst van den arbeider is uitmuntend gebleven en heeft nagenoeg de grens bereikt.

Dat de voortbrengst tusschen 1920 en 1921 geslonken is, wijte men vooral aan de uitbating van mineraal met geringer gehalte, — en ook, in zekere mate, aan de vermindering van werkkrachten op de werven, — die vermindering is veroorzaakt door het afzonderen van arbeiders voor het verrichten van opzoekingen naar goudaders, het aanleggen van banen en voor allerlei inrichtingen.

Het in Uele noodige personeel zal versterkt worden, doch alleen wat betreft het onderzoek naar goudaders; het effectief op de werven zal eerder onveranderd blijven, en dit om de volgende reden: de geringe reserve thans te Moto bestaande — ongeveer 4,000 kilogram op het einde van 1921 — is oorzaak dat de voortbrengst voor de komende jaren niet beduidend 1,000 kilogram per jaar mag overschrijden.

De opzoekingen naar goudaders zijn erg ten achter.

Zij werden eerst half 1921 aangevangen; 19 aders werden op bepaalde plaatsen vastgesteld.

Te Moto zijn de aanspoelgronden minder rijk dan te Kilo; de hoop op vinden van goudaders is er dan ook geringer; daarentegen zijn de staatkundige omstandigheden er beter.

Ten slotte, wordt een deel der werkzaamheid van het personeel in Afrika besteed aan nieuwe stelselmatige onderzoekingen in eertijds uitgebate gewesten en in dezulke waar men al te oppervlakkig is te werk gegaan. De verkregen uitslagen zijn aanmerkenswaardig.

Voor die onderzoekingen wordt op een andere wijze dan voortijds gehandeld.

De aardkundige studie van het mijngebied, gegrond op ondervinding, heeft eenen kijk gegund op de groote wetten van de mineralisatie en de geografische grenzen van de gouddragende gewesten te Kilo-Moto uitgebreid.

De alluviale goudreserve, — de aders niet medegerekend, — wordt thans geschat voor Ituri (Kilo) op 10,000 kilogram, en voor Uele (Moto) op 4,000 kilogram.

II.

De Regie is rekenschap verschuldigd aan de Kolonie over de goederen en waardijen die onder haar beheer vallen. Haar aandeel in de Openbare Schuld wordt op 100 millioen geschat.

Op 31 December van elk jaar stelt zij een bilan en een balans van winst- en verliesberekening op.

Die instelling kon eerst praktisch omtrent het midden van 1920 in werking komen, en de nieuwe regelen die zijne werking richten, konden dus dit jaar hunne gevolgen nog niet laten gevoelen. Al de pogingen hadden, bij voortzetting der vroeger gevolgde politiek, ten doel : voort te brengen, en zooals wij hooger zeiden, slechts tegen het einde van het jaar trad een reactie in.

De voortbrengst was nog niet in ernstige mate gedaald en hooge koersen werden bereikt.

Anderzijds waren de kosten van uitbating nog niet ernstig verhoogd. Zij bedroegen fr. 1,298,915.35 voor Kilo, fr. 184,588.77 voor de mijnaders, en fr. 2,437,718.39 voor Moto, of gemiddeld fr. 1,215.70 per kilogram bekomen goud.

De bruto-winst was	fr. 23,235,444 87
Tot uitdelging bestemd	1,112,278 51
Overblijvende winst	<u>fr. 22,123,166 36</u>

Van dit bedrag werd een tiende, 't zij fr. 2,212,316.63, bestemd voor baanwerken en het in waarde brengen van het gewest.

De uitslagen voor het jaar kunnen als uitzonderlijk heeten. Die voor het dienstjaar 1921 zijn veel minder gunstig. De voortbrengst, zooals ik reeds gezegd heb, was noodzakelijk veel minder hoog te Moto, om reden van mijn-politiek (reserven uit te sparen in afwachting dat de ader-uitbating ontwikkeling verkrijge) en te Kilo, wegens de noodzakelijkheid van herinrichting, de stelselmatige bodemvorsching, de zorg eener goede inboorlingen politiek, de moeilijkheid om de voeding der zwarten te verzekeren en ten slotte, de onvoldoende werkkrachten.

De voortbrengst zal 2,228, tegen 3,323 in 1920, niet te boven gaan.

De kosten, (jaarwedden en dagloonen) hebben daarentegen de algemeene beweging tot verhooging moeten volgen.

Het gemiddeld gehalte van erts is zwakker ; de verkoopprijs is beduidend lager op de wereldmarkt.

Er kan gerekend worden op een bruto-opbrengst van 17 à 17.5 millioen. Anderzijds kan men de kosten van uitbating schatten op 6 millioen ten hoogste ; de winst van het dienstjaar 1921 zal dus schommelen tusschen 11 en 12 millioen frank.

III.

Het koninklijk besluit van 29 December 1919, dat het beheer inrichtte, vestigde op zeer bijzondere wijze de aandacht van het comité op de maatregelen van aard de openbare gezondheid, de voeding en huisvesting van het neger-personeel te verbeteren.

1. — Gezondheid.

Deze dienst werd dusdanig ingericht dat aan al de arbeiders de door huunen staat vereischte zorgen worden verstrekt.

Kilo-mijnen.

TE KILO : 1 dokter, dienstoverste; 1 centraal hospitaal met verpleeghuis, operatie-zaal, afgezonderingspaviljoen, enz.

PER KAMP : 1 dispensarium met 1 neger-ziekenoppasser;

IN HET KANGA-KAMP : hoofdplaats van de afdeeling Mongbalu : 1 Europeesch toegevoegd geneesheer; 1 divisie-verpleegdienst; 1 divisie-verpleger.

TE OUD-KILO : 1 Europeesch toegevoegd geneesheer verbonden aan den inland-schen dienst.

Uele-mijnen.

WATSA : geneesheer, dienstoverste; 1 centraal hospitaal met dispensarium, operatie-zaal, paviljoenen; 2 eerwaarde zusters; 8 tot 10 ziekenverpleegsters.

MOTO-DIVISIE : 1 Europeesch toegevoegd geneesheer; 1 divisie-dienst; 1 divisie-verpleger.

MOKU, TARU, GITATU, WANGA I EN II KAMPEN : 1 dispensarium met 1 verpleger.

YEBU-DIVISIE : TORA-KAMP : 1 Europeesch toegevoegd geneesheer; 1 divisie-hospitaal.

YEBU I EN II, TORA, GAIMA-KAMPEN : 1 dispensarium met 1 verpleger.

KIBALI-DIVISIE : 1 divisie-verpleger.

LINZI-, ABIMVA-, MAKORO-KAMPEN : 1 dispensarium met 1 verpleger.

DUBELO-KAMP : 1 dispensarium met 1 verpleger.

De uitslagen van deze inrichting bleven niet achterwege.

Sterfte en ziekte namen af, bijzonder in Uele. Op het einde van 1920 beliepen zij :

Voor Kilo	Sterfte :	0.4 t. h.
Id.	Ziektegevallen :	2.3 t. h.
Voor Moto.	Sterfte :	0.9 t. h.
Id.	Ziektegevallen :	4.7 t. h.

2. — Dagloon en voeding.

Tot op het einde van 1919, waren de dagloon en globaal gerekend en éénmaal in de maand betaald; zij bedroegen 13 frank, nl. 10 frank voor het loon, 3 frank rantsoen; dagelijksch rantsoen, 10 centiem.

Het salaris was aanvankelijk afgescheiden van het rantsoen, en dit laatste werd betaald of verstrekt per week.

Het rantsoen werd daarna gebracht op 15 centiem, verder tot 20 centiem per werkdag.

Bovendien werden maandelijksch in natura bijvoeglijke levensmiddelen uitgekeerd : rijst, gerookt vleesch, gerookte visch, sesam, aardnoten, palmolie, enz., ter waarde van ongeveer 20 centiem per werkdag.

Het rantsoen wordt wekelijks (des Zaterdags) uitgekeerd en in natura.

Te Kilo kon, wegens den staatkundigen toestand, het rantsoen slechts gedeeltelijk in natura worden verstrekt.

In Ucle is de toestand, wat voeding betreft, uitmuntend; de arbeider ontvangt er in natura een rantsoen welks evenredigheid in calories belooft van 4,000 tot 6,600 per dag.

Te Kilo was einde 1920 tot 1921 de toestand hachelijk.

Door gebrek aan spoorwegen, moet men op produkten van het land leven, en door gebrek aan banen op een zeer beperkt land.

De inlandsche bevolking bezit geen beplante landerijen, of ondervindt de noodzakelijkheid niet om de produkten te komen verkoopen.

De kolonisten bebouwen weinig grond : de bestaande kulturen zijn gelegen op overgrootten afstand van de kampen — 80 tot 100 kilometer — en er bestaan geen berijbare wegen.

In 1920 en 1921 heeft men moeten « improviseeren » en al de vraagstukken te gelijk aanpakken : het aanleggen van een rijwegennet; instellen van zwaar gerij met trekossen en jukezels; ontwikkeling van den veldbouw der inboorlingen in de nabijheid der kampen; huisvesting van kolonisten nabij de kampen; premies aan de arbeiders in de mijnen, voor hunne huiselijke landbebouwingen; landbebouwingen door de mijnen ingericht; aankoop van produkten bij de kolonisten; inrichten van centra voor den aankoop van levensmiddelen, rond de mijnstreek; aankoop van levensvoorraad : palmolie in de Nepoko, sesam te Arua (West Nile).

Geen aanwervingen werden gedaan zoolang de voedingskwestie niet was opgelost. De door vroegere toestanden veroorzaakte crisis bereikte haar hoogtepunt gedurende het eerste halfjaar 1921.

De afdeeling Mondbwalu verloor 300 arbeiders, die op het einde van hunnen diensttijd geen nieuwe verhuring meer aangingen, hetgeen de afnemings der produktie veroorzaakte.

In 1922 verbetert de toestand en zullen wij de vruchten der voorbereidende werkzaamheden van 1921 beginnen te plukken.

De arbeiders zagen hun loon gebracht op 40 centiem per arbeidsdag (aanvangcijfer), vervolgens op 50 en op 60 centiem.

Bovendien krijgen zij jaarlijks : 1 deken, 1 kiel, 1 broek.

De Regie heeft de voor de Negers meest benodigde koopwaren afgezonden : stoffen, hemden, panen, broeken, gordelriemen, hoeden, geëmailleerde keteltjes, enz., dewelke den arbeiders worden bezorgd aan fabrieksprijs, de stoffen zelfs 20 t. h. beneden den fabrieksprijs. Zulks bij wijze van duurtetoeslag.

De kampen zijn samengesteld uit woonhuizen in « pisé » (stampaarde) met strooien dak en met een of twee woonplaatsen.

De Regie heeft een bijzonderen dienst ingericht : den dienst voor inboorlingen dewelke zich onledig houdt met voedselvoorziening en het aanwerven van inlandsche arbeiders.

De werking van dezen dienst was zonder moeilijkheid in Opper-Uele, alwaar rondom de mijnstreek een talrijke en onderworpen bevolking leeft; doch in het Kilo-gewest ging het zoo gemakkelijk niet.

IV.

Zulke belangrijke mijnuitbating als die onzer goudlagen belooft te zullen worden, is onbedenkbaar indien men hem afzondert van de verkenning van het oeconomisch in waarde brengen van het omringende gewest.

Redelijkerwijze mogen de uit den grond opgehaalde rijkdommen niet verdwijnen zonder tegenwaarde.

Alhoewel de Regie, ofschoon zelfstandig, geheel toebehoort aan de Openbare Schatkist, ter plaatse is en wel toegerust, werd zij gelast met zekere werken waarvan wij het karakter hebben aangeduid, zonder daarom eenigerlei wijze de openbare zending van de Administratie te verminderen.

Eene cartografische missie houdt zich bezig met de opmeting der driehoeken, — het opmaken der kaart op de schaal van 1/20,000^e, der plannen enz. van de de mijnen.

Dit werk schiet snel op en zal ongetwijfeld tegen het einde van 1922 of in 't begin van 1923 voltooid zijn.

De Regie houdt zich bezig met de voltooiing van de Kilo-Meer-baan en met het bestudeeren van het wegennet in Ituri en Opper-Uele, in zooverre het belang der mijnen daar rechtstreeks mee gemoeid is.

In Juli 1921 zijn de van Aba komende autos te Wasta aangekomen langs Faradje. Het transport met automobielen is aldus in voege. De baan is in de richting van Dubele-Moto-Wanga verlengd.

Men zal, door vertakking, ook de Kibali- en de Yebudivisie verbinden.

De Faradje-Ababaan werd door de Regie verbeterd en veranderd.

In Ituri is men heel het wegennet aan 't aanleggen, het zal de volgende wegenissen omvatten : Irumu-Bunya, Kasenye-Nizi-Kilo-Mongbwalu in de richting van Goya, Nizi-Shari-Mahagi, Kilo-Shari.

De Regie der mijnen, in 't begin van 1920 daargesteld, kon praktisch slechts ongeveer half-1920 in werking treden.

Uit het voorgaande betoog kan men afleiden dat, op allerlei gebied : alluviale uitbatingen, uitbating van goudaders, opzoekingen in de aanspoelgronden, onderzoek naar goudaders, allerlei inrichtingen, banen en transportmiddelen, inlandsche gezondheidsleer en gezondheidsdienst, cartografie, de Regie binnen een beperkt tijdsverloop belangwekkenden vooruitgang heeft doen bereiken en den grondslag heeft gelegd van een groote ontwikkeling in de toekomst.

ACTIEF. ONTWERP VAN BALANS VAN HET INDUSTRIEEL BEHEER

<i>Vergunningen voor mijn-ontginningen :</i>		
Inleg van de Kolonie bij het bilan van overname op 1 Januari 1920.	fr.	94,518,776 65
<i>Vastgelegd :</i>		
Studies, prospecties, gebouwen, banen, veldbouw en planterijen, enz. (ingebracht door de Kolonie bij het Bilan van overname op 1 Januari 1920) fr.	4,744,369 89	
Immobilisatie van het Beheer in 1920 (voorgaande posten en missie voor het opmaken van kaarten)	1,113,268 26	5,857,638 15
<i>Kunnende te gelde gemaakt worden :</i>		
Veestapel en materieel en koopwaren in magazijn en op weg, in begrepen de post « Aankopen in Zuid-Afrika » (inleg van de Kolonie volgens Bilan van overname op 1 Januari 1920).	1,324,197 41	
Aankopen van het Beheer in 1920.	3,500,056 85	4,824,354 26
Goud voor den verkoop op 31 december 1920		11,797,085 90
<i>Beschikbaar :</i>		
Kassen, Bank, Koloniaal Schatkist, Overdragingen onderweg.		9,820,405 05
<i>Diversen :</i>		
Loopende rekeningen en diversen		1,253,301 74
Order-rekeningen		20,160,539 15
	Fr.	148,234,120 90

DEBET.**REKENING VAN WINSTEN EN VERLIEZEN**

<i>Algemeene kosten van bestuur :</i>			
Beliepen fr. 214,968.82, en werden rechtstreeks geboekt op de verschillende rekeningen van immobilisatie en uitbating in Afrika			Memorie.
Gewone delgingen	fr.	1,112,278 51	
<i>Zuivere winst :</i>			
Uitkeering volgens artikel 9 van het ministerieel besluit :			
50 % aan de koloniale Schatkist	fr.	11,061,583 18	
<i>Reserve-fonds :</i>			
20 % van het saldo, geboekt als volgt :			
Terugbetaling, aanleg van banen en opnemen van plans en ligging	fr.	758,456 63	
Reserve op het volgende diestjaar over te brengen	1,453,860 »	2,212,316 63	
<i>Tantièmes :</i>			
10 % van het saldo aan het Comitéit en aan het personeel in Afrika :			
1/4 aan het Comitéit van beheer.	fr.	221,231 65	
3/4 aan het personeel in Afrika	663,695 »	884 926 65	
Relikwaat in de Koloniale Schatkist gestort		7,964,339 90	
't Zij een netto-winst, uitgekeerd, van			22,123,166 36
			23,235,444 87

PASSIEF.

KREDIET.

<i>Winst van uitbating</i>	fr.	23,227,535 31
<i>Interesten en verschillende ingekomen sommen</i>		7,909 56
		Fr. 23,235,444 87

Het Comité van beheer :

De Gevolmachtigde,	De Voorzitter,
(G.) BRAIVE.	(G.) MOULAERT.

HEER MINISTER,

Ik heb de eer U verslag te geven van de mij opgedragen zending betreffende het nazien der boekhouding van het Industrieel Beheer der Mijnen over het jaar 1920.

Het uitvoerig onderzoek der boeken en het pointeeren der Algemeen balansen volgens de verschillende rekeningen van den Brusselschen Zetel lieten mij toe de volkomen overeenstemming vast te stellen tusschen de cijfers van de Balans met die van de boekhouding in Europa.

Ten gevolge van tijdelijke moeilijkheden, kon de boekhouding der Moto-mijnen niet in Afrika bijgehouden worden; dezelve werd opgemaakt en gecentraliseerd door de bureelen te Brussel bij middel van de bestanddeelen door den Zetel van uitbating verstrekt.

Daar de voorwerpen welke uit het magazijn van dit bestuur gegaan, niet werden aangeteekend zoo werd de waarde daarvan vastgesteld en aangerekend bij wijze van afleiding naar de opgave van den inventaris op 31 December 1920 opgemaakt en als gelijkvormig aangegeven door den hoofdboekhouder in Afrika.

De saldos in kas en in de bank gedeponceerd door dit zelfde Bestuur, zooals zij in de boekhouding voorkomen, stemmen volkomen overeen met de in de Balans opgeteekende.

De boekhouding van Kilo, buiten enkele kleine misvattingen, werd juist bevonden en leidt tot de cijfers van de Balans die U voorgelegd wordt.

De Inventaris van dit Bestuur kwam nog niet in Europa toe, en de opgave van het bestaande welks waarde in de Balans voorkomt werd ons dus niet gestaafd op voorlegging van authentieke bescheiden.

Deze leemte noopt mij dus den Heer Minister voor te stellen aan te dringen op het vestigen te Brussel van eene boekhouding over hetgeen de beide besturen te verhandelen hebben.

Van dit vroeger reeds voorbereide werk moest worden afgezien, bij gebrek aan de noodzakelijke bestanddeelen en ook, naar het schijnt, wegens onvoldoende personeel.

De uitdelgingen 1920, voorkomende in den Bilan voor een beloop van fr. 4,112,278,51, zijn het resultaat van wijze beslissingen welke het past te waardeeren.

Onder voorbehoud der voorgaande opmerkingen, stel ik den Heer Minister voor, bedoelde Balans en rekening van Winsten en Verliezen, zoo als zij aangegeven zijn, goed te keuren.

Brussel, 15 Maart 1922.

(S.) VAN DER HECHT.

Oeskundige boekhouder
bij het Ministerie van Koloniën.

II.

**NATIONALE MAATSCHAPPIJ
VAN VERVOER OP DE STROOMEN IN CONGO.**

- a) Verslag.
 - b) Bilan.
 - c) Brief van den Expert-Boekhouder.
-

De Nationale Maatschappij van vervoer op de stroomen in Congo (*Société nationale des Transports fluviaux au Congo*, anders gezegd *Sonatra*) ingesteld bij decreet van 27 December 1919 *Staatsblad* van 19-20 Januari 1920, bl. 452) heeft ten doel het vervoer van menschen en koopwaren op den Congo-stroom alsmede op de rivieren en op de meren van de Kolonie, en al de handelsbewerkingen die betrekking hebben op het vervoerwezen. De *Sonatra* volgde het organisme *la Marine du Haut-Congo*, bijzondere dienst in de Kolonie, op, en nam het materiaal en de inrichtingen van deze Vennootschap, alsook eene gedeelte van het personeel, over.

De Bestuursraad is samengesteld uit zeven leden, bij koninklijk besluit genoemd, nl. de heeren :

JADOT, Lambert, ingenieur, afgevaardigd beheerder van de Spoorwegmaatschappij van Beneden-Congo naar Katanga, *Voorzitter* ;

FICQ, Auguste, gewezen bestuurder van den zeevaartdienst, in België, der *Commission for Relief in Belgium*, afgevaardigde beheerder ;

BOLLE, Arthur, beheerder van Koloniale Maatschappijen, voorzitter der Vereeniging van Koloniale Belangen ;

MAHEU, Adolphe, gewezen staatsinspecteur in Congo ;

NISOR, Jules, bestuurder der zeevaartschool voor torpilleerders en zeelieden te Antwerpen ;

PAULIS, Albert, luitenant-kolonel bij de reserve, gewezen missieoverte in Congo, beheerder van Koloniale Maatschappijen ;

VAN DEN BROECK, Gustave, gewezen voorzitter van de « Fédération maritime », te Antwerpen.

De afgevaardigde beheerder werd belast met een zending in Congo, zoodra de Maatschappij was samengesteld, en bestuurd er de zaken gedurende bijna een jaar.

De eerste dienst van de Maatschappij werd ongunstig beïnvloed door gebrek aan voldoende personeel en bewerktuiging. Op den huidigen stond, is de eerste moeilijkheid nagenoeg overwonnen : een premiestelsel, het oprichten van

agenties, regelmatige inspekties, verhoogden de voortbrengst. De Maatschappij heeft maatregelen genomen om aan de moeilijkheid zoo spoedig mogelijk te verhelpen. Gedurende het dienstjaar dat wij hier op het oog hebben, werd de ontoereikendheid der tonnemaat, op de kleine rivieren vooral, nog verergerd door de noodzakelijkheid om te Leopoldville belangrijke herstellingen te doen ondergaan aan de schepen welke in dienst zijn.

De Maatschappij zette onverwijld de door de administratie reeds aangevangen onderhandelingen voort en bestelde sinds het begin van het dienstjaar 1920 acht nieuwe schepen van het type *Délivrance* welke thans te Stanley-Pool gebouwd worden en zelfs hunne voltooiing naderen, alsmede een aantal lichters.

Van een anderen kant werd ter studie gelegd, en aangevangen daar waar het mogelijk was, de herinrichting van het aanwezige materieel. Aldus werden de stoomboten *Segetini* van 500 ton, *Le Hainaut*, 150 ton, en *De Houthulst*, 100 ton, opnieuw in staat gesteld.

Een groot passagiersschip *De Kigoma*, kunnende zestig Europeanen herbergen en 250 ton koopwaar laden, is geheel voltooid en in de vaart gebracht. Een kleiner schip, *De Tabora*, metende 200 ton, en geschikt voor zes-en-dertig passagiers, is van stapel geloopt en zal tegen het einde van 1922 in de vaart komen.

De Maatschappij heeft een bepaalde afscheiding willen in voege brengen tusschen het overbrengen van passagiers en het vervoeren van koopwaren. Passagiers zullen worden bediend door snelvarende booten, met alle comfort voorzien in den aard van de verbeterde *Kigoma*; de koopwaren zullen vervoerd worden in gesleepte lichters, om aldus de aanzienlijkste hoeveelheden aan den gunstigsten prijs over te brengen.

De typen der booten zullen « gestandaardiseerd » worden ten einde de kosten van eerste vestiging en van onderhoud te verminderen. De Maatschappij heeft een eerste reeks van tien lichters metende 350 ton lading in aanbouw. Daardoor zal er reeds op 't einde van dit jaar 60 ten honderd meer kunnen vervoerd worden. Het vervaardigen van grootere lichters, toogbooten van 800 tot 1,000 paardenkracht wordt overwogen, en de aanbouw mag vermoedelijk voor 1923 worden te gemoet gezien.

Op 31 December 1920 telde het blanke personeel in Afrika 78 agenten, als volgt ingedeeld :

Bureelen te Léopoldville.	5
Werkhuis	26
Varend personeel	41
Agenten in 't binnenland.	6

Zwarte arbeiders waren in dienst der Maatschappij ten getale van 1,350, nl. :

Bureelen te Léopoldville	9
Eaven van Léopoldville.	173
Werkhuis.	265
Varend personeel	903

Door verbetering van den toestand van haar personeel, inlanders en Europeanen, kan de Maatschappij een hoogere voortbrengst vereischen.

De volgende statistiek toont de vruchten van hare pogingen aan :

Handelsbedrijvigheid van de scheepvaart in Opper-Congo.

Jaar.	Opvaart.	Afvaart.
	Ton.	Ton.
1912	23,479	6,571
1913	26,819	6,808
1914	20,270	7,073
1915	6,736	9,227
1916	6,345	18,208
1917	2,045	22,900
1918	3,474	28,971
1919	4,492	26,145

Handelsbedrijvigheid van de « Sonatra » in 1920-1921.

Jaar.	Opvaart.	Afvaart.
	Ton.	Ton.
1920	8,102	31,992
1921	8,004	37,518

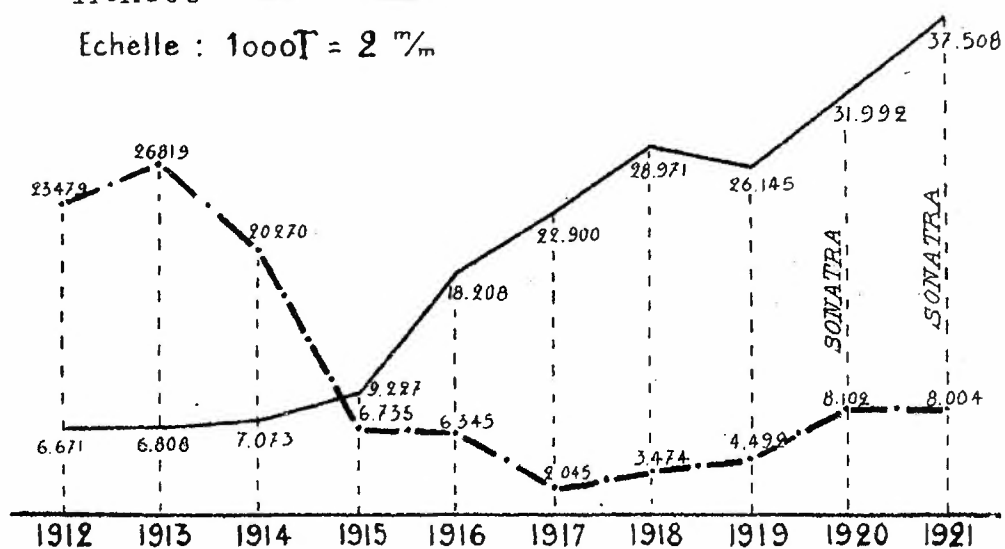
**TRANSPORTS FLUVIAUX SUR LE CONGO
MARCHANDISES EN TONNES**

LEGENDE

Descente —————

Montée - - - - -

Echelle : 1000T = 2 m/m

De vermeerdering « afvaart » bedroeg in 1920 dus 22,36 t. h. en in 1921 43,50 t. h. op de cijfers van 1919. De vermeerdering der transporten « opwaarts » hield gedurende de twee jaren stand op 80 t. h. Zooveel te belangwekkender zijn die vermeerderingen daar zij werden bereikt met onveranderd materieel : voor het trafiek opwaarts vertegenwoordigen zij een grooter aandeel bekomen door de *Sonatra* in het beschikbaar trafiek, dat onvoldoende is om de tonnemaat te spijzen en waar de administratie slechts een beduidend meer-beperkt deel van bekwaam.

Ondanks alle pogingen gelukte echter de Maatschappij er niet in, in 1920 al de stocks te vervoeren. Het ware onrechtvaardig, haar deswege een verwijt te richten; zij heeft toch anders niet gedaan desaangaande dan eenen toestand overnemen dien zij niet geschapen had en waarvan zij de gevolgen heeft moeten dragen. Thans is de Maatschappij den toestand meester en haar programma van scheepsbouw voorziet in de noodwendigheden der toekomst.

Financiële uitlagen. — De verrichtingen van het eerste dienstjaar hebben, volgens opgemaakte Balans, eene winst gegeven van fr. 637,187,82.

De uitbating door de « Scheepvaart van den Staat » sloot met een verlies; de thans bereikte winst zal toelaten aan den Staat 4 t. h. uit te keeren van de door hem ingelegde kapitalen. Het saldo zal op de eerst volgende begrooting worden gebracht en tot uitdelging worden aangewend.

De boekhouding der Maatschappij werd nagezien door eenen expert-boekhouder opzettelijk door den Minister aangesteld; zijn advies is bij het huidig verslag gevoegd.

De balans werd gevestigd op aanduidingen dikwijls per telegraaf overgemaakt; later nazicht heeft aangetoond dat er eenige verbeteringen moesten aangebracht worden. Anderzijds, waren een zeker getal vrachtprijzen die, door gebrek aan personeel, niet vóór het opmaken van de balans waren gefactureerd, enkel als « Memorie » werden opgeteekend. Om reden van praktischen aard, die door den expert-boekhouder door het Departement aangesteld, werden beaamd, zullen bedoelde verbeteringen op het dienstjaar 1924 worden overgebracht. Zij kunnen overigens slechts leiden tot eene verhooging van winst die in de tweede balans der Maatschappij zal voorkomen.

BILAN

ACTIEF.**BALANS OP**

A. Vastgelegd :			
1 ^o Materiaal. (Rekening inleg)	fr.	6,687,790	37
2 ^o Nieuwe gebouwen		13,773	10
3 ^o Roerend goed. Waarde van bemeubeling gekocht in 1920 . fr.	16,918	70	
Delging van	16,917	70	
			1 »
4 ^o Bestellingsmateriaal	fr.	4,828,106	75
			11,529,671 22
B. Kunnende te gelde gemaakt worden :			
1 ^o Rekening inventaris	fr	589,229	63
2 ^o Kas en banklegging		2,709,383	67
3 ^o Verschillende schuldenaars		540,595	53
4 ^o Rekening inschrijving		3,914,396	48
5 ^o Gedeponeerde waarborgen.		64,625	»
			7,818,232 34
	fr.	19,347,903	53

DEBET.**REKENING VAN WINSTEN**

1 ^o Dagloon en voorschotten personeel in Afrika	fr.	1 909,921	52
2 ^o Algemeene kosten Europa en Afrika		369,544	39
3 ^o Brandstof.		625,977	86
4 ^o Onderhoudsmaterieel		600,984	64
5 ^o Huur van booten		345,000	»
6 ^o Delging mobilier		16,917	70
7 ^o Fiscale en andere vooruitzichten		200,000	»
			4,068,346 11
8 ^o Winst		637,187	82
	fr.	4,705,533	93

31 DECEMBER 1920.

PASSIEF.

A. Jegens de Maatschappij :	
Kapitaal fr.	15,000,000 »
B. Jegens derden :	
1° Saldos verschuldigd blijvend op besteld matereel	3,089,938 47
2° Verschillende crediteuren	620,777 24
	18,710,715 71
Winst. fr.	637,187 82
Fr.	19,347,903 53

EN VERLIEZEN.

CREDIT.

1° Vrachtprijs koopwaren. fr	4,349,782 04
2° Tickets en diversen	326,066 19
3° Interessen en commissie	29,685 70
Fr.	4,705,533 93

HEER MINISTER,

Ik heb de eer U verslag te geven over de zending die U mij wel heeft willen opdragen, nl. het nazicht der boekhouding van de Nationale Maatschappij van Vervoer langs de stroomen (Société Nationale de Transports fluviaux au Congo), op 31 December 1920.

Ik heb vastgesteld dat de boekhouding van de zetelplaats in Europa volkomen overeenstemt met de onderscheidene posten van de balans die U wordt voorgelegd.

Wat de boekhouding op de zetelplaats van uitbating betreft, zou deze moeten verbeterd worden in den loop van het dienstjaar 1921, om de redenen vervat in het verslag van den Bestuurraad.

Zooals dit verslag aanduidt, ben ik van oordeel dat deze verbeteringen niet anders dan de tweede balans der Maatschappij gunstig kunnen beïnvloeden.

In de rekeningen-bescheiden betreffende het dienstjaar 1920, die mij werden onderworpen, stip ik aan :

- 1° De post *KAS EN BANKLEGGING* die zoude moeten verhoogd worden met fr. 39,632 91
wegens verschil, in verhooging, van de saldos vroeger per telegraaf overgeseind door de agenties en stoomschepen in Afrika;
- 2° De post *VRACHTPRIJZEN* van fr. 678,203 81
wegens vrachtprijs in 1920 gemaakt, doch slechts in den loop van het jaar 1921 gefactureerd en in de boeken ingeschreven.

Anderzijds komt het vlottend materieel in de balans slechts voor ter waarde opgegeven in den inventaris bij de overdracht door het Staatsbestuur.

Wat aangaat de nieuwe gebouwen en de in de magazijnen in Afrika voorhanden zijnden voorraad, heb ik mij moeten verlaten op de schriften, daar de rekening over de onderscheidene stofsoorten overigens ook terecht moeten gebracht worden in den loop van den jaargang die volgt.

Onder voorbehoud van de voorgaande verklaringen en, rekening houdende dat bewust dienstjaar dient aanschouwd te worden als een tijdperk van inrichting uit oogpunt van boekhouding, sluit ik mij aan bij den Bestuurraad om U voor te stellen, Heer Minister, de balans en de rekening van winsten en verliezen gesloten op 31 December 1920 goed te keuren, zooals zij U worden voorgelegd.

Brussel, 27 Februari 1922.

(G.) VAN DER HECHT,

Expert-Boekhouder
bij het Ministerie van Koloniën.

III.

« COMPAGNIE COTONNIÈRE CONGOLAISE. »

De eerste proeven van katoenplanting in Belgisch Congo werden ondernomen tijdens den Onafhankelijken Staat, en uitgevoerd in den Beneden-Congo. Het klimaat dezer streek maakt de regens onregelmatig en onzeker. Daarom leverden de katoenplantingen door de inhoorlingen aldaar ondernomen geene aanmoedigende uitslagen op. In 1913 werd besloten, met het oog op de planting dezer weefstof, beter door regentijd bedeelde gewesten uit te vorschen.

De Evenaarstreek werd terzijde gelaten, omdat de regens er te overvloedig zijn. Ditmaal aan een Amerikaansch specialist toevertrouwd, voorgesteld door de « *British Cotton Growing Association* », werden de proefneming te Nyangwe, in Maniema, gedaan, nl. in een streek waar ongeveer gedurende negen maanden regen valt, terwijl een droog jaargetijde van twee tot drie maanden de noodige voorwaarden voor de goede rijping en den oogst van de boomwol verzekert. Deze vereischt, tot vorming van haar dicht gebladerde, in den aanvang van haren wasdom, overvloedige en menigvuldige regens; maar wanneer de hulsels der planten rijp worden, zich openen en dus de fijne vezels der weefstof aan de open lucht blootstellen, vermindert elke regen de waarde van den oogst.

De Amerikaansche deskundige, M. Fisher, zaaide de eerste katoenvelden te Nyangwe in 1914 en oogstte in 1915. Zijne gevolgtrekkingen waren zeer gunstig. De proefnemingen gebeurden meerendeels met Amerikaansche soorten van boomwol (Upland), welke vezels van middelbare lengte opleveren. Er werden ook Egyptische katoensoorten gezaaid, waarvan de vezels langer zijn. Maar voor deze Congoleesche proefnemingen, evenals bij alle welke in andere Midden-Afrikaansche kolonien ondernomen werden, konden de katoensoorten van uitstekende hoedanigheden uit Egypte niet gelukken, bij gebrek aan goed vruchtbaren en besproeiden grond.

De opbrengst en de hoedanigheid van de Amerikaansche katoen en bijzonderlijk der kwaliteiten *Triumph* en *Simpins*, waren zeer bevredigend.

De eerste proefnemingen werden niet alleen ten opzichte der variëteiten gedaan, maar tevens om het tijdstip vast te stellen waarop elke soort moet geplant worden.

In de toepassing is de vaststelling van het beste tijdstip voor het zaaien zeer belangrijk.

De duur van den plantenwas der verschillende variëteiten verschilt aanzienlijk, en het is van belang dat elke soort gedurende het gewenschte tijdstip de noodige hoeveelheid regen ontvangt en juist met den aanvang van het drooge jaargetijde het rijpworden nabij is.

De proefneming van Nyangwe heeft ons geleerd dat de Amerikaansche soort *Triumph* eerst vier maanden naar het zaaien begint te rijpen, en dat de

volledige rijpwording echter noch vier maanden in Congo noodig heeft, in 't geheel dus acht maanden, terwijl de *Simpkins* zich te Nyangwe in drie maanden uitbreidt en de rijpwording slechts twee maanden vordert, in 't geheel dus vijf maanden.

De eerste soort moet dien-ten-gevolge in onze Kolonie ten laatste in December geplant worden, terwijl de andere goed gelukt als men op het laatst van Januari-Februari zaait.

Nadat een eerste maal de cultuur in groote lijnen had afgeteekend waarin het verschil bestond bij het winnen der verschillende soorten, gingen de Staatslandbouwkundigen in 1915-1916 over tot de uitdeeling van katoenzaad aan de inboorlingen van Maniema, en bezochten meermaals de dorpen waar deze nieuwe planting gedaan werd, ten einde, ter plaatse, de noodige aanwijzingen te geven voor het omploegen des bodems, het zaaien, het onderhouden en oogsten.

De uitslag beantwoordde ten volle aan de verwachting. De boomwol stelde zich goed naar den grond en dezès voorbereiding : het was gemakkelijk, in de nabijheid der dorpen van de inboorlingen gronden aan te duiden welke voldoende hoedanigheden bezaten om eenen goeden oogst voort te brengen. De manier der Zwarten in het zaaien en het onderhouden van de planting bleek niet ingewikkelder dan zij gewoon waren voor hunne gewone landbebouwingen : maïs, zoete aardappelen, enz.

De oogst bestaande uit het plukken uit de hulsels van de kleine vlokken katoen, gelijkend aan watte, en welke zwakjes aan de plant gevestigd zijn, werd, evenals de kleine werken tot onderhoud der cultuur, zonder te vermoeien door de vrouwen en zelfs door de kinderen uitgevoerd.

Het is overigens omdat boomwol gemakkelijk te winnen is, den inboorling toelaat in zijn dorp en bij zijn stam te blijven, en de voortbrengst loonend is in de verschillende akkergronden van den Congo, dat de Staat een bijzonder gewicht hecht aan derzelve uitvoering : er wordt hiermede een heilvol middel bereikt om den economischen toestand der inlandsche gemeenschappen te ontwikkelen, zonder gevaar te loopen dezen te ontwrichten.

Al de door de Zwarten gewonnen boomwol werd door den Staat gekocht tegen fr. 0.20 per kg. De opbrengst van dezen verkoop was voor de Zwarten zoo belangrijk, vergeleken met de ontvangst voortgebracht met andere bebouwingen, dat de bevolking der omstreken van Maniema volgaarne het katoen als regelmatige en jaarlijksche bewerking invoerden. Er moet echter altijd met de natuurlijke zorgeloosheid der Afrikaansche volkeren afgerekend worden : de noodige zorgen tot het bekomen van een gewicht en een hoedanigheid die van aard zijn om den arbeid van den planter te loonen zouden spoedig verwaarloosd worden, als de landbouwkundigen niet ten minste twee maal 's jaars door de dorpen bezochten om de noodige inlichtingen te geven. Ter ontwikkeling en zelfs tot behoud der katoenplanting is het dus onontbeerlijk over een groot aantal landbouwkundigen te beschikken ; en daar de dorpen zeer talrijk, en de af te leggen afstanden zeer groot zijn, was het weldra noodig zwarte monitors te vormen, bijzonder met de omstandigheden van de planting op de hoogte gesteld, en in staat de landbouwkundigen te helpen en de landbouwers met goeden raad bij te staan.

De monsters van Congoleesche boomwol gedurende den oorlog naar de Euro-

peesche markt gezonden, werden ontleed door de zorgen van de *British Cotton Growing Association*, en hunne kwaliteit toonde zich ongeveer gelijkwaardig aan de middelbare Amerikaansche boomwol. De verkoop ervan was loonend en ging gemakkelijk van de hand.

De Engelsche deskundigen deden echter opmerken dat deze katoen beter kon voorbereid worden: de handtoestellen tot ontkorreling welke gebruikt worden om de vezels en de granen te scheiden, veroorzaken eene dikwijls zeer merkelijke vermindering van waarde van de katoen.

Anderzijds, bewijzen de verslagen uit Afrika dat de omvang der planting steeds aangroeide, en dat de hoeveelheden te ontkorrelen katoen weldra de mogelijkheid tot ontkorreling met handtoestellen zou overschrijden.

Tenslotte was men gedwongen door gebrek aan genoegzame vervoermiddelen te water en per spoor de katoenbalen meer opeen te persen om hunnen omvang te verminderen. Voor deze samendrukking waren krachtige toestellen noodig.

Om deze reden gelastte mijn achtbare voorganger in 1918 den algemeenen Bestuurder van den Landbouw zich naar de Vereenigde Staten te begeven, om de wijze van bebouwing en van vervoer aldaar te bestudeeren, en voor rekening van den Staat twee stoom-ontkorrelingsfabrieken aan te koopen.

De Engelsche industrie was op dit oogenblik door de oorlogsbenoodigdheden te zeer in beslag genomen om zich aldaar het noodige materieel te kunnen aanschaffen.

De twee fabrieken, elk door een stoomtuig van ongeveer 100 paarden gedreven, zijn voorzien van een verbeterd gereedschap.

Het katoen wordt door breede metalen buizen opgezogen die het automatisch naar de ontkorrelaars brengen. De vezels en de zaadkorrels worden op mechanische wijze naar de pers en de magazijnen gevoerd, zoodat de bewerking op het minimum van moeite gebracht is. Elke fabriek met volle krachten werkend, kan in 10 uren arbeid 10 ton ontkorrelde katoen voortbrengen, en kost, oprichting en vervoer inbegrepen, ongeveer 300,000 frank.

De installaties dezer fabrieken kwamen eerst na het einde van den oorlog ter bestemde plaatse. De oprichting derzelve ging niet zonder moeilijkheden gepaard.

Zij zijn geplaatst, de eene te Kimbobo (Maniema) op den stroom en op eenen zijtak van den spoorweg der Groote Meren; de andere te Lusambo, op den Sankuru. Zij werden in gang gezet in den loop van 1921. Hunne werking is goed; de hoedanigheid van het mekanisch ontkorrelde katoen wees eene wezenlijke verbetering aan.

De proefnemingen in 1914, 1915 en 1916 gedaan werden vervolgens in de streek van Lusambo en de streken nabij de districten van de Sankuru, Lomami en Kasai herhaald. De uitslagen evenaarden die van Maniema, en het getal der kleine katoenvelden door de zwarten aangelegd was weldra aanzienlijk.

Voor Maniema en Sankuru-Kasai ongeveer 50,000 tot 60,000 perceelen; wat beteekent een gelijk aantal kleine inlandsche boeren die zich, buiten de levensmiddelenopbrengst, op eene oeconomische planting toeleggen, welke goed opbrengt en belangrijk is voor onzen handel en onze nijverheid.

Sedert een paar jaren werden de zaaigranen en de voorveldbouw noodige

aanduidingen insgelijks aan de inboorlingen van Uele verstrekt. Dit gewest, gelegen in het Noord-Oosten van Congo, heeft een talrijke en vlijtige landbouwersbevolking. Katoen aardt op volmaakte wijze in Uele. De éénige hinderpaal tot uitbreiding der kultuur is gebrek aan voldoende vervoermiddelen. Dit gebrek spruit niet alleen voort uit de tusschentijdige onbevaarbaarheid van de Itimbiri, — verplichte uitweg van de landbouwvoortbrengselen in Uele, — maar ook uit den aanzienlijken afstand. De veldbouw in Uele wordt voorloopig niet verder gedreven dan de staat van de vervoer toelaat. De transportmiddelen verbeteren moet, diensvolgens, de voornaamste bezorgdheid van het Staatsbestuur zijn.

De voortbrengst aan niet ontkorrelde katoen, (d. w. z. niet van de vezels afgescheiden) verschilt aanzienlijk van het ééne veld tot het andere. Gemiddeld kan die voortbrengst geschat worden op ongeveer 600 tot 800 kilogram per hectaar en klimt zelfs tot 1,000, ja, wel 1,500 kilogram in de best gelegen gronden.

De oppervlakte der perceelen beslaat over 't algemeen slechts eenige aren, zóódat er soms 10 of 12 perceelen behoeven om een hectaar te bereiken.

De voortbrengst in afgescheiden katoen, d. w. z. katoen voor den handel, bedraagt ongeveer 200 kilogram per hectaar, diensvolgens is de oppervlakte welke moet bezaaid worden om een ton katoen als handelsproduct te bekomen, vijf of zes hectaar groot. Zulke voortbrengst is evenwel gelijk aan den oogst die gemiddeld door de landbouwers in Vereenigde Staten wordt bereikt, ofschoon dezen over 't algemeen den bodem bemesten, wat niet het geval is in Belgisch Congo daar de inboorlingen gansch onbekend zijn met zulke voorbereiding van den grond.

Gedurende den oorlog werd de Kongokatoen uitsluitelijk door den Staat opgekocht, voor het vervaardigen van schietstof. Doch, na het sluiten van de vrede, werd het monopolie van den Staat opgeheven en kwam de vrijheid van handel in katoen in de Kolonie weer in voege.

Nochtans werd het Staatsbestuur genoodzaakt in Kongo een vrij uitvoerige reglementeering van katoenbouw en -handel in te voeren, zooals moest gedaan worden in al de landen die katoen voortbrengen : Egypte, Amerika, Uganda, Nigerië, enz. Inderdaad de katoenplant heeft veel last van een aantal insecten en van tot de cryptogamie behoorende ziekten. Alléén bestuurlijk toezicht kan, in de nieuw ontgonnen landen, er toe bijdragen om ze op doelmatige wijze te bevechten.

Van den anderen kant is het volstrekt noodzakelijk, opdat de katoen in een land een handelsfaam bekomme, het gebruik van variëteiten van mindere hoedanigheid of die ontaard zijn, te keer te gaan, en de afscheiding der vezels, alsmede de inpakking, te laten geschieden gelijkvormig de eischen van den handel en van de nijverheid.

Bij mijn bezoek aan de centrumms van katoenbouw in Uganda, had ik de gelegenheid vast te stellen dat dergelijke regeling, evenzeer onontbeerlijk wordt beschouwd door handel en industrie als door het bestuur.

Verschillende proefnemingen en aankopen als hooger aangestipt, gaven, te beginnen van 1918—1919, de verzekering dat katoenbouw voordeelig kan worden ter hand genomen door de inboorlingen en dat de Congo-katoen van

aard is om aan de Belgische industrie eene grondstof van goede hoedanigheid te verschaffen.

In die voorwaarden, en getrouw aan de politiek van industrialiseering door het Parlement goedgekeurd, besloot ik in 1919 eenen stap verder te wagen op den weg der ontwikkeling van den katoenbouw, door er den Belgischen handel en de Belgische weefselindustrie in te betrekken. Op mijne aanzoeken riepen financiële, handels- en koloniale huizen en onderscheidene katoennijveraars in Maart 1920 de « Compagnie Cotonnière Congolaise », met een kapitaal van 6 miljoen frank, in het leven.

De Staat bracht in dit nieuw organisme als inleg twee stoomfabrieken en aanvaardde acties ter waarde van 600,000 fr. ter vergelding van dezen inleg; het overige van het kapitaal werd door de andere belanghebbenden ingeschreven en gestort.

In de Engelsche Kolonies, leverde de *British Cotton Growing Association*, welker bedrijvigheid tot toonbeeld voor de nieuwe Belgische Compagnie heeft gestrekt, overvloedige voordeelen op.

De « Compagnie Cotonnière Congolaise » heeft geen handelsmonopool. Doel dezer maatschappij is den veldbouw in Congo te bevorderen, zoomede den verkoop in België van katoen van goede hoedanigheid. Tot dit einde heeft zij deugdelijk zaad ingevoerd, verstaat zij zich met andere handelsgenootschappen om den aankoop van katoen in te richten in al de gewesten waar dezelve wordt voortgebracht en beijvert zich om in de Kolonie de middelen van ontkorreling en de voorwaarden van vervoer te vestigen welke noodig zijn tot het bereiken van haar doel.

De Maatschappij heeft zich moeten inrichten en namelijk zich bezighouden met het monteeren der fabrieken; zij was aldus verplicht de eerste achttien maanden van haar bestaan in één enkelen diensttijd te versmelten; balans en rekening van winsten en verliezen zullen eerstdaags* aan de Algemeene Vergadering der aandeelhouders worden voorgelegd en aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers medegedeeld.

De eerste balans zou een bevredigenden uitslag aanwijzen.

Een verslag over de werkzaamheid der Maatschappij in Afrika wordt uitgedeeld te gelijk met de huidige mededeeling.

De Staat houdt de Maatschappij op de hoogte van al de maatregelen welke genomen worden met het oog op den katoenbouw.

Die samenwerking tusschen Staat en Maatschappij, heeft gunstige resultaten opgeleverd. De totale voortbrengst van ruwe katoen was tusschen 1916 en 1921 als volgt :

Jaren.	Voortbrengst.
In 1916	12 ton (niet ontkorrelde katoen).
In 1917	60 id.
In 1918	320 id.
In 1919	650 id.
In 1920	1,000 id.
In 1921	2,000 id.

De hoeveelheid ontkorrelde katoen kan ongeveer als een derde van het gewicht ruwe katoen gerekend worden. De huidige voortbrengst van Belgisch Congo mag dus geschat worden op 700 of 800 ton katoen dienstig voor den handel.

Deze hoeveelheid is stellig zeer gering als men ze stelt tegenover het jaarlijksch katoen verbruik in België. Doch alles doet verhoplen dat dezelve regelmatig zal toenemen.

De katoenbouw is inzonderheid belangwekkend als zijnde loonend en gemakkelijk, als kunnende met succes geoefend worden in een groot getal Kongo-districten en namelijk in de gewesten die geen rijkdom aan delfstof bezitten. De ontwikkeling echter van die kultuur zal wel, gedurende een vrij lang tijdbestek, alleen kunnen verkregen worden door samenwerking van private handel en nijverheid met de officieele diensten, bij name de Territoriale dienst, die het meest invloed heeft op de inlandsche bevolking, en de landbouwdienst, die zich belast met de technische opleiding der zwarte landbewerkeren.

De Staat vergt als grondslag zijner hulp ten voordeele van katoenbouw het daarstellen van eenen aankoop prijs welke den inlander een billijke vergoeding voor zijnen arbeid verzekert.

Te dien einde legt de Algemeen Gouverneur op een bepaald tijdstip den minimum prijs vast waaraan de katoen bij de inlander kan gekocht worden, en regelt ook de katoenmarkten. De minimum prijs heeft gedobberd tusschen 20 en 30 centiem, prijs gelijkstaande met degene, welke door de Britsche Vereeniging in de Engelsche Kolonies worden betaald. Deze prijs werd beduidend overschreden door den handel, in de jaren dat het product op de Europeesche markten eene hooge kwoteering bereikte; de aankopen geschieden daarentegen aan 20 centiem (in de Engelsche Kolonies 1 penny het pond) sinds de prijs van katoen in Europa den prijs van voor den oorlog nadert.
